Aziza Baịbụl nye Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ

N'EFU N'EZIE!

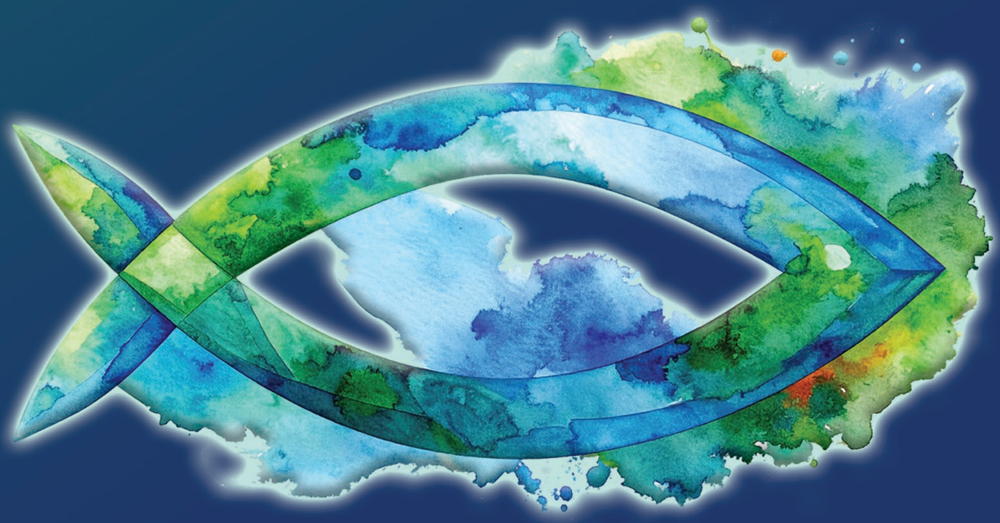

Zane C. Hodges

Aziza Baịbụl

nye Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ

N'EFU N'EZIE!

Zane C. Hodges

N'efu n'Ezie!
Azịza Baịbụl nye Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ

Copyright © 2026 site na
Zane Hodges Library

Onye Ntụgharị Asụsụ: Iheanyi Chijioke Njoku
Nhazi Mkpuchi: Debbie Payne

www.ZaneHodges.org

Hodges, Zane C. (1932–2008)

Nkwupụta Akwụkwọ Nsọ niile sitere na
[Bible Nsọ; Baịbụlu Nsọ n'Igbo Ndi Ugbu a].

Nye ndị mụrụ m,

Z. C. na Virginia Hodges,

ndị ghọtara tupu m aghọta

na nzọpụta bụ

n'efu n'ezie!

Odinaya

Okwu mmalite.........1

1. Okwu mmalite: Nna na Nwa.........3

2. Okwukwe Pụtara Naanị —Okwukwe!.........8

3. Ì Kweere Nke A?.........14

4. Gịnị Mere n'Ezie?.........19

5. nweghị Nloghachi Njem.........23

6. Ụbọchị Ndị Anyị Nọ n'Ụlọ Akwụkwọ.........30

7. Ịkwụsị Akwụkwọ.........37

8. Agha Eze.........44

9. Ọta Nke Bú Okwukwe.........50

10. Ọ Bụ Gị Ga-Ekpebi.........57

11. Iso Jizọs Rie Nri.........64

12. Nchegharị.........72

13. Ndị A Gụrụ ná Ndị Ezi Omume n'Ihi Ọrụ Ha.........87

14. Gịnị Mere I Ji Akpọ M Ezi Mmadụ?.........94

15. Onyenwe Anyị Dị Ndụ.........101

Rịba Ama.........109

Okwu mmalite

Ọtụtụ afọ gara aga, mgbe m dị afọ iri na ụma, agara m nzukọ ozi ọma n'otu obere chọọchị Baptist dị na Hagerstown, Maryland. N'agbanyeghị na azọpụtaala m, nzukọ ndị ahụ nwere mmetụta na-adịgide adịgide n'ahụ́ m dị ka onye kwere ekwe na-eto eto.

Ọ bụghị nanị na e ji okwu ndị dị mfe ma na-adọrọ mmasị kwuo okwu banyere nzọpụta ná nzukọ ndị ahụ, Ma, abụ ahụ e ji mere isiokwu ahụ metụrụ m n'obi nke ukwuu. Okwu abụ ahụ dị mfe, ma eziokwu dị na ha dị omimi. Okwu ndị ahụ bụ:

Ọ bụ n'efu! Ee, ọ bụ
n'efu n'ezie!
N'ihi na Chineke enyewo nzọpụta,
n'efu n'ezie!
Ọ bụ n'efu! Ee, ọ bụ
n'efu n'ezie!
N'ihi na Chineke enyewo nzọpụta Ya dị ukwuu,
n'efu n'ezie!
-A maghị onye dere ya

Iri afọ anọ agafeela kemgbe e mere nzukọ ndị ahụ. Ma ọtụtụ afọ nke ọmụmụ Baịbụl, nke m mere n'onwe m nakwa n'ụlọ

akwụkwọ kọleji Ndị Kraịst ma n'ụlọ akwụkwọ ndị ọkà mmụta okpukpe, emeghị ihe ọ bụla iji belata ịma mma nke abụ ahụ.

Ọ kwụsịbeghịkwa ịbụ ihe na-akpali akpali nye m mgbe ọtụtụ afọ nke ime nkwusa na izi Okwu Chineke gasịrị. N'ezie, enwewo m ihe ùgwù nke ịhụ ike eziokwu a dị mfe na-akpa n'obi na ná ndụ nke ọtụtụ ndị ikom na ndị inyom, ndị na-eto eto na ndị agadi.

N'ezie, onye dere abụ ahụ maara ihe ọ na-ekwu. Okwu ya dabeere kpam kpam na Baịbụl. N'ezie, ihe o mere n'ezie bụ iji abụ mee ka a ghọta isi ihe dị n'Oziọma Ndị Kraịst. O tinyewo n'egwú ọkpụkpọ òkù kachasị mma nke mmadụ nụtụrụla. Ọkpụkpọ òkù ahụ dịkwa nnọọ ka òkù ahụ Jọn onyeozi kpọrọ:

Onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù. (Mkpughe 22:17)

Akwụkwọ a bụ banyere onyinye ahụ. Karịsịa, ọ na-asọpụrụ otú amara Chineke nke na-azọpụta si bụrụ n'efu. O siterekwa n'obi onye edemede nke na-enweghị ike ịchọta okwu zuru ókè iji kọwaa onyinye dị ukwuu otú ahụ, mana onye na-efe Onye Nzọpụta ya maka ya.

Na peeji ndị na-esonụ, ihe ọ bụla a ga-ekwu iji mee ka Oziọma a doo anya, ka e kwuru n'ụzọ doro anya dị ka o kwere mee. E kwesịrị ịdị na-ezi ozi dị ebube dị otú ahụ mgbe nile n'ụzọ doro anya na n'atụghị egwu. Ọ dịghị ihe na-erughị nke ahụ ga-eme ka o zie ezi.

Ma ozi ahụ dịkwa oké ọnụ ahịa nke ukwuu. O kwesiri ka anyị nyefee ndụ anyị niile nye Chineke, onye nyere anyị ịhụnanya Ya n'efu. Ma n'ihi na ọ bụ n'efu, ka ọ na-akpali anyị n'ụzọ siri ike ikwesị ntụkwasị obi dị otú ahụ.

N'ihi ya, ana m ewere ya dị ka ihe ùgwù, ịbụ otu n'ime ndị kweere na mgbe mmadụ tụkwasịrị Kraịst obi nanị maka ndụ ebighị ebi, ọ bụ mgbe ahụ ka Chineke na ụmụ mmadụ pụrụ

izute. N'oge ahụ ha zutere, a na-ekpebi ọdịnihu onye ahụ ruo mgbe ebighị ebi, a na-emekwa ka ndụ ebighị ebi dị ebube na-amalite n'ime mmadụ mgbe ha kwenyere. Site n'ọnọdụ nke ọnwụ ime mmụọ anyị na-agafe n'ógbè nke ndụ ime mmụọ, na ohere nile bara ụba nke oké mgbanwe ahụ na-eweta.

Ònye pụrụ ide banyere eziokwu dị otú ahụ n'ụzọ kwesịrị ekwesị? N'agbanyeghị nke ahụ, anyị ga-agbalị ime otú ahụ ruo n'ókè ọ masịrị Chineke ime ka anyị nwee ike ime otú ahụ. Ma o nwere otu ihe anyị maara: “onyinye-amara nke Chineke bu ndu ebighi-ebi nime Kraist Jisus Onye-nwe-ayi.” (Ndị Rom 6:23).

Ma ọ bụ, n'ikwu ya n'ụzọ ọzọ: Amara Chineke nye ndị ikom na ndị inyom na-eme mmehie bụ - ma ugbu a ma mgbe nile – *n’ezie n'efu!*

Isi Nke 1

Okwu mmalite: Nna na Nwa

N'otu n'ime ilu Ya ndị a na-apụghị ichefu echefu, Onyenwe anyị Jizọs ji okwu ndị a kọwaa mgbake ime mmụọ nke nwa mmefu ahụ:

> Ma mḅe ọ mara onwe-ya ọ si, Ọ̀tutu ndi egoro ọlu ole nke nnam nwebigara oḅe achicha ókè, ma mu onwem nāla n'iyì n'oké agu n'ebe a! M'gebili jekuru nnam, m'gāsi kwa ya, Nna, emehiewom megide elu-igwe, na n'iru gi: "ekwesighi m ka akpọkwam nwa-gi ọzọ: mem ka m'di ka otù onye nime ndi nke gi egoro ọlu." (Luk 15:17-19)

"Ndụ a abaghị uru". nwa mmefu ahụ nọ na-agwa onwe ya, sị: "Ọbụna ndị nna m na-akwụ ụgwọ na-arụ ọrụ ka mma karịa m! Ya mere, gịnị mere na agaghị m alaghachi, kweta na m mejọrọ, rịọkwa nna m ka o kwe ka m rụọrọ ya ọrụ?"

Site n'amamihe Ya na-adịgide adịgide, Onyenwe anyị ejiriwo nkenke n'ụzọ dabara adaba kọwaa echiche ndị a na-ahụkarị n'obi ndị mmehie a na-azọpụtaghị. Karịsịa, ụdị echiche ndị dị otú ahụ pụrụ iru n'obi ndị dabara n'ime mmehie dị oke njọ. Dị ka nwa mmefu ahụ n'onwe ya, ha na-ekpebi na ndụ ha na-ebi ugbu a abaghị uru ọ bụla.

Ha na-amatakwa na ha chọrọ Chineke. N'ihi ya, ha kpebiri ịlaghachikwute ya. Ma dị ka nwa mmefu ahụ ọzọ, ha anaghị ama ụdị ọnọdụ a ga-eji anabata ha.

N'ezie, ha maara na ha emewo ihe ọjọọ n'ụzọ dị oké njọ. Ha dị njikere ikweta nke ahụ n'ihu Chineke. Ma ha pụkwara iche na ha aghaghị ịrụrụ Ya ọrụ iji nweta ihu ọma Ya.

N'akụkụ a, nwa mmefu ahụ hiere ụzọ. Ihe o chere bụ na ya na nna ya pụrụ ime nkwekọrịta. Na Ọ bụrụ na nna ya ekwe ka ya biri n'ụlọ, ọ ga-arụ ọrụ maka ihe nile ọ ga-enweta.

Ma nke ahụ abụghị echiche nna ya ma ọlị! Kama nke ahụ, ọ na-eji ịnụ ọkụ n'obi echere ka nwa ya nwoke laghachikwute ya. Ọ dịkwa njikere ịnabata ya n'enweghị ihe ọ bụla a ga-emezu.

N'ezie, nnabata nke nna ya juputara n'ihụnanya, bụ nke a ga-enye n'efu!

Akụkọ ahụ gara n'ihu, sị: "O we bilie, biakute nna-ya. Ma mḅe ọ nọ n'ebe di anya uḅu a, nna-ya huru ya, o we nwe ọmiko n'aru-ya, ḅa ọsọ, makua ya n'olu, sutu kwa ya ọnu nke-uku." (Luk 15:20).

O nwebeghị otu okwu si n'ọnụ nwa okorobịa ahụ pụta! Ma nna ya anabatala ya nke ọma, n'etinyeghị ọnọdụ ọ bụla.

Ọ bụ naanị ugbu a ka ọ na-ekwu okwu: "Nwa-ya we si ya, 'Nna, emehiewom megide elu-igwe, na n'iru gi: ekwesighi m ka akpọkwam nwa-gi ọzọ.'" (Luk 15:21).

Obi abụọ adịghị ya na nwa mmefu ahụ nwere obi ụtọ dị ukwuu n'ihi otú e si jiri obiọma nabata ya. N'ụzọ ziri ezi, ọ na-eche na ya erughị nnọọ eru inweta ịhụnanya dị otú ahụ. Ya mere, ọ na-enye ugbu a akụkụ mbụ nke obere okwu ọ haziri.

Ma ọ bụ nanị *akụkụ* nke okwu ahụ ka ọ na-ekwu! Okwu ndị ahụ, "mem ka m'di ka otù onye nime ndi nke gi egoro ọlu." Ọ dịghị mgbe a na-ekwu banyere ha.

Ọ bụghị ihe ijuanya. Nwa ya nwoke ahụ aghọtawala ugbu a na ihe ahụ ọ na-eme atụmatụ ị tụ aro ya adịghị mkpa maka nzukọ dị ka nke a. O doro anya na o nwetalarị mgbaghara na ịhụnanya nna ya. Ikwu okwu ndị dị otú ahụ ugbu a ga-abụ nnọọ okwu mkparị na nke na-ekwesịghị ekwesị.

Ihe ọzọ nna ahụ kwuru gosiri na nke a bụ eziokwu. Nwa nwoke ahụ ka kwupụtara na ya erughị eru, nna ya zaghachikwara nke a site n'inye ndị ohu ya iwu:

> Ma nna-ya siri ndi-orù-ya, Chiputa uwe-nwuda nke kachasi nma ọsọsọ, were ya yikwasi ya; tiye kwa nḅa-aka n'aka-ya, na akpukpọ-ukwu n'ukwu-ya: sekputa kwa nwa-ehi azùru azù, ḅue ya, ka ayi ri kwa, ka obi tọ kwa ayi utọ: n'ihi na nwam nka nwururi anwu, o we di ndu ọzọ; o fururi efu, ewe hu ya. Ha we malite ime ka obi tọ ha utọ. (Luk 15:22-24).

Ọ bụrụ na okwu ahụ bṹ, "Mee m ka m bụrụ otu n'ime ndị na-ejere gị ozi", ka nọ n'egbugbere ọnụ nwa okoro ahụ, Ọ ga-abụrịrị na o jidere onwe ya ozugbo.

Nna ya anaghị eche banyere ihe nwa ya nwoke nwere ike imere ya. Kama, ọ na-eche banyere ihe ọ nwere ike imere nwa ya nwoke ugbu a!

Ọ bụkwa dị ka nwa—ọ bụghị dị ka ohu a na-akwụ ụgwọ—ka nna ya nabatara ya. Ọ bụ naanị uwe mwụda kasị mma ka ọ ga-enwe, tinyere mgbaaka na akpụkpọ ụkwụ. Oriri ahụ sochirinụ abụghị mmemme maka mbata nke ohu ọhụrụ maka ọrụ ugbo nna ya!" Oriri ahụ bụ ememe mgbake nke nwa furu efu. Ọ bụ ememe ịbịa ná ndụ nke onye nwụrụ anwụ na mbụ.

N'ezie, ọṅụ dị otú ahụ na-adị n'eluigwe mgbe ọ bụla onye mmehie, bṹ onye furu efu ma nwụọ ná mmehie ya, chigharịkwuuru Chineke ma nweta ịhụnanya na-enweghị atụ nke Nna anyị nke eluigwe onye amara.

Ma, n'ụzọ dị mwute, ọṅụ nke Onyenwe anyị kọwara n'ụzọ bara ụba na-efunahụ ọtụtụ ndị n'ime chọọchị ndị na-ezisa ozi ọma taa. Kama ịnakwere nnwere onwe nke ịhụnanya Chineke nke na-azọpụta ndụ n'efu, ọtụtụ ndị na-etinye ihe ụfọdụ n'ime ya.

Ọzọkwa, ha na-akwado echiche mbụ nke nwa mmefu ahụ banyere iso nna ya mee nkwekọrịta.

[1] Dị ka ha si kwuo, nna ahụ agaraghị anabata nwa ya ma a sị na nwa ya adịghị njikere ije ozi! A pụghị ikwubiga okwu ókè banyere ihie ụzọ dị mwute nke echiche a.

Usoro Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ

Ọ ga-esi ike iche n'echiche mkparịta ụka dị ka nke a n'etiti nna na nwa ya nwoke:

Nwa: "Nna m ộ bụ *eziokwu* na m bụ nwa gị, ka a gbatara m n'ohu"

Nna: "Ọ dị mma, nwa okorobịa, ọ dabere n'otú i si akpa àgwà. Ọ bụrụ na ị bụ nwa m n'ezie, ị ga-egosipụta nke a site n'ime ihe ndị m gwara gị mee. Ọ bụrụ na ị nwere ọdịdị m n'ime gị, ọ bụ nnọọ ihe dị otú o kwesịrị ka ị na-erube isi"

Nwa: "Ma, Nna m, ọ bụrụkwanụ na m na-enupụrụ gị isi ọtụtụ mgbe?"

Nna: "mgbe ahụ, Ị nwere ihe mere ị ga-eji nwee obi abụọ na ị bụ nwa m nwoke"

Olee ụdị nna ga-agwa nwa ya okwu otú ahụ? Ộ bụ na e kwesịghị ikwu na obi tara nna ahụ mmiri n'ihi na ọ mere ka nwa ya na-echegbu onwe ya? N'oge dị ka nke a, ộ bụ na mkpa kasịnụ nke nwa ya abụghị mmetụta nke ịbụ onye a nabatara na onye a hụrụ n'anya?

Ma igbochi nnabata a, iji hụ na nwa ya nwoke na-erubere ya isi, bụ ịzụ ahịa nkàtộ na egwu.

Ma, n'ụzọ dị ịtụnanya, nke a bụ ụdị nkwurịta ụka ụfọdụ ndị nkụzi bụ́ Ndị Kraịst yiri ka hà na-eche na o kwesịrị ekwesị n'etiti Chineke na mmadụ. Dị ka ha si kwuo, ọ bụrụ na mmadụ na-eche ma ọ̀ bụ Onye Kraịst ka ọ̀ bụ na ọ bụghị, e kwesịrị ịgwa ya ka o lee omume ya anya iji chọpụta ma ọ̀ bụ Onye Kraịst.[2]

Ndị nkụzi a na-ekwusi ike na ọ dị ize ndụ ikwe ka mmadụ jide n'aka na ọ bụ onye Chineke nabatara ma ọ bụrụ na ọ bụghị onye na-erube isi. Nye ha, ọ dịghị ihe dị ka ịhụ Chineke n'anya n'ụzọ na-enweghị atụ nke na-adabereghị, n'ụzọ ụfọdụ, n'otú mmadụ si akpa àgwà.

Nke a bụ ọdachi nke chọọchị ndị na-ezisa ozi ọma taa. O siworo n'ezi ịhụnanya nke Chineke, bụ́ nke na-adịghị etinye ọnọdụ ọ bụla n'ebe mmadụ nọ, pụọ n'ụzọ dị egwu. Ruo n'ókè dị ịtụnanya, Ọ ghọwo onye kpuru ìsì nye obi ịhụnanya nke Nna nke ji ndidi na-echere, dị ka nna nke nwa mmefu ahụ, ịnabata ndị mmehie n'ụzọ zuru ezu site n'ịnakwere ha na site ná mgbaghara Ya dị ukwuu.

Ọ bụrụgodị na onye mmehie chegharịrị echegharị echee na ya kwesịrị ikwe Chineke nkwa na ya ga-eji ndụ ya niile jeere ya ozi, Nna ahụ agaghị ekwe ka nkwa dị otú ahụ bụrụ akụkụ nke nnabata amara Ya nke onye mmehie ahu.

Ma ọtụtụ ndị na-ekwusa ozi ọma taa echezọwo eziokwu a. N'ezie, ha na-agọnahụ ya. Ihe kasị pụta ìhè si na ya pụta bụ mgbasa nke ihe a na-akpọkarị "Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ". *Nke a bụ echiche bụ́ na nkwa nke nrubeisi aghaghị ịbụ akụkụ nke ezi nchigharị ime mmụọ.*[3] Ma n'okpuru elu ahụ, e nwere mkpụrụ ọjọọ nile nke ụzọ iche echiche a na-eweta ọdachi.

Naanị ebighị ebi ka ga-ekpughe ọtụtụ puku mmadụ a napụrụ obi ike ha site na ozizi a ma ewebata ha n'agbụ nke egwu na mmekọrịta ha na Chineke.

Kama ịkwalite ịdị nsọ, ozizi nke nzọpụta dabeere na ọrụ na-ebibi ntọala ahụ e ji ewu ịdị nsọ nke eziokwu. Site na ịlaghachi n'ụkpụrụ iwu, ọ tụfuru ike ime mmụọ nke amara.

Mmụọ Ikpe Ikpe

Dị ka a ga-asị na ihe ndị ahụ a kpọtụrụ aha banyere ha ezughị, Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na-akwalite mmụọ ikpe ikpe na nke ime ka ndị Farisii n'ime chọọchị. Lee ka ọ si dị obi anyị na-emehie emehie mfe iche na anyị nwere ikike ịgwa onye kwere ekwe na-ada ada, "Ị dịghị nnọọ mma maka ịga eluigwe"!

N'ezie, a dịghị ekwukarị okwu a n'ụzọ doro anya otú a. Ma n'agbanyeghị otú e si jiri nlezianya kpuchie okwu ahụ n'okwu okpukpe, ma ọ bụ jiri nkà mmụta okpukpe dị mgbagwoju anya kpuchie ya, eziokwu ahụ dị mwute bụ otu ihe ahụ. Ozizi nzọpụta dabeere na ọrụ na-enye onwe ya ikike nke ịnapụ ndị Kraịst na-ekwupụta na ha bụ ndị Kraịst ihe ha na-azọrọ na ha bụ n'okwukwe na ịtụ ndị dị otu ahụ mkpọrọ nke ịbụ ndị furu efu.

N'ezie, e nwere ọtụtụ ihe mere a ga-eji chee na e nwere ìgwè mmadụ nọ na chọọchị taa bụ́ ndị a na-azọpụtabeghị n'ezie. Ma nke a bụ n'ihi na ha aghọtaghị onyinye nke ozioma, ma ọ bụ ịnakwere ya.[4] Eziokwu ahụ bụ na mmadụ ịda n'okpuru ụkpụrụ omume ọma ndị e depụtara n'okwu Chineke bụ ihe dị mwute ma na-akpasu iwe mgbe nile. Ma ọ bụchaghị ihe àmà na-egosi na a zọpụtabeghị mmadụ. È nwere Onye Kraịst ọ bụla na-enweghị ebe ndị ọ na-emejọ nke ọ na-aghaghị ịchọ amara Chineke iji merie?

Ma echiche usoro nzọpụta dabeere na ọrụ adịghị enwe afọ ojuju, ọ na anọgide na-ekwu na nchegharị ụfọdụ ezighi ezi. Ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ mmadụ nile ga-ekweta na nke ahụ bụ eziokwu. Kama nke ahụ, ozizi nzọpụta nke dabeere na ọrụ na-aga ọbụna n'ihu n'ịghara ikwe ka mmadụ kwuo na ya nwere ntụkwasị obi n'ebe Kraịst nọ n'ihi na ndụ ya erughị eru nke na nkwupụta ahụ apụghị ịbụ eziokwu.

Ma ọ na-efu ọtụtụ ihe inwe ikike ime ụdị mkpebi a. Ihe ọ na-efu bụ nnọọ idegharị ozi ọma ahụ Onyenwe anyị na ndịozi ya kwusara. Nke a na-eduga n'ịgbanwe echiche nke “okwukwe na-azọpụta” N’ihi ya, ihe a na-ewere dị ka okwukwe n'echiche nke Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ abụghịzi àgwà Baịbụl nke a na-akpọ otu ihe ahụ.

A pụrụ ọbụna ikwu na nzọpụta dabeere na ọrụ na-ekpuchi ihe nile e kpughere n'Agba Ọhụrụ. N'ime usoro a, eziokwu ahụ dị ebube nke izi ezi site n'okwukwe, ewezuga ọrụ, na-amalite ịla n'iyi, dị nnọọ ka ọ dị n'oge ndị gbara ọchịchịrị tupu Ndozigharị ahụ”. Ihe nọchiri ozizi a bụ ụdị njikọ nke okwukwe na ọrụ ndị na-adịtụ iche na nkuzi Katọlik nke Rom.[5]

Mmechi

O doro anya na a pụghị ileghara njehie dị otú ahụ anya dị ka nke na-adịghị emetụta ndụ chọọchị.

Anyị ekwesịghịkwa ileghara ya anya ma chee na ọ ga-akwụsị n'onwe ya. Kama nke ahụ, ndị nile hụrụ ozi ọma nke amara Chineke nke na-azọpụta ndụ n'anya aghaghị ịnakwere ya ma zaghachi ya. Ime ihe na-erughị nke ahụ ga-abụ imechu Onyenwe anyị ihu, na imechu ndị ya ihu, na, n'ezie, imechu ụwa ihu bụ́ nke ọ nwụrụ n'ihi ya.

N'ihi na ọ bụrụ na chọọchị n'onwe ya apụghị ikpebi ọdịdị nke ozi a kpọrọ ya ịkwusaa, olee otú a pụrụ isi mee ka ndị ikom na ndị inyom furu efu soro ịhụnanya Chineke nke na-agbapụta ndụ? N'ihi na asi kwa na opì nāda nke anāmaghi isi-ya, ònye gākwadebe onwe-ya ije agha? (1 Kọr 14:8).

N'ezie, ọ bụ eziokwu na e nwere ihe na-adịghị mma n'arụmụka okpukpe. Onye edemede a enweghị mmasị na ya ma ọlị. Otú o sina dị, e kwesịrị iburu n'uche na ihe mere e ji nwee ọtụtụ akwụkwọ ndị dị n'Agba Ọhụrụ bụ n'ihi na e nwere ihe ndị na-edoghị ha anya ma ọ bụ ihe mgbagwoju anya nke ozizi.

Akwụkwọ ozi Pọl degaara ndị Galeshia nke na-ekpo ọkụ na-abata m n'uche ngwa ngwa. Ma mmadụ pụkwara icheta Ndị Kọlọsi, 2 Ndị Tesalonaịka, 1 Timoti, 2 Pita, 1 na 2 Jọn, na Jud. A sị na ọ bụghị ihe isi ike ndị kpatara ha, anyị agaraghị enwe akwụkwọ ozi ndị a dị oké ọnụ ahịa.

Ya mere Chineke maara otú e si eji arụmụka eme ihe iji kwalite ọdịmma nke Ya na iji mee ka eziokwu nke Ya pụta ìhè.

Otu Chineke ahụ nke nyere iwu ka ìhè na-enwu n'ụbọchị mbụ nke Okike gara n'ihu kewaa ìhè ahụ na ọchịchịrị gbara ya gburugburu. N'ikpeazụ, Ọ nyere ha abụọ aha ha kwesịrị ekwesị, n'ihi na “Chineke we kpọ ìhè ahu Ehihie, ọchichiri ahu ka Ọ kpọkwara Abali.” (Jen 1:3-5).

Chineke na-emekwa nke a mgbe nile site n'ìhè nke eziokwu Ya. Nke mbụ Ọ na-ekpughe ya - Ọ na-enye ya iwu ka ọ na-enwu. Ma ọ na-ekewapụkwa ìhè a site na ọchịchịrị na-abịaru nso gburugburu ya, na-akpọ nke ọ bụla site n'ezi aha ya. N'ógbè okpukpe, Ọ na-akpọ aha ha eziokwu na njehie!

Ya mere, nke a bụ akụkụ dị mma nke esemokwu okpukpe. Ọ bụ ngwá ọrụ dị n'aka Chineke dị ndụ iji mee ka eziokwu Ya pụta ìhè nke ọma. N'agbanyeghị na ọ dịghị mma, n'onwe ya, arụmụka na-eme ka eziokwu Chineke pụta ìhè n'ụzọ doro anya site n'ihe ndị na-ezighị ezi bụ́ ndị ga-agbagọ ma zochie ya.

A ga-enwe olileanya na, site n'amara Chineke, arụmụka banyere nzọpụta dabeere na ọrụ ga-emezu ebumnobi ndị a n'oge anyị. Ọ bụrụkwa na nke ahụ emee, ndị nke Chineke ga-enwe ihe mere ha ga-eji nwee ọṅụ n’ezie.

E kwuwerị, gịnị pụrụ ịbara chọọchị uru karịa ịbụ ndị e mere ka ha mara ọzọ banyere ịdị mfe dị ebube nke amara nzọpụta Chineke? Oleekwa ihe pụrụ ịka mma maka ụwa nke a kpọrọ anyị ịkwusaa amara a?

N'ihi na ọ bụrụ na *anyị ghọtara* ya nke ọma, anyị nwere ike *ikwu* ya nke ọma!

Isi Nke 2

Okwukwe Pụtara Naanị —Okwukwe!

Ọ ga-esi ike ịchọta okwu dị n'ime Baịbụl nke dị nnọọ mfe nghọta karịa okwu Onyenwe anyị Jizọs Kraịst mgbe o kwuru, sị:

> N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nēkwere nēnwe ndu ebighi-ebi. (Jọn 6:47)

N'ezie, nkwupụta a dị nnọọ mfe nghọta nke na ọbụna ụmụaka na-eto eto pụrụ ịghọta ya. N'ezie, ọtụtụ mmadụ nwere ike ịghọta nke a ngwa ngwa. Ịdị n'eziokwu na nghọta ya dị ebube.

N'ezie, ọ bụ okwu ndị dị ka nke a na-egosi otú Chineke si chọsie ike ime ka a mara ihe O kwere ná nkwa banyere nzọpụta. Ọ bụ ezie na enwere isiokwu ndị dị na Bible nke siri ike nghọta. Pita n'onwe ya kwuru otú ahụ (2 Pita 3:16) Ụzọ nke nzọpụta abụghị otu n'ime ha.

N'ezie, ọtụtụ ndị ikom na ndị inyom, ndị na-eto eto na ndị agadi, bụ́ ndị si n'ọnọdụ nile nke ndụ, achọtawo Kraịst site n'amaokwu ndị dị nnọọ mfe dị ka nke a.

Ma ọ bụ ezie na onye toro eto, na ọbụna nwatakịrị, pụrụ ịghọta Jọn 6:47, ụfọdụ ndị nkụzi na ndị ọkà mmụta okpukpe bụ́ Ndị Kraịst adịghị aghọta ya!

N'ihe ga-abụrịrị otu n'ime ngbagọ Baịbụl Jọrọ njọ nke ukwuu n'oge anyị, ndị kwenyere na nzọpụta dabeere na ọrụ na-agbanwe ihe okwu Onyenwe anyị pụtara ebe ọ dị nwute. Site n'ịbụ ihe nlereanya nke ịdị mfe, a na-eme ka okwu Onye Nzọpụta bụrụ ihe a na-apụghị ịghọta aghọta.

Ihe o *bu* n'uche n'okwu ndị a - ka a gwara anyị - bụ ihe dị ka nke a:

> N'ezie, n'ezie, asị m unu, onye ọ bụla nke *chegharịrị*, *kwere*, *ma na-erube isi n'ihe niile m na-ekwu n'enweghị ajụjụ*, nwere ndụ ebighị ebi.

N'ịkwado mgbanwe a doro anya e mere n'ihe odide ahụ, e mesiri anyị obi ike na echiche ndị ọzọ nile dị n'okwu ahụ bụ́ "kwere." Ọ bụrụ na anyị ghọtara echiche Baịbụl banyere "okwukwe na-azọpụta",Dị ka e si kwuo, mgbe ahụ anyị ga-ahụ izi ezi nke ụzọ a e si aghọta okwu Jisọs.[1]

Nke a bụ nnọọ ihe a na-atụghị anya ya! Ònye gaara echetụ ya n'echiche? A sị na ọ bụghị maka ozizi nke okwukwe na-azọpụta nke nkà mmụta okpukpe nke usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na-akwalite, olee onye na-agụ akwụkwọ nke gaara aghọta Onyenwe anyị n'ụzọ dị otú a? N'ezie, ya onwe ya nwere ike ịchọọ akwụkwọ oziọma Jọn dum ugboro ugboro ma ọ dịghị mgbe ọ ga-ahụ otu ntụaka banyere nchegharị, ma ya fọdụzie ebe e zoro aka n'inyefe onwe onye ma ọ bụ ido onwe onye n'okpuru dị ka ihe a chọrọ iji nweta ndụ ebighị ebi. Ma, n'ezie, ha ga-ahụ okwu ahụ bụ́ "kwere" ọtụtụ, ugboro!

Nyocha ndị a egosila na ha anaghị akwado echiche nke nzọpụta dabere na ọrụ. Eziokwu bụ na Oziọma Jọn bụ *naanị akwụkwọ dị n'Agba Ọhụrụ* nke na-ekwupụta n'ụzọ doro anya na e dere ya n'ebumnuche nke ikwusa ozi ọma. N'ihi ya, na Jọn 20:30-31, onye dere Oziọma ahụ n'ike mmụọ nsọ na-ekwu, sị:

> Ya mere ọtutu ihe-iriba-ama ọzọ ka Jisus mere n'iru ndi nēso uzọ-Ya, nke anēdeghi n'akwukwọ a: ma edewo ihe ndia n'akwukwọ, ka unu we kwere na Jisus bu Kraist ahu, Ọkpara Chineke; ka unu we nwe kwa ndu n'aha-Ya n'ihi na unu kwere.

Ma, n'agbanyeghị ebumnuche a e kwupụtara n'ụzọ doro anya iji mee ka ndị mmadụ nwee okwukwe nzọpụta, Oziọma Jọn na-ewepụ onwe ya n'ebe dị anya n'ikowa nzọpụta dabere na ọrụ, dị ka ehihie si dị anya n'abalị!

Ọ dị ihe mebiri emebi n'ụwa nke ndị na-ezisa ozi ọma mgbe a na-anabata ozizi nke na-emegide nnọọ ihe onye nkwusa ozioma nke anọ kwuru ugboro ugboro. Gịnị bụ nsogbu dị ebe a? Ebee ka mgbọrọgwụ nke mgbagwoju anya a dị?

Gịnị Bụ Okwukwe Na-azọpụta?

Ikekwe azịza kasị mkpa nye ajụjụ ndị dị otú ahụ bụ ikwu na akụkụ buru ibu nke chọọchị ndị Kraịst ejiriwo nwayọọ nabata usoro nke tụgharịrị ihe okwukwe pụtara ihu n'ala.

N'ime ọtụtụ afọ, e nwewo echiche na-ewu ewu na ezi okwukwe nke na-azọpụta ndụ dị iche n'okwukwe ụgha, karịsịa site n'ihe ndị ọ na-arụpụta ma ọ bụ "mkpụrụ."[2]

Ya mere, mmadụ abụọ nwere ike ikwere otu ihe, ma ọ bụrụ na otu n'ime ha gosipụtara ihe yiri ka ọ bụ ahụmahụ "na-adịghị amị mkpụrụ" nke Ndị Kraịst, a ga-akatọ okwukwe ya dị ka "nkwenye ọgụgụ isi," ma ọ bụ "nkwenye isi" megide "nkwenye obi." N'ikwu ya n'ụzọ dị mkpirikpi, okwukwe ya bụ okwukwe ụgha - Ọ bụ okwukwe nke na-adịghị azọpụta, na nke n'enweghị ike ịzọpụta.

Site n'echiche ndị dị ka ndị a, a kwadebere ala maka nkà mmụta okpukpe nke nzọpụta dabeere na ọrụ. Ọ fọdụrụ n'aka ndị usoro nzọpụta dabeere na ọrụ ime ka okwu a gaa n'ihu.

Ha kwenyesiri ike na ihe na-efu n'ezie na okwukwe ụgha, bụ ihe ndị na-egosi ezi nchegharị na ido onwe onye n'okpuru Chineke. N'ihi ya, e kwesịghị ịkọwa okwukwe na-azọpụta nanị n'ihe banyere ịtụkwasị obi, kamakwa n'ihe banyere itinye uche Chineke n'ọrụ. N'ihi enweghị ụdị nrubeisi a, ha siri ọnwụ, na mmadụ apụghị ịkọwa okwukwe ya dị ka okwukwe nzọpụta dabeere na Baịbụl.

Ọ bụrụ na e nwere echiche ọ bụla na-eweta nkwenkwe ndị dị ize ndụ n'ime nkà mmụta okpukpe, ụzọ iche echiche a bụ ya.

N'okpuru nkọwa a na-apụghị iguzogide eguzogide nke okwukwe na-azọpụta, ozizi nke nzọpụta dabeere na ọrụ na-ewebata n'ime chọọchị ndị Kraịst ozizi nke nzọpụta nke ndị dere Agba Ọhụrụ na-amaghị. Ọ na-eme ka onyinye nke ndụ ebighị ebi a na-enye n'efu ghọọ "nkwekọrịta" dị n'etiti onye mmehie na Chineke, ọ na-emekwa ka ọṅụ nke ibi ndụ dị ka Onye Kraịst ghọọ mgbalị siri ike iji nyochaa okwukwe anyị na nnabata anyị n'ihu Chineke. Dị ka nkà mmụta okpukpe, ọ bụ ọdachi zuru ezu.

Ma ọ bụkwa ihe na-enweghị isi. Obere ntụgharị uche ga-egosi nke a.

N'akụkụ ọ bụla ọzọ nke ndụ, ma e wezụga okpukpe, anyị adịghị agbagwoju onwe anyị anya site n'ajụjụ ndị na-enyocha onwe anyị banyere "ọdịdị" nke okwukwe anyị. Dị ka ihe atụ, ọ bụrụ na m jụọ mmadụ, sị, "Ì kweere na Onyeisi ala ga-eme ihe o kwere ná nkwa?" Enwere m ike ịtụ anya otu n'ime azịza atọ ndị a. Otu azịza pụrụ ịbụ, "Ee, ekwere m. Azịza ọzọ nwere ike ịbụ, "Mba, ekwenyeghị m." Ma onye na-aza ajụjụ m nwekwara ike ịza, sị, "Ejighị m n'aka," ma ọ bụ, "Amaghị m."

Ọ dịghị ihe dị mgbagwoju anya banyere mkparịta ụka a. Abụọ n'ime azịza atọ ahụ na-ekpughe enweghị ntụkwasị obi na Onye isi ala. Azịza ya, "Mba, ekwenyeghị m, na-egosi enweghị ntụkwasị obi ziri ezi ebe onye isi ala nọ. Nzaghachi,"Ejighị m n'aka," na-egosi ejighị n'aka banyere iguzosi ike n'ezi ihe nke Onyeisi Ala. Nanị azịza bụ́, "Ee, ekwere m," na-egosi okwukwe ma ọ bụ ntụkwasị obi.

N'ezie, onye na-aza ajụjụ m nwere ike ịgha ụgha mgbe ọ sịrị, "Ee, ekwere m." Enwere m ike ịma ya nke ọma nke na m ga-asị, "Ị ji m na-egwu egwu, ọ́ bụghị ya?" Ị tụkwasịghị Onyeisiala obi ma ọlị, ka ị̀ tụkwasịrị ya?

O doro anya na agaghị m asị, "Kedu ụdị okwukwe ị nwere n'ebe Onyeisiala nọ? Ị̀ ga-agazi mebie iwu? Ọ bụrụ na i mee otú ahụ, ò bụ na ọ gaghị ebuli ajụjụ banyere ma ị tụkwasịrị ya obi n'eziokwu?"

Ajụjụ dị otú ahụ ga-abụ ihe nzuzu. Onye na-aza ajụjụ m ga-enwe ihe mere ọ ga-eji chee na m na-egwu egwu. Ọ bụrụkwa na o jiri m kpọrọ ihe, ọ ga-enwe ikike zuru oke ịzaghachi, "Gịnị ka imebi iwu m nwere na nkwenye siri ike m nwere na m nwere ike ịtụkwasị Onye isi ala obi n'ihe ọ bụla ọ na-ekwu?"

N'ụzọ doro anya, anyị nile na-eme ihe n'ụzọ ezi uche dị na ya mgbe anyị na-ekwu banyere okwukwe ka ọ na-emetụta ndụ anyị na-adị kwa ụbọchị. Ọ bụ nanị mgbe anyị na-atụle isiokwu a n'okpukpe ka anyị na-echefukarị ezi uche anyị n'ọnụ ụzọ.[3]

N'ezie, ná ndụ mmadụ, echiche nke "okwukwe ụgha" ga-ebilite nanị mgbe ụfọdụ. Gịnị ka okwu dị otú ahụ ga-apụta mgbe a na-ekwu okwu? Ọ̀ bụ na o kwesịghị ịpụta ihe dị ka "okwukwe hiere ụzọ" ma ọ bụ "okwukwe ụgha"? Onye nwere okwukwe dị otú ahụ pụrụ ihie ụzọ n'ikwere ihe ha na-eme. Nkwenkwe ya n'ezie pụrụ ịbụ ụgha. Ma ọ bụ na ha pụrụ nanị ịdị na-eme ka hà nwere nkwenye, ma ọ bụ obi ike, bụ́ nke ha na-enweghị n'ezie.

Ma "okwukwe ụgha" apụghị izo aka n'ezi nkwenye ma ọ bụ ntụkwasị obi nke na-erughị n'ụzọ ụfọdụ ụkpụrụ e chepụtara echepụta bụ́ nke e ji atụ ihe ọ rụpụtara!

Ka e kwupụta n'ụzọ doro anya ebe a na okwu Bekee ndị dị ka "ikwere," ma ọ bụ "okwukwe" na-arụ ọrụ nke ọma dịka ezigbo ihe na-anọchi anya okwu ndị yiri ya na Grik. E nweghị ihe ọ bụla e zoro ezo n'okwu Grik ndị a nke nsụgharị Bekee ha na-ejikarị eme ihe na-apụtaghị. Ọ bụ ezie na ụfọdụ ndị ekwuwo na e nwere, nkwupụta a na-egosi echiche na-ezughị ezu ma ọ bụ nke hiere ụzọ banyere nkà mmụta asụsụ nke Baịbụl.[4]

Nke a na-egosi na onye Grik na-agụ okwu ndị a "onye kwere na m nwere ndụ ebighi ebi", ga-aghọta okwu ahụ "kwere" dịka anyị si aghọta ya. O doro anya na onye na-agụ ya *n'ezie* agaghị aghọta okwu a dịka nke pụtara ido onwe onye n'okpuru, inyefe onwe onye, icheghari, ma ọ bụ ihe ọ bụla ọzọ yiri nke ahụ. Nye ndị ahụ na-agụ, dị ka anyị, "ikwere" pụtara "ikwere".

O doro anya na ọ bụ otu n'ime echiche nke nkà mmụta okpukpe nke oge a iche na anyị nwere ike ịkọwa okwu ndị dị mfe dị ka "nkwenye" na "ekweghị ekwe" ma jiri nkọwa ndị dị mgbagwoju anya dochie ihe ha pụtara. Mgbagwoju anya nke ụdị usoro a na-akpata nwere mmetụta zuru ebe nile na chọọchị taa.

Azịza ya dị n'ịlaghachi n'echiche doro anya nke ihe odide Baịbụl.

Nkwenye nke uche

N'etiti okwu nzuzo ndị a na-ahụkarị na nkuzi nke nzọpụta dabeere na ọrụ bụ ndị a na-ahụ n'okwu ndị dị ka "amara dị ọnụ ala," "nkwenye dị mfe," na "nkwenye nke uche." A na-ejikarị nkebi ahịrịokwu atọ a eme ihe iji kparịa echiche ahụ bụ́ na a pụrụ inweta ndụ ebighị ebi site n'ịtụkwasị Kraịst obi n'ụzọ dị mfe. Ha atọ na-egosipụta echiche gbagọrọ agbagọ n'ụzọ dị ukwuu banyere ihe ndị a na-ekwu banyere ha.

Dị ka o kwesịrị ịdị, a pụghị ịkọwa amara nzọpụta nke Chineke dị ka "ihe di ọnụ ala" n'echiche na-adịghị mma nke okwu a na-enwekarị. Nke bụ eziokwu bụ na Chineke kwụrụ nnukwu ụgwọ - ọnwụ nke Ọkpara Ya - iji mee ka amara Ya dịrị anyị. Nanị n'ihi na a na-enyere

anyị onyinye amara n'efu adịghị eme ka amara ahụ ghọọ ihe "dị ọnụ ala" ma ọ bụ nke na-abaghị uru.

Ebe ọ bụ na Baịbụl n'onwe ya na-ekwu , "onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù." (Mkpu 22:17), o doro anya na anyị adịghị ekwu banyere ihe "dị ọnụ ala" ọbụna n'echiche ziri ezi nke okwu ahụ. Kama nke ahụ, anyị na-ekwu banyere ihe dị nnọọ n'efu!

O doro anya na ọ bụ otu n'ime echiche nke nkà mmụta okpukpe nke oge a iche na anyị nwere ike ịkọwa okwu ndị dị mfe dị ka "okwukwe" na "ekweghị ekwe" ma jiri nkọwa ndị dị mgbagwoju anya dochie ihe ha pụtara. Mgbagwoju anya nke ụdị usoro a na-akpata nwere mmetụta zuru ebe nile na chọọchị taa.

Ebe ọ bụ na Baịbụl n'onwe ya na-ekwu , "onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù" (Mkpu 22:17), o doro anya na anyị adịghị ekwu banyere ihe "dị ọnụ ala" ọbụna n'echiche ziri ezi nke okwu ahụ. Kama nke ahụ, anyị na-ekwu banyere ihe dị nnọọ n'efu!

Okwu ahụ bụ́ "nkwenkwe dị mfe" bụkwa nke a na-adịghị anabata. O yikarịrị ka akụkụ ya nke ọzọ ga-abụ "nkwenye siri ike." Ma ọ bụrụ na usoro echiche ọ bụla na-akụzi "nkwenye siri ike", usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na-eme ya n'ezie.

Dị ka anyị hụworo, echiche nke nzọpụta dabeere na ọrụ na-agbanwe ihe okwu ahụ bu "kwere" pụtara ma jiri mgbagwoju anya na-ezighị ezi mejupụta echiche nke okwukwe na-azọpụta. Nke a na-eme ka usoro nzọpụta dịkwuo mgbagwoju anya karịa ka ọ dị n'ezie. Ma nzọpụta dị mfe n'ezie, n'echiche ahụ kwa, ọ dị mfe. A sị ka e kwuwe, ọ̀ dị ihe nwere ike ịdị mfe karịa "ịnata mmiri nke ndụ ahụ n'efu."

Ma nke kasị eduhie eduhie n'ime okwu nzuzo nile nke nzọpụta dabeere na ọrụ bụ nkebi ahịrịokwu ahụ bụ́ "Nkwenye nke uche (ma ọ bụ uche)."

N'ozuzu, ihe nkebi ahịrịokwu a na-egosi bụ ụdị okwukwe nke na-enweghị mmetụta ma ọ bụ njikere ime ihe. Okwu ndị dị ka "ọgụgụ isi" ma ọ bụ "uche" bụ ndị bụ isi kpatara nke a.

Ọ bụrụ na m asị, "Nwoke ahụ nwere naanị mmasị ọgụgụ isi na ndọrọ ndọrọ ọchịchị," Ekwuru m na mmasị ya dị anya ma bụrụ nke mmụta naanị. A na-enwe otu mmetụta ahụ n'asụsụ Bekee mgbe m kwuru, "Ọ na-enye naanị nkwupụta ahụ nkwenye uche ya". Ọzọkwa, ana m atụ aro enweghị mmetụta na mmasị.

Ma ka e were ya na m sịrị, "M kwuru ihe dị mkpa, ya ekweta." Mgbe ahụ mmetụta ya ga-adị iche. Site n'okwu ndị a, m na-egosi na m kwenyere n'ihe m kwuru. Ọ dịghịkwa ihe ọ bụla na-adịghị mma dị na ya.

N'ụzọ doro anya, okwu ndị bụ́ "ọgụgụ isi" na "uche" na-akpata nsogbu ahụ. N'ezie, "ọgụgụ isi" apụghị ịpụta ihe ọ bụla karịa "nke ma ọ bụ metụtara ọgụgụ isi," Ọ dịghịkwa mkpa na ọ ga-adị ka ọ̀ bụ ihe ọjọọ ma ọ bụ ihe na-adịghị mma. Ma, nke bụ́ eziokwu bụ na n'ọtụtụ ihe ndị a na-eji ya eme kwa ụbọchị, ọ na-eme ka a ghọta ihe ndị a. N'ihi ya, okwu ahụ bụ́ "Nkwenye nke uche" enweworị mmetụta na-ezighị ezi n'ebe ọtụtụ ndị na-asụ Bekee nọ. Ahịrịokwu ahụ na-ada nnọọ ka ihe na-adịghị mma.

N'ọnọdụ a, anyị kwesịrị ịtụfu okwu ndị dị ka uche ma ọ bụ ọgụgụ isi kpamkpam. Baịbụl amaghị ihe ọ bụla banyere okwukwe nke dabeere n'echiche dị ka e si jiri ya tụnyere ụdị okwukwe ọzọ (dị ka nke mmetụta uche ma ọ bụ nke mmadụ ji aka ya kpebie).[5] Ihe Baịbụl na-aghọta bụ ọdịiche doro anya dị n'etiti okwukwe na ekweghị ekwe!

Ọ dịghị onye ọ dị mkpa ịbụ ọkà n'akparamàgwà mmadụ iji ghọta ihe okwukwe bụ. Anyị ekwesịghịkwa iji "akparamàgwà ndị na-ewu ewu" kọwaa ya. Ọ bụ igbu oge na-adịghị arụpụta ihe iji ụdị ndị a na-ewu ewu - ọgụgụ isi, mmetụta uche, ma ọ bụ uche - dị ka ụzọ isi nyochaa usoro nke okwukwe.[6] Baịbụl anaghị akụzi ụdị ihe a. Ndị mmadụ maara ma hà kweere ihe ma ọ bụ na ha ekweghị, nke ahụ bụ ihe kacha Chineke mkpa.

Ma nzọpụta dabeere na ọrụ na-eduba ndị na-eso ụzọ ya n'ebe mgbagwoju anya nke uche. A na-agwa anyị na ezi okwukwe nwere ihe ndị dị mkpa na mmetụta uche. Ma anyị nwere ike ịjụ, sị: N'echiche dị aṅaa?

Ọ̀ bụ na ọ dịbeghị mgbe ihe ndị mere eme manyere anyị ikwere ihe anyị na-achọghị ikwere? Ọ̀ bụ na anyị ekweghị n'agbanyeghị na anyị achọghị ime otú ahụ? Ọ̀ bụ na nke ahụ abụghị ihe mere Sọl onye Tasọs n'ụzọ Damaskọs? Ọ̀ bụ na ọ bụghịkwa eziokwu na anyị na-ekwenyekarị n'ihe n'enweghị mmetụta uche ọ bụla pụtara ìhè n'ebe ha dị, ebe mmetụta uche na-achịkwa anyị mgbe ụfọdụ?

Ajụjụ ndị dị otú ahụ na-egosi otú echiche ndị a na-ewu ewu banyere okwukwe si bụrụ ndị na-adịghị mma na ndị na-emegiderịta onwe ha.

Otú ọ dị, otu ihe anyị na-apụghị ime bụ ikwere ihe anyị na-amaghị. Ọ bụ ya mere Pọl onyeozi ji kwuo hoo haa, sị, "ma hà gēsi aṅa kwere n'Onye ahu ha akānughi okwu-Ya? (Rom 10:14). O wee gbakwụnye n'ụzọ kwesịrị ekwesị, sị, "Ya mere, okwukwe si n'ọnunu puta, ma ọnunu ahu sitere n'okwu Kraist" (Ndị Rom 10:17).

Nke ahụ ọ̀ na-agụnye ọgụgụ isi? N'ezie! Ma ọ bụ naanị nkwenye ọgụgụ isi? O dighi otú ahụ! Ịkọwa okwukwe n'ụzọ dị otú ahụ bụ ime ka o yie ihe na-abaghị uru, ihe a na-amụ n'ụlọ akwụkwọ, mgbe n'ezie ọ bụghị ihe dị otú ahụ.

N'asụsụ Baịbụl, ihe okwukwe bụ n'ezie bụ ịnata àmà Chineke. Ọ bụ nkwenye siri ike anyị nwere na ihe Chineke na-agwa anyị n'ozi ọma bụ eziokwu. Nke ahụ, na nke ahụ nanị, bụ okwukwe na-azọpụta.[7] Ọ bụ kpọmkwem echiche a banyere okwukwe na-azọpụta nke mere ka okwu Jọn onyeozi doo anya mgbe o dere, sị:

> Ọ buru na ayi anata àmà nke madu, àmà nke Chineke ka ya uku: n'ihi na àmà nke Chineke bu nka, na Ọ ḅawo àmà bayere Ọkpara-Ya. Onye kwere n'Ọkpara Chineke nwere àmà ahu nime ya: onye nēkweghi okwu Chineke emewo Ya onye-ugha; n'ihi na o kweghi n'àmà ahu nke Chineke ḅaworo bayere Ọkpara-Ya. Àmà ahu bu nka, na Chineke nyere ayi ndu ebighi-ebi, ndu ahu di nime Ọkpara-Ya. Onye nwere Ọkpara ahu nwere ndu ahu; onye nēnweghi Ọkpara Chineke enweghi ndu ahu.
>
> Ihe ndia ka m'degara unu n'akwukwọ, bú ndi kwere n'aha Ọkpara Chineke, ka unu we mata na unu nwere ndu ebighi-ebi. (1 Jọn 5:9-13a).

Lee ka nke a si bụrụ ihe na-atọ ụtọ nke na-enweghị nsogbu ndị na-enweghị isi. Ebe ọ bụ na anyị na-anabata àmà ụmụ mmadụ na-agba, Ọ̀ bụ na anyị ekwesịghị ịnabata àmà Chineke ọbụna karị? Ime nke a bụ inwe ihe àmà ahụ n'ime anyị. Ihe megidere nke a "ekweghị ekwe" bụ ime ka Chineke bụrụ onye ụgha.

Ọzọkwa, àmà Chineke na-ekwupụta onyinye nke ndụ nke Chineke na-enye site N'Ọkpara Ya, nke mere na a na-enweta ndụ a na Ọkpara ahụ n'onwe ya n'otu oge. N'ihi ya, ndị mbụ gụrụ ya ma kwere nwere nkwa Chineke na ndụ ebighi ebi bụ nke ha. Ihe àmà ya nke a pụrụ ịtụkwasị obi ruo n'ókè na-enweghị nsọtụ bụ ihe ndabere maka obi ike onwe onye ha!

Mgbe mmadụ nwere okwu Chineke maka ya, ọ dịghị ya mkpa ịrịọ maka mmesi obi ike n'ebe ọzọ.

Mmechi

N'otu akụkụ Akwụkwọ Nsọ a ma ama banyere Ebreham, bụ́ onye nlereanya Baịbụl nke okwukwe na-azọpụta ndụ, Pọl dere, sị: “N'ihi na ọ̀ bu gini ka ihe edeworo n'akwukwọ nsọ nēkwu? Abraham we kwere Chineke, ewe gua nke ahu nye ya dika ezi omume.” (Ndị Rom 4:3).

Onye ọ bụla kwesịrị ịhụ nke ọma otú nke a si dị mfe. Ebreham kwere okwu Chineke gwara ya - o kwere ihe Chineke kwuru - e wee gụọrọ ya nke a dị ka ezi omume. N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, e sitere n'okwukwe kpọọ ya onye ezi omume.

Ya mere, okwukwe bụ ikwere n'Okwu Chineke. Okwukwe na-azọpụta bụ iwere Chineke n'okwu Ya n'ozioma. Ọ dịghị ihe ọzọ ọ bụ ma ọ bụghị nke a. Ma ọ bụ naanị nke ahụ—enweghị ihe ọzọ.

Mgbalị ịgbakwunye ya ihe bụ ntụpọ dị mwute n'akụkọ ihe mere eme nke chọọchị ndị Kraịst. Mgbalị a gbanyesiri mkpọrọgwụ ike n'ụfọdụ ozizi mgbe Ndozigharị chọọchị gasịrị.[8] N'etiti ndị na-asụ Bekee, a na-akpọkarị echiche a gbanwere agbanwe nke okwukwe na-azọpụta ihe ozizi Puritan. Taa, Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na-agbasa ozizi ndị Puritan nke o si na ya pụta.[9]

Ma taa, dị ka ọ dị mgbe nile, mgbe e kwere ka Akwụkwọ Nsọ kwuo okwu n'onwe ya - na mgbe chọọchị nwere ntị dị njikere ịnụ ha - ịdị mfe na nnwere onwe nke nzọpụta nwere ike ịpụta ọzọ dị ka ike dị mkpa n'uche ụmụ Chineke.

Ọ dịghị ihe a na-achọsi ike karịa nsonaazụ a. Ma ka e wee mezuo ebumnuche dị otú ahụ, e nwere otu ihe anyị na-aghaghị ịkpachapụ anya ime. Anyị ekwesịghị ịda n'oge a dị oké mkpa. N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, anyị aghaghị ikwe ka okwukwe bụrụ nanị okwukwe.

Isi Nke 3

Ì Kweere Nke A?

N'otu oge na-agbawa obi ná ndụ Mata onye Betani, bụ́ onye nwanne ya nwoke bụ́ Lazarọs nwụrụ, Onyenwe anyị Jizọs Kraịst jiri okwu dị ebube bịakwute ya. Ọ sịrị ya:

> Mu onwem bu nbilite-n'ọnwu na ndu: onye nēkwere na Mu, ọbuná ma asi na ọ nwuru anwu, ọ gādi ndu ọzọ: ọzọ, onye ọ bula nke nādi ndu, nke nēkwere kwa na Mu, ọ gaghi-anwu ma-ọli rue mbe ebighi-ebi. (Jọn 11:25-26).

Mgbe ahụ , ọ jụrụ ajụjụ mkpebi: I kwere nka? (Jọn 11:25-26).

A na-ekwukarị site n'aka ndị na-akụzi nzọpụta dabeere na ọrụ na okwukwe na-azọpụta enweghị ike ịbụ naanị "ikwere n'eziokwu." Ma nkwupụta a dabeere na njehie ma ọ bụghị eziokwu. Ọ pụghị iguzogide nnyocha e ji Baịbụl mee.

Mgbe Onyenwe anyị Jizọs na Mata na-akparịta ụka, o kwuru ihe ụfọdụ na-atụ n'anya. Ọ na-ekwupụta na Ya onwe ya bụ Mbilite n'Ọnwụ na Ndụ. Ọzọkwa, Ọ na-ekwupụtara ya ike Ya iji kwado ọdịnihu ebighị ebi nke onye ọ bụla nke kwere na Ya. Ọ bụrụ na ha anwụọ, Ọ ga-akpọlite ha. Ọ bụrụ na ha dị ndụ, ebe ọ bụ na Ọ na-enye ndụ ebighị ebi, e nwere echiche nke na ha adịghị anwụ ma ọlị

Ọ dịghị ihe ọ bụla dị obere banyere nke ọ bụla n'ime eziokwu ndị a. N'ezie, ha bụ ihe ịma aka karịrị ihe a pụrụ ịkọwa.

Jizọs guzoro n'ihu Mata n'ụdị mmadụ. N'agbanyeghị nke ahụ, ọ jụrụ ya ma ọ̀ nabatara eziokwu banyere Onwe ya nke anya ya na-apụghị ịhụ ma ọlị, "nke ọ nweghị onye ọzọ pụrụ ikwu n'agaghị enwe ọmụma ikpe nke ikwulu Chineke. Ọ ga-abụrịrị na Mata nwere okwukwe siri ike nke mere o ji kwere ihe ndị a!

Okwukwe na Eziokwu

Ọ bụ otu n'ime akụkụ dị mwute nke echiche ndị na-ezisa ozi ọma taa bụ na anyị enwekwaghị ekele maka ịdị ebube nke okwukwe dị mfe na Kraịst. Ọ bụ ezie na anyị bi n'ụwa nke na-ekpere arụsị n'ụzọ na-arịwanye elu, bụ́ ebe ọbụna ikwere n'ịdị adị nke Chineke na-ebelata, nkwanye ùgwù anyị nwere maka ịtụnanya nke nke ntụkwasị obi dị ka nke nwa n'ebe Chineke nọ na-ebelata nwayọ nwayọ.

Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ ekwekọghị n'echiche anyị nke oge a. Ndị dere Akwụkwọ Nsọ maara nke ọma otú gburugburu ebe obibi ha si bụrụ ebe na-adịghị mma maka ịnakwere eziokwu ndị Kraịst. Ọ dịghị ihe ọ bụla kpaliri ha ileda anya uru ọ bara "ikwere n'ihe ndị bụ́ eziokwu" banyere Ọkpara Chineke . Ha ghọtara nke ọma otú nke ahụ si siere ma ndị Juu ma ndị Jentaịl ike.

N'ihi ya, o doro anya na ihe Mata zara Onyenwe anyị kwesịrị ka a jaa ya mma.N'ihi na n'ịzaghachi ajụjụ Onye Nzọpụta, "I kwere nke a?" Ọ na-enye azịza a: "E, Onye-nwe-ayi: Mu onwem ekwerewo na Gi onwe-gi bu Kraist-ayi, Ọkpara Chineke, Onye nābia n'uwa." (Jọn 11:27).

Anyị ekwesịghị ịjụ ihe mere Jọn onyeozi ji tinye nzaghachi a n'akwụkwọ ya. Ihe kpatara ya doro anya. Mata na-ekwupụta nkwenye ya n'eziokwu ndị ahụ Jọn chọrọ ka ndị niile na-agụ akwụkwọ ya kwere. N'ihi na na ọkwa nke nzube ya maka ide ihe, Jọn na-ekwupụta n'ụzọ doro anya:

> Ya mere ọtutu ihe-iriba-ama ọzọ ka Jisus mere n'iru ndi nēso uzọ-Ya, nke anēdeghi n'akwukwọ a: ma edewo ihe ndia n'akwukwọ, ka unu we kwere na Jisus bu Kraist ahu, Ọkpara Chineke; ka unu we nwe kwa ndu n'aha-Ya n'ihi na unu kwere. (Jọn 20:30-31)

Ka a ghara inwe mgbagwoju anya na n'ezie anyị na-ekwu banyere "ikwere eziokwu." Jisus siri, Ì kwere nka? Mata wee zaa, "Mu onwem ekwerewo na *Gi onwe-gi bu..."* Jọn chọkwara ka ndị na-agụ akwụkwọ ya "kwere *na Jizọs bụ...* "O doro anya na okwukwe anyị na-ekwu okwu ya dabeere n'ihe ndị mere eme.

Ma e nwere ihe ọzọ dị mkpa dị ná mkparịta ụka ahụ Jizọs na Mata nwere. Eziokwu ndị Onyenwe anyị kọwaara ya karịrị nnọọ eziokwu. Ha bụ eziokwu *na-azọpụta*. Nke ahụ bụ, ha bụ *eziokwu Chineke kpughere, ndị a ga-ekwere iji nweta nzọpụta*. N'ihi ya, ihe a Jizọs gwara Mata bụ otú Jọn si na-agwa anyị ihe ọ pụtara ikwere na Jizọs bụ Kraịst, Ọkpara Chineke.

Taa, ọtụtụ ndị na-ekwu na ha kweere na Jizọs bụ Ọkpara Chineke. Nye ha, o doro anya na ọ bụkwa ya bụ "Kraịst." ha pụrụ ịsị, "ọ́ bụghị nke ahụ bụ aha Ya?"

Ma ọ bụrụ na a jụọ ha ma Jizọs ọ̀ na-ekwe nkwa mbilite n'ọnwụ na ndụ ebighị ebi nye ndị mmadụ nanị n'ihi okwukwe ha, azịza ha pụrụ ịbụ ihe na-adịghị mma. "N'ezie ọ bụghị," ha pụrụ ikwu, "ị ghaghịkwa ibi ndụ ziri ezi iji nweta ndụ ebighị ebi!" Site n'ikwu otú ahụ, ha ga-ekpughe n'ụzọ doro anya na *ha ekweghị* ihe Onye Nzọpụta ahụ gwara Mata ka o kwere.

Ọ bụghị ihe nile e kwuru banyere Chineke bụ eziokwu na-azọpụta ndụ. Iji maa atụ, ikwere na ịdị n'otu nke Chineke (na Chineke bụ Otu) anaghị azọpụta onye ọ bụla. Onye Juu ọ bụla na-ekpe okpukpe Ọtọdọks nke nọ n'ógbè ndị Rom kweere *nke ahụ*. Ya mere, ka otu onye na-emegide Jems na-ekwu, ndi-mọ ọjọ kwe-kwa-ra (Jems 2:19). N'ezie, ịdị n'otu nke Chineke bụ eziokwu Ndị Kraịst dị ebube. Ma ọ dịghị agụnye eziokwu nke ozi ọma ahụ n'onwe ya.

Ma ikwere na Jizọs bụ Kraịst ahụ- *n'echiche Jọn nwere banyere okwu ahụ*—bụ ikwere eziokwu na-azọpụta. N'ezie, ọ bụ ikwere eziokwu ahụ Mata onye Betani kweere. N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, Jizọs na-ajụ Mata ma *ò kweere* na Ya kwere nkwa inye onye ọ bụla *kwere ekwe* ndụ ebighị ebi. Nke ahụ bụ otu ihe ahụ dị ka ịjụ ma eziokwu a dị ebube *ò metụtakwara* ya! Mata gosikwara na nke a bụ eziokwu site n'ikwu na ya kwenyesiri ike banyere onye Ọ bụ.

N'ihi ya, Mata tụkwasịrị ya obi site n'ikwere n'ihe ndị dị ịtụnanya banyere onye Kraịst bụ. Ọ nọ na-etinye ọdịnihu ebighị ebi ya n'aka Ya. Ọ bụrụ na ihe Mata kweere banyere Jizọs abụghị eziokwu, ọ pụtara na okwukwe ya ezighị ezi. Ma ọ bụrụ na ihe ọ kwere bụ eziokwu banyere nke a - ọ bụkwa eziokwu - mgbe ahụ mbilite n'ọnwụ na ndụ ebighị ebi bụ ihe e ji n'aka nye ya. O kwenyesiri ike n'okwu Jizọs.

Ihè niile dabeere n'eziokwu nke ihe ọ kwèrè. Ọ bụghị *ụdị* okwukwè ọ nwere. Ọ kwèrè na ya ma ọ bụ na ọ kwèghị. Nke ahụ bụ ihe niile.

Okwukwe dịka inweta ihe e nyere

Site n'ihe nile e kwuru, o kwesịrị ịpụta ìhè na ọ dịghị ihe dị njọ "n'ikwere n'eziokwu" ma ọ bụrụ na eziokwu ndị ahụ bụ nke ziri ezi. N'otu aka ahụkwa, ọ dịghị ihe dị njọ n' "ikwere

n'eziokwu" iji bụrụ ndị a zọpụtara ma ọ bụrụ na eziokwu ndị ahụ na-azọpụta n'ezie. "Nke a na-eduga anyị n'isiokwu ọzọ dị mkpa.

Mata kweere eziokwu ndị dị mkpa banyere Jizọs, bụ́ ndị ọ ga-ekwere ka e wee zọpụta ya. Ma site n'ime otú ahụ, *o nwetara* n'ezie onyinye nke ndụ ebighị ebi.

O doro anya na ọ bụghị mgbe ahụ ka Mata kwetara ihe ahụ Jizọs gwara ya. Ọ bụghị n'oge ahụ ka o nwetara ndụ ebighị ebi. Kama nke ahụ, Onyenwe ya na-agwa ya ka o kwupụta okwukwe o nweburu.

Nke ahụ ga-abara ya uru. Ọnwụ nwanne ya nwoke ọ hụrụ n'anya mere ka obi gbawaa ya. Ọ dị mkpa ka echetara ya - ọ dị mkpa ka o gosipụta ntụkwasị obi n'Onye ahụ nke na-emeri ọnwụ maka onye ọ bụla kwere na Ya.

Ma o doro anya na obi ike ya sitere n'ịnakwere eziokwu ahụ nke na-eweta nzọpụta n'onwe ya. Ọ natara àmà Chineke gbara banyere Ọkpara Ya (1 Jọn 5:9-13). Site n'ime otú ahụ, o nwetara ndụ ebighị ebi n'onwe ya.

Ya mere, ọ bụghị ihe ijuanya na n'otu n'ime akụkụ ndị kasị mkpa n'oziọma ya dum, Jọn na-egosi okwukwe na-azọpụta ndụ dị ka ihe mmadụ ji aka ya mee. N'ezie, akụkụ Akwụkwọ Nsọ a na-ekwu okwu ya bụ mkparịta ụka ahụ a na-apụghị ichefu echefu Jizọs na nwanyị Sameria nwere. Ọ bụ Jisos setịpụrụ ntụziaka maka mkparịta ụka ha site n'okwu ndị a: "Ọ bụrụ na ị maara onyinye Chineke, na onye ọ bụ nke na-asị gị, "Nye m mmiri ka m ṅụọ, " Ọ buru na i matara onyinye Chineke, na Onye Ọ bu Nke nāsi gi, Nyem miri ka M'ṅua; gi onwe-gi gāriọ Ya-ri, Ọ gēnye kwa gi miri di ndu." (Jọn 4:10).

"Ihe ị ga-eme," ka Onyenwe anyị na-ekwu, bụ *iwere* ihe m chọrọ inye gị. Ma iji mee nke ahụ, ọ dị gị mkpa ịmata ihe ụfọdụ. Ọ dị gị mkpa ịmata ihe onyinye Chineke bụ, ị kwesịrị ịmakwa onye m bụ."

Ọ̀ dị ihe doro anya ma ọ bụ dị mfe nghọta karịa nke a? Nwanyị a nke mmehie na-anyịgbu apụghị inweta ndụ ebighị ebi ọ gwụla ma ò nwetara ihe ọmụma dị oké mkpa. Ọ dị ya mkpa ịmara ihe ụfọdụ banyere onyinye a, ọ dịkwa ya mkpa ịmara ihe ụfọdụ banyere Onye na-enye ya onyinye ahụ.

A haziri mkparịta ụka nile na-eso ya iji nye ya ihe ọmụma dị mkpa. Onyinye Chineke bụ mmiri nke ndụ (Jọn 4:13-14). Ọ bụghị, dị ka o chere na mbụ, ụdị mmiri nke ga-emeju akpịrị ịkpọ nkụ ya (Jọn 4:15). Kama, ọ bụ mmiri e mere iji gboo akpịrị ịkpọ nkụ n'ụzọ *ime mmụọ*, n'ihi na nwanyị ahụ bụ onye mmehie mara ikpe (Jọn 4:16-18)

Ma nke ahụ bụ nanị ọkara nke eziokwu ọ dị mkpa ka ọ mara. Ọ dịkwa ya mkpa ịmata Onye ahụ na-agwa ya okwu. Jizọs ji nlezianya na-eduzi ya n'ebe ihe mgbaru ọsọ ahụ dị.

Nwanyi ahụ nwere obi mgbawa n'ihi na Onyenwe anyị kpughere n'ụzọ a na-atụghị anya ya, ndụ ya nke na-amịghị mkpụrụ. Ngwa ngwa ọ gbanwere isiokwu ahụ gaa n'okpukpe n'ozuzu ya. Ma ọ gara n'ihu ikweta na onye ahụ guzo n'ihu ya bụ n'ezie onye amụma. (Jọn 4:19-20).

Otú ọ dị, ọ karịrị nke ahụ n'ezie! N'okwu na-akpali akpali Jizọs gwara ya ná nzaghachi (Jọn 4:21-24), ọ hụrụ ihe karịrị amụma. N'ihi ya, nwanyị ahụ na-ekwu, sị: " Amataram na Mesaia nābia (Onye anākpọ Kraist): mbe ọ bula Onye ahu gābia, Ọ gākọrọ ayi ihe nile. (Jọn 4:25).

Nzaghachi nke Onye nzọpụta dị nkenke ma doo anya: "Mu onwem Nke nāgwa gi okwu bu Ya." (Jọn 4:26). Site n'ihe a na-awụ akpata oyi n'ahụ, ajụjụ ọnụ ahụ bịara ná njedebe.

Nwanyị ahụ ọ̀ kwere na nkwupụta a? Ee, o kwere ya. ya. N'ezie, n'obodo ebe aha ya dị ala, o ji nlezianya kwuo okwu ("Onye a ọ̀ pụrụ ịbụ Kraịst ahụ?" Jọn 4:29).

[1] Ma ndị ikom ahụ ọ gbara àmà nye maara na o kwenyere na ya (Jọn 4:42). Ma, ọ bụ ezie na ha achọghị inye ya otuto ọ bụla, ha onwe ha kwerekwa ya.

N'eziokwu, nkwupụta okwukwe ha na-egosipụta kpọmkwem nkwenye ahụ anyị hụkwara Mata ka o gosipụtara. Ha na-ekwu, sị:

> 'Ọ bughi n'ihi ihe i kwuru ka ayi nēkwe ubu a: n'ihi na ayi onwe-ayi anuwo, mata kwa na Onye a *bu Onye-nzọputa nke uwa* n'ezie." (Jọn 4:42, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ha kwenyere n'eziokwu, ma lee ka o si bụrụ eziokwu dị ebube! Onye Juu a dị umeala n'obi nke na-aga njem bụ Kraịst nke Chineke! Ya mere, ọ bụkwa Onye Nzọpụta nke ụwa - nke ahụ gụnyere ndị Sameria. Na nkenke, Ọ bụ Onye Na-enye ndị mmehie ndụ ebighị ebi.

A na-ahụkarị na Onyenwe anyị kwuru okwu ikpeazụ na mkparịta ụka ya na nwanyị ahụ si Saịka. Okwu ahụ bụ́ "Abụ m Ya" adịghị esochi arịrịọ nwanyị ahụ rịọrọ ya maka ezi mmiri na-enye ndụ. N'ezie, ọ dịghị ihe ọ bụla ọ gwara *Ya*. Ihe o nwere ikwu ugbu a bụ maka ndị ikom nke obodo ya.

Ma, ihe Jizọs kwere ya ná nkwa emezuola. Okwu ahụ dị na Jọn 4:10 emezuwo.

Nwanyi ahu siri, "Amataram na Mesaia nābia (Onye anākpọ Kraist): mḅe ọ bula Onye ahu gābia, Ọ gākọrọ ayi ihe nile. (Jọn 4:25). Ma okwu ndị a bụ n'ezie arịrịọ. Ha pụtara ihe dị ka nke a:

> Biko, gwa m! Ị̀ bụ Mezaịa ahụ na-abịanụ? Ị̀ bụ n'ezie Onye Nzọpụta nke ụwa?

Ya mere, ọ rịọla, dị ka Jizọs kwuru na ọ ga-arịọ. N'ihi ya, O nyere, dị ka O kwuru na Ọ ga-enye. Nzaghachi Ya—onyinye Ya—bụ eziokwu na-azọpụta nke Oziọma Jọn dum: "Mu onwem Nke nāgwa gi okwu bu Ya" (Jọn 4:26). Ma ọ bụ, iji kwugharịa ya n'ụzọ ọzọ, Jizọs zara, sị: "Abụ m Kraịst ahụ, Onye Nzọpụta nke ụwa!"

Ya mere, mgbe nwanyị ahụ ji okwukwe nata eziokwu a na-azọpụta, ọ dịghị ihe ọzọ ọ natara ma ọ bụghị onyinye Chineke. Àmà Chineke gbara banyere Ọkpara Ya - *Okwu* ya *dị ndụ* - dịzi n'ime ya. Okwukwe ya bụ ihe o ji aka ya mee. Site na ya, o nwetara mmiri karịrị nke mmadụ nke na-enye ndụ ebighị ebi.

Mmechi

N'isiokwu mmechi nke akwụkwọ ozi mbụ ya, onyeozi Jọn dere okwu ndị a:"Onye ọ bula nke kwere na Jisus bu Kraist ahu, amuwo ya site na Chineke" (1 Jọn 5:1). Nke a bụ ihe doro anya dị ka o kwere mee. O kwekọkwara nnọọ n'ihe anyị ka gụpụrụ n'Oziọma Jọn.[2]

Eziokwu ahụ bụ na Jizọs bụ Kraịst - eziokwu ahụ bụ na Ọ bụ Onye na-enye ndụ ebighị ebi nye onye kwere ekwe—bụ eziokwu na-azọpụta. Ikwere n'eziokwu a na-eme ka a mụọ mmadụ ọzọ ozugbo - ma bụrụ onye a mụrụ ọzọ ruo mgbe ebighị ebi.

N'ihi ya, ọ dịghị ihe dị ka ikwere n'ozi nzọpụta n'enwetaghị ndụ ebighị ebi n'otu oge ahụ. "Onye ọbụla" - ọ bụghị naanị ụfọdụ ma ọ bụ ọtụtụ "ma Onye ọbụla kwere na Jizọs bụ Kraịst bụ onye Chineke mụrụ." Ọ dịghị onye agụpụrụ.

Otú a ka onyeozi ahụ kwuru.

Ma ọtụtụ ndị na-eso ụzọ Kraịst nke oge a adịghị aghọta otú ihe a nile si dị nnọọ mfe nghọta. N'ezie, ọ na-atụ ha ụjọ, Ha na-agbalịkarị izere ya site na ikowa okwukwe na-azọpụta n'uzo puru iche. Ka ha na-eme nke a, Ha na-eme ka ihe okwukwe pụtara n'ezie bụrụ ihe na-

edochaghị anya na ihe siri ike nghọta ma na-agbagọkwa ozi Baịbụl banyere amara n'ụzọ dị mwute.

N'ezie, ha na-agbalị ịrụ ọrụ ọ bụ naanị Chineke kwesịrị ịrụ. Mgbe anyị na-eme otú ahụ, ọ na-abụkarị njehie dị ukwuu ma ọ na-ewetakarị nsogbu. N'ọnọdụ a, ọ bụ nnọọ ọdachi. N'ihe banyere nke a, ọ bụ ọdachi n'ezie.

A ga-akọwa ihe kpatara nke a n'isiakwụkwọ na-esonụ.

Isi Nke 4

Gịnị Mere n'Ezie?

Jemes, onye otu nne ji ya na Onyenwe anyị, dere otu amaokwu magburu onwe ya banyere ịmụ mmadụ ọzọ. Ọ malitere site n'ikwu okwu n'ụzọ doro anya banyere ikike dị ebube Chineke nwere inye ihe. O kwuru, sị: "Ezi onyinye ọ bula na ihe ọ bula zuru okè nke enyere enye si n'elu bia, ebe o si n'aka Nna nke ìhè ridata, Onye ọghugha ọ bula nāpughi idi n'ebe Ọ nọ, ma-ọbu onyinyo nke nchighari nēweta." (Jemes 1:17).

Dị ka ihe atụ magburu onwe ya nke ikike Chineke nwere inye onyinye, ọ na-agbakwụnye, sị: "N'ihi na O zubere ya O were okwu nke ezi-okwu muputa ayi, ka ayi we buru otù aha nkpurú mbu nke ihe O kère èkè." (Jemes 1:18).

Anyị kwesịrị ịṅa ntị nke ọma n'ihe Jemes na-ekwu n'ihi na ọ bara uru. Ọ na-ekwu banyere onyinye ahụ Jizọs nyere nwanyị Sameria. Dịkwa ka Onyenwe anyị, Jemes na-ekwu maka ọrụ ebube nke eziokwu Chineke rụrụ: "O were okwu nke ezi-okwu muputa ayi."

Otú ọ dị, na chọọchị nke oge a, ntụkwasị obi e nwere n'ike ọrụ ebube nke eziokwu Chineke ebelatala nke ukwuu. Ndị nkụzi nzọpụta dabeere na ọrụ na-egosipụta ụjọ mgbe a na-ekwusara ndị mmadụ ozi ọma dị ka onyinye e nyere n'efu. Kama ịkpọrọ oké mmesapụ aka nke Chineke isiala, ha na-ekwutọ ya dị ka ngosipụta nke "amara dị ọnụ ala" ma ọ bụ "nkwenkwe dị mfe".

O doro anya na ọtụtụ n'ime ha nwere nchegbu n'eziokwu maka ihe ha hụrụ dị ka ọnọdụ omume dara ada nke chọọchị. Ma ọgwụgwọ ha na-atụ aro ya dị nnọọ njọ karịa ọrịa ha chere na ha achọpụtala.

Ka e kwuo ya n'ụzọ doro anya na itinye ọnọdụ siri ike na usoro nke nzọpụta abụghị ihe ngwọta ma ọlị. N'ezie, ọ na-emebi ihe kpamkpam. Ihe ọ ga-eme, n'ezie, bụ ịkpọbata n'ime ụka ọtụtụ ndị bụ ndị bịara abịa n'amara Chineke. Maka ndị nọbu n'ụka, ọ ga-eme ka ozi nzọpụta ghara idozi ma bibie ihe ndabere nke obi ike ha.

Ka e kwuo ya n'ụzọ doro anya na ịgbakwunye ọnọdụ ndị siri ike na usoro nke nzọpụta abụghị ihe ngwọta ma ọlị. N'ezie, ọ na-emebi ihe. Ihe ọ ga-eme, n'ezie, bụ ịkpọbata n'ime chọọchị ìgwè mmadụ ndị na-amaghị amara Chineke. Nye ndị nọworị n'chọọchị, ọ ga-eme ka ozi nzọpụta ghara ịpụta ìhè ma bibie ihe ndabere nke obi ike ha.

Ụdị ozizi dị otú a na-akpata nkụda mmụọ, ọdịda, na enweghị olileanya. A na-enwe mmetụta nke ihe ndị a taa n'ọgbakọ ndị a na-ekwusa usoro nzọpụta dabeere na ọrụ.

Ya mere, n'ikpeazụ, ọ dịghị ihe pụrụ ịnọchi anya ọrụ ebube nke ịmụ mmadụ ọzọ.

Ọ Ga-ewe Ọrụ Ebube.

Site n'okwu ndị na-adịgide adịgide, onye na-ede egwú edewo,

Ọ bụ ọrụ ebube mere ka kpakpando dịrị n'ọnọdụ ha,
Ọ bụ ọrụ ebube mere ka ekokwasị ụwa n'elu mbara igwe;
Ma mgbe Ọ zọpụtara mkpụrụ obi m,
Sachaa ma mee ka m zuo oke,
Ọ bụ ọrụ ebube nke ịhụnanya na amara!

- John W. Peterson
Ọ were ọrụ ebube

Okwu ndị a bụ eziokwu n'ihi na ha kwekọkwara na Baịbụl.

Anyị ahụworị na Jọn onyeozi kwupụtara na ịnata àmà Chineke gbara banyere Ọkpara Ya bụ inwe àmà ahụ n'ime anyị (1 Jọn 5:9-10). Anyị nwere ike iji nke a tụnyere nkwupụta nke Pita onyeozi na anyị 'ebe amuworo unu ọzọ, esiteghi na nkpuru apuru imebi, kama esitere na nke anāpughi imebi, site n'okwu Chineke, nke di ndu, nke nādigide kwa, mu unu ọzọ.' (1 Pita 1:23). N'oge na-adịghị anya mgbe nke ahụ gasịrị Pita na-agbakwụnye, ".Nka bu kwa okwu nke ozi ọma ahu ezisara unu" (1 Pita 1:25).

Akwụkwọ Nsọ nke Agba Ọhụrụ na-akụzi n'ụzọ doro anya na ozi nke Oziọma bụ ike Chineke ji amụgharị mmadụ ọzọ. Ọ bụ ya - ọ bụkwa nanị ya - bụ mkpụrụ dị ike nke na-enye ndụ, nke na-agbanye kpọrọgwụ n'obi mmadụ mgbe e ji okwukwe nabata Okwu ahụ.

Ọ bụ ya mere na ọ baghị uru ikwu na ezi okwukwe enweghị ike ịdabere n'ihe ndị mere eme. Ọ bụrụ na ihe ndị ahụ bụ akụkụ nke ozi nzọpụta Chineke na-ezi ndị mmadụ, mgbe ahụ ihe ndị ahụ bụ eziokwu Chineke. A na-achọta ma na-akọwa eziokwu ndị a n'Okwu Chineke. N'ebe ọ bụla kwa Okwu Chineke dị, n'ebe ahụkwa ka ike Ya dị.

Ma ọ dịghị ike dị n'okwu mmadụ. Nke ahụ bụkwa kpọmkwem ihe nzọpụta dabeere na ọrụ bụ n'ezie. Dị nnọọ ka ndị okpukpe siri ike n'oge ochie, ndị na-akụzi banyere usoro nzọpụta dabeere na ọrụ kweere na mmadụ aghaghị iru ụkpụrụ ụfọdụ iji nweta ndụ ebighị ebi. Ha amaghị na Chineke nwere ike ịhụ ndị mmehie n'anya n'enweghị ihe ọ bụla ọ chọrọ ha n'aka.

Ihe mere ozi nzọpụta Chineke ji dị iche na okwu mmadụ bụ na amara Ya bụ n'efu, Ọ enweghịkwa ọnọdụ ọ bụla Ọ na-enye mmadụ. Lee ka nke a si pụta ìhè n'otu akụkụ Akwụkwọ Nsọ nke anyị rụtụrụlarị aka ọtụtụ oge: Mọ Nsọ na nwanyi ahu anālu ọhu nāsi kwa, Bia. Onye nānu, ya si kwa, Bia. Onye akpiri nākpọ kwa nku, ya bia: onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù.

Lee ozi doro anya nke a na-enye n'okwu ndị a! Ọ bụrụ na akpịrị na-akpọ onye ọ bụla nkụ, ọ nwere ike ịṅụ mmiri a. Ma chere! Ikekwe ọbụna nke ahụ siri nnọọ ike. Ya mere, Mmụọ Nsọ na-agbakwụnye, "onye ọ bụla nke chọrọ" - onye ọ bụla nke chọrọ! - ka ọ ṅụọ mmiri a n'enweghị ọrụ. Ka o were ya n'efu.

Gịnịkwa na-eme ndị na-ewere mmiri ahụ? Gịnị na-eme ndị kwere n'ọkpụkpọ òkù a?

Ihe *ọrụ ebube* mere na ndụ ha. A na-amụ ha ọzọ. Chineke na-enye ha ndụ ọhụrụ. Site ná ndụ a, ha na-anabatakwa Ọkpara Chineke (1 Jọn 5:12). *Jizọs bụ ndụ ahụ* (1 Jọn 5:20c), Ọ na-ebikwa n'ime ha ugbu a. (Kọl 1:27).

Olee otú e si mezuo ọrụ ebube a n'ime ha? Site n'Okwu Chineke nke dị ndụ ma na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi. Ma ọ bụ, dị ka Jems ga-asị, "Site n'uche nke ya, o ji okwu eziokwu mụta anyị."

Ọ Na-eme Ka Obi Sie Anyị Ike

Abụ ọzọ na-adọrọ adọrọ nke mere ka okwu ya bụrụ ihe a na-apụghị ihichapụ ehichapụ n'ime mkpụrụ obi nke chọọchị:

Obi ike a gọziri agọzi, Jizọs bụ nke m!
Lee ihe atụ nke ebube Chineke nke a bụ!
Onye nketa nke nzọpụta, Chineke zụputara,

A mụrụ site na Mmụọ Ya, sachapụ m n'ọbara Ya.

-Fanny J. Crosby and Mrs. J. F. Knapp
Blessed Assurance

O doro anya na ndị inyom ahụ nyere anyị abụ otuto a aghọtawo isi ihe dị n'ozi ọma Baịbụl. Okwu ha na egwu ha bụ onyinye na-adịghị anwụ anwụ nye ọdịdị nke ozi nke amara. N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, Ozi ọma a na-eme ka obi sie anyị ike na a zọpụtala anyị.

Ma, olee otú e si eme ka obi sie ha ike? Azịza ya kwesịrị ịpụta ìhè ugbu a. Otu Okwu ahụ na-arụ ọrụ ebube nke na-eme ka a dịghachi ndụ na-emekwa ka obi sie onye ahụ kwere ekwe ike. N’ezie, ihe abụọ ahụ na-eme n’otu oge ma a pụghị ikewa ha.

Ma ọ bụ, n'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, mgbe mmadụ kweere, onye ahụ nwere mmesi obi ike nke ndụ ebighị ebi. Olee otú ọ pụrụ isi bụrụ na ọ bụghị otú ahụ? Dị ka ihe atụ, tụlee ihe Jizọs kwuru:

N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nānu okwum, nke nēkwere kwa Onye ziterem, o nwere ndu ebighi-ebi, ọ biaghi kwa n'ikpé, kama o sitewo n'ọnwu ba na ndu. (Jọn 5:24)

Nke a doro nnọọ anya. Onye kwere ekwe, ka Onyenwe anyị na-ekwu, nwere ndụ ebighi ebi. Ọzọkwa, a gaghị ekpe ya ikpe. N'ezie, o siworị n'ọnwụ gafee ná ndụ. Ikwere n'Okwu Ya bụkwa ikwere ihe ndị a.

N'ihi ya, ọ gaghị ekwe anyị omume ikwere n'ozi ọma ahụ ma ọ bụrụ na anyị amaghị na a zọpụtala anyị. N'ihi na ozi ahụ na-enye ihe mmesi obi ike nke ya. N'ihi ya, inwe obi abụọ banyere nkwa nke ndụ ebighị ebi bụ inwe obi abụọ banyere ozi ahụ n'onwe ya.

N'igbu ya nkenke, ọ bụrụ na ekweghị m na a zọpụtara m, ekweghị m n'ihe Chineke kwere nkwa inye m.[1]

Nke ahụ na-eme ka anyị laghachi n'ihe banyere Martha. Mgbe Mata kwupụtara na ya kwenyere na Jizọs bụ “Kraịst, nwa Chineke” (Jọn 11:27), ọ na-aza okwu ndị a, “I kwere nke a?”

Ma okwu ahụ bụ́ “nke a” na-ezo aka n'ihe dị mkpa Jizọs kwuru. N'ezie, ọ dị ụzọ abụọ O si gwa ya na Ya na-ekwe nkwa ọdịnihu ebighị ebi nke onye ọ bụla kwere ekwe. Nke mbu, O kwuru si: “onye nēkwere na Mu, ọbuná ma asi na ọ nwuru anwu, ọ gādi ndu ọzọ” (Jon 11:25).

Nke abuo, O kwuru si, “onye ọ bula nke nādi ndu, nke nēkwere kwa na Mu, ọ gaghi-anwu ma-ọli rue mḅe ebighi-ebi.” (Jon 11:26).

Nkwupụta ukwu abụọ a so n'okwu ahụ “nke a” mgbe Jizọs kwuru, “I kwere nke a?” Nke a na-egosi na ọ bụrụ na Mata kwenyere “nke a,” o kwenyere “nke a” gbasara onwe ya.

N'ezie, ịgọnahụ “nke a” maka onwe ya ga-abụrịrị ịgọnahụ na “onye ọ bula nke nādi ndu, nke nēkwere kwa na Mu, ọ gaghi-anwu ma-ọli rue mḅe ebighi-ebi.” Ma Mata kweere, n'ime otú ahụkwa, ọ maara na ya onwe ya agaghị anwụ ma ọlị.

N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, dị ka ndị kwere ekwe nile, n'oge okwukwe na-azọpụta ndụ, Mata maara na ya nwere ndụ ebighị ebi.

Ma nke a abụghị ikwu na, ma e mesịa, Mata agaghị enwe ike inwe obi abụọ banyere eziokwu a. Ọbụna Jọn Onye Na-eme Baptizim nwere obi abụọ (Luk 7:18-20). Ma ọ bụ ikwu nke a: onye na-enwetụbeghị obi ike maka ndụ ebighị ebi ekwetụbeghị ozi nzọpụta Chineke.

N'ezie, mgbe a tụlere okwu ahụ nke ọma, eziokwu a pụtara nnọọ ìhè n'ihe ndị e kwuru ugboro ugboro n'Oziọma Jọn. Ọ pụtara ìhè ọbụna n'amaokwu nzọpụta kasịnụ. N'ihi na n'okwu ndị ọtụtụ ndị kwere ekwe maara n'obi, onyeozi ahụ hotara Onyenwe anyị ka ọ na-ekwu, sị: “N'ihi na Chineke huru uwa n'anya otú a, na Ọ nyere ọbuná Ọkpara Ọ muru nání Ya, ka onye ọ bula nke kwere na Ya we ghara ila n'iyì, kama ka o nwe ndu ebighi-ebi” (Jọn 3:16).

Ma n'ebe a kwa, anyị na-ahụ otu ihe ahụ Jizọs gwara Mata. Ọkpara ahụ Chineke nyere bụ Onye ahụ e si n'aka ya nweta ndụ ebighị ebi site n'okwukwe. Ya mere, onye ahụ kwere ekwe nwere ndụ ahụ, n'ihi ya kwa, ọ dịghị ila n'iyì.

Ozi dị n'amaokwu abụọ ahụ bụ otu.

Mmechi

Gịnị n'ezie na-eme mgbe mmadụ kweere n'okwu nzọpụta nke ozi ọma ahụ? E nwere ọtụtụ azịza nye ajụjụ a, a ga-atụle ụfọdụ n'ime ha na peeji ndị na-esonụ. Ma ọ dịkarịa ala, e nwere ihe abụọ dị oké mkpa nke na e kwesịghị ichefu ma ọlị.

Otu bụ na a na-amụ onye ahụ kwere ekwe ọzọ n'ụzọ ọrụ ebube nke na onye ahụ na-enweta ndụ Chineke.

Nke ọzọ bụ na onye ahụ kwere ekwe maara na ya nwere ndụ a.[2]

Eziokwu abụọ a na-eme ka onyinye Chineke bụrụ nke 'dị mma na nke zuru okè' dị ka Jems na-ekwu na onyinye Chineke na-adị mgbe nile. Ọ dịghị onye pụrụ ịmalite ibi ndụ ọhụrụ ruo mgbe o bu ụzọ nata ndụ ahụ site n'okwukwe. Ọ dịghịkwa onye ga-enwe ike ibi ndụ ahụ n'ụzọ dị irè ma ọ bụrụ na o jighị n'aka na o nwere ya n'ezie. 'Ezi onyinye ahụ na nke zuru okè' Chineke na-enye na-egbo mkpa abụọ ndị a bụ́ isi, a na-ezukwa ha n'otu oge ahụ e nwere okwukwe.

N'ezie, e nwere ndị nọ na chọọchị taa a na-amụbeghị ọzọ. Ma, ọ bụ anyị kpatara ya, ọ bụghị Chineke. A pụghị ịta nke a ụta n'ihi eziokwu ahụ bụ́ na Chineke na-enye nzọpụta n'efu. Ọzọkwa, a gaghị edozi nsogbu ahụ site n'itinye ọnọdụ ndị Akwụkwọ Nsọ na-akwadoghị n'ozi nke amara.

Mkpa anyị bụ isi n'ụzọ Chinek pụọ. Anyị aghaghị ịkwụsị ịnwa ịrụrụ Ya ọrụ. Ọ dịghị ozizi aka ike nke nzọpụta dabeere na ọrụ ọ bụla ga-eme ka a mụọ mmadụ ọzọ. N'ezie, ozizi dị otú ahụ bụ ihe mgbochi e debere n'ụzọ ọrụ ebube ahụ.

Ihe dị mkpa bụ naanị Oziọma ahụ dị mfe, na-eme ka o doo anya na ọ bụ n’ezie—n’efu! Ọ bụ nanị nke a mejupụtara Okwu Chineke nke na-azọpụta ụmụ mmadụ. Ọ bụkwa nanị nke a na-arụzu ọrụ ebube nke ịmụghari ọhụrụ.

Isi Nke 5

Enweghị Nloghachi Njem

Mgbe Jizọs na nwaanyị ahụ nọ n'olulu mmiri ahụ na-akparịta ụka, Jizọs kwere ya nkwa dị mkpa. Jisus zara, si ya:

> Onye ọ bula nke nāṅu miri a, akpiri gākpọ ya nku ọzọ: 14ma onye ọ bula nke gāṅu miri ahu nke Mu onwem gēnye ya, akpiri agaghi-akpọ ya nku ma-ọli rue mḅe ebighi-ebi; kama miri ahu nke Mu onwem gēnye ya gāghọ nime ya isi-iyi miri nāsuputa ri nne rue ndu ebighi-ebi (Jọn 4:13-14).

N'agbanyeghị ihe ọzọ nwanyị Saịka ghọtara site na nke a, ọ ghọtara otu ihe. Ọ ghọtara na Jizọs na-enye ya mmiri nke ga-eme ka akpịrị ghara ịkpọ ya nkụ ruo mgbe ebighị ebi. Nzaghachi ya gosipụtara nke a n'ụzọ doro anya: "Onye-nwe-ayi, nyem miri a, ka akpiri we ghara ikpọm nku, ka m'ghara kwa isi n'ogologo uzọ a nile bia ebe a isere miri." (Jọn 4:15).

O yikarịrị nnọọ ka e nwere ugbu a ihe ịkwa emo na olu ya. O dokwara anya na ọ ghọtabeghị ihe onyinye a pụtara n'ezie. Ihe Jizọs na-agwa nwaanyị ahụ abụghị olulu mmiri ahụ ma ọ bụ ụdị mmiri dị n'olulu mmiri ahụ.

Ma, ọ dịkarịa ala, o mere ka otu ihe doo ya anya. Ihe ọ bụla mmiri a bụ, ọ dị ya mkpa ịṅụ ya nanị otu ugboro. Ọ bụrụ na ọ bụ nke anụ ahụ, dị ka ihe dị n'olulu mmiri ahụ dị ya n'ihu, ọ dịghị mgbe ọ ga-alaghachi n'olulu mmiri a ọzọ. A gaghị enwe nlọghachi njem.

N'akụkụ ahụkwa, o kwuru eziokwu. N'eziokwu, mmiri ahụ Jizọs nyere ya bụ mmiri ime mmụọ na nke karịrị ike mmadụ, ma isi ihe ọ na-ekwu bụ otu ihe ahụ. Mgbe ọ ṅụsịrị mmiri ahụ o nyere ya, ọ dịghịzi mkpa ka ọ bịa rịọ ya ka o nye ya mmiri a ọzọ.

Otú ọ dị, ọ bụ ihe ijuanya na a na-elegharakarị eziokwu a dị mfe anya na chọọchị ndị Kraịst. N'ezie, e nwere ọtụtụ ndị na-agọnahụ eziokwu a. Kama nke ahụ, ha na-ekwusi ike na mmiri nke ndụ a pụrụ ifu site n'inupụ isi n'ụzọ dị oké njọ ma ọ bụ site n'ịhapụ okwukwe. Onye nweburu ya, pụrụ ịchọ inweta ya ọzọ. Ma, site n'ikwu otú ahụ, ha na-emegide Onyenwe anyị n'onwe ya.

Ma ndị ọzọ anaghị ekwu nke a n'ụzọ doro anya. Ihe ha na-ekwu, n'ezie, bụ na ịṅụ mmiri ahụ ga-aga n'ihu. Ha na-agbakwụnye na ọ bụrụ na ịṅụ mmiri ahụ akwụsị, na ọ dịghị mgbe ọ malitere n'ezie! Ma mgbagwoju anya dị ukwuu ebe a. A na-eleghara ịdị mfe nke ihe Onye Nzọpụta na-enye anya kpam kpam.

A na-ahụkarị echiche ahu a ka kpọtụrụ aha na usoro nzọpụta dabeere na ọrụ. Dị ka ụfọdụ ndị na-akwado ya si kwuo, ọ bụrụ na mmadụ "nwere okwukwe n'ezie," ha ga-anọgide na-ekwere ruo ọgwụgwụ nke ndụ. Ọ bụrụ na okwukwe adaa, ọ bụghị ezi okwukwe site ná mmalite.

Echiche a adịghị n'ebe ọ bụla na Baịbụl. Ka o sina dị, e nwere ọtụtụ ndị ozizi a gbagwojuru anya. N'ihi ya, ọ dị mkpa ka anyị lerukwuo okwu Onye Nzọpụta ahụ anya.

Onyinye Ebighị Ebi

Mkparịta ụka ahụ e nwere n'olulu mmiri Saịka dabeere ná nkwurịta okwu e nwere banyere onyinye. Dị ka Jisọs si kwuo, ọ bụ nke Ọ ga-eji obi ụtọ nye nwanyị ahụ ma ọ rịọ ya (Jọn 4:10).

Ma ọ bụ n'ụdị inye onyinye na, ozugbo e nyere onyinye ahụ, ọ dị n'aka onye natara ya. Nanị otu ihe e mere nke gụnyere inye ihe na ịnara ihe ezuola ime ka mgbanwe ahụ mee.

Ọ bụ ya mere ihe atụ nke ịṅụ mmiri ji doo nnọọ anya n'akụkọ Baịbụl ahụ. Jizọs nwere mmiri ahụ. Ọ na-enye nwanyị Sameria ahụ mmiri ka ọ ṅụọ, ọ ga-abụkwa nke ya ruo mgbe ebighị ebi. N'ezie, ọ na-agbanwe ya n'ime. Site n'oge ahụ gaa n'ihu, ọ ga-enwe isi iyi dị n'ime, ma ọ bụ "isi iyi", nke mmiri ya na-adịghị agwụ agwụ dị ka mgbe ebighị ebi n'onwe ya.

N'ebe a kwa, anyị na-ahụ ọrụ ebube nke ịmụgharị ihe. Okwu Chineke nke na-enye ndụ na-agbanwe mmadụ n'ime mgbe e ji okwukwe nakwere ya. Nkwado ahụ na-ewere ọnọdụ n'otu oge - ọ dị ka ingụ mmiri. Ma mmetụta nke ihe ọṅụṅụ ahụ adịghị agwụ agwụ.

Ma ọ bụ, n'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, A na-enye mmiri nke ndụ otu ugboro, ọ na-anọgidekwa n'ime mmadụ ruo mgbe ebighị ebi. Ọ bụ onyinye ebighị ebi!

N'ezie, ọ bụghị nanị n'akụkọ banyere nwanyị Sameria ka anyị na-ahụ echiche a. Anyị na-ahụ ya ugboro ugboro n'oziọma nke anọ, ma n'okwu ndị Jizọs kwuru kpọmkwem ma n'ihe atụ ndị o ji mee ihe banyere nzọpụta. Dịka ọmụmaatụ, na mkparịta ụka abalị Ya na Nikọdimọs, Onyenwe anyị kwuru nke a: "N'ezie, n'ezie, asi mi, Ọ buru na amughi madu ọzọ, ọ pughi ihu ala-eze Chineke anya." (Jọn 3:3). Anyị kwesịrị ichebara okwu a a ma ama echiche nke ọma.

Ọ bụ ihe ijuanya otú nke a si enye otu eziokwu ahụ a na-achọta n'ihe oyiyi dị nnọọ iche nke ịṅụ mmiri. Ọmụmụ bụkwa ihe na-eme nanị otu ugboro ma nwee ihe ndị na-adịgide adịgide na-esi na ya apụta. N'ezie, ọ dịghị ụzọ ọ bụla anyị pụrụ isi gbanwee ọmụmụ a mụrụ anyị n'anụ ahụ́.

Ọbụna mmadụ igbu onwe ya adịghị eme ka ọ kwụsị n'ezie. Ọ bụ ezie na ọnwụ na-akwụsị ndụ anụ ahụ anyị dị ka anyị si mara ya ugbu a, Ọnwụ bụ mgbanwe, ọ bụghị ọgwụgwụ. Ọzọkwa, ndị nile nwụrụ anwụ ga-enwetaghachi ahụmahụ anụ ahụ ọzọ.

Ya mere, site n'ọmụmụ anụ ahụ, m na-abanye n'ihe Chineke kere dị ka onye na-adịru mgbe ebighị ebi. Anọ m ebe a ruo mgbe ebighị ebi. Ọ dịghị ihe ọ bụla m pụrụ ime banyere nke ahụ.

Ọ dịghịkwa ihe m nwere ike ime banyere ọmụmụ ọhụrụ ozugbo m nwetara ya. Site n'ọrụ ebube ahụ dị ịtụnanya, a họpụtawo m ịbụ nwa Chineke. Ọ bụrụgodị na m ekpebie na achọghị m ịbụ nwa Ya, ọ gaghị abara m uru. Ọmụmụ ime mmụọ m, dị ka nke anụ ahụ m, bụ nke a na-apụghị ịgbanwe agbanwe.

Otú ọ dị, a tụwo aro na, ọ bụ ezie na enweghị m ike ifunahụ nzọpụta m, apụrụ m inyeghachi ya. Ma nke a bụ ihe nzuzu. Apụghị m inyeghachi Chineke ọmụmụ ime mmụọ m dị nnọọ ka m na-enweghị m uke inyeghachi ndị mụrụ m nọ n'ụwa ọmụmụ anụ ahụ́ m. Ọ bụrụ na m nwere ike, nkwa ndị dị n'Oziọma Jọn ga-abụ ụgha. N'ọnọdụ ahụ, onye kweere n'Ọkpara Chineke ga-ala n'iyi, na-emegide Jọn 3:16. Onye nwere ndụ ebighị ebi ga-abata n'ikpe, na-emegide Jọn 5:24. Ma ọ bụ, dị ka anyị chọpụtaburu, ọ bụrụ na mmadụ aṅụ mmiri ahụ Jizọs nyere ya, akpịrị ga-akpọ ya nkụ ọzọ. Ma ahụmahụ nile dị otú ahụ agaghị ekwe omume nye onye nwere okwukwe. Jizọs n'onwe ya kwuru otú ahụ.

Okwu ahụ dị ike e dekọrọ na Jọn 5:25 nwekwara mmetụta yiri nke ahụ. N'ebe ahụ, Jizọs kwuru, sị: "N'ezie, n'ezie, asim unu, Oge hour nābia, ubu a ka ọ di kwa, mbe ndi nwuru anwu gānu olu Ọkpara Chineke; ndi nuru gādi kwa ndu." Ọzọkwa, anyị na-ahụ ihe atụ dị irè nke ọrụ ebube nke ịmụ mmadụ ọzọ. Na nke ugbu a, e ji ọrụ ebube ahụ tụnyere mbilite n'ọnwụ n'onwe ya.

N'amaokwu bu ụzọ Jizọs kwuru maka ndị kwere ekwe dịka ndị "si n'ọnwụ ba na ndu" (Jọn 5:24). Anyị nwere ike ịna-eche, sị: 'Olee otú ụdị ihe a si eme? Amaokwu nke 25 zara ajụjụ a. Jizọs na-ekwu na oge awa ahụ eruola, bụ́ mgbe a ga-akpọlite ndị nwụrụ anwụ n'ụzọ ime mmụọ

ná ndụ ime mmụọ. Na ngwá ọrụ dị irè n'ime mbilite n'ọnwụ ahụ bụ olu nke Ya - Okwu Okwu Ya na-eweta ndụ.

N'ụzọ doro anya, n'ebe a kwa, anyị na-ahụ ihe oyiyi nke kwekọrọ n'ụzọ magburu onwe ya n'ihe oyiyi nke ịmụ mmadụ ọzọ, ma ọ bụ nke otu ihe ọṅụṅụ na-adịgide adịgide. N'ihi na mbilite n'ọnwụ bụ ihe a na-apụghị ịgbanwe agbanwe dị ka ọmụmụ. Ọ bụ ihe mere nanị otu ugboro, nke nwere nsonaazụ ebighị ebi. Otú ahụ ka ọ ga-adị ndị nile a ga-akpọlite n'ọnwụ n'ọdịnihu. Mbilite n'ọnwụ ha ga-abụ otu ahụmahụ nke ga-adịru mgbe nile ebighị ebi.

Nke ahụ bụkwa maka ndị nile a kpọlitere ugbu a site n'ịnụ okwu nzọpụta Chineke n'okwukwe. Ihe mbilite n'ọnwụ a rụpụtara adịghị agwụ agwụ.

Mgbe ahụ, ọ bụghị ihe ijuanya na isiakwụkwọ na-esonụ nke Jọn mesiri ike otú ọrụ nzọpụta ahụ si bụrụ nke na-adịgide adịgide. Anyị na-anụ ya n'ụzọ doro anya, dị ka ihe atụ, n'okwu ndị a: "Mu onwem bu nri nēnye ndu: onye nābiakutem, agu agaghi-agu ya ma-ọli, onye nēkwere kwa na Mu akpiri agaghi-akpọ ya nku ma-ọli mḅe ọ bula." (Jọn 6:35). ""Agụụ agaghị agụ ya" "akpiri agaghi-akpọ ya nku ma-ọli" ! Ihe Jizọs na-ekwu bụ: "Ọ bụ nke na-adịgide adịgide! Ọ bụ ihe na-adịgide adịgide!

Mana Ọ kwukwara ya ọzọ ozugbo: "Ihe nile nke Nnam nēnyem gābiakutem; onye nābiakutekwam M'gaghi-achupu ya ma-ọli." (Jọn 6:37). "M'gaghi-achupu ya ma-ọli" "Ọ bụ nke na-adịgide adịgide!"

Ọ na-ekwukwa ya ọzọ:

> "N'ihi na esiwom n'elu-igwe ridata, ọ bughi ka M'nēme ihe Mu onwem nāchọ, kama ka M'nēme ihe Onye ziterem nāchọ. Ma nka bu ihe Onye ziterem nāchọ, ka M'ghara itufu ihe ọ bula nime ihe nile O nyeworo m, kama ka M'me ka o si n'ọnwu bilie n'ubọchi ikpe-azu. (Jọn 6:38-39).

Ka ihe ọ bụla ghara ịla n'iyi n'ime ihe nile Nna nyere Ya!" "Bulite ya n'ụbọchị ikpeazụ!" "Ọ bụ nke na-adịgide adịgide!"

Ọzọkwa: N'ihi na nka bu ihe Nnam nāchọ, ka onye ọ bula nke nēle Ọkpara-Ya anya, nke nēkwere kwa na Ya, we nwe ndu ebighi-ebi; Mu onwem gēme kwa ka o si n'ọnwu bilie n'ubọchi ikpe-azu. (Jọn 6:40)

Ka a sịkwa ihe mere Onye Nzọpụta ahụ ji mesie Mata obi ike na Ya bụ ma Mbilite n'Ọnwụ ma Ndụ nye onye ọ bụla kwere

ekwe. A na-ekwe nkwa ihe ndị ahụ kpam kpam. Ha bụ akụkụ dị mkpa nke nkwa ahụ Jisọs kwere n'inye nzọpụta Ya. A ga-enye onye ọ bụla kwere ekwe mbilite n'ọnwụ n'ụbọchị ikpeazụ. Ahụmahụ onye kwere ekwe na ndụ Chineke, nke na-amalite ugbu a, ga-aga n'ihu n'ime ọtụtụ afọ ndị na-esote.

Mgbe ahụ, ndụ ebighị ebi abụghị nanị onyinye. N'ezie, ọ bụ onyinye na-adịru *mgbe ebighị ebi.*

Ihe a na-eji eme ihe ruo mgbe ebighị ebi

okwukwe nke na-anara onyinye ahụ bụ nke doro anya ma bụrụ nke ikpeazụ. Nke a, kwa, doro anya site n'ihe atụ Jizọs ji kọwaa nkenye a.

Ka anyị cheta ọzọ na mgbe Onyenwe anyị na-agwa nwanyị ahụ si Saịka okwu, Ọ kọwara mgbanwe Ọ na-enye n'ụzọ nke inye na ịnata mmiri ọṅụṅụ. Nke a abụghị maka ịṅụ ya ọtụtụ oge. A naghị agwa nwanyị ahụ ka ọ ṅụọ ma ṅụọ ọtụtụ oge.

[1] A na-agwa ya ka ọ ṅụọ - otu ugboro maka mgbe niile!

N'ezie, nke a bụ nnọọ ihe dị iche na mmiri dị n'olulu mmiri ahụ Onyenwe anyị Jizọs Kraịst nọ n'elu ya. Onye ọ bụla ṅụrụ mmiri ahụ ga-aṅụ ya ugboro ugboro (Jọn 4:13). Ma ọ bụghị otú ahụ ka mmiri ahụ Jizọs nyere dị (Jọn 4:14). A gaghị aṅụ mmiri Ya ọzọ ma ọlị. Ihe ọṅụṅụ mbụ ahụ zuru ezu n'ihi na ihe ọ rụpụtara na-adịgide adịgide.

Ọ bụ n'ebe a ka anyị pụrụ ịmata ajọ adịghị ike dị n'ọtụtụ echiche ndị na-ezisa ozi ọma taa. N'ilekwasị anya nke ukwuu na "ọdịdị" nke okwukwe, anyị echefuola ihe Akwụkwọ Nsọ na-ekwu banyere onyinye nke okwukwe na-enweta.

A sị ka e kwuwe, ịṅụ mmiri bụ naanị ụzọ isi ruo ihe mgbaru ọsọ. Ọ bụ mmiri n'onwe ya dị mkpa, ọbụna n'ọkwa anụ ahụ. Ọ bụrụ na mmiri m na-aṅụ bụ mmiri nnu, ọ baghị uru otú m si nwee nkà ma ọ bụ ruo eruo n'ịṅụ ya. Mmiri dị otú ahụ agaghị eme ka akpịrị ịkpọ nkụ m n'ụzọ anụ ahụ kwụsị.

Ma ọtụtụ ndị na - ekwusa ozi ọma ekwetaghị ihe Baịbụl kwuru. N'Akwụkwọ Nsọ, okwukwe na-azọpụta ndụ bụ okwu dị mfe ma bụrụ nke na-adịghị agbagwoju anya. Anyị atụleworị eziokwu a n'isiakwụkwọ ndị bu ụzọ.

Ma mmiri nke ndụ n'onwe ya adịghị mfe. N'ezie, ọ bụ ihe karịrị ike mmadụ. Ihe ndị ọ na-arụpụta dị ebube, dị omimi, ma na-adịru mgbe ebighị ebi. N'agbanyeghị nke ahụ, okwukwe nke na-anata onyinye dị ukwuu otú ahụ na-egosipụta nnọọ obi ike yiri nke nwatakịrị.

N'ezie, Jisos n'onwe ya kwusiri ike, "N'ezie asim unu, Onye ọ bula nke nāgaghi-anara ala-eze Chineke dika nwatakiri, ọ gaghi-abà nime ya ma-ọli." (Luk 18:17).

N'ihi ya, a ga-azọpụta ndị ga-eji obi dị ọcha nabata ya.

Otu nghọta a doro anya banyere nzọpụta na-ezute anyị ọzọ n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ ahụ anyị tụlerela: "N'ezie, n'ezie, asim unu, Oge hour nābia, ubu a ka ọ di kwa, mbe ndi nwuru anwu *gānu* olu Ọkpara Chineke; ndi nuru gādi kwa ndu" (Jọn 5:25 agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

N'ụzọ dị nnọọ mfe, Onyenwe anyị na-ahụta olu Ya dị ka ike dị ukwuu nke pụrụ iru ntị nke ndị nwụrụ anwụ n'ụzọ ime mmụọ. Ma ozugbo o mere otú ahụ, ọ na-ekwupụta, ndị nwụrụ anwụ abụghị ndị nwụrụ anwụ ọzọ. N'ezie, ha ebilitewo n'ọnwụ.

N'ihi ya, o doro nnọọ anya na 'ịṅụ' nke Jizọs na-ekwu banyere ya n'ezie bụ ịnara Okwu Chineke nke na-enye ndụ site n'inwe okwukwe. Ma ozugbo a nụchara ya, ndụ ebighị ebi na-amalite. Echiche ọ bụla ọzọ ma e wezụga ihe omume dị mfe adabaghị na ihe atụ a ma ọlị. A na-anụ Okwu Chineke n'okwukwe. Ihe si na ya pụta bụ ndụ ebighị ebi.

Dị ka o kwesịrị ịdị, a na-ahụ eziokwu a n'ihe atụ nke mbilite n'ọnwụ Lazarọs. Lazarọs nwụrụ anwụ n'ezie! Nwanne ya nwanyị bụ Mata achọghị ka ewepụ nkume n'ọnụ ili ya n'ihi ísì ọjọọ nke ga-esi na ya pụta (Jọn 11:39).

Ma Onyenwe anyị Jizọs Kraịst, onye bụ mbilite n'ọnwụ na ndụ nye onye kwere ekwe ọ bụla (Jọn 11:25-26), ọnọdụ Lazarọs na-enweghị ndụ egbochighị ya. Kama nke ahụ, ọ na-eji okwu ndị a "Lazarọs, pụta!" "Ọ banyere n'ime ntị ndị ahụ nwụrụ anwụ, olu Ya mekwara ka nwoke a dịghachi ndụ.

Ọ bụ nnoo ihe dị mfe. "Lazarọs, pụta!" (Jọn 11:43) Okwu ndi a dị kpọmkwem, doro anya, ma dịkwa irè. Lazarọs nụrụ okwu ndị a *otu ugboro*, nke ahụ zuokwara. Malite n'oge ahụ ọ nwụrụ ha, ọ dịrị ndụ.

Otú ahụ ka ọ dịkwa n'ihe banyere inweta onyinye nzọpụta Chineke nyere anyị. a na-aṅụ ya otu ugboro, ọ bụ ịnụ olu Ọkpara ahụ otu ugboro, na-eme ka e nwee ọrụ ebube dị ịtụnanya, nke a na-apụghị ịgbanwe agbanwe nke ịbụ onye a mụrụ ọzọ.

Olee otú anyị pụrụ isi chewe echiche banyere ya n'ụzọ ọzọ?

N'ihi ya, ọ bụghị ihe ijuanya ịchọpụta ụkpụrụ a kpọmkwem n'okwu kasị ukwuu Baịbụl kwuru banyere nzọpụta. N'ihi na, Jọn 3, mgbe Onyenwe anyị zutere onye Farisii na-ajụ ase aha ya bụ Nikọdimọs, O mere ka eziokwu anyị na-ekwu banyere ya doo anya n'ụzọ na-enweghị nkọcha.

N'ezie, tupu Jizọs ekwuo okwu ndị ahụ magburu onwe ha dị na Jọn 3:16, ọ gwara Nikọdimọs, sị:

> "Ma dika Moses weliri agwọ n'ọhia, ọbuná otú a aghaghi iweli Nwa nke madu elu: ka onye ọ bula nke kwere we nwe ndu ebighi-ebi na Ya." (Jọn 3:14 – 15).

Mmalite a siri ike dị oke mkpa n'ihi na ọ na-eduga n'amaokwu kachasị ike banyere nzọpụta.

Ọ dịghị onye pụrụ ịkọwa ọnụ ọgụgụ mmadụ a na-apụghị ịgụta ọnụ bụ́ ndị nwetaworo ndụ ebighị ebi site na Jọn 3:16. N'ezie, Jizọs maara mgbe O kwuru okwu ndị a na ha ga-amị ụdị mkpụrụ a bara ụba. N'ihi ya, O ji ihe atụ dị nnọọ irè banyere nzọpụta mee ihe.

N'ime otú ahụ, Jizọs gwara Nikọdimọs banyere otu akụkọ dị n'Agba Ochie nke dị Ọnu-Ọgugu 21:4-9.

N'ebe a, ụmụ Izrel tamuru ntamu megide Chineke na Mozis. N'ihi mmehie a ha mere, agwọ na-ere ọkụ na-egbu egbu, bụ́ ndị na-egbu egbu, tara ha. Ma mgbe ndị Izrel rịọrọ Mozis ka o kpee ekpere maka ha, o mere otú ahụ. (Ọpupu 21:7).

Mgbe ahụ, n'ịgbaso ntụziaka sitere n'aka Chineke, Moses rụrụ "agwọ ọla [bronz], tukwasi ya n'ọkọlọtọ ahu" (Ọnu-ọgugu 21:9) Ọ bụ Chineke n'onwe ya gwara Moses na ozugbo o mere nke a "onye ọ bula ataworo gādi ndu, mḅe ọ huworo ya anya." (Ọnu-ọgugu 21:8). Nke ahụ bụkwa kpọmkwem ihe merenụ, nke mere na anyị na-agụ, sị: "o rue, ma ọ buru na agwọ atawo madu, na ọ di ndu, mḅe ọ legidere agwọ ọla ahu anya" (Ọnu-ọgugu 21:9).

Nke a bụ ụzọ mara mma ma dị mfe isi gosi otú okwukwe na-azọpụta ndụ dị! Dika Moses weliri agwọ ọla n'ọzara, otu a ka aghaghi ibuli Okpara Chineke elu n'elu obe nke Calvary. Ya mere, ebe ọ bụ na Chineke họpụtara Jizọs ka ọ zọpụta ndị mmadụ n'aka mmehie, onye ọ bụla nke nwere okwukwe na Ya - dị nnọọ ka ndị Izrel oge ochie - nwere ike inweta ndụ ozugbo.

Otu nle anya na-eweta ndụ ebighị ebi. Ọ̀ dị ihe ga-adị mfe karịa nke ahụ? N'ụzọ doro anya, ọ bụghị banyere ile anya ugboro ugboro. Dị nnọọ ka otu iko mmiri na-enye ndụ zuru ezu, otu ilegide anya n'okwukwe ezuwokwa.

O nwere ike iju ụfọdụ ndị anya taa na ọ dị mfe ime otú ahụ.[2] Ma anyị aghaghị icheta na ọ bụ ọrụ ebube sitere n'aka Chineke. Chineke adịghịkwa achọ ka e dozie ihe nile n'ụzọ dị mgbagwoju anya iji rụọ ọrụ ebube Ya.

N'ezie, Nanị ịtụkwasị Kraịst obi na-eme ka ọrụ ebube Chineke dịkwuo ukwuu. N'ihi na n'oge ahụ kpọmkwem mgbe nwoke ma ọ bụ nwanyị kweere na Kraịst, n'oge ahụ, ebighi ebi n'onwe ya na-awakpo ahụmịhe mmadụ ma na-agbanwe ọdịdị ime anyị ka ọ bụrụ ihe ọhụrụ dị ebube na nke na-adịgide adịgide.

Lee ka onye dere abụ si kọwaa eziokwu a nke ọma mgbe ọ sịrị:

> A Mụrụ site na Mmụọ, na ndụ sitere n'elu
> N'ime ezinụlọ Chineke dị nsọ;
> A gbagharara m mmehie kpamkpam site n'ịhụnanya Kalvarị,
> Lee ka ọnọdụ m si dị ebube!
> A rụkwara ọrụ ahụ ngwa ngwa,

Mgbe m bịara dị ka onye mmehie,

Nara onyinye amara O nyere,
O zọpụtara m, O, too aha ya dị ebube!

Eluigwe rịdatara ma ebube jupụta mkpụrụ obi m,
Mgbe n’obe Onye Nzọpụta mere ka m dị mma;
A sachapụla mmehie m niile
Ma abalị m gbanwere ghọọ ehihie—
Eluigwe rịdatara ma ebube jupụta mkpụrụ obi m!
— John W. Peterson
Eluigwe rịdatara

Ka a ghara inwe mgbagwoju anya banyere ya. Bible na-akụzi kpọmkwem ụdị mgbanwe a dị ebube.

Mmechi

Nkọwa Baịbụl na-enye banyere nzọpụta bụ ihe magburu onwe ya n'ụzọ doro anya na n'ụzọ dị mfe. Nanị iji onyinye Chineke mee ihe otu ugboro na-arụpụta mgbanwe dị ebube n'ime mmadụ bụ́ nke a na-apụghị ịgbanwe agbanwe.

Ebe nke a bụ eziokwu, anyị ekwesịghị isi ọnwụ na ezi okwukwe nke na-azọpụta ndụ aghaghị ịdịgide mgbe nile. N'ezie, anyị kwesịrị ịnọgide na-enwe okwukwe na Kraịst. Ma ọ dịghị ebe ọ bụla Baịbụl kwadoro echiche ahụ bụ́ na ọ ghaghị ịnọgide na-adịgide adịgide, ma ọ bụ na ọ na-adịgide adịgide. Anyị ga-amụtakwu banyere nke a n'isiokwu ndị na-esonụ.

Ka ọ dị ugbu a, o zuru ezu iburu n'uche na Baịbụl na-akụzi na nzọpụta na-abịa site n'okwukwe, ọ bụghị site n'ịnọgide na-enwe okwukwe. Dị nnọọ ka ịmụ mmadụ ọzọ na-ewere ọnọdụ n'oge a kapịrị ọnụ maka onye ọ bụla, otú ahụ ka okwukwe na-azọpụta na-adị.

Ọ bụ ya mere, n'ihe banyere Abraham, e ji dee oge a ga-agụ ya n'onye ezi omume n'akụkọ ihe mere eme. O mere kpọmkwem n'ọnọdụ akụkọ ihe mere eme a kọwara na Jenesis 15, ebe anyị na-agụ banyere ya. “'Ọ we kwere na Jehova; Ọ we gua ya nye ya n'ezi omume.” (Jenesis 15:6)

Ya mere, dị ka ihe ndekọ Bible si kwuo, ọ bụ n'oge a - na nanị n'oge a - ka e ji okwukwe kpọọ Ebreham onye ezi omume. Okwu ahụ dị na Jenesis 15:6 pụrụ nnọọ iche n'ihe ndekọ Akwụkwọ Nsọ. Ọ dịghị ebe ọzọ a na-ahụ ihe yiri ya n'akụkọ sitere n'ike mmụọ nsọ nke ndụ onyeisi ezinụlọ ahụ.

Anyị ekwesịghịkwa ịtụ anya na ọ ga-adị. A sị ka e kwuwe, ma igosi na mmadụ bụ onye ezi omume ma ịmụ mmadụ ọzọ bụ ihe ndị a na-apụghị imeghachi ọzọ, dị nnọọ ka okwukwe nke na-eme ka mmadụ nweta ha. Ihe omume abụọ ahụ na-eme n'otu oge maka Onye Kraịst ọ bụla, na oge ahụ pụrụ iche n'akụkọ ihe mere eme bụkwa oge nzọpụta nke okwukwe.

Site n'mgbapụta anyị na-enweta *ezi omume* nke Chineke, nke a na-agụnyere anyị na ndabere nke okwukwe naanị (Ndị Rom 3:21-22). Site na mmụgharị, anyị na-enweta *ndụ* Chineke n'onwe ya, bụ́ nke a na-enye anyị n'otu aka ahụ site n'okwukwe nanị. N'ihi ya, n'oge na-adịghị anya, a na-anabata anyị n'ụzọ zuru okè n'ihu ụlọikpe ikpe ziri ezi nke Chineke, anyị na-aghọkwa ndị òtù ezinụlọ Ya n'ụzọ zuru ezu.

Ihe a niile bụ n'efu ma bụrụkwa ihe na-adịgide adịgide.”N'ihi na nchèghari adighi n'onyinye-amara nile na ọkpukpọ nke Chineke” (Ndi Rom 11:29).

E nweghị njem ịlaghachi azụ.

Isi nke 6

Ụbọchị Ndị Anyị Nọ n'Ụlọ Akwụkwọ

Ọ bụ nanị okwu ole na ole Jizọs kwuru bụ́ ndị dị omimi ma ọ bụ na-akpali akpali karịa ndị o kwuru banyere ịbụ onye na-eso ụzọ, bụ́ ndị o kwuru otu ụbọchị n'ihu ìgwè mmadụ. Dị ka Luk si kwuo, Onyenwe anyị gwara ìgwè mmadụ a ihe ndị na-esonụ: 'Ọ buru na onye ọ bula abiakutem, ma ọ kpọghi nna nke ya asì, ya na nne nke ya, na nwunye nke ya, na umu nke ya, na umu-nne-ndikom nke ya, na umu-nne-ndinyom nke ya, e, ndu nke aka ya kwa, ọ pughi ibu onye nēso uzọm.' (Luk 14:26).

N'ezie, Jizọs bụ onye nkụzi bụ́ onye rabaị na-ejegharị ejegharị. Ndị Gris na Rom oge ochie maara ụdị onye a nke ọma. Ọbụna mpụga Palestaịn, ndị ọkachamara n'ihe banyere nkà ihe ọmụma, nkà ikwu okwu, ma ọ bụ n'akụkụ ihe ọmụma ndị ọzọ, si n'otu ebe gaa n'ebe ọzọ na-akpata ihe ha ji ebi ndụ site na ozi ndị ha na-ịgbasa.

Ọ dịghị onye tụrụ anya na ntụziaka dị otú ahụ ga-abụ n'efu. A sị ka e kwuwe,, onye nkụzi, ma ọ bụ ọkà ihe ọmụma, aghaghịkwa iri nri. Ya mere, ọnụ ahịa ọzụzụ ọ na-enye bụ ajụjụ na-adị mkpa mgbe niile. Gịnị ka ọ ga-efu ịghọ nwa akwụkwọ ya?

N'ezie, nke ahụ bụ kpọmkwem ihe “onye na-eso ụzọ” bụ. Okwu Grik mbụ e ji mee ihe n'ebe a pụtara nwa akwụkwọ, onye na-amụta ihe. Ihe okwu okpukperechi siri ike nke okwu 'onye na-eso

ụzọ' nwere taa n'asụsụ Bekee adịghị adị nye ìgwè mmadụ ahụ nụrụ Jizọs ka ọ na-ekwu okwu ndị anyị na-atụle.

N'ezie, Jizọs kụziri okpukpe, ma ọ bụ, n'ụzọ ziri ezi karị, ụzọ ndụ. Nsogbu okwu Ya na-edozi dị mfe.: Gịnị ka ntụziaka m ga-efu gị?

O doro anya na ozizi Onyenwe anyị ziri n'ihu ọha metụrụ ọtụtụ ndị n'ime ìgwè mmadụ ahụ n'ahụ́. Ọ ghaghị ịbụ na ụfọdụ n'ime ha nọ na-eche ma hà ga-achọ ịghọ ndị na-eso ụzọ Ya kwa ụbọchị, ma soro Ya na-eme njem iji rite uru zuru ezu site n'ozizi Ya. Olee otú ọ ga-adị gị ịnọ 'n'ụlọ akwụkwọ' n'okpuru Onye Nkụzi a?

Azịza nke Onyenwe anyị nye ajụjụ ha bụ ihe na-eju anya. 'Ọ bụrụ na ịkpọghị ezinụlọ gị asị,' O kwuru, 'nakwa ọbụna ndụ nke gị , ị pụghị ịbụ onye na-eso ụzọ m.'

Ugbu a, o doro anya na okwu ndị a na-atụnye ọnụ ahịa dị elu n'ịbụ onye na-eso ụzọ. Ikwu ihe dị iche bụ ileghara ihe doro anya ha pụtara.

Ma n'otu aka ahụ, o kwesịrị ido anya na ha *enweghị ihe jikọrọ ya* na usoro anyị si enweta ndụ ebighi ebi. Ekwesighịdị ikwu nke ahụ. Otú ọ dị, ọ dị mwute ikwu na ọ dị mkpa ikwu ya n'ime chọọchị nke oge a. N'ezie, ọ bụ otu n'ime mmejọ ndị dị mkpa nke ozizi nzọpụta dabeere na ọrụ na ọ na-agụ okwu Jizọs banyere ịbụ onye na-eso ụzọ dị ka a ga-asị na ha adịghị iche na okwu ndị ahụ Ọ gwara nwanyị Sịka banyere mmiri nke ndụ.[1]

Mmadụ pụrụ ịjụ, sị, “Olee otú mmadụ ga-esi mee ụdị njehie a? Ọbụna nwatakịrị pụrụ ịhụ na ịbụ onye na-eso ụzọ Jizọs siri ike, ma ndụ ebighị ebi bụ onyinye e nyere n'efu. Ọ̀ dị onye pụrụ iche n'echiche na Luk 14:26 na-ekwu n'ezie otu ihe ahụ dị ka Mkpughe 22:17, “onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù”?

N'agbanyeghị nke ahụ, ndị na-agbaso echiche nzọpụta dabere na ọrụ na-eche echiche banyere nke a ma na-agbagwoju ọtụtụ ndị anya site n'ịkụzi ya. Ma ọ dịghị onye pụrụ ịghọta Agba Ọhụrụ ma ọ bụrụ na ọ hụghị ihe dị iche doro anya dị n'etiti onyinye nke ndụ na ịbụ onye na-eso ụzọ Jizọs Kraịst.

N'ezie, ileghara ọdịiche a dị oké mkpa anya ga-eme ka e nwee mgbagwoju anya na ozizi ụgha nke ndị kasị njọ. N'ihi nke ahụ, anyị aghaghị iji nlezianya dị ukwuu leba anya n'ọdịiche a dị mkpa.

Ịtọlite

Nna, onye ka kuuru nwa ya nwoke amụrụ ọhụrụ n'aka, ekwesịghị ka a gwa ya na nwa ya dị ndụ. Obi dị ya ụtọ n'ihi eziokwu ahụ.

Ma ọ maara na nwa ya nwoke enweghị ike ime ihe ọ bụla n'onwe ya. Nwa ọhụrụ ahụ o ku n'aka jupụtara ná ndụ ma nwee ọtụtụ ikike ndị a na-egosibeghị. Ọtụtụ nlekọta na ọzụzụ dị n'ihu.

Ọ bụghị nanị nke ahụ, kama ahụmahụ ụwa nke nwa a banyere na ya jupụtara ná nsogbu na ihe ize ndụ. Ụfọdụ n'ime ha bụ ihe ize ndụ nke ọrịa, nkwarụ, na mmerụ ahụ́. Ekwesighi iwere uto nke ọma dị ka ihe efu.

Baịbụl adịghịkwa ele uto ime mmụọ anya dị ka ihe na-apụtachaghị ìhè. Nke bụ́ eziokwu bụ na Okwu Chineke na-ekwu hoo haa banyere ihe ize ndụ ndị na-egbochi mmadụ inwe ọganihu ime mmụọ. Ọ bụ ya mere onye a kasị mara amara n'ime ụmụ akwụkwọ Onyenwe anyị, bụ́ Pita n'onwe ya, ji dee okwu ndị a:

> "Ya mere, tupunu ihe ọjọ nile, na aghughọ nile, na iru-abua, na ekworo, na nkwutọ nile di iche iche, dika umu amuru ọhu, ka agu miri-ara nke okwu Chineke, nke aghughọ nādighi ya, nāgusi unu ike, ka unu we were ya nētó etó rue nzọputa" (1 Pita 2:1-2).

Onyeozi ahụ kwuru na àgwà ụfọdụ na-emerụ ahụ́ nke Onye Kraịst, ma, e nwere otu ihe dị oké mkpa n'ime ha. Ụfọdụ n'ime nsí ndị a ga-ezere bụ obi ọjọọ, aghụghọ, ihu abụọ, anyaụfụ, na nkwutọ. Otú ọ dị, a na-achọta nri dị oké mkpa n'ime mmiri ara nke Okwu Chineke. Ma nsí a gwakọtara ya na mmiri ara pụrụ igbu mmadụ.

Taa, e nwere n'akụkụ ụfọdụ nke chọọchị ndị na-ezisa ozi ọma echiche na-abụghị nke ezi uche dị na ya banyere ọdịdị nke ahụmahụ ndị Kraịst. Ndị kweere n'echiche a na-ekwu na ihe ga-eme ka mmadụ bụrụ ezigbo Onye Kraịst bụ ma a mụọ ya ọzọ. Ma echiche a ekwekọghị na Baịbụl dị ka ebe ọwụwa anyanwụ si dị anya site n'ebe ọdịda anyanwụ.

N'ezie, ọ bụ eziokwu dị ebube na n'oge a mụrụ mmadụ ọzọ, a na-enye onye ahụ kwere ekwe ndụ Chineke n'onwe ya. Ma dị ka inye ndụ nke anụ ahụ n'onwe ya, a dịghị enye ndụ ime mmụọ n'ụdị zuru ezu. Ọ dịghị abịakwute anyị n'ọnọdụ a haziri ahazi.

N'ụzọ megidere nke ahụ, ndozogharị ohuru na-eweta ikike dị ukwuu na ohere ndị dị egwu. Ma ikike ndị a nile na-abịa, dị ka a pụrụ isi kwuo ya, ọ bụghị n'oge ha tozuru okè, kama n'ụdị "mkpụrụ" nke chọrọ ezi nlekọta.

Ọzọkwa, ọ bụ Pita na-akwado echiche a, n'ihi na ọ na-akọwa ndị na-agụ ya dị ka "ebe amuworo unu ọzọ, esiteghi na nkpuru apuru imebi, kama esitere na nke anāpughi imebi, site n'okwu Chineke, nke di ndu, nke nādigide kwa, mu unu ọzọ." (1 Pita 1:23)

N'ihi ya, a pụrụ ịkọwa ahụmahụ Onye Kraịst n'ụzọ kwesịrị ekwesị, dị ka a pụrụ isi kọwaa Pita, dị ka usoro nke ito eto. Ma n'otu aka ahụ, a pụkwara ịkọwa ya dị ka usoro izi ihe. N'ezie, n'asụsụ mbụ, okwu Pita, "mmiri-ara dị ọcha nke okwu Chineke" (1 Pita 2:2), na-eji okwu na-egosi na "mmiri ara" a jikọtara ya na akụkụ uche na nke ezi uche nke ahụmahụ mmadụ. N'ihi ya, ọ bụ Okwu *na-enye ọzụzụ*.[2]

Ọ dịghị nne ma ọ bụ nna maara ihe nke ga-ekwere na nwata na-etolite ma na-amụta ihe n'onwe ya. N'ụwa a, ọbụna uto anụ ahụ pụrụ ịbụ nke a na-egbochi, uto uche ma ọ bụ nke mmetụta uche nọkwa n'ihe ize ndụ ka ukwuu. Ọ ga-abụ nnọọ ihe ezi uche na-adịghị na ya iche na ndụ malitere n'onwe ya.

N'otu aka ahụ, Baịbụl na-agba ume ka a na-ele ihe anya n'ụzọ ezi uche dị na ya banyere nsogbu ndị na-eche uto nke ahụmahụ ime mmụọ n'ụwa nke mmehie jupụtara ihu. Otu n'ime ihe ndị na-egbochi ụdị ahụmịhe a bụ ahụ nke anụ ahụ nke e tinyere ndụ Chineke n'ime ya. Ọ bụ ya mere Pọl, n'okwu a na-eleghara anya nke ukwuu, nwere ike ide okwu ndị a: "Ma ọ buru na Kraist nọ nime unu, *aru-unu bu ihe nwuru anwu* n'ihi nmehie n'ezie; ma Mọ Nsọ bu ndu n'ihi ezi omume." (Ndị Rom 8:10, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ka anyị rịba ama na nke a bụ nkọwa nke onye Kraịst, onye Kraịst na Mmụọ Nsọ bi n'ime ya. Ma ụlọ nke anụ ahụ nke nwere ha nwụrụ anwụ n'ụzọ ime mmụọ!

Ka a sịkwa ihe mere Pọl ji si otu a ghọta ụdị ahụmahụ abụọ kwere omume maka onye kwere ekwe—Otu ụzọ bụ nke anụ ahụ́ na-achịkwa, nke na-eduga n'ọnwụ. Ụzọ nke ọzọ bụ mmụọ nke Kraịst, bụ́ nke na-enye ndụ. Pọl onyeozi mere ka ihe abụọ a doo anya: "N'ihi na asi na unu nādi ndu dika anu-aru si chọ, unu gaje inwu; ma ọ buru na unu nēwere Mọ Nsọ me ka omume aru nwua, unu gādi ndu" (Ndị Rom 8:13).

Nkwupụta a dị nnọọ mfe dị ka ọ na-ada. Chụsoo mmehie, ka Pọl na-adọ aka ná ntị, ahụmahụ gị ga-abụkwa nke kwekọrọ n'ọnwụ nke anụ ahụ gị.[3] Otú ọ dị, mee ka mmehie nwụọ, ahụmahụ gị ga-abụ nke Mmụọ dị ndụ n'ime gị.

N'ezie, Pọl maara ihe ụfọdụ banyere mgba siri ike nhọrọ ndị a pụrụ ịkpata, dị ka nkọwa o nyere banyere mgba ahụ na Ndị Rom 7:15-25 na-egosi n'ụzọ doro anya. E kwuru eziokwu a dị mkpa n'amaokwu ikpeazụ:

> Ya mere otú a mu onwem ji uchem buru orù nke iwu Chineke; ma ejim anu-arum buru orù nke iwu nmehie. (Ndị Rom 7:25)

Dị ka o kwesịrị ịdị, ọ bụ nanị onye a mụrụ ọzọ ka ọdịdị ime ya na-agbara iwu Chineke *ohu*, dị ka a pụrụ isi kwuo ya. Naanị onye amụrụ ọzọ nwere ike n'ezie "Iwu Chineke nēnwekọ obi-ụtọ dịka mmadụ imem si di" (Ndị Rom 7:22).

N'ụzọ dị iche, onye a na-amụbeghị ọzọ bụ onye nwụrụ anwụ n'ime njehie na mmehie, nghọta ya gbara ọchịchịrị, ma bụrụ onye e kewapụrụ na ndụ nke Chineke site n'amaghị ama na obi kpọrọ nkụ (Ndị Efesọs 2:1; 4:18). Ihe Pọl kwuru ná Ndị Rom isi asaa agaraghị abụ ụdị onye ahụ.

Ihe ha na-akọwa bụ ihe omimi dị ịtụnanya nke Ndị Kraịst na-enwe. Onye Kraịst nke kweere na Jisọs dị ndụ n'ime mmụọ, ma ọ ka na-ebi n'anụ ahụ nke nwụrụ nnọọ anwụ nye ndụ Chineke.

Ka a sịkwa ihe mere Pọl ji tie mkpu, sị: "Madu nke hujuru anya ka mu onwem bu! ònye gādọputam n'aru nke ọnwu a?" (Ndị Rom 7:24)

Ka a sịkwa ihe mere o ji dị mkpa ka a na-akụziri mmadụ ihe banyere Chineke ozugbo a mụchara ya ọzọ!

Ọnụ Ego Agụmakwụkwọ Na-Efu

Mmadụ ọ bụla nwere ndụ nke anụ ahụ dị ka onyinye ndị mụrụ ya nyere ya, dị nnọọ ka Onye Kraịst ọ bụla nwere ndụ ebighị ebi dị ka onyinye sitere n'aka Chineke, bụ́ Nna anyị nke eluigwe. Ma izi ihe—n'akụkụ abụọ ahụ—chọrọ ịrụsi ọrụ ike.

Ọ bụ nanị mgbe anyị na-eme ihe ndị metụtara uto na ọganihu ime mmụọ ka ọrụ ọma na-ekere òkè kwesịrị ekwesị. Baịbụl mere ka o doo anya na ha enweghị ihe jikọrọ ha na ịmụ mmadụ ọzọ na ịbụ onye a gụrụ ná ndị ezi omume.

Pọl onyeozi, karịsịa, ji ọtụtụ okwu mee ihe iji mee ka isi ihe a doo anya. Ya mere, na Ndị Rom 4, o dere, sị: "Ma onye nālu ọlu, agughi ugwọ-ọlu-ya nye ya dika amara, kama dika ugwọ." (Ndị Rom 4:4). Pọl na-ekwu na ọ bụrụ na ọ bụ n'ihi ọrụ ka e ji nye ya, ụgwọ ọrụ ahụ abụghị n'ihi obiọma na-erughịrị mmadụ ma ọlị. A na-enweta ụgwọ ọrụ ahụ!

Echiche a abụghịkwa ihe Pọl mere n'amaghị ama. Ọ sịkwara n'ebe ọzọ: "Ma ọ buru na ọ di n'amara, o siteghi kwa ọzọ n'ọlu: ebe ahuru na amara abughi amara ọzọ, ma asi na ọ dighi otú a." (Ndị Rom 11:6).

Nke a, kwa, doro nnọọ anya. Ọ dịghị ihe pụrụ ịbụ site n'amara na site n'ọrụ n'otu oge ahụ. Ha na-egbochi ibe ha. Ịgwakọta ha bụ ịgbanwe àgwà ha kpam kpam. Ma ọ́ bụghị otú ahụ, amara agaghị abụkwa amara, ọrụ agaghịkwa abụ ọrụ. Ihe odide Pọl na-ekwu nke a n'ụzọ doro anya.[4]

N'ụzọ dị iche, nkà mmụta okpukpe nzọpụta dabeere na ọrụ na-agbagha eziokwu a mgbe ụfọdụ site n'ikwu na Pọl na-atụnyere amara na ọrụ ezi omume onwe onye ma ọ bụ ọrụ ndị e mere iji nweta uru n'ihu Chineke.[5] Ma ọdịiche a enweghị ntọala n'echiche Pọl. Onyeozi ahụ na-ekwu okwu ebe a, na n'ebe ndị ọzọ, nanị banyere ọrụ.[6] Ọ bụrụ na Chineke na-anabata anyị site n'amara ọ pụghị inwe ihe ọ bụla jikọrọ ya na ọrụ ọ bụla.

Ya mere, mgbe ndị nkụzi nke nzọpụta dabeere na ọrụ na-ekwu na "nzọpụta bụ onyinye, ma ọ na-efu ihe niile,"[7] ha anaghị asụ asụsụ nke Baịbụl.

Asụsụ nke Baịbụl na-ekwu doro anya nye ndị nile dị njikere ịnụ ya: "Ma onye *nālughi ọlu*, kama ọ kwere n'Onye ahu Nke *nāgu* onye nāsọpughi Chineke n'onye ezi omume, anāgu okwukwe-ya nye ya dika ezi omume" (Ndị Rom 4:5, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ụkpụrụ a, nke a na-eji maka ịbụ onye ezi omume bụ kpọmkwem otu ihe ahụ mgbe ọ na-eji ya eme ihe maka ịmụgharị ọhụrụ.

O siteghi n'ọlu di iche iche aluru n'ezi omume, nke ayi onwe-ayi luru, zọputa ayi, kama dika ebere-Ya si di, site *n'ọsisa nke imu-ọzọ* na nke ime ọhu nke Mọ Nsọ nēme, Onye Ọ wusara ayi nime àkù-Ya nile, site n'aka Jisus Kraist Onye-nzọputa-ayi; ka, ebe ewere amara-Ya *gua ayi* na ndi ezi omume, ka ayi we ghọ ndi-nketa dika olile-anya nke *ndu ebighi-ebi* si di. (Taịtọs 3:5-7, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ònyekwa pụrụ ichefu okwu ahụ dị ebube dị n'isi nke abụọ nke akwụkwọ ozi Pọl degaara ndị Efesọs? N'amaokwu ahụ a ma ama ọ na-ekwu: "N'ihi na ọ bu amara ka ejiworo zọputa unu, site n'okwukwe; nka esiteghi kwa n'onwe-unu: ọ bu onyinye Chineke: o siteghi n'ọlu, ka onye ọ bula we ghara inya isi." (Ndị Efesọs 2:8-9). Pọl na-emesi anyị obi ike na ọrụ adịghị arụ ọrụ ọ bụla ná nzọpụta. Ahụmahụ nzọpụta bụ site n'amara site n'okwukwe nanị. Ọ bụ onyinye Chineke nyere anyị n'efu.

N'agbanyeghị nke ahụ, ọrụ dị iche iche na-ekere òkè n'ahụmahụ Onye Kraịst na-enwe mgbe *a mụsịrị* ya n'ụzọ ime mmụọ ma mee ka ọ bụrụ onye ezi omume. N'amaokwu ahụ e kwuru

n'elu, Pọl gara n'ihu na-ekwu ya: "N'ihi na ayi bu ihe O mere, ndi ekère èkè nime Kraist Jisus ilu ezi ọ1u, nke Chineke buru uzọ dozie ka ayi we jegharia nime ha" (Ndị Efesọs 2:10).

Mgbe ụfọdụ, a na-aghọtahie akụkụ Akwụkwọ Nsọ a. Mgbe ụfọdụ a na-agụ ya dị ka a ga-asị na ọ pụtara na onye ahụ kwere ekwe ga-eje ije n'ezie n'ezi ọrụ ndị Chineke kwadebewooro ya. *Ma, ọ bụghị ihe Pọl kwuru*.

Kama nke ahụ, Pọl na-ekwupụta *nzube* Chineke maka anyị. Chineke *chọrọ* ka anyị na-arụ ezi ọrụ. Ma ànyị na-eme otú ahụ ma ọ bụ na anyị adịghị adabere n'ọtụtụ ihe ndị dabeere na Baịbụl bú ndị metụtara uto ime mmụọ.

A na-achọta akụkụ Akwụkwọ Nsọ yiri nke ahụ na Jọn 3:17: "N'ihi na Chineke eziteghi Ọkpara-Ya n'uwa ka O kpe uwa ikpé; kama ka ewe site n'aka-Ya zọputa uwa." Ọzọkwa, akụkụ Akwụkwọ Nsọ a adịghị ekwu na *a ga*-azọpụta ụwa. Kama nke ahụ, ọ na-ekwu na Chineke *chọrọ* ka ọ dịrị otú ahụ nakwa na O zitere Ọkpara Ya ime ka nke a kwe omume.

E kwuwerị, Chineke "nāchọ ka azọputa madu nile, ka ha biaru kwa nmazu nke ezi-okwu." (1 Tim. 2:4). Ma, ihe Chineke *chọrọ* ka o mee na ihe o ji amamihe ya *kpebie* na ọ ga-eme abụghị otu ihe mgbe niile.

Ka e kwuo ya n'ụzọ doro anya. Nkebi ahịrịokwu Grik dị na Ndị Efesọs 2:10 ("na ayị we jegharịa nime ha") bụ otu ụdị nkebi ahịrịokwu ahụ dị na Jọn 3:17 ("ka ewe site n'aka-Ya zọpụta ụwa). N'akụkụ Akwụkwọ Nsọ nke ọ bụla, anyị ahụghị ihe ọ bụla na-egosi na nzube ahụ e kwuru ga-emezu.

N'ihi ya, iziga Ọkpara Chineke mere ndokwa zuru ezu maka ụwa ịgbanahụ ikpe Chineke ma bụrụ ndị a ga-azọpụta. Ma, ọ pụtaghị na ọ ga-eme otú ahụ. N'otu aka ahụ, ọrụ ebube nke nzọpụta Chineke n'ime ndụ anyị, nke a rụzuru site n'amara site n'okwukwe na-enweghị ọrụ, na-eme ndokwa zuru oke maka ndụ nke ọrụ ọma nke Chineke zubere anyị maka ya. Ma ọ dịghị ekwe nkwa nke a.

N'agbanyeghị nke ahụ, site n'ọrụ ebube a nke amara, anyị aghọwo ọrụ aka Chineke. Ebe ọ bụkwa Onye Ọkà Ọrụ, ọ dịghị ihe abụọ O kere eke nke ha na-aha nhata. Ya mere, onye ọ bụla n'ime anyị bụ ihe okike Ya pụrụ iche n'ime Kraịst Jizọs. A kwadebekwara maka onye ọ bụla n'ime anyị ọrụ pụrụ iche na nke a kapịrị ọnụ nke e mere anyị n'ụzọ zuru okè ịrụzu.

Ma, anyị kwesịrị ịgbasi mbọ ike ka anyị nwee ike ime ha.

Nke a bụ kpọmkwem ihe Pita onyeozi na-akụziri anyị n'akwụkwọ ozi ya nke abụọ. Nke mbụ, ọ na-ekwupụta ndokwa bara ụba nke Chineke meworo maka anyị n'ahụmahụ nzọpụta. Chineke, ka o kwupụtara, "Nyeworo n'aka-ayi ihe nile di ndu na nsọpuru-Chineke n'efu, site na nmazu nke Onye ahu Onye ji ebube na idi-nma nke aka Ya kpọ ayi" (2 Pita 1:3). Ma nke a abụghị òkù a na-akpọ ka mmadụ ghara ime ihe ọ bụla. Kama nke ahụ, ọ na-agba anyị ume ịdị uchu:

Ma n'ihi otù ihe a n'akuku-unu tukwasinu inu-ọku-*n'obi nile*, nyezu-kwa-nu idi-nma n'okwukwe-unu; nyezu kwa ihe-ọmuma n'idi-nma-unu; nyezu kwa ijisi-onwe-unu-ike n'ihe-ọmuma-unu; nyezu kwa ntachi-obi n'ijisi-onwe-unu-ike; nyezu kwa nsọpuru-Chineke nime ntachi-obi-unu; nyezu kwa ihuunanya umu-nna nime nsọpuru-Chineke-unu; nyezu kwa ihu-n'anya nime ihu-n'anya-umu-nna-unu. *N'ihi na asi na unu nwere ihe ndia*, asi kwa na unu nwere ha ri nne, ha nēdo unu ndi *nābughi ndi nādighi-alu ọlu ma-ọbu ndi nādighi-ami nkpuru* rue imazu Onye-nwe-ayi Jizọs Kraist. (2 Pita 1:5-8, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ya mere, ahụmahụ Ndị Kraịst na-amalite site n'okwukwe. Site n'okwukwe, anyị na-eji ndụ Chineke nyere anyị, bú nke nwere ihe ndị pụrụ iche na-enweghị atụ, eme ihe. Nke ahụ bụ n'efu.

Ma site n'ebe ahụ gaa n'ihu, a ghaghị ịdị uchu. A ghaghị inwe ọchịchọ ịrụ ọrụ, na ịrụsi ọrụ ike. N'ezie, Chineke ga-eji mmesapụ aka nye anyị enyemaka ya ma ọ bụrụ na anyị emee otú ahụ. Ma anyị aghaghị *ịchọ* enyemaka ahụ, anyị aghaghị *ịgbalịsi ike inweta* ya, anyị aghaghị *ịdị njikere* iji ntachi obi nile na-eme ihe n'usoro nke uto Ndị Kraịst. Ọ dịghị ụzọ ọzọ a pụrụ isi na-amị mkp,mụrụ.

N'ezie, anyị pụrụ inweta ọzụzụ ime mmụọ. Ma iji nweta ya, anyị aghaghị ịdị njikere ịkwụ ụgwọ ya.

Mmechi

N'otu ihe odide Pọl dere banyere izi ihe ime mmụọ, onyeozi ahụ dere ihe na-esonụ:

> N'ihi na egosiri amara nke Chineke, nēwetara madu nile nzọpụta, *nādọ ayi aka na nti* ka ayi we ju asọpurughi-Chineke na agu ihe ọjọ di n'uwa, we di ndu uche zuru okè na nke ezi omume na nke isọpuru-Chineke n'oge di ubu a (Taịtọs 2:11-12, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Okwu mbụ Pọl ji mee ihe n'ebe a maka "izi ihe" bụ okwu e ji mee ihe karịsịa n'asụsụ Grik maka agụmakwụkwọ na ọzụzụ nke nwatakịrị. Ozi nke amara nzọpụta Chineke bụ maka "mmadụ nile," ma agụmakwụkwọ ọ na-eweta bụ maka "anyị," ụmụ Chineke a mụrụ ọzọ.

Ma Pọl echeghị na usoro izi ihe ahụ ga-adị irè n'ụzọ na-apụghị izere ezere nye ndị kwere ekwe nile. Dị ka o gosipụtara n'ebe nile n'akwụkwọ ozi ya, ọ bụ onye na-eme ihe n'eziokwu banyere ihe ize ndụ ime mmụọ ndị chere ndị a tọghatara n'okwukwe ya ihu, nakwa banyere ohere nke ọdịda.

N'ihi ya, Pọl eleghị ọrụ ọma anya dị ka ihe na-enweghị ihe o mere ná ndụ onye ahụ kwere ekwe. Kama nke ahụ, ọ dị ya mkpa ịgwa Taịtọs, sị:

> Okwu a kwesiri ntukwasi-obi, anamezube kwa ka i kwusie okwu bayere ihe ndia ike, ka ndi kweworo okwu Chineke we tukwasi uche n'ibu ndi-isi n'ọlu ọma. Ihe ndia di nma buru kwa ihe bara madu urù (Taịtọs 3:8).

"Ekwela ka nche gị daa, Taịtọs," ka Pọl na-ekwu. "Ezi ọrụ bụ ihe ị na-aghaghị ichetara ndị kwere ekwe mgbe nile. Ha aghaghị ịkpachapụ nnọọ anya banyere ilekọta ọrụ ndị dị otú ahụ, ọ bụkwa akụkụ nke ọrụ gị ịhụ na ha dị otú ahụ."

Ya mere, nke a bụ ezi ihe atụ Baịbụl nke ahụmahụ ndị Kraịst. Mgbe a mụrụ anyị n'ụzọ ime mmụọ, e nyere anyị ihe nile dị anyị mkpa iji bie ndụ dị irè dị ka Ndị Kraịst. Ma anyị aghaghị ịdị uchu n'ịzụlite ikike ndị a, ọ bụrụkwa na anyị na-arụ ezi ọrụ, anyị aghaghị ịkpachara anya nke ukwuu iji nọgide na-arụ ha.

Ma ọ bụ, n'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, ọ dị anyị mkpa itinye onwe anyị kpam kpam n'ihe mgbaru ọsọ nke agụmakwụkwọ ime mmụọ anyị na-eduga anyị iru. Ọ dịghị ihe mgbaru ọsọ ọzọ a pụrụ ikwe ka o gbochie ya. N'ezie, anyị aghaghị ịrara onwe anyị nye Onyenwe anyị ruo n'ókè nke na ịhụnanya anyị nwere n'ebe Ọ nọ ga-akarị ịhụnanya nile ọzọ. N'iji ya tụnyere nrara anyị raara onwe anyị nye Ya, ịhụnanya ọ bụla nke abụọ aghaghị ịdị ka ịkpọasị.

"Nke ahụ bụ ihe ọ ga-efu gị ịbụ nwa akwụkwọ m," Jizọs na-agwa igwe mmadụ ahụ (Luk 14:26). "

"Usoro mmụta m siri ike nke ukwuu nke na ọ gaghị ekwe omume ịbụ nwa akwụkwọ m ma ọ bụrụ na ịgaghị 'akpọ' nna gị na nne gị, nwunye gị na ụmụ gị, ụmụnne gị, na, ee, ọbụna ndụ gị n'onwe ya asị."

"Tupu i debanye aha, chee echiche banyere ya!"

Isi Nke 7

Ịkwụsị Akwụkwọ

E nwere ezi ihe mere Onyenwe anyị Jizọs ji kwusie okwu ike na mmadụ kwesịrị ichesi echiche ike tupu ya ekpebie ịghọ nwa akwụkwọ Ya. Ọ bụghị na usoro ihe ọmụmụ Ya siri ike ịmalite. Nsogbu ya bụ na o siri ike ịrụcha ya.

Ọ bụ ya mere Jizọs ji kwuo ihe ahụ o kwuru ozugbo o kwuchara banyere "ịkpọ ezinụlọ na ndụ asị." N'ihi na, na-agbaso ihe ndị siri ike Ọ chọrọ na Luk 14:26, Ọ na-ekwu nke a:

> Onye ọ bula nke nēbughi obe nke aka ya, sokwam n'azu, ọ pughi ibu onye nēso uzọm. N'ihi na ònye nime unu, nke nāchọ íwu ulo-elu, nēbughi uzọ nọdu ala gu ego ọ gēwe, ma o nwere ego ọ gēji lusia ya… (Luk 14:27-28).

Ihe Ọkpara Chineke na-akọwa n'ebe a banyere ịbụ onye na-eso ụzọ abụghị ihe na-adọrọ adọrọ. Ọ bụrụ na onye ọ bụla chọrọ iso Ya dị ka Onye Ozizi ya, e nwere ibu ọ ga-ebu n'okporo ụzọ. A kọwara ibu ahụ dị ka obe.

Ihe ịrụ ụka adịghị ya na ọ bụ nanị mgbe e mesịrị, mgbe ihe omume ndị ahụ e mere na Kalvari gasịrị, ka chọọchị ghọtara mmetụta okwu a nwere n'ụzọ zuru ezu. Ma ọbụna nye ìgwè mmadụ ndị nụrụ ya na nke mbụ ya, ọ ghaghị ịbụ nke dị oké mkpa.

A na-akpọgide ndị omekome n'osisi ndị dị otú ahụ. Mkpọgbu yiri ka ihe ọtụtụ ndị na-ege Jizọs ntị hà jirila anya ha hụ. Ihe okwu ahụ bú "obe" pụtara na-eyi egwu. Gịnị ka nke ahụ pụrụ ịpụta nye onye na-eso ụzọ Onye Ozizi a?

N'agbanyeghị ihe ọ pụtara, onye na-ege ntị pụrụ, ma ọ dịghị ihe ọzọ, ịghọta otú okwu ọzọ Onyenwe anyị kwuru si kwesị ekwesị. Mmadụ ịghọ onye na-eso ụzọ Ya na-efu ihe, dị nnọọ ka iwu ụlọ elu na-efu ihe. Ọ dịghị onye na-ewu ụlọ nke nwere ezi uche ga-amalite iwu ụlọ elu (ọ bụ ezie na ụfọdụ ndị nzuzu emewo otú ahụ) n'ebughị ụzọ gbakọọ ma ọ̀ ga-enwe ego ọ ga-eji wuchaa ya. Ọ bụrụ na mmadụ emezughị nke a ná mmalite, o nwere ike ịkpatara ya ezigbo nsogbu ma e mechaa.

Ya mere Jizọs gara n'iru ikwu, "…Ka ndi nile ndi nāhu ya we ghara imalite ime ya ihe-ọchì ma eleghi anya, mḅe ọ tọsiri ntọ-ala-ya, ma o nweghi ike iwuzu ya, si, Nwoke a malitere iwu ulo, ma o nweghi ike iwusi ya" (Luk 14:29, 30).

"Ọ ga-ekwe omume," Jizọs na-ekwu, "na ị pụrụ ịmalite dị ka 'nwa akwụkwọ' m, ma na ị gaghị enwe ike ịnọgide n'ụzọ ahụ. O nwere ike ị gaghị enwe ike ịgụcha ya."

N'ụzọ dị mwute, ọtụtụ ndị nkụzi bú Ndị Kraịst adịghị ekwu okwu n'ezoghị ọnụ dị ka Jizọs n'onwe ya kwuru banyere ịbụ onye na-eso ụzọ. Ha adịghị ekwu okwu n'ezoghị ọnụ n'ịdọ ndị kwere ekwe aka ná ntị na usoro agụmakwụkwọ pụrụ isi ike, nakwa na "ịpụ" na ya bụ ihe ize ndụ nke a na-aghaghị iche ihu n'ezoghị ọnụ.

Eziokwu dị mfe bụ na Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ adịghị ewere ya dị ka ihe na-enweghi ihe ọ bụ na ndị kwere ekwe ga-ahụ na ha bụ ndị na-eso ụzọ ruo ọgwụgwụ. Ọ dịghịkwa eme ka ụdị ntachi obi a bụrụ ọnọdụ ma ọ bụ ihe àmà nke nzọpụta ikpeazụ site na ọkụ ala mmụọ.

Ihe ọ na-eme, ugboro ugboro, bụ ịdọ ndị kwere ekwe aka ná ntị banyere ihe ize ndụ nke ịghara ịtachi obi. N'ikwu ya n'ụzọ e si ekwu ya n'oge a, Baịbụl na-adọ Ndị Kraịst aka ná ntị ka ha ghara 'ịpụ' n'usoro agụmakwụkwọ.

Ihe Ịma Aka nke Ịga n'Ihu

Ọ dịghị nne na nna nwere uche n'ụwa nke ga-eche na nwa ha ga-agụsị akwụkwọ nanị n'ihi na ọ bụ nwa ha. Ọbụna n'ezinụlọ ndị gụrụ oké akwụkwọ, bụ́ ebe o yiri nnọọ ka ụmụaka nile hà ga-agụsị akwụkwọ, ọ pụrụ ime n'ezie na otu n'ime ha ma ọ bụ karịa agaghị agụcha akwụkwọ.

E nwere ọtụtụ ihe nwere ike ịkpata nke a. Nsogbu nke ịmụta ihe pụrụ igbochi nwatakịrị ịgụcha akwụkwọ. Ihe ọzọ pụrụ ịkpata ya bụ ịṅụ ọgwụ ọjọọ (nke jupụtara ebe nile ugbu a nke na ọbụna ụmụntakịrị nọ n'ihe ize ndụ). Ma ọ bụ ọ nwere ike bụrụ nsogbu uche, ọrịa anụ ahụ́, ma ọ bụ enweghị ike ime mgbanwe iji kwekọọ n'ọnọdụ e nwere n'obodo.

Nne ma ọ bụ nna nwere ezi uche maara ihe ize ndụ ndị a nile, ọ dịghịkwa ewere ha dị ka ihe na-apụtachaghị ìhè. Mgbe ọ bụla ọ dị mkpa, nne ma ọ bụ nna ahụ ga-agba nwatakịrị ahụ ume izere ọnyà na ịnọgide na-enwe ahụmahụ mmụta.

Ma Chineke Nna na-eme kpọmkwem otu ihe ahụ. Olee ebe anyị si nweta echiche ahụ bụ́ na Ọ dịghị eme otú ahụ?

N'ezie, n'otu ebe mara mma n'akwụkwọ Ndị Hibru, onye dere ya bụ́ onye a na-akpọghị aha na-agba anyị ume n'ụzọ siri ike ịnọgide na-eje ije dị ka Ndị Kraịst. Ma tupu ya emee nke a, ọ chịkọtara ihe ùgwù ime mmụọ nke ịbịakwute Chineke, bụ́ nke ndị Kraịst na-agụ akwụkwọ ya nwere. Ọ na-ede, sị:

> Ya mere, umu-nnam, ebe ayi nwere nkwuwa-okwu ibà n'ebe nsọ ahu site n'ọbara Jisus, bú uzọ O mere ọhu nye ayi, nke di ọhu di kwa ndu, site n'ákwà-nḅochi, nke ahu bu, anu-aru-Ya; ebe ayi nwe-kwa-ra Onye-nchu-àjà uku edoro onye-isi èzí-na-ulo Chineke; ka ayi were obi ezi-okwu biarue nso nime nkwezu nke okwukwe, buru kwa ndi efesaworo ọbara n'obi-ayi pua n'ajọ akọ-na-uche, ndi asachawo-kwa-ra aru-ayi na miri di ọcha (Ndị Hibru 10:19-22).

Ọtụtụ ndị ji ihe ùgwù a magburu onwe ya nke Ndị Kraịst kpọrọ ihe n'ụzọ kwesịrị ekwesị. Ma, o doro anya na ndị odeakwụkwọ ahụ na-agwa okwu bụ Ndị Kraịst. Onye edemede ahụ gosikwara Ndị Kraịst a ozugbo na ihe banyere ha na-emetụ ya n'obi.

> Ka ayi *jidesie* nkwuputa nke olile-anya-ayi *ike* ka ọ ghara iruda n'ala; n'ihi na Onye ahu Nke kwere nkwa kwesiri ntukwasi-obi: ka ayi nātugharita kwa uche n'aru ibe-ayi ikpasu ihu-n'anya na ọlu ọma di iche iche; *ka ayi ghara kwa irapu nzukọ nke onwe-ayi*, dika ufọdu nēme, kama ka ayi nādusi ndi ọzọ ọdu ike; ka ayi me kari kwa otú a, n'uzọ ra otú unu nēle ubọchi ahu anya ka ọ nābiaru nso. (Ndị Hibru 10:23-25, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

"Lezie anya", ka onye edemede a na-adọ aka ná ntị, "ka ị ghara ịkwụsị iga akwụkwọ. Jidesie olileanya gị dị ka Onye Kraịst ike."

Dị ka o kwesịrị ịdị, chọọchị n'onwe ya bụ ụlọ akwụkwọ ime mmụọ dị oké mkpa bụ́ ebe ndị kwere ekwe oge mbụ dị ka ndị a nọ mụta ọtụtụ ihe banyere eziokwu Chineke. Ịkwụsị iso ndị kwere ekwe ndị ọzọ na-ezukọta maka ntụziaka na ofufe, na ọbụna ịhapụ nkwupụta nke onye Kraịst, bụ ihe ọ bụla ma ọ bụghị ịhapụ ọnọdụ onye ahụ dị ka nwa akwụkwọ—onye na-eso ụzọ—Jizọs Kraịst.

N'ezie, e nwere ndị na-agbalị ime ka ịdọ aka ná ntị a metụta nanị ndị na-azọrọ na ha bụ Ndị Kraịst bụ́ ndị na-abụghị Ndị Kraịst n'ezie ma ọlị. Ọ bụrụ na nke ahụ bụ ihe onye dere Ndị Hibru chere n'ezie, ọ rụọla ọrụ magburu onwe ya n'izochi ya!

Ka onye na-agụ akwụkwọ anyị lee anya ọzọ n'amaokwu ndị e hotara n'akwụkwọ ozi a dị mkpa (Ndị Hib 10:19-25). E wezụga ajọ ebumnobi a na-enwe n'ihe banyere nkà mmụta okpukpe, ònye ga-eche na ọ bụghị ezi Ndị Kraịst ka a na-adọ aka ná ntị n'ebe a?

Otu ihe ahụ bụ eziokwu banyere okwu onye edemede ahụ mesịrị kwuo n'isiakwụkwọ ahụ:

> Ma nēchetanu ubọchi mbu ahu, nke ọ bu nime ha, mḅe enyesiri unu ìhè, ka unu tachiri obi n'oké iḅa-nḅa nke ahuhu
> di iche iche… N'ihi na unu ji obi so ndi nọ n'aḅu hukọ ahuhu, unu were kwa ọṅù nara npunara ahu nke-ọma, bú nke apunara unu ihe nile unu nwere, ebe unu mara na unu nwere onwe-unu dika ihe unu nwere, bú ihe ka nma nke nādigide kwa (Ndị Hibru 10:32, 34).

Ọzọkwa, a na-ele ndị na-agụ ya anya dị ka Ndị Kraịst—na dị ka Ndị Kraịst maara na ha nwere ihe onwunwe n'eluigwe.

Ma onye edemede ahụ na-agbakwụnye ozugbo: "Ya mere unu etufula nkwuwa-okwu-unu, bú ihe nke nwere oké nnyeghachi nke ugwọ-ọlu." (Ndị Hibru 10:35). "Chere obere oge! Jide n'aka!" ka onye dere ya kwuru. "Etufula obi ike nke na-eduga gị na nnukwu ụgwọ ọrụ!" [1]

N'ihi ya, ọ bụ ihe na-ezighị ezi n'ụzọ nkà mmụta okpukpe ikwu na Onye Kraịst nke banyere n'ụzọ nke ịbụ onye na-eso ụzọ apụghị ịhapụ ya ma ọlị. N'ebe ime mmụọ, echiche a bụ ihe nzuzu dị ka nna nke ụwa na-ekwupụta, "Nwa *m* nwoke agaghị ahapụ ụlọ akwụkwọ!"

N'ihi ya, ọ bụ ihe dị ịrịba ama na Pọl ji ndụ Ndị Kraịst tụnyere ọsọ nke onye ọ bụla na-agba ya na-adịghị emeri n'onwe ya, ọbụna ya onwe ya adịghị emeri. N'ụzọ doro anya, o dere, sị:

> Ùnu amataghi na ndi nāḅa ọsọ n'ebe ọsọ, ha nile nāḅa ọsọ, ma ọ bu otù onye nāḅata ihe ọsọ? Nāḅanu otú a, ka unu we ḅata… Ya mere mu onwem nāḅa ọsọ otú a, dika onye nādighi-aḅa nēleghi anya ihe; otú a ka m'nēsu ọkpọ, dika onye nādighi-apia ifufe: ma anametiputa arum ọnyá, me kwa ya ka ọ buru orùm: *ka mu onwem ghara ighọ onye ajuru aju n'uzọ ọ bula, mḅe m'kwusasiri okwu Chineke nye ndi ọzọ* (1 Ndị Kọrịnt 9:24, 26-27, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

"Ọbụna anaghị m ewere mmeri n'ọsọ a dị ka ihe na-enweghi ihe ọ bụ," ka Pọl kwupụtara. "Kama nke ahụ, ana m eme ihe niile m nwere ike ime iji zere ịbụ onye a jụrụ ajụ na njedebe."

Ọzọkwa, a kpọtụghị itufu ndụ ebighị ebi aha n'ebe a. Ntufu dị otú ahụ agaghị ekwe omume, dị ka Onyenwe anyị n'onwe ya mere ka o doo anya.[2] Ma onyeozi ahụ pụrụ n'ezie ịhụ n'echiche na ọbụna ya onwe ya—onye na-ekwusara ndị ọzọ ozi ọma—pụrụ ịla n'iyi ihe nrite Chineke na-enye ndị na-agba ọsọ nke ọma.

Ọ bụ nanị mgbe Pọl guzo n'ọnụ ọnụ ọnwụ ka o nwere ike iji mmetụta dị ukwuu nke inwe mmeri tụlee ndụ ya nile dị ka Onye Kraịst.

Okwu ya a ma ama:

> Aḅasiwom nḅa ọma ahu, aḅasiwom ọsọ ahu, edebesiwom okwukwe ahu: nke fọduru bu na edebeworom okpu-eze nke ezi omume ahu, nke Onye-nwe-ayi, bú Onye ezi omume n'ikpe ikpé, gēnyeghachim n'ubọchi ahu: ma ọ bughi nání mu onwem, kama Ọ gēnyeghachi kwa ndi nile huworo ngosi-Ya n'anya (2 Timọti 4:7-8).

A pụghị ikwu na ndụ Onye Kraịst ọ bụla na-aga nke ọma ọ gwụla ma o nwere ihe ịga nke ọma ná *ngwụsị ya*. Ọ bụghị naanị n'ihi na anyị agbaala ọsọ a ọtụtụ afọ ka anyị ji ruo ebe anyị na-aga. Ma ọ bụ, n'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, ọrụ nke iwu ụlọ elu nke ịbụ onye na-eso ụzọ Kraịst na-achọ ịnọgidesi ike ruo mgbe a rụchara ụlọ elu ahụ (Luk 14:28). Ịkwụsị ya pụtara na anyị ga-eme ka ndị nọ anyị gburugburu na-akwa anyị emo, meekwa ka aha Onyenwe anyị bụrụ ihe ihere.

Ma ọ bụrụ na onye ọ bụla echee na ọ dịghị ezi onye Kraịst pụrụ ịkwụsị ya, ma ọ bụ na ọ gaghị akwụsị ya, ọ bụghị Baịbụl ka ọ na-elebara anya. Ọ dị ha mkpa ịgụghachi Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ ha. Na nke ugbu a, na nke ugbu a, na nlezianya.

Ịdọ Ndị Furu Efu Aka ná Ntị

Otu ihe doro anya site n'ihe e kwuworo ruo ugbu a. Ọ bụrụ na usoro agụmakwụkwọ a na-akpọ ibụ ndị na-eso ụzọ na-achọ ihe dị ukwuu otú ahụ, ọ dịghị onye kwesịrị ịnwa idebanye aha ya n'akwụkwọ ma ọ bụrụ na o nwebeghị ikike ime mmụọ ndị a na-enye n'efu n'oge a mụrụ ya ọzọ.

Ma ụfọdụ na-anwa ime nke a. N'ihi ya, mgbe Onyenwe anyị na-agwa ìgwè mmadụ ahụ banyere ihe ndị a chọrọ n'aka ya iji bụrụ onye na-eso ụzọ, ọ ghaghị ịbụ na o bu nke a n'uche.

N'ezie, dị ka e kwuworo, Jizọs chọrọ ka *onye ọ bụla* gaje ịbụ onye na-eso ụzọ Ya jiri nlezianya tụlee ihe ndị Ọ chọrọ n'aka ya. Nke a abụghị nanị ihe pụtara ìhè site n'ihe O kwuru banyere iwu ụlọ elu, kamakwa site n'okwu Ya ndị na-eso. Dị nnọọ ka Onyenwe anyị na-adụ onye na-achọ ịbụ nwa akwụkwọ ya ọdụ ka ọ "nọdụ ala", dị ka onye na-ewu ụlọ elu, "ma gbakọọ ihe ọ ga-efu", otú ahụ ka Ọ na-ekwukwa:

> "Ma-ọbu òle eze, mḅe ọ nāga ibu agha megide eze-ibe-ya, nāgaghi-ebu uzọ nọdu ala ḅa ìzù ma ọ puru ichi orú nnù ndi-agha na nnù ise zute onye chiri ọgu nnù ndi-agha abua na nnù iri bia imegide ya? Ma ọ buru na ọ pughi, mḅe onye ahu nọ n'ebe di anya uḅu a, o ziga ndi-ozi, riọ ihe gēweta udo." (Luk 14:31-32)

"Ịghọ nwa akwụkwọ m", ka Jizọs na-ekwu, "dị ka ịga agha. Ọzọkwa, ọ dị ka ịga agha megide ndị agha karịrị gị n'ọnụ ọgụgụ. Ọ bụ ihe nzuzu iji ọsọ banye n'agha n'echebaraghị ma a ga-emeri n'agha ahụ."

N'ezie, ọ dị ọbụna Ndị Kraịst a mụrụ ọzọ mkpa ịnụ ụdị nnyocha a na-akpali iche echiche. Ịbụ onye na-eso ụzọ Jisọs Kraịst abụghị òkù a kpọrọ ịga oriri na nkwari n'ụlọ akwụkwọ Sunde. Ọ na-akpọ ha òkù ịlụ agha ime mmụọ.

N'agbanyeghị nke ahụ, Onye Kraịst nwere ihe ndị ga-enyere ya aka ịlụ ọgụ a n'ihi na a mụrụ ya ọzọ. N'ihi ya, site n'ịdabere n'ebe Chineke nọ nakwa site n'iji obi dum rara onwe ya nye Kraịst, ọ pụrụ ịtụ anya ụdị mmeri ahụ Pọl onyeozi nwere. Site n'ike nke Chineke ga-eji mmesapụ aka nye, onye kwere ekwe pụrụ n'ezie ịlụ ezi ọgụ ahụ ma gbaruo ọsọ ahụ n'isi.

Ma olee otú ndị a na-azọpụtaghị pụrụ isi mee nke ahụ? N'ezie, ha apụghị. Ha enweghị ohere ọ bụla nke imecha nke ọma. Ọ dị ha mkpa ịnụ ịdọ aka ná ntị nke Onyenwe anyị ngwa ngwa.

Ma, nke bụ́ eziokwu bụ na n'agbanyeghị okwu ndị siri ike dị otú ahụ, ndị a na-azọpụtaghị n'oge Jizọs ka nọ n'ụwa sonyeere ya. N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, e nwere ndị a na-amụbeghị ọzọ bụ́ ndị debara aha ha dị ka ụmụ akwụkwọ Ya.

Judas bụ ihe atụ bụ́ isi nke nke a, ma e nwere ndị ọzọ. Onyenwe anyị n'onwe ya mere ka nke a doo anyị anya n'otu akụkụ dị mkpa nke Oziọma Jọn.

N'otu oge, mgbe Onye Nzọpụta kwusịrị okwu Ya banyere achịcha nke ndụ, a kpasuru ndị na-eso ụzọ Ya iwe. Ha na-enwe nkụda mmụọ karịsịa site n'ihe atụ nke Onyenwe anyị banyere okwukwe na-azọpụta dị ka iwere Onwe Ya n'ụdị mmadụ Ya. Ọ kọwara nke a dịka iri anụ ya na ịn̄ụ ọbara ya (Jọn 6:53-58).

Ọgba aghara na-esochi ngwa ngwa n'etiti ndị na-eso ụzọ Ya: "Ya mere ọtutu nime ndi nēso uzọ-Ya, mḅe ha nuru okwu ahu, ha siri, Okwu a di ike; ònye puru inu ya?" (Jọn 6:60)

Na nzaghachi, Jisos dọrọ ndị na-eso ụzọ a aka na ntị na mgbagwoju anya ha banyere okwu Ya na-eme ka ha ghara ịdị njikere maka eziokwu siri ike nke dị n'ihu (Jọn 6:61-62). Ọ bụrụ na eziokwu metụtara ịghọ mmadụ Ya na-akpasu ha iwe, lee ka eziokwu metụtara nlọghachi Ya n'ebube ga-esi kpasuo ha iwe karị? Ọzọkwa, Ọ na-ekwu, ha ewerewo okwu Ya n'asụsụ sara mbara, kama n'echiche nke mmụọ nke e bu n'obi ya (Jọn 6:63). Mgbe ahụ, Ọ na-agbakwụnye, sị: "Ma ufọdu ndi nēkweghi di n'etiti unu" (Jọn 6:64a)

Ka a sịkwa ihe mere ụfọdụ n'ime ha ji nwee nsogbu n'ihe Onyenwe anyị kwuru banyere okwukwe na-azọpụta ndụ. Ha enweghị okwukwe dị otú ahụ n'ihi na ha ewerebeghị Ya dị ka Achịcha nke Ndụ.

Ma ka anyị jiri nlezianya rịba otu ihe ama. Jọn onye na-ezisa ozioma dere na "*ọtụtụ* n'ime ndị na-eso ụzọ ya" hụrụ okwu Ya dịka ihe siri ike (Jọn 6:60). Ma Jizọs siri, "*Ụfọdụ* nime unu" ekweghi (Jọn 6:64).

Ọ bụghị nanị ndị na-eso ụzọ ahụ a n'amụbeghị ọzọ ka ihe gbagwojuru anya. Ndị na-eso ụzọ a mụrụ ọzọ pụkwara ịbụ ndị ihe ọmụma a bara ụba, nke ọhụrụ banyere omume nzọpụta nke iwere ihe n'aka ndị ọzọ, gbagwojuru anya. Ma ọ dịkarịa ala, *ụfọdụ* n'ime ndị ahụ na-enwe mgbagwoju anya azọpụtaghị ha. Nke a ejughị Jizọs anya ma ọlị: "N'ihi na Jizọs mara site na mbu ndi ha bu ndi nēkweghi, na onye ọ bu nke gārara Ya nye." (Jọn 6:64b)

Ma ọ bụrụ na Ọ maara, n'ihi gịnị ka O ji kwe ka ha malite n'ụzọ nke ịbụ ndị na-eso ụzọ? Azịza ya ọ̀ bụ na o doghị anya? Ọ *hụrụ* ha *n'anya*—ọbụna Judas. Ọzọkwa, "Nwa nke mmadụ" bịara ịchọ na ịzọpụta ihe nke furu efu (Luk 19:10). Ọ bụrụ na ha chọrọ ịnọdụ n'okpuru nkuzi Ya kwa ụbọchị, gịnị mere na Ya agaghị ekwe ka ha mee otú ahụ? N'ụzọ dị otú ahụ, Ọ pụrụ *ịchọ ha* kwa ụbọchị.

E kwuwerị, Baịbụl na-ekwupụta na "Onye Nzọpụta anyị, bú Chineke... nāchọ ka azọpụta mmadụ nile, ka ha bịaru kwa ezi nmazu nke ezi-okwu" (1 Tim 2:3-4). Ịhụnanya ya enweghị nsọtụ, ọ na-ahụkwa onye ọ bụla n'anya.

Ọtụtụ mgbe (ọ bụ ezie na ọ bụghị mgbe niile) a na-ejikọta usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na usoro echiche siri ike nke na-agọnahụ eziokwu nke ịhụnanya Chineke maka mmadụ ọ bụla. Dị ka ụdị nkà mmụta okpukpe a si kwuo, Chineke na-ama ihe ka ọtụtụ ná ndị mmadụ `ikpe ọnwụ ebighị ebi ogologo oge tupu a mụọ ha, ọ na-enyekwa Ọkpara ya n'ezie ka ọ nwụọ nanị n'ihi ndị a họọrọ.[3]

Nye ndị na-eche echiche dị otú ahụ, nkwupụta ahụ bụ́ na "Chineke hụrụ ụwa n'anya nke ukwuu" (Jọn 3:16) aghaghị ịbụ nke a na-ata ahụhụ iji mee ka ọ pụta ihe na-erughị ịhụnanya zuru ụwa ọnụ O nwere n'ebe ihe a kpọrọ mmadụ nọ. Ọ bụghị n'akwụkwọ a ka anyị ga-atụle ihe a jọgburu onwe ya ndị mmadụ mejọrọ. Onye dere akwụkwọ a pụrụ ịtụkwasị obi sọsọ na ọtụtụ ndị na-agụ akwụkwọ ya ga-enwe afọ ojuju n'ịdabere n'okwu ndị dị mfe dị n'Akwụkwọ Nsọ banyere

mmetụta Chineke na ndokwa o mere maka ndị furu efu (Jọn 1:7, 29; 3:16-17; 4:42; 12:32; 2 Ndị Kọrint 5:19; 1 Tim 2:1-6; 4:10; Taịtọs 2:11; 2 Pita 3:9; 1 Jọn 2:2).

Ọ dịghị onye ga-agọnahụ na e nwere ihe omimi banyere ụzọ nzube Chineke ndị bụ́ isi si metụta ibu ọrụ anyị nke ịhọrọ ihe dị mma na ihe ziri ezi. Baịbụl adịghị agbalị idozi esemokwu a maka anyị dị nnọọ ka ọ na-adịghị agbalị ikpughe ihe omimi nke Atọ n'Ime Otu.

Ọ dịghị usoro echiche nke na-eme ka ụmụ mmadụ bụrụ nanị ígwè ọrụ, ma ọ bụ ìgwè ụmụ bebi e ji ụdọ kpụọ, nke na-emezu ihe Baịbụl na-ekwusi ike banyere ibu ọrụ nke mmadụ. Maka ebumnuche anyị ugbu a, anyị na-eche na Chineke bụ n'ezie onye ọchịchị na-emezu ihe niile Ọ na-ekwu. Ma anyị na-echekwa na ọ bụ ọrụ dịịrị onye ọ bụla n'ezie imeghachi omume n'ụzọ dị mma n'ebe Chineke, bụ́ Onye Okike anyị, nọ. Ọtụtụ akụkụ Akwụkwọ Nsọ na-eme ka nke a doo anya (dịka, Ndị Rom 1:18-21; Ọrụ 14:14-17; 17:24-29). Ọ nēgosi kwa Onwe-ya Onye nēnyeghachi ndi nāchọ Ya ugwọ-ọlu. (Ndị Hibru 11:6).

Ya mere, ọ bụ n'ezie omume ịdị mma na ịhụnanya n'ebe Jizọs nọ ikwe ka ndị na-eso ụzọ ya a na-azọpụtaghị azọpụta soro Ya mee njem. O si otú ahụ mee ka ohere ha nwere inwe okwukwe na Ya maka nzọpụta ka mma. Ma n'otu oge ahụ, ihe ùgwù a mere ka ibu ọrụ ha n'ebe Chineke nọ mikwuo emie ma ọ bụrụ na ha emeghị otú ahụ.

Ikekwe ụfọdụ n'ime ndị na-eso ụzọ a a na-azọpụtaghị azọpụta mechara nweta Achịcha nke Ndụ ahụ. N'ezie, Judas emeghị otú ahụ. Ma, anyị amaghị otú ndị nke ọzọ dị. Baịbụl agwaghị anyị.

Ihe Baịbụl kwuru bụ na, n'oge a, ọtụtụ n'ime ndị ụmụ akwụkwọ Ya "kwụsịrị": "Site na nka ọtutu nime ndi nēso uzọ-Ya we laghachi azu, ha esoghi kwa Ya ejeghari ọzọ." (Jọn 6:66).

Ọzọkwa, anyị aghaghị ịkpachara anya. Jizọs kwuru na *ụfọdụ* ekweghị; Jọn kwuru na *ọtụtụ* hapụrụ ya. Ọ dịghị ihe mere a ga-eji chee na a zọpụtaghị *ndị nile* hapụrụ ebe ahụ. N'ezie, e nwere ihe mere a ga-eji chee na ọ bụghị otú ahụ. N'ihi na ihe ọzọ anyị na-agụ bụ nke a: "Ya mere Jisus siri ndi-ozi iri na abua ahu, Ùnu onwe-unu nāchọ kwa ila?" (Jọn 6:67) "Ị̀ na-agba mbọ?" Jizọs jụrụ. "Ka m nụ ka ị na-ekwu ya." N'ụzọ doro anya, okwu Ya na-egosi, "Ọ bụghị ihe na-agaghị ekwe omume ka unu onwe unu kwa pụọ."

Ma ihe anyị ga-arịba ama karịsịa bụ okwu Onyenwe anyị gwara ndị na-eso ụzọ Ya a na-azọpụtaghị. N'ezie, ha nọ n'ọnọdụ dị ize ndụ. N'agbanyeghị okwu ndị siri ike Jizọs kwuru n'ihu ọha banyere ịbụ onye na-eso ụzọ, ha debara aha ha n'akwụkwọ n'agbanyeghị nke ahụ. Ma ọ dịghị ngwụcha obi ụtọ ga-ekwe omume maka ha, ọ gwụla ma ha kwere na Ya maka ndụ ebighi ebi. Ya mere, ọ gwara ha n'ezoghị ọnụ, "Ụfọdụ n'ime unu emebeghị nke ahụ."

N'ebe a, e nweghị mgbagwoju anya dị n'etiti ịbụ onye na-eso ụzọ na nzọpụta, dị ka e nwere taa na nkà mmụta okpukpe nke dabeere na ọrụ. N'otu akụkụ, ọ dịghị mgbe a na-ewere ya dị ka ihe na-enweghi ihe ọ bụ na ịbụ onye na-eso ụzọ Jizọs ga-aga nke ọma ọbụna site n'aka ndị a zọpụtara ruo ọgwụgwụ., N'aka nke ọzọ, a ghọtara na a pụrụ ịkọwa n'ụzọ ziri ezi mmadụ dị ka onye na-eso ụzọ bụ́ onye a na-amụbeghị ọzọ.

N'ihi ya, ịdọ aka ná ntị Onyenwe anyị na-adọ ndị mmadụ n'ihu ọha banyere ihe ọ chọrọ ha n'aka n'ụzọ o si ezi ihe kwesịrị ekwesị n'ụzọ abụọ. Onye ọ bụla nke nwere ọchịchọ idebanye aha ya n'akwụkwọ kwesịrị iji nlezianya tụlee mkpebi a!

Mmechi

O doro anya na ebumnuche nke ịbụ onye na-eso ụzọ Onyenwe anyị Jizọs Kraịst bụ maka ndị e mere ka ha dị ọhụrụ site n'okwukwe n'ebe Ọ nọ. Ma ibụ ndị na-eso ụzọ— ọbụna taa—na-

agụnye ime nkwusa na izi ihe n'ihu ọha. O kwesịghị iju anyị anya ma ọ bụrụ na a na-adọta ndị a na-azọpụtaghị mgbe ụfọdụ n'usoro a. N'ezie, ha na-aga chọọchị.

Otú ọ dị, ọ bụghị mgbe nile ka anyị pụrụ ịmata mgbe nke a mere, dị ka Onyenwe anyị nke maara ihe nile pụrụ ime. Ma anyị pụrụ ịmụta ihe site n'ihe nlereanya Ya. Ọ dị anyị mkpa mgbe nile ime ka okwu banyere ozi ọma ahụ dị iche ma dị iche n'usoro izi ihe ime mmụọ. Anyị ekwesịghị iche na a mụwo nwoke ma ọ bụ nwanyị ọzọ nanị n'ihi na a na-ahụ ha n'etiti ndị na-eso ụzọ Kraịst. Nkwusa na izi ihe anyị kwesịrị ime ka o doo anya mgbe nile na ibụ ndị na-eso ụzọ adịghị azọpụta mmadụ.

N'ezie, ịbụ onye na-eso ụzọ abụghị ọnọdụ ma ọ bụ ihe àmà na-egosi na a na-amụ mmadụ ọzọ n'ezie. Ọ bụ nanị okwukwe n'ime Kraịst maka ndụ ebighị ebi na-eme ka a mụọ mmadụ ọzọ n'ezie. E kwesịghị ime ka onye ọ bụla anyị na-ezi ihe ma na-ekwusara ozi ọma chee echiche n'ụzọ ọzọ.

Ma, n'aka nke ọzọ, anyị ekwesịghị iche na onye "si n'usoro a pụọ" bụ onye a na-agaghị azọpụta. N'ezie, ọ pụrụ ịbụ na ha achọpụtawo na agụmakwụkwọ ime mmụọ ha na-agwụ ha ike karịa ka ha tụrụ anya ya; ọ pụrụ ịbụ na ha agụtaghị ihe ọ na-efu n'ụzọ ziri ezi.

Ọ dịghị onye ọ bụla nụrụ ka Jizọs na-ezi ihe n'ihu ọha, nke pụrụ iche na ọ dị mfe ma ọ bụ bụrụ ihe na-adịghị efu ihe ịbụ onye na-eso ụzọ Ya. Ịdọ aka ná ntị ya doro anya n'okwu a. Agụmakwụkwọ n'okpuru Ya bụ ihe na-achọsi ike, O kwukwara otú ahụ.

Anyị kwesịkwara ime otú ahụ. N'ezie, ọ bụ ọrụ dịịrị anyị ime ka ihe ndị a doo anya: Nzọpụta bụ n'efu n'ezie; ịbụ onye na-eso ụzọ abụghị n'efu ma ọlị.

Isi Nke 8

Agha Eze

O nweghị ihe Jizọs kwuru n’akpachapụghị anya. Ndi na-eso ụzọ ya gbadaa kemgbe ọtụtụ narị afọ aghọtawo eziokwu a. Ha amụtala na ihe niile Onye Nkuzi ha kụziri chọrọ ka e kwughachi ya na nlebazie anya nke ọma.

Nke ahụ bụ eziokwu n'ezie banyere okwu ndị Jizọs kwuru na-atụnyere iso ụzọ ya dika ibu agha. Ka anyị tụlee okwu ndị ahụ ọzọ:

> “Ma-ọbu òle eze, mḅe ọ nāga ibu agha megide eze-ibe-ya, nāgaghi-ebu uzọ nọdu ala ḅa ìzù ma ọ puru ichi orú nnù ndi-agha na nnù ise zute onye chiri ọgu nnù ndi-agha abua na nnù iri bia imegide ya?” (Luk 14:31)

Ihe dị n'okwu a na-adọrọ mmasị nke ukwuu.”Ịbụ onye na-eso ụzọ m,” Jizọs kwuputara, “dị ka ịbụ eze nke nọ n'agha na eze ọzọ. Ọzọkwa, eze onye iro ahụ dị ike dị ukwuu.

“Ịbụ onye na-eso ụzọ,” Onye-nwe anyi na-ekwu, “bụ agha eze. Ọ bụ esemokwu dị n'etiti eze abụọ.”

Ihe ndị ọzọ dị n'Agba Ọhụrụ na-enyere anyị aka ịghọta nke a n'ụzọ doro anya. Onye kwere na Jizos Kraist bu onye eze, nwa a mụrụ ọzọ nke Eze ebighebi. Ọzọkwa, onye kwere ekwe bụ akụkụ nke òtù ndị nchụàjà nke eze (1 Pita 2:9). Ọ bụrụ na onye ahụ kwere ekwe anọgide na-ekwesị ntụkwasị obi n'ụzọ ndị Kraịst, Chineke ekwewo ya nkwa ịbụ eze. Akwụkwọ Nsọ na-ekwu, sị: “Ọ bụrụ na anyị atachie obi, anyị ga-esokwa ya chịa” (2 Timoti 2:12).

Ma a na-amatakwa eze nke ọzọ n'ụzọ dị mfe. Ọ pụghị ịbụ onye ọzọ karịa “onye-isi nkè ụwa nka” (Jọn 14:30), “onye-isi nke ike nke mbara-elu-igwe ,mọ ahu nke nālusi ọlu ike nime umu nke ekweyeghi-ekwenye uḅu a”(Ndị Efesọs 2:2). Ọ bụ n'ezie “ ndị chi nke oge a” onye “mere ka anya nke uche nke ndi nēkweghi ekwe kpu ìsì n'etiti ha” (2 Kọr. 4:4). Ọ bụ Ekwensu n’onwe ya.

Ọ doro anya, na eze a nwere ọtụtụ ndị agha. Ọ bụghị naanị na ọ mere ka anya nke uche ndị na-ekweghị ekwe kpuo isi, ndị ọ pụrụ iji ike na-achị, ma ọ bụkwa onye isi ndị agha ime mmụọ dị ike bụ ndị na-arụ ọrụ n’okpuru iwu ya.

Onyeozi Pọl na-ekwu okwu n'ụzọ doro anya banyere ike karịrị nke mmadụ nke onye iro anyị. Na ime nke ahụ ọ kọwara ndụ Ndị Kraịst dị ka ibu agha. Okwu ya na-akpali íchè echiche ma na-akpali mmụọ:

> N'ihi na iḅa-nḅa-ayi abughi imegide anu-aru na ọbara, kama ọ bu imegide ibu-ndi-isi nile, imegide ichi-isi nile, imegide ndi-onwe-uwa nke ọchichiri a, imegide ndi-agha mọ nke ajọ ihe n'ebe di n'elu-igwe. N'ihi nka chilienu ihe-agha nile nke Chineke, ka unu we pu iguzogide ndi-iro-unu n'ajọ ubọchi, na iguzo, ebe unu luputaworo ihe nile (Efe 6:12-13).

Pọl kwuru na agha a dị adị, n'ezie. N'agha a, anyị na-alụso ndị iro siri ike ma nwee ike karịa anyị ọgụ. Ma anyị ka pụrụ inwe mmeri, ma ọ bụrụ na anyị ejiri enyemaka na ihe ndị Chineke nyeworo anyị mee ihe.

Ma anyị aghaghị iyi uwe agha Ọ na-enye. Ọ bụrụ na anyị emeghị, anyị na-akpọ òkù mmeri ngwa ngwa.

Ka a sịkwa ihe mere Jizọs ji gwa ndị ga-abụ ndi na-eso ụzọ Ya ka ha tụlee agụmakwụkwọ Ọ nyere dị ka ụdị esemokwu. Eze onye iro— Ekwensu n'onwe ya n'ezịe ga-abịakwasị ha na ike niile ọ nwere. Ọ ga-abụ ihe na-ezighi ezi ịghara ime ka nke a pụta ìhè.

Ma na Usoro Nzọpụta dabeere na ọrụ, egosighi ihe ndị a n'ụzọ doro anya ma ọlị. Kama nke ahụ, a na-ekpuchi ha n'ụzọ dị nwute.

Dị ka nkà mmụta usoro dabeere na ọrụ nke okpukpe, ọdịda nchekwa nke ọma n'ọsọ Ndị Nkè Kraịst na ibu agha Ndị Nkè Kraịst bụ ihe àmà na mmadụ abụghị onye amụrụ ọzọ n'ezịe. Ezi Ndị Kraịst niile na-ejedebe dị ka ndị mmeri, agwara anyị. Ezi ndị Kraịst na-ejedebe dị ka ndị na-emeri emeri. Ma ọ bụrụ na ịla n'iyi na ịda mbà abụghị ihe ga-ekwe omume nye Ndị Nke Kraịst, mgbe ahụ ọsọ na agha ahụ abụghị eziokwu.

N'eziokwu ụzọ iche echiche a na-eduga ná mmeri ngwa ngwa. Ọ ga-adị ka anyị ịhapụ ihe agha ime mmụọ anyị n'onwe anyị. Ihe ga-esi na ya pụta ga-adị nnọọ njọ, ọ ga-emekwa ka ndị iro anyị nwee ihe ịga nke ọma.

Okwu ndị a dị omimi bụ nke a ghaghị iji nlezianya tụlee.

Obi Ike Na Ume Ime Mmụọ

Onye isi agha ọ bụla nke na-arụ ọrụ nke ọma maara na obi ike na ume ndị agha bụ ihe dị mkpa ma ọ bụrụ na a ga-emeri. Ọ bụrụ na ndị agha nọ n'okpuru iwu ya daa mbà ma ghara inwe ume, mmeri nke ndị iro ga-abụ ihe a na-atụ anya.

Ihe Nzọpụta dabeere na ọrụ na-eme n'ezie bụ imebi obi ike nke Ndị Kraịst n'ụzọ dị oké njọ. Kama imesi obi ike na onye kwere ekwe bụ n'ezie nke Chineke n'agbanyeghị ihe ọ bụla merenụ, ndị nkụzi nzọpụta dabeere na ọrụ na-ekwu na Ndị Kraịst aghaghị igosipụta nzọpụta ha site n'ibi ndụ dị ka ndị mmeri. Ọ bụrụ na a zọpụta mmadụ n'ezie, a ga-ahụ nke a n'ụzọ o si emeri onye iro ahụ. N'ikpeazụ, ezi Ndị Kraịst na-enwe mmeri.

Ma ọ bụrụ na onye ahụ kwere ekwe adaa? Ọ dị mma, nke ahụ nwere ike ime mgbe ụfọdụ, ma "ọdịda" a gaghị eme mgbe dum ma ọ bụ nọgide ogologo oge. N'ime usoro ọrụ nke echiche nzọpụta dabere na ọrụ. ọ bụrụ na mmadụ ataa ahụhụ nke ukwuu ma ọ bụ ogologo oge ịda mbà ime mmụọ, mgbe ahụ, nzọpụta ha ga-abụ ihe a ga-enyo enyo. Ya mere, isi ihe dị n'ozizi nzoputa dabeere na ọrụ bụ na ihe e ji mara m dị ka Onye Kraịst dabeere n'otú m si alụ ọgụ.

Nke a dị ka ịgwa ndị agha ka ha lụọ ọgụ ike maka obodo ha ka site n'ịlụ ọgụ nkè ọma ha wéé gosi na ọ bụ n'ezịe obodo ha. Ma olee onye agha ga-etinye ndụ na akụkụ ahụ na ọgbọ agha maka ịhụnanya nke obodo na-enweghị ijide n'aka obodo ọ bụ?

N'ezie, onye agha e goro ego pụrụ itinye ndụ ya n'ihe ize ndụ ma ọ bụrụ na ego e nyere ya buru ibu. N'oge ochie, e nwere ọtụtụ ndị agha dị otú ahụ e goro ego bú ndị lụrụ agha nanị maka ego. Ma ọ bụrụ na onye agha na-alụ ọgụ nanị n'ihi ụgwọ a kwụrụ ya, o doro anya na e nwere ókè na iguzosi ike ya.

Nkuzi Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ n'ezie na-eme ka ndị Kraịst bụrụ ndị agha na-alụ ọgụ naanị maka uru. Site n'echiche nzọpụta dabeere na ọrụ , ndị Kraịst ga-alụ ọgụ ike naanị ma ọ bụrụ na ihe ha ga-erite dị ukwuu nke ọma. Oleekwa ihe ndị dị n'ihe ize ndụ karịa eluigwe ma ọ bụ ọkụ mmuọ? N'ụzọ dị otú a, a na-atụgharị agha ahụ ịbụ ule nke nzọpụta mmadụ.

Otú ọ dị, ndị agha bú Ndị Kraịst abụghị ndị ọrụ e goro ego. Ha anaghị alụ ọgụ iji gosi nzọpụta ha, ma ya fọdụzie iji merie. Ha maara na ha bụ ndị obodo nke eluigwe, mmesi obi ike a bụkwa ihe mkpali mmụọ dị ike n'agha. N'ezie, otu n'ime akụkụ ndị a kasị eleghara anya n'ozizi

Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ bụ ókè ndị dere ya na-arịọ ndị na-agụ akwụkwọ ha ka ha nwee ntụkwasi obi banyere zọpụta ha. Ha na-eji mmesi obi ike a eme ihe dị ka ngwá ọrụ na-akpali akpali dị irè n'ịgba ndị kwere ekwe ume inwe mmeri ime mmụọ.

Otú ihe atụ a ma ama nke mkpali dị otú ahụ bu nkè onyeozi Pọl dekọrọ n'akwụkwọ ozi mbụ o degaara ndị Kọrint. Ọ na-ekwu banyere nsogbu nke mmekọahụ rụrụ arụ, bụ́ nke jupụtara nnọọ n'obodo Kọrint. Ọ na -ede: " Ùnu amataghi na aru-unu bu ihe di n'aru Kraist? m'gēwepu kwa ihe di n'aru Kraist, me ha ka ha buru ihe di n'aru nwanyi nākwa iko? Chineke ekwela! (1 Kor 6:15).

"Ùnu amataghị", ka Pọl na - ekwu, "na dị ka Ndị Kraịst anụ ahụ unu dị n'otu na Kraịst ?" N'asụsụ Grik, ụdị ajụjụ a na-egosi na ọ na-atụ anya ka mmadụ zaa ee. Mana ekwesịrị ịmara na ajụjụ a anaghị ajụ, "ọ bụ na imaghị na a zọpụtara gị?" Kama ọ na-ajụ, "Ọ̀ bụ na ị maghị ihe nzọpụta gị pụtara?"

Dị ka Ndị Kraịst, ka Pọl na-arụ ụka, anyị kwesịrị ịghọta na e jikọtara ahụ́ nkịtị anyị na Kraịst n'ụzọ ime mmụọ, n'ihi ya kwa, anyị kwesịrị ịkpachara anya ka anyị ghara iji ha na-eme omume rụrụ arụ.

Amaokwu ole na ole mgbe nke ahụ gasịrị, onyeozi ahụ kwukwara, sị:

> Ḅanarinu ikwa-iko. Nmehie nile ọ bula nke madu nēme di n'elu aru; ma onye nākwa iko nēmehie megide aru nke onwe-ya. Ma-ọbu ùnu amataghi na aru-unu bu ulo nsọ nke Mọ Nsọ, *Onye bi nime unu, Onye unu nwere site na Chineke? ọ bughi kwa unu onwe-unu nwe onwe-unu; n'ihi na ewere ọnu-ahia ḅara unu:* ya mere nyenu Chineke otuto n'aru-unu (1 Kor 6:18-20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Lee ka nke a si dị iche na mmụọ nke Usoro Nzọpụta dabeere na ọrụ. Pọl adịghị ekwu, dị ka ndị nkụzi nke Usoro dabeere na ọrụ na-emekarị, na ndị na-agụ akwụkwọ ha kwesịrị inwe obi abụọ banyere nzọpụta ha ma ọ bụrụ na ha etinye aka na mmekọahụ adịghị ọcha.

N'ụzọ megidere nke ahụ, Pọl na-ekwu maka eziokwu ahụ bụ́ na a zọpụtara ha dị ka isi ihe mere ha ji kwesị "gbanarị ịkwa iko." Ọ na-agba ha ume ilekwasị anya n'ịdị nsọ nke anụ ahụ ha dị ka ụlọ nsọ nke Mmụọ Nsọ. O gosiri ha ihe ha ga-akwụ iji ghọọ ihe onwunwe Chineke. Ọ na-ekwusi ike na omume ha kwesịrị ịkpali site n'eziokwu nke mmekọrịta ha na Onyenwe anyị.

Ruo ugbu a ka ndị nkuzi usoro nzọpụta dabeere na ọrụ enweghị nkwekọ ha na Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ na ha na-eche n'ezie ma ọ bụrụ na mmesi obi ike adabereghị na ezi ọrụ, mmadụ nwere ike ime mmehie!

Ma njehie dị na nke a bụ ihe doro anya. Mgbe Chineke nyere mmadụ mmiri nke ndụ n'efu, mmiri ahụ gāghọ "nime ya isi-iyi miri nāsuputa ri nne rue ndu ebighi-ebi" (Jon 4:14). Ọchịchọ omume nke dabeere n'ịghọta na ndụ Chineke dị n'ime anyị si otú a aghọ mkpesa omume ọma kachasị ike nke nwere ike ime. Ọ dịghị ihe ọzọ ọ bụ ma ọ bụghị ịrịọ arịrịọ maka eziokwu ahụ karịrị nke mmadụ nke isi iyi ndụ ahụ dị n'ime. Ọ bụ arịrịọ nye mmetụta anyị kachasị miri emi nke mmụọ.

Ya mere a pụghị iji égbè eluigwe na àmụ̀mà nile sitere n'Ugwu Saịnaị tụnyere nwa oge n'ike mkpali na "olu dị ntakịrị" nke ịhụnanya amara nke Chineke n'ebe anyị nọ n'ime Kraịst, nke na-abịa site n' ugwu Calvary.

Bụrụ Ihe Ị Bụ

Anyị aghaghị ikwu ya ọzọ. Ndị ode akwụkwọ Nsó agba ọhụrụ na-adabere ugboro ugboro agbamume ha maka ibi ndụ dị nsọ na amamihe nke onye na-agụ ya na mmesi obi ike nke amara nzọpụta Chineke. n'otu echiche ha na-agwa Ndị Kraịst banyere ya ọzọkwa, "Bụrụ ihe ị bụ!" Ma ọ bụ ikwu ya n'ụzọ ọzọ: "Ebe unu bụ Ndị Kraịst, bie ndụ dị ka Ndị Kraịst kwesịrị isi na -ebi ndụ."

Ọ gaghị ekwe omume n'akwụkwọ dị ka nke a ịkọcha ihe atụ nke ụdị ịdọ aka ná ntị a. Mana ekwesịrị ịkọwa ihe atụ ole na ole iji mesie isi ihe a dị mkpa ike. Ndị na-agụ ya ga-ahụ ọtụtụ ihe atụ ndị ọzọ ka ha na-enyocha Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ.

N'ịgba ndị Tesalonaịka ume ka ha ghara ịbụ ndị o mere n'amaghị ama bụ ọbịbịa nke Ụbọchị Onyenwe anyị, Pọl dere okwu ndị a:

> Ma unu onwe-unu, umu-nna-ayi, anọghi n'ọchichiri, ka ubọchi ahu we jide unu na mberede dika onye-ori*: n'ihi na unu onwe-unu nile bu umu nke ìhè,* na umu nke ehihie: ayi abughi ndi nke abali, ma-ọbu nke ọchichiri; ya mere otú a, ka ayi ghara iraru ura, dika ndi fọduru, kama ka ayi nēche nche nwe kwa anya-udo (1 Tesalonaika 5:4-6, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ọ dịghị mkpa ikwu ihe ọ bụla banyere akụkụ Akwụkwọ Nsọ a. "Adịla na-eleghara anya, dị ka ndị a na-azọpụtaghị," ka onyeozi dèrè", n'ihi na unu niile bụ nke ehihie na kwa ụmụ nke ìhè." "Bụrụ ihe ị bụ", ka Pọl na-ekwu.

Ọzọ onyeozi dere: " N'ihi n'oge gara aga, unu bụ ọchịchịrị, ma ugbu a, unu bụ ìhè n'ime Onyenwe anyị. Na-ebinụ ndụ ka ụmụ nke ìhè "(Ndị Efe 5:8).

"Bụrụ ihe ịbụ" Pọl kwuru.

N'otu aka ahụ bụ nkwupụta mbụ n'otu akwụkwọ ozi ahụ:

"nweritanu obiọma n'aru ibe-unu, nwenu obi ọmiko, were-kwa-nu amara ḅaghara onwe-unu, dika Chineke were-kwa-ra amara ḅaghara unu nime Kraist" (Ndị Efe 4:32). "A gbagharawo gị", ka Pọl na-ekwu. "Ya mere ugbu a, na-gbaghara ndị ọzọ."

N'ime otu akụkụ mara nnọọ mma, onyeozi ahụ si otú a kwuo ya:

> N'ihi na ala-ayi di n'elu-igwe uḅu a; site n'ebe ayi nēchesi kwa Onye-nzọputa ike, bú Onye-nwe-ayi Jisus Kraist: Onye gēme aru nke ọnọdu-ayi di ala ka o nwe oyiyi ọhu, ka ya na aru nke ebube-Ya we nwekọ otù udi, dika ilusi-ọlu-ike ahu si di nke O ji pu ọbuná ido ihe nile n'okpuru Onwe-ya. *Ya mere*, umu-nnam m'huru n'anya ndi agu unu nāgusikwam ike, ọǹùm na okpu-ezem, *guzosienu ike otú a* nime Onye-nwe-ayi, ndi m'huru n'anya (Ndị Filipai 3:20---4:1, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Kedu okwu na-agba ume nke a bụ nye ndị Kraịst nọ n'ọgbọ agha nke ndụ! "Dị ka ndị obodo nke eluigwe, akara aka anyị bụ ịbụ ndị a ga-agbanwe n'ụzọ dị ebube mgbe Kraịst ga-abịa", ka Pọl kwuru n'ụzọ doro anya. "*Ya mere*, guzosie ike n'ime Onyenwe anyị."

N'ụzọ doro anya, ọ dịghị ihe ọ bụla e kwuru n'ebe a banyere igosipụta ịbụ nwa obodo eluigwe anyị site n'ịnọgide na-eguzosi ike. Nke dị nnọọ iche bụ eziokwu. N'ụzọ ziri ezi n'ihi na anyị bụ ndị obodo nke eluigwe anyị kwesịrị iguzosi ike. Ndị ọzọ so dee Akwụkwọ Nsó Agba

Ọhụrụ kwekọrọ n'echiche Pọl. Ha onwe ha kwa na-agba ndị na-agụ ha ume dị ka ndị maaraworị na a zọpụtawo ha.

Anyị na mbụ kwuru otú onyeozi Pita na-agwa ndị na-agụ banyere onyinye dị ukwuu e nyere ha mgbe ha matara Kraịst. Na ndabere nke ndokwa a, ọ dụrụ ha ọdụ itinye "ịnụ-ọkụ-n'obi nile" n'usoro nke uto na mmepe ime mmụọ (2 Pita 1:3-7). Ma Pita mere otu ihe ahụ n'akwụkwọ ozi mbụ ya.

N'ihi ya Pita pụrụ ikwu, sị:

> N'ihi nka kenu ihe-ọkiké a n'úkwù nke uche-unu, nwe-kwa-nu anya-udo, lezu-kwa-nu anya okè n'amara nke anēwetara unu nime nkpughe nke Jisus Kraist; dika umu nke iṅa-nti, unu eme-kwa-la onwe-unu ka unu di ka agu ihe ọjọ ahu si di, bú nke guru unu na mbu n'amaghi-ihe-unu: kama dika Onye kpọrọ unu di nsọ, unu onwe-unu, ghọ-kwa-nu ndi di nsọ n'ibi-obi nile di iche iche; n'ihi na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, "Unu gādi nsọ; n'ihi na nsọ ka Mu onwem di" (1 Pita 1:13-16).

Nke a bụ n'ezie ihe agbamume mara mma. Ma ka a rịba ama na ọ dịghị ihe a na-eche n'echiche ebe a - ma e wezụga na ndị na-agụ ya bụ Ndị Kraịst! Ha nwere ihe ha ga-ezu ike na ya nke ọma ka ha na-atụ anya nlọghachi nke Onyenwe anyị. Ha bụ ụmụ Chineke, ndị a na-akpọ ugbu a n'ịdị nsọ. Ya mere, ha ekwesịghị ikwe ka ha bụrụ ndị na-agbaso ụdị ndụ ha biri na mbụ n'ụbọchị nke amaghị ihe ha.

Ihe dum nke odide a na-aga n'ihu na nghota nke ndi ode akwụkwọ na ndi na-agụ akwụkwọ ya na ndi na-agụ akwụkwọ bụ ndị amụrụ ọzọ n'ezie. Ekwukwara nke a kpọmkwem na 1 Pita 1:22-23. N'ezie, agbamume dabere na nnabata nke ndị na-agụ maka nzọpụta nke onwe ha, enwere ike ịchọta ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ ebe ọ bụla mmadụ họọrọ inyocha akwụkwọ ozi Agba Ọhụrụ.

Nke a dịkwa na Jemes, onye akwụkwọ ozi ya mara mma enwewo ọtụtụ nsogbu site n'aka ndị na-akọwa asụsụ. Ọ na-ede:

> N'ihi na O zubere ya O were okwu nke ezi-okwu muputa ayi, ka ayi we buru otù aha nkpurú mbu nke ihe O kère èkè. Unu matara nka, umu-nnam ndi m'huru n'anya. Ma ka madu ọ bula buru onye nānu ihe ọsọsọ, onye nādighi ngwa ikwu okwu, nādighi kwa ngwa iwe iwe: n'ihi na iwe madu adighi-alu ọlu ezi omume Chineke (Jemes 1: 18-20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Jemes kwuru okwu a nkè ọma. "Amụwo anyị ọzọ site n'okwu nke eziokwu," ka o kwuru. "Anyị bụ ọbụna ihe atụ maka ihe Chineke ga-eme n'ime ihe nile O kere eke. Ya mere ana m agba unu ume ka unu bụrụ ndị na-anụ ọkụ n'obi na-ege ntị, ma na-ejide onwe unu n'ire na iwe."

Ihe ndị fọdụrụ n'akwụkwọ ozi ahụ na-egosi na ndị na-agụ akwụkwọ Jemes chọrọ ịdọ aka ná ntị ndị dị otú ahụ. Ma a mụọla ha ọzọ. Jemes n'onwe ya kwuru nke a ma kpọọ ha ụmụnna ọtụtụ ugboro. Ọ dịghị mgbe Jemes ma ọ bụ onye ọ bụla ọzọ so dee

akwụkwọ ozi Agba Ọhụrụ chere na ọ dị mkpa ịjụ ma ndị na-agụ akwụkwọ ha hà bụ ezi Ndị Kraịst.[1]

N'ụzọ dị iche iche, ya mere, ndị edemede na-agba ndị Kraịst ibe ha ume ka ha bụrụ "ndi nēṅomi Chineke. dika umu ahuru n'anya;" (Ndị Efe 5:1), na ibi ndụ "kwesiri ọkpukpọ nke akpọrọ unu" (Ndị Efe 4:1).

N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, nkwa nzọpụta bụ ihe bụ isi na omume ọma nke Agba Ọhụrụ niile. Ọ bụ ebe ntụaka edoziri nke si na ya ka nrube isi Ndị Kraịst ga-esi pụta.

Mmechi.

Ya mere nkà mmụta okpukpe nke nzọpụta dabeere na ọrụ na-ekpughere Ndị Kraịst na mmeri ime mmụọ. Site n'iwepụ anyị ntụkwasị obi na-enweghị atụ nke nwere ndụ ebighi ebi, ọ na-emebi ala siri ike anyị chọrọ n'okpuru ụkwụ anyị.

N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, mgbe ozizi nzọpụta dabeere na ọrụ na-eme ka ndị mmadụ nwewe obi abụọ banyere ihe e ji mara ha dị ka Ndị Kraịst, ọ na-egbochi ha inweta ike ime mmụọ nke Chineke chọrọ ka ha nweta site n'ihe e ji mara ha dị ka Ndị Kraịst. N'ezie, ụdị ozizi dị otú ahụ na-atụghachi Ndị Kraịst azụ n'ụkpụrụ iwu bụ ndị mmadụ na-aghaghị ịchọ igosipụta mmekọrịta ya na Kraịst site na arụmọrụ na -aga n'ihu. Udo nke na-abịa site n'ịdị na-ezu ike nanị n'amara Chineke adịkwaghị.[2]

Pọl ebighị ndụ otú ahụ. Kama nke ahụ, ndụ ya gara n'ihu na-adabere n'ụkpụrụ nkwenye siri ike. Ọ na-eme ka nke a doo anyị anya n'ụzọ dị ike:

> N'ihi, na mu onwem sitere n'aka iwu nwua n'ebe iwu di, ka m'we di ndu n'ebe Chineke nọ. Akpọgidekọwo mu na Kraist n'obe; ọ bughi kwa mu onwem nādi ndu ọzọ, kama ọ bu Kraist nādi ndu nimem ma ndu ahu m'nādi n'anu-aru ubu a, anamadi ya n'okwukwe, bú nke m'kwere n'Ọkpara Chineke, Onye hurum n'anya, rara kwa Onwe-ya nye n'ihim (Ndị Gala 2:19-20).

Ma ọ bụrụ na ejighị m n'aka na akpọgidere mụ na Kraịst n'obe? Ọ buru na amaghim n'ezie na Kraist nēbi nimem? Oleezi otú m ga-esi nweta ihe ndị dị ebube dị otú ahụ, dị ka Pọl mere, maka ndụ nke okwukwe nke m ga-ebi kwa ụbọchị?

Ọ̀ bụ na o doghị anya na site n'ozizi nzọpụta dabeere na ọrụ, ihe ọ bụla na-egosi adịghị ike ime mmụọ dị n'ime m, ahụmahụ ọ bụla nke ọdịda na nkụda mmụọ, pụrụ inwe mmetụta na-ebibi ihe n'ụzọ dị ukwuu? N'oge na-adịghị anya, mmadụ ga-ajụ, sị: À zọpụtara m n'ezie? Ènwere m Kraịst n'ezie n'ime m ka m̀ na-achọsi mmeri ike n'ike m na-enwetabeghị? Obi abụọ na-eduga ná nkụda mmụọ, obi nkoropụ, na mmeri.

Ka onye ọ bụla ghara inwe echiche na-ezighị ezi. Nke a bụ kpọmkwem ọnyà nke ọtụtụ ndị dabara na ya n'ihi ozizi nzọpụta dabeere na ọrụ. Ndị na-akụzi ihe dị otú ahụ ga-aza ajụjụ dị ukwuu n'ihu Chineke. Ebe agha ime mmụọ ha jupụtara n'ihe ndị ha na-egbu.

Ma ọ dịghị mkpa ka ọ dị otú ahụ. Maka, Ịbụ onye na-eso ụzọ, anyị na-aga n'ihu dị ka eze iji lụso eze onye iro ọgụ. Anyị na-aga n'ihu kpọmkwem n'ihi na anyị bụ ụmụ eze nke eze eluigwe.

Na n'ihi na anyị *maara* ya!

Isi Nke 9

Ọta Nke Bú Okwukwe

N'etiti ihe ndị dị mkpa nke akụrụngwa ime mmụọ nke onye kwere ekwe chọrọ maka ọgụ ya megide onye iro, onyeozi Pọl na-egosi nke ukwuu "ota nke bú okwukwe." Okwu ya nke ọma bụ akụkụ nke nkọwa gbatịrị agbatị nke uwe agha Ndị Kraịst na Efesọs 6. Na ebe a onyeozi dere: "Tukwasi ihe nile ndia welienu ọta nke bu okwukwe, nke unu gāpu imenyu àkú-uta nile nēnwu ọku nke ajọ onye ahu nime ya." (Eph 6:16).

Site n'iji okwu ndị siri ike ma doo anya mee ihe, Pọl na-egosi na ya na-ekwu banyere ihe dị oké mkpa n'ihe ndị anyị ji alụ agha ime mmụọ. Dị ka onye agha ụkwụ nke oge ochie, Onye Kraịst ga-adabere nke ukwuu na akụrụngwa a mgbe ọ nọ n'etiti ọgụ.

N'ezie, àgwà dị mkpa nke ọta ahụ ka egosiri site n'aka Pọl na-ezo aka na akụ ọkụ nke Ekwensu. N'agha ndị a lụrụ n'oge ochie, ọ na-abụkarị ndị na-agba ụta na-awakpo ndị agha ji ụkwụ. Dị ka mgbapu akụ na-ezokwasi n'elu ha, ndị agha nwere ike bulie ọta ha n'elu isi ha maka nchebe dị mkpa. Ọbụna akụ nke nwere ire ọkụ nwere ike imenyụ ka ha si n'ọta n'awụpụ ma ghara imerụ ha ahụ

N'otu aka ahụ, ngwá agha ime mmụọ nke Ekwensu na-elekwasi anya na ebe Onye Kraịst kacha na-adịghị ike. Ọdịdị ọkụ ha, dị ka Pọl kọwara, na-egosi ikike ha ọ bụghị nanị imerụ ahụ, kama ịgba ọkụ. Ma onyeozi ahụ kwusiri ike na a pụrụ ime ka onye ọ bụla n'ime ha kwụsị – ma gbanyụọ –site n'enyemaka nke "ọta nke bú

okwukwe". N'ụzọ doro anya, ọta a pụrụ ikpebi otú agha ahụ ga-esi gaa.

Ọ ga-abụ ihe ijuanya ma ọ bụrụ na onye iro gbalịsie ike ịnapụ ọta a pụọ n'aka ndị Kraịst? Ọ bụghị ihe nchebe dị ka nke a ga-abụ ihe nke mwakpo site n'aka onye iro anyị kpebisiri ike imegide anyị?

N'ezie ọ bụ.

Otú ọ dị, ọ dị mwute ikwu na a naghị amata ihe jọgburu onwe ya nke mgbalị Ekwensu na-eme iji napụ anyị ọta a site n'ozizi nzọpụta dabeere na ọrụ. Ma ọ bụ, ọ bụrụ na a matara ya, a na-ele Onye Kraịst anya dị ka ebe e wusiri ike nke okwukwe nke na-apụghị imeri emeri.

Ọ bụ ihe na-agaghị ekwe omume, ka ndị nkụzi usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na-agwa anyị , ka okwukwe nke onye kwere ekwe ka ọ daa kpamkpam. A pụghị ịnapụ Onye Kraịst ọta nke okwukwe n'aka ya n'ezie, n'ihi na ọ bụrụ na ọta ahụ efunahụ ya, otú ahụ ka echiche nke ọnọdụ a si dị, ọ bụghị n'ezie ọta ma ọlị ebe ọ bụ na onye ahụ a na-ekwu okwu ya abụghị onye kwere ekwe n'ezie![1]

N'ezie, echiche nke usoro nzọpụta dabeere na ọrụ tọrọ atọ site na ozizi okwukwe nke akwụkwọ nsó na-akwadoghi. Mmadụ nwere ike iji obi ya niile kweta na ya kweere na Kraịst. Ma, ọ bụrụ na onye ahụ mechara jụ okwukwe ya ma hapụ ihe ndị o kweere, a na-ekwu n'ezie na onweghi mgbe okwetere ma ọlị.

Nke a bụ ihe na-enweghị isi nke ime mmụọ na mmetụta uche. Onye ọ bụla na-eme ihe n'eziokwu ga-ekweta na o kwere ihe n'oge gara aga nke na-ekwetaghịzi ugbu a. Onye ọ bụla makwaara na ọ bụghị mgbanwe nile anyị na-eme n'ihe anyị kweere bụ mgbanwe site n'ihe na-ezighị ezi gaa n'eziokwu . Mgbe ụfọdụ , anyị na-ehie ụzọ banyere ihe anyị kweere ugbu a.

Ma ndị a dị mfe, nleba ányá nke ezi uche na-efunahụ ndị nkuzi Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ. Chukwu, ha na-ekwu, na-ekwe ndị kwere ekwe nkwa ntachi obi n'okwukwe. N'ụzọ dị mwute, nkwuputa nkwenye a enweghị nkwado nke Baịbụl.[2]

N'ụzọ megidere nke ahụ, Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ na-eme ka o doo nnọọ anya na ichekwa okwukwe anyị na Chineke gụnyere mgba nke mpụtara ya enwéghị nkwa nanị site na eziokwu na a zọpụtara anyị. Kama, ịlụ ezi ọgụ nke okwukwe bụ ihe agha ime mmụọ ahụ bụ n'ezie. Iche echiche n'ụzọ dị iche, bụ ikpọta mmeri n'ọgbọ agha ime mmụọ.

Ya mere, anyị ga-eleba anya nke ọma na àmà nke Akwụkwọ Nsọ gbasara akụkụ a dị mkpa nke ibu agha onye Kraịst.

A na-awakpo okwukwe

Otu n'ime ihe ndị kasị awụ akpata oyi merenụ n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ dum ka edekọrọ site n'aka Luk na isi nke asaa nke oziọma ya, ebe anyị gụrụ nke a:

> Ndi nēso uzọ Jọn we kọrọ ya akukọ bayere ihe ndia nile. Jọn, we kpọ madu abua biakute ya nime ndi nēso uzọ-ya, zigara Onye-nwe-ayi, si, “Gì onwe-gi bu Onye nābia, ma-ọbu na ayi nēle anya onye ọzọ?” Ma mbe ndikom ahu biakutere Ya, ha si, “Jọn Baptist ezìwo ayi biakute Gi, si, 'Gì onwe-gi bu Onye nābia, ma-ọbu na ayi nēle anya onye ọzọ?'“ (Luk 7:18-20).

Ọ na-eju anya mgbe mmadụ gụrụ ebe a na nke mbụ ya. Onye amụma ukwu ahụ, bụ́ onye mbute ụzọ nke Kraịst, na-ajụzi ajụjụ banyere Onye ahụ o ji obi ike dị ukwuu kwuo okwu banyere ya n'oge gara aga.

Lee ọdịiche dị n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ Luk dere na okwu Jọn n'onwe ya e dekọrọ n'ozi ọma nke anọ! N'ebe ahụ, a gwara anyị na Jọn Onye Na-eme Baptizim kwuru okwu ndị a: “Le, Nwa-aturu Chineke, Nke nēbupu nmehie nke uwa!” (Jọn 1:29).

N'oge na-adịghị anya mgbe ahụ, Jọn gbara àmà n'ụzọ dị otú a:

> “Ekiriwom Mọ Nsọ ka O si n'elu-igwe nēfeda ka nduru; O we nọgide n'aru Ya. Mu onwem amaghi kwa Ya: ma Onye ziterem ka m'were miri me baptism, Onye ahu sirim, 'Onye ọ bula i gāhu Mọ Nsọ ka Ọ nēfedakwasi Ya, nānọgide kwa n'aru Ya, Onye ahu bu Onye nēji Mọ Nsọ eme baptism.' Mu onwem ahuwo kwa, ḅa kwa àmà na Onye a bu Ọkpara Chineke” (Jọn 1:32-34).

Ma ugbu a Jọn na-ekwu, site n'onu ndị ozi ya, “ “Ọ bụ gị bụ onye ahụ anyị na-ele anya ọbịbịa ya, ka ọ bụ onye ọzọ?” Ọdịiche ahụ dị ịtụnanya.

N'ụzọ doro anya, mgbe ahụ, nnukwu ohu Chineke a na-ajụ ajụjụ eleghị anya na o kpebiworo n'ụzọ siri ike ogologo oge gara aga. Ajụjụ ya bụ n'ụzọ doro anya ngosipụta nke obi abụọ banyere eziokwu ahụ nke a na-eji azọpụta ndị ikom na ndị inyom. N'oge a, Jọn na Mata enweghị ike ikwekọrịta, “E, Onye-nwe-ayi: Mu onwem ekwerewo na Gi onwe-gi bu Kraist-ayi, Ọkpara Chineke, Onye nābia n'uwa” (Jọn 11:27).

Jọn Onye Na-eme Baptizim nwere ezi ihe mere o ji kwere eziokwu a, karịa ọtụtụ ndị ọzọ. Nke a bụ n'ihi na, dịka àmà nke onwé ya si dị, ọ hụrụ Mmụọ Nsọ ka ọ na-agbadata dị ka nduru ma dakwasị Onyenwe anyị n'oge baptism Ya. Ọzọkwa, Chineke gwara Jọn na onye Mmụọ ahụ na-abịakwasị n'ụzọ dị otú ahụ bụ n'ezie Ọkpara Ya.

Ma ugbu a, eziokwu ahụ Chineke mere ka o doo ya anya nke ọma aghọwo ajụjụ magbagwoju ányá nye Jọn. Ihe a niile ọ̀ bụ eziokwu n'ezie, ka ọ̀ bụghị?

Ọ na-eju anyị anya mgbe anyị nụrụ banyere ihe a mere ná ndụ Jọn Onye Na-eme Baptizim. Ma n'otu oge ahụ, ihe ijuanya anyị abụghị ihe ezi uche dị na ya. Onye ọ bụla nke ghọtara ọbụna ntakịrị ihe banyere otú obi mmadụ si arụ ọrụ aghaghị ikweta na akụkụ a nke okwu Chineke na-ekpughe eziokwu miri emi banyere mgba ndị mmadụ na-agba n'ezie.

Obi abụọ pụrụ ịbịara anyị ọbụna n'oge kasị mma. Ma ọtụtụ mgbe, ọ na-abụ ihe na-esi n'ọnwụnwa na ihe isi ike ndị a na-enwe ná ndụ. Mmadụ pụrụ ọbụna ịkọwa ya dị ka otu n'ime akụ́ ụta na - ere ọkụ nke Ekwensu.

Jọn Onye Na-eme Baptizim ewedawo ala ọta nke okwukwe. Ọkụ malitere ịgba n'uche ya nakwa n'obi, ọ chọkwara nnọọ ka e mesie ya obi ike na ndụ ya na ozi ya abụghị nnọọ nnukwute ihie ụzọ.

Ihe ịrụ ụka adịghị ya na gburugburu ebe obibi Jọn mere ka mwakpo nke onye iro ahụ dịkwuo mfe N'ụlọ mkpọrọ ahụ gbara ọchịchịrị ma sie ike nke Herọd, Jọn dara ọrịa, nke a mekwara ka ọ dịrị Ekwensu mfe ịnwụde ya. Na ụfọdụ n'ime akụ́ ndị ahụ na - ere ọkụ ruru ebe ha na - aga ekwesịghị iju onye ọ bụla na - ele agha ime mmụọ anya otú kwesịrị ekwesị.

Ma ka ekwuo nke a n'ụzọ doro anya. N'oge ndụ ya nke Luk na-akọwara anyị, Jọn Onye Na-eme Baptizim *ekweghị*. N'ụzọ megidere nke ahụ, ọ na-enwe obi abụọ. Eziokwu ahụ ọ na-ajụ abụghị ihe ọzọ ma ọ bụghị eziokwu na-azọpụta ndụ nke onye nkwusa ozioma nke anọ kwusara: “Ma edewo ihe ndia n'akwukwọ, ka unu we kwere na Jisus bu Kraist ahu, Ọkpara Chineke; ka unu we nwe kwa ndu n'aha-Ya n'ihi na unu kwere “(Jọn 20:31).

Iji kwuo ya n'ụzọ doro anya, n'oge a dị oké mkpa, Jọn Onye Na-eme Baptizim *ekweghị na* Jizọs bụ Kraịst ahụ, Ọkpara Chineke. Kama, ọ na-ajụ ajụjụ banyere eziokwu a. Ọ nwere ndụ ebighị ebi? Ee.

Ọ bụ kpọmkwem n'ebe a ka echiche ọtụtụ ndị na-ezisa ozi ọma na-ata ahụhụ site na nkà mmụta okpukpe dị mgbagwoju anya n'ụzọ na-enweghị isi. Anyị ekwuola n'isiakwụkwọ bu ụzọ na Baịbụl na-egosi okwukwe nzọpụta dị ka ijide ihe Chineke Nyere.

Ịnata ihe a Chineke Nyere bụ ụzọ e si eme ka ma imụgharị mmadụ ma Ịgụ mmadụ dị ka onye ezi omume na-adịgide adịgide maka onye kwere ekwe.

Okwukwe na-azọpụta, anyị ahuwo, dị ka otu iko mmiri nke ndụ nke na-adịghị mkpa ka a ṅụọ ya ọzọ. Ọ dị ka otu anya elere na Jizọs Onye Nzọpụta, dịka ndị Izrel si lee agwọ ọla kọpa n'ọzara ma biri ndụ. Okwukwe na-azọpụta bụ oge dị oké mkpa nke ịnụ ihe ime mmụọ bụ́ mgbe olu Ọkpara Chineke na-eme ka e nwee mbilite n'ọnwụ ime mmụọ a na-apụghị ịgbanwe agbanwe.

A zọputaghi ayi site n'iṅu na iṅu na iṅu miri nke ndu. A na-azọpụta anyị nanị site n'ịṅụ ya.

A dịghị azọpụta ndị mmadụ site n'ilegide Jizọs anya. A na-azọpụta ha site n'ile ya anya N'okwụkwe.

Ndị ode abụ ekwuola ya nke ọma:

Ndụ dị n'ile onye ahụ akpogidere n'ógbè,
Ndụ dị n'oge a màkà gị;
Lee anya, onye mmehie, lee Ya anya ka a zọpụta gị,
Nye onye ahụ a kpọgidere n'osisi.

Lee! Lee! Lee ma dị ndụ!
Ndụ dị n'ile onye ahụ akpogidere n'ógbè,
Ndụ dị n'oge maka gị.
- Miss A.M. Hull na E.G. Taylor

Ndụ dị n'ile anya.

Jọn Onye Na-eme Baptizim na-eru nso n'ọgwụgwụ nke ndụ elu ala ya. “Ihe ahụ o ji okwukwe mee”, nke mere ka ọ dị ndụ ọzọ, bụ ihe merela eme. N'oge a, obi abụọ na mgbagwoju anya jupụtara n'echiche ya banyere Jizọs.

Ma onyinye nke ndụ ebighị ebi efunahụghị ya. “ N'ihi na nchèghari adighi n'onyinye-amara nile na ọkpukpọ nke Chineke” (Rom 11:29). Kama nke ahụ, Jọn tụfuru nanị ọta ya. N'ụzọ dị mma, o nwere ezi uche ịrịọ Onyenwe anyị ka o nyere ya aka inwetaghachi ya.

Ọ nwetaghachiri ya? Ka anyị nwee olileanya na ọ bụ otú ahụ. Okwu ndị Jizọs zitere ya nwere nkasi obi dị ike (Luk 7:22). Ma ka anyị kweta na akwụkwọ nsọ anaghị ekwupụta na o weghachiri ma ọ bụ na oweghachghị okwukwe ya. Ihe ndekọ Luk na nke Matiu dị na (Matiu 11:2–15), ha abụọ hapụrụ ajụjụ ahụ n'azaghị ya. N'ebe Akwụkwọ Nsọ na-ekwughị ihe ọ bụla, anyị kwesịkwara imechi ọnụ

Ụfọdụ ndị na-eche na ọdịda nke okwukwe dị ka nke Jọn pụrụ ime Onye Kraịst, ma ọ ga-adịru nanị nwa oge. A na-emesi anyị obi ike na onye a mụrụ ọzọ n'ezie ga-enwetaghachi okwukwe ya.

A pụrụ ịnwa anyị ịjụ: ruo mgbe ole ka ọdịda dị n'okwukwe pụrụ ịdịgide—otu ụbọchị, otu ọnwa, otu afọ, ma ọ bụ afọ abụọ? Ma ọ dịghị azịza nye ajụjụ dị otú ahụ. N'ihi nke ahụ, echiche bụ́ na Ndị Kraịst pụrụ ịkwụsị ikwere ihe nanị ruo nwa oge bụ ozizi nkà mmụta okpukpe na-enweghị ihe ndabere ma ọlị. Enweghị nkwado maka ya na Baịbụl ma ọlị.

Okwukwe n’ime ọdachi ụgbọ mmiri

Ná ngwụsị nke ndụ elu ala ya, Pọl degaara Timoti akwụkwọ ozi abụọ, nwa okorobịa ya na ya so na-ejiko ozi. N'ime ọtụtụ okwu ịma aka ndị ọ gwara onye ọrụ ibe ya a, anyị na-ahụ ndị a:

> Iwu a ka m'nēnye n'aka-gi idebe, nwam Timọti, dika amuma nile si di nke eburu uzọ bu bayere gi, ka i we were ha *bu agha ọma nka;* nēnwe okwukwe na ezi akọ-na-uche; nke ufọdu nupuru n'ebe ha nọ, *ụbọ-ha we kpùe n'ebe okwukwe-ayi di*: ndi Haimeniọs na Aleksanda nọ n'etiti ha; ndi m'rara nye n'aka Ekwensu, ka ewe site n'ahuhu zí ha ka ha ghara ikwulu Chineke(1 Tim 1:18-20 (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)).

Ihe odide Pọl a chọrọ nlebara anya kasị mie emie. “Ị nọ n'agha, Timoti.” Pọl na-agwa ya. “Ọ bụrụkwa na ị chọrọ ịlụ agha ga-aga nke ọma, ọ ga-adị mkpa ka ị nọgide na-enwe okwukwe na ezi akọ na uche. Amaara m banyere ụfọdụ ndị bụ́ ndị leghaara ezi akọ na uche ha anya ma si otú ahụ nwee ọdachi dakwasịrị okwukwe Ndị Kraịst ha. (E kwesịrị igosi na na nkebiokwu a “Inwe okwukwe na ezi akọ na uche, nke ... “ Okwu ahụ bú “nke” n'asụsụ Grik mbụ na-ezo aka na “ezi akọ na uche”)

Pọl, n'ezie, bụ onye njem ụgbọ mmiri nwere ahụmahụ. Tupu ya edegara ndị Kọrịnt akwụkwọ ozi ya nke abụọ, ụgbọ mmiri atọ ọ banyere kpuru n'ezie. (2 Ndị Kọrint 11:25) A kọwara ihe omume ọzọ n'ụzọ doro anya n'Ọlụ Ndị Ozi 27. Mgbe Pọl degaara Timoti akwụkwọ ozi a, ọ ga-abụ na ọ na-eche banyere otu ụgbọ mmiri ndị na-agba n'oké osimiri, bụ́ ndị na-atụ ụdị egwu a.

Ọ bụ ezie na anyị apụghị ijide n'aka kpọmkwem ụdị ihe oyiyi a bụụrụ Pọl, Otu aro, karịsịa, bụ nnọọ ihe ezi uche dị na ya. Ọ pụrụ ịbụ na Pọl na-eche banyere “okwukwe na ezi akọ na uche” dị ka Mkpịsị ụgbọ mmiri abụọ, nke a ga-ejidesi ike ma na-akwọkwa n'otu oge ma ọ bụrụ na a ga-eduzi ụgbọ mmiri ahụ n'enweghị nsogbu. Ma ọ bụrụ na e wepụ otu mkpịsị ụgbọ mmiri (mkpịsị ụgbọ mmiri nke “ezi akọ na uche”), mkpịsị ụgbọ mmiri nke ọzọ (mkpịsị ụgbọ mmiri nke “okwukwe”) enweghị ike ime ihe n'ụzọ kwesịrị ekwesị, na ụgbọ mmiri ahụ ga-etinye isi n'ihe ize ndụ nke oke nkume na ájá mmiri.

Ọ dịghị mkpa ikwu na Pọl agaraghị agwa Timoti okwu otú a ma a sị na o chere na ọ dịghị ihe ize ndụ dị n'ebe enyi ya n'eto eto nọ. N'ụzọ megidere nke ahụ, Pọl maara nke ọma na Ndị Kraịst anaghị enwe nchebe ida mba nke okwukwe ha.

N'ezie, o dokwara anya na o lere Haịmeniọs na Alegzanda anya dị ka Ndị Kraịst kpafuru akpafu. Asụsụ o ji kọwaa ha mere ka nke a doo anya. Pọl kwuru na ndị ikom abụọ a ka 'enyefere n'aka Ekwensu.' Ma nke a bụ kpọmkwem asụsụ o ji mee ihe banyere nwanna nwoke na-eme omume rụrụ arụ na Kọrint bu onye a ga-achụpụ n'ọgbakọ ụka n'ihi mmehie ya (1 Ndị Kọrint 5:1-5).

Nke a bụkwa ihe dị mkpa bụ nhọrọ okwu “mụta” iji kọwaa ebumnobi ahụmahụ ha n'okpuru ike siri ike nke Ekwensu. N'ezie, okwu Grik e ji mee ihe n'ebe a bụ nke a na-ejikarị akọwa ịdọ aka ná ntị ma ọ bụ “ịzụ ụmụaka” nke Ndị Kraịst. Ọ na - enye echiche nke ma ịdọ aka ná ntị ma ọzụzụ ime mmụọ . Pọl n'onwe ya jiri okwu ahụ mee ihe (1 Ndị Kọrịnt 11:13), site n'aka onye dere Ndị Hibru (12:6-11), na nke a na-ahụkwa n'akwụkwọ Mkpughe n'egbugbere ọnụ Jizọs: “ Ka ha ra, bú ndi Mu onwem huru n'anya, anamatu ha nmehie ha n'anya, zí kwa ha ihe site *n'inye ha ahuhu*” (Mkpughe 3:19, (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ya mere, anyị nwere ike ịsụgharị echiche Pọl na-ekwupụta dị ka nke a: “Enyefewo m ndị a n'aka Ekwensu ka ha wee bụrụ ndị a zụrụ azụ ghara ikwulu Chineke.”

Ọzọkwa, anyị na-ahụ eziokwu doro anya nke Baịbụl. Ibu agha Ndị Kraịst abụghị egwuregwu nke mmeri na-adịghi na ya. Njem nke okwukwe ekwesighi ka eme ya n'echiche na-ezighị ezi na ụgbọ mmiri kpuru a gaghị ekwe omume nye ezi onye kwere ekwe.

Anyị chọrọ ịdọ aka na nti nke akwụkwọ nsó. Na n'echeche nke eziokwu ekwesiri ka a gwa anyị na e nwere ndị daranu dị ka–Haịmeniọs na Alegzanda.

Ikekwe Haịmeniọs n'ébé á bụ otu nwoke ahụ Pọl na-ezo aka na ya n'akwụkwọ ozi nke abụọ o degaara Timoti. Ọzọkwa, okwu onyeozi ahụ na-enye ìhè.

> “Ozizi ha ga-agbasa dị ka nsị, Haimeniọs na Filetus soo na ndị dị otu a. Ha ahapụla ịgbaso ụzọ eziokwu ahụ bido na-ekwusa okwu ụgha, na-asị na oge mbilite n’ọnwụ agafeela. *Site n’okwu ha, ha na-ekpu okwukwe mmadụ ụfọdụ ihu n’ala.* Ma ntọala Chineke hiwere na-eguzosi ike. N’elu ya ka eji ihe e dere kaa akara: “*Onyenwe anyị maara ndị bụ ndị nke ya,*” ya na, “Ka onye ọbụla kpọrọ onwe ya onye nke Kraịst kwụsị ibi ndụ ajọ omume.” (2 Tim 2:17-19, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ọ bụrụ n'ezie na anyị na-ekwu maka otu Hymenaeus ahụ n'amaokwu abụọ a, mgbe ahụ nsogbu Pọl kwuru okwu ya na Timoti nke mbụ dọrọ ányá. Hymenaeus hiere ụzọ n'ozizi site n'ikwu na mbilite n'ọnwụ abụghị nke gaje ime n'ọdịnihu, kama nke merela eme. N'ihi ya ọtara ahụhụ ụgbọ mmiri kpurunu “banyere okwukwe ahụ.” Ọzọkwa, Pọl lere ozizi ya banyere mbilite n'ọnwụ anya dị ka ụdị nkwulu nke kwesịrị ntaramahụhụ siri ike sitere n'aka Chineke. Ya mere e

nyefere Hymenaeus n'aka mwakpo nke ndị iro na-enwe olileanya na ha ga-eme ka ọ mara eziokwu ahụ nke ọma.

Ma ọ bụrụgodị na Haịmeniọs ahụ a kpọtụrụ aha n'akwụkwọ ozi nke abụọ o degaara Timoti abụghị otu onye ahụ, e nwere otu eziokwu nke okwu Pọl mere ka o doo anya. Ozizi ụgha Haịmeniọs banyere mbilite n'ọnwụ nwere mmetụta na-ebibi ihe n'okwukwe nke ụfọdụ ndị kwere ekwe. Ya na Faịlitos, Pọl kwuru, “ha na-ekpu okwukwe mmadụ ụfọdụ ihu n’ala.”.

N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, Haịmeniọs na Faịlitọs gọrọ agọ ma ọ bụ kọwahie ihe Jizọs gwara Mata: “ Mu onwem bu nbilite-n'ọnwu ... onye nēkwere na Mu, ọbuná ma asi na ọ nwuru anwu, ọ gādi ndu ọzọ” (Jọn 11:25). Ma ha gaara eme otu ihe ahụ maka okwu ndị a:

> Ma nka bu ihe Onye ziterem nāchọ, ka M'ghara itufu ihe ọ bula nime ihe nile O nyeworo m, kama ka *M'me ka o si n'ọnwu bilie n'ubọchi ikpe-azu* (Jọn 6:39, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche), lee amaokwu 40).

N'ụzọ dị otú a, njehie ozizi nke ndị ikom abụọ a mere ka a ghara inwe ihe ndabere maka olileanya Ndị Kraịst. Ha gọnarịrị mbilite n'ọnwụ n'ọdịnihu nke Onyenwe anyị Jizọs Kraịst n'Onwe Ya kwere onye ọ bụla kwere ekwe ná nkwa.

Ụfọdụ Ndị Kraịst dabara n'ọnyà ha. Okwukwe ha na nkwa Jizọs kwụsịrị.

Nke a ò juru gị anya? Anyị ekwesịghị ịdị otú ahụ. Ọ dịghị ebe ọ bụla okwu Chineke kwuru na okwukwe onye kwere ekwe ga-adịgide.

Gịnị *ka* ọ na-eme ka anyị jide n'aka na ọ ga-eme? Na e meghị ka nzube Chineke ghara imezu site n'ọdịda nke nkwenkwe Onye Kraịst nwere banyere eziokwu ahụ. Ọ bụ kpọmkwem eziokwu a ka Pọl gara n'ihu igosi. “Ntọala Chineke” na-ekwusi ike na onyeozi “*guzosiri ike*.” Ọzọkwa, Dịkwa ka ntọala nke nnukwu ihe ncheta, ntọala a nwere ihe odide abụọ eji mechie ya.

Akụkụ mbụ nke ihe odide ahụ bụ nkwupụta na mmekọrịta dị n'etiti onye kwere ekwe na Chineke adịghị emetụta ya site n'ịtụfu okwukwe madụ. Pọl dèrè: “Chineke mara ndi bu ndị Ya.”

Lee okwu na-emesi obi ike nke ahụ bụ! Ọ bụrụ na ndị kwere ekwe echefuo ọta ha n'agha ime mmụọ ahụ, ha pụrụ ichefu n'obi ha na ha bụ nke Kraịst. Ma ọ bụrụgodị na ha echefuo, Onyenwe anyị ka maara. Nke ahụ bụkwa ihe dị mkpa n'ezie.[3]

Ma ọkara nke abụọ nke ihe odide ahụ nwekwara ike dị ukwuu. Ka anyị rịba ama na ihe Pọl kwuru ugbu a abụghị amụma kama ọ bụ iwu. “Ka onye ọ bụla nke na-akpọku aha Kraịst hapụ ajọ omume.”

Ihe ịrụ ụka adịghị ya, Onye Kraịst nke okwukwe ya funahụrụ nwere ike kwụsị ịkpọ aha Kraịst, ma ọ pụkwara ọ bụna ịkwụsị ikwupụta Iso Ụzọ Kraịst. Ma nke ahụ abụghị ọkpụkpọ òkù nke ịla azụ na akụkụ ndị ka na-akpọku aha áhụ.

N'ụzọ megidere nke ahụ, ihe Chineke chọrọ bụ otu ihe ahụ n'agbanyeghị onye okwukwe ya dara. Há kwesịrị ịhapụ ajọ omume. N'ezie, iwu a sara mbara dị ka okwu ahụ bụ́ “ajọ omume” n'onwe ya. N'agbanyeghị nke ahụ, dị ka ọdịdị ya na-egosi, Pọl bu n'uche karịsịa ajọ omume nke ozizi ndị na-emebi eziokwu ahụ (2 Timoti 2:14-16, 20-26).

Ka e wee ghara inwe mgbagwoju anya. Ịda mbà n'okwukwe mmadụ bụ ihe dị oké egwu nke pụrụ ime n'ọgbọ agha ime mmụọ. Ịgọnahụ nke a bụ ịghara ịdị njikere n'ụzọ ime mmụọ maka mwakpo nke onye iro.

Mana n'otu aka ahụ, ikweta na ọ bụ eziokwu apụtaghị na anyị kwesịrị ikwe ka ụgha Ekwensu mata anyị n'ọnyà. Ọchịagha a ka na-ama anyị aka iguzosi ike megide onye iro anyị. Ọ ka na-achọ ka anyị na-erubere eziokwu ya isi.

Ọkpụkpọ òkù ya ka nwere ike ida na ntị anyị: “Ka onye ọ bụla nke na-akpọku aha Kraịst hapụ ajọ omume.”

Mmechi.

E kwuwo na Hudson Taylor, bụ́ nwoke ukwu ahụ nwere okwukwe bụ́ onye guzobere China Inland Mission, weere 2 Timoti 2:13 dị ka otu n'ime amaokwu ndị bụ́ isi ná ndụ ya. Okwu ndị dị n'amaokwu a bịara n'obere tupu akụkụ Akwụkwọ Nsọ anyị ka tụlere. Okwu Pọl kwuru n'ebe ahụ bụ ihe a na-agaghị echefu echefu. O dere: “asi na ayi ekweghi ekwe, [KJV =“ekweghi ekwe”], Ya onwe-ya nānọgide n'ikwesi ntukwasi-obi; n'ihi na Ọ pughi igọnari Onwe-ya.” (2 Tim 2:13).

Site na nkwupụta a dị omimi Hudson Tylor nwetara ike dị ukwuu. Site na ya, ọ bịara ghọta na ikwesị ntụkwasị obi nke Chineke bụ ihe na-adabereghị na ntụkwasị obi nke onwere n'iguzosi ike ahụ. Ọbụna mgbe Taylor *na-ekweghị*, Chineke nọgidere na-ekwesị ntụkwasị obi!

Ọtụtụ Ndị Kraịst na-eche na eziokwu nke ahụmahụ ha na Chineke na-adabere na nkwụsi ike nke okwukwe ha. Ọ bụ eziokwu, n'ezie, na a na-azọpụta anyị site n’okwukwe. N'ihi ya anyị na-anabata onyinye nke bụ n'efu n’ezie. Ma ozugbo anyi nabatara ya, eziokwu nke nzọpụta anyị adabereghị n'ọtụtụ ntụkwasị obi anyị nwere n'eziokwu ahụ.

N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, Onyenwe anyị Jizọs Kraịst ekwewo anyị nkwa siri ike. Anyị tụkwasịrị Ya obi, Ọ na-ekwe nkwa na anyị nwere ndụ ebighi ebi (Jọn 6:47)— a gaghị amakwa ya ikpe (Jọn 5:24)— m ga-eme ka ha site n’ọnwụ bilie n’ụbọchị ikpeazụ. (Jọn 6:39-40). Ọ bụrụgodị na anyị akwụsị ikwere ihe ndị a nile, *Ọ na-anọgide na-ekwesị ntụkwasị obi*![4]

Ọ bụrụ na ọ ghara imezu nkwa ndị ahụ, ọ pụtara na ọ na-agọnahụ àgwà ya na ikwesị ntụkwasị obi ya. Ma dị ka onyeozi ahụ kwuru, *Ọ pụghị ịgọnahụ Onwe ya.*

Eziokwu a ọ̀ na-eme ka anyị daa mbà n'agha ahụ? O doro anya na ọ bụghị. N'ezie, dị ka Hudson Taylor mụtara, ọ na-eme n'ezie ka obi anyị sie ike maka esemokwu dị n'ihu anyị.

Ọ ga-enyere anyị aka nke ukwuu ịghọta na eziokwu nke Chineke bụ eziokwu ọbụna mgbe anyị na-ekweghị na ya. Eziokwu ahụ adịghị elekwasị anya n'ime anyị dị ka a ga-asị na okwukwe anyị nwere ike ịmepụta ma ọ bụ bibie eziokwu ahụ. Kama nke ahụ, eziokwu na-adịgide adịgide. Okwukwe bụ nanị ịnakwere àmà Chineke na-agba banyere eziokwu. Ma ọ bụrụ na anyị ajụ ihe àmà ahụ, ọ gaghị emetụta eziokwu ahụ n'onwe ya.

Anyị kwesịrị iburu nke a n'uche. Ịmara nke a na-enyere anyị aka ijidesi ọta nke bú okwukwe ike.

Isi Nke 10

Ọ Bụ Gị Ga-Ekpebi

N'otu akụkụ Akwụkwọ Nsọ, bụ́ nke anyị tụleworo ná mkpirikpi, Pita onyeozi na-agba ndị Kraịst na-agụ akwụkwọ ya ume ịzụlite okwukwe ha. Usoro a dị oke mkpa, na ọ na-agba ha ume "Iguzosi ike" iji mezuo ya.

Dika Pita siri kwuo, mgbe Chineke zoputara ayi, "ike nke Chineke" nyere ayi ihe nile ayi choro maka "ndu na nsọpuru Chineke" (2 Pita 1:3).

N'ihi ya, Chineke na-atụ anya ka anyị jiri ihe ndị a na-eme ihe ndị ga-abara anyị uru dị ka Ndị Kraịst.

Ya mere, anyị ga-eji ịdị uchu na-agbakwunye omume ọma n'okwukwe Ndị Kraịst anyị (2 Pita 1:5), ma anyị agaghị akwụsị ebe ahụ. Pita na-agwa anyị na a ghaghị ịgbakwunye amamihe, nakwa njide onwe onye, ntachi obi, nsọpụrụ Chineke, ịhụnanya ụmụnna, a ga-etinyekwa ịhụnanya. (2 Pita 1:5-7). N'ezie, a na-atụkwasị àgwà nke ọ bụla n'elu nke ọzọ dị ka a ga-asị na a na-atụkwasị ọtụtụ ihe n'elu ibe ha.

N'ikwu okwu n'ụzọ dị otú a, n'ezie, onyeozi ahụ bu n'uche n'ụzọ doro anya àgwà Ndị Kraịst tozuru okè, nke e meworo ka o zuo ezuo bụ́ nke Chineke na-atụ anya ka onye kwere ekwe ọ bụla wulite na ntọala nke okwukwe ya. N'ezie, mgbe o kwusịrị nke a, Pita dere okwu ndị a dị ịrịba ama: "N'ihi na asi na unu nwere ihe ndia, asi kwa na unu nwere ha ri nne, ha nēdo unu ndi nābughi ndi nādighi-alu ọlu ma-ọbu ndi nādighi-ami nkpuru rue imazu Onye-nwe-ayi Jisus Kraist." (2 Pita 1:8).

"Ihe bụ́ isi na-eme ka Ndị Kraịst na-amị mkpụrụ", ka onyeozi ahụ na-ekwu, "dị kpọmkwem n'àgwà ndị ahụ m ka gwara unu ka unu tụkwasị n'okwukwe unu. Site n'inwe ihe ndị a ugbu a ma nwee ahụmahụ n'ụba, ị gaghị ebi ndụ na-adịghị amị mkpụrụ ma ọ bụ nke na-adịghị arụpụta ihe."

Ma ọzọkwa, dị ka ndị ọzọ nile so dee Agba Ọhụrụ, Pita adịghị ele ihe ọ bụla Onye Kraịst na-achụso ịdị nsọ anya dị ka ihe dị otú o kwesịrị. N'ezie, ọ bụ ihe a na-achọsi ike ka onye ọ bụla kwere ekwe ghara ịbụ "onye na-amụghị nwa ma ọ bụ onye na-adịghị amị mkpụrụ." Àgwà ndị ahụ onyeozi ahụ kpọtụrụ aha, ọ bụrụ na e tinye ha ná ndụ ya, ga-eme ka e jide n'aka na ọ bụghị ya.

Ma Pita nwekwara ike icheta ihe ọzọ merenụ. Ọ kọwara ya n'ụzọ dị otú a: "N'ihi na onye ahu ihe ndia nādighi ya nso bu onye kpuru ìsì, onye nāhu inyoghi-inyoghi, ebe ọ chezọrọ nsachapu nke nmehie ochie ya nile." (2 Pita 1:9)

O doro anya na onyeozi ahụ adịghị ekwu banyere ndị a na-azọpụtaghị. *N'ezie*, ndị a na-azọpụtaghị enweghị àgwà ime mmụọ ndị a. Ọ dịghị mkpa ka Pita kwuo nke ahụ. Kama nke ahụ, o doro anya na ọ na-eche banyere onye a zọpụtara, n'ihi na ụdị onye ọ na-eche banyere ya enwetawo mgbaghara Chineke, ma bụrụ onye "asachara mmehie ya ochie."

Ma, n'ụzọ dị mwute, onye dị otú ahụ echefuola amara Chineke nke na-agbaghara mmehie n'oge gara aga. Ebe enwere ọhụụ ime mmụọ na mbụ, ugbu a, e nwere adịghị elepụ anya n'ihu na enweghị ike ịghọta ihe n'ụzọ doro anya. Nke a bụ kpọmkwem n'ihi na àgwà ndị dị oké ọnụ ahịa bụ́ ndị na-eme ka onye kwere ekwe na-amị mkpụrụ na-adị ụkọ n'ụzọ dị mwute.

N'ụzọ doro anya, ebe àgwà ndị a na-adịghị, mkpụrụ ya adịghịkwa.

Lee ihe ijuanya ọ bụ na n'oge anyị a, a na-agwakarị anyị na enweghị mkpụrụ bụ ihe àmà doro anya na a zọpụtaghị mmadụ. N'ezie, anyị esighị na Akwukwo Nso nweta echiche a. Kama

nke ahụ, Bible na-akụzi na onye kwere ekwe ịbụ onye na-adịghị amị mkpụrụ bụ ihe àmà doro anya na ọ dịghịzi aga n'ihu, na ọ dịghịzi etolite na Kraịst. Ọ bụ ihe àmà na-egosi na Onye Kraịst ahụ na-arịa ọrịa n'ụzọ ime mmụọ, ruo mgbe ọ gbakere, ọ pụghị inwe ihe ịga nke ọma n'ụzọ ime mmụọ.

N'ụzọ dị iche, echiche nzọpụta dabeere na ọrụ, na e ji nwayọọ nwayọọ n'ewebata echiche ndị America banyere ihe ịga nke ọma na Chọọchị. N'ezie, a gwara anyị na Chineke bụ nanị Chineke nke ndị nwere ihe ịga nke ọma n'ụzọ ime mmụọ. ọ bụ nanị onye kwere ekwe nwere mmeri pụrụ ijide n'aka n'ezie na Chineke hụrụ ya n'anya.

Kedụ maka akụkọ ihe mere eme dị egwu nke mba Izrel? Ọ̀ bụ na Chineke etinyeghị aka n'ihe ha na-eme? Aha ya ọ̀ ga-ala n'iyi n'ihi na ha emelighị ya? O doro anya na ọ bụghị.

N'ezie, otu nkà mmụta okpukpe ahụ nke na-agwa anyị na Chineke na-anabata nanị ọdịda ndị a kpaara ókè n'ime ezinụlọ Ya na-agwakarị anyị ihe ọzọ. Ọ na-agwakarị anyị na Kraịst agaghị anwụ n'ezie maka mmehie nke ndị ga-emesị jụ Ya. Ya mere, n'echiche a, Onyenwe anyị nwụrụ nanị maka ndị a họọrọ ọ bụghị maka ụwa dum.

Nsogbu dị ebe a dị mfe. Echiche nke Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ anaghị aghọta ọdịdị nke amara. Ọ ghọtaghị na Chineke nwere ike iji mmesapụ aka hụ ndị ikom na ndị inyom n'anya bụ́ ndị mechara nwee ndakpọ olileanya n'ime Ya. Nkà mmụta okpukpe nzọpụta dabeere na ọrụ na-enwe ahụ iru ala nanị site n'iwu iwu kwadoro, "Mee nke a, ị ga-adị ndụ".

Ọ dịghị onye pụrụ inwe obi ụtọ na e nwere ndị Kraịst kwekọrọ ná nkọwa ahụ Pita nyere anyị na 1:9 nke akwụkwọ ozi ya nke abụọ. Ma ọ dịghị ihe a na-enweta site n'ịgọnahụ eziokwu a, a pụkwara itufu ọtụtụ ihe site n'ime otú ahụ.

Ọ bụrụ na a pụghị ịlụ agha anyị n'ụzọ dị irè n'enweghị ihe ize ndụ nke ịbụ ndị e meriri, otu ihe ahụ bụ eziokwu n'ebe a. Ịmị mkpụrụ abụghị ihe na-eme na onwe ya ná ndụ Onye Kraịst. Kama nke ahụ, ọ bụ ngwaahịa nke itinye "nnọsi ike niile" (2 Pita 1:5) na mmepe nke usoro zuru oke, àgwà Ndị Kraịst na-arụpụta ihe.

E nweghị ụzọ mkpirisi. Ọ dịghị usoro ọ bụla dị mfe. Ọ bụrụkwa na anyị adịghị anụ ọkụ n'obi, dị ka Pita nyere anyị iwu ka anyị na-eme, n'oge na-adịghị anya anyị pụrụ ịhụ onwe anyị ka anyị na-awagharị n'ọzara ime mmụọ, bụ́ ebe a na-apụghị ịchọta mkpụrụ bara ụba nke ahụmahụ ndị Kraịst. Ma ọ bụrụ na anyị elee ihe ize ndụ a anya n'ihu, anyị pụrụ izere ya.

Ihe Ize Ndụ Dị n'Emeghị Ihe

Otu n'ime ihe ịrịba ama ịdọ aka ná ntị ndị Akwụkwọ Nsọ nyere anyị n'ụzọ doro anya bụ ihe ize ndụ nke ịnọ nkịtị n'ụzọ ime mmụọ. Ndị leghaara ịdọ aka ná ntị a anya pụrụ ịchọpụta n'oge na-adịghị anya na ifufe oyi nke adịghị arụpụta ihe na adịghị amị mkpụrụ na-emebi ndụ ha.

Anyị ahụworị okwu Pọl gwara Taịtọs na-agba ya ume ka ọ gbaa ndị kwere ekwe ume ka ha 'kpachara anya ịnọgide na-arụ ezi ọrụ' (Taịtọs 3:8). Ma nke a abụghị isiokwu dịpụrụ adịpụ na Pọl, na n'otu akụkụ Akwụkwọ Nsọ a na-agaghị echefu echefu n'ezie, o dekwara, sị:

> N'ihi nka, umu-nnam ndi m'huru n'anya, nēguzosinu ike, buru ndi anāpughi ime ka ha maa jijiji, *ndi nālubiga ọlu Onye-nwe-ayi ókè mḅe nile*, ebe unu matara na ndọḅu unu nādọḅu onwe-unu n'ọlu abughi ihe-efu nime Onye-nwe-ayi. (1 Ndị Kọrịnt 15:58 agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Anyị kwesịrị ịmara ihe ndị gbara okwu ndị a gburugburu. Ha na-esochi mkparịta ụka dị ogologo nke Pọl na-emesi ike eziokwu nke mbilite n'ọnwụ anụ ahụ n'ọdịnihu (1 Ndị Kọrịnt 15:1-

57). Ọ bụrụ na ndị na-agụ ya echefuo eziokwu ahụ, mgbe ahụ mkpali ha maka ịnọgide na-arụ ezi ọrụ ga-agbagọ (1 Ndị Kọrịnt 15:32). N'ezie, a pụrụ imebi okwukwe ha nwere n'ebe Kraịst nọ dị nnọọ ka e mere ndị ahụ mesịrị gee Haịmeniọs na Faịlitọs ntị. (2 Timoti 2:17-19) Ọ bụ ezi nchegbu kpaliri Pọl inye ndụmọdụ a.

Dịkwa ka Pita onyeozi, Pọl makwaara nke ọma na Ndị Kraịst pụrụ ịghọ ndị na-adịghị amị mkpụrụ. N'ihi ya, na-agwa Taịtọs okwu ọzọ, o kwuru nke a: "Ka ndị nke anyị mụtakwa ijigide ezi ọrụ, igbo mkpa ndị dị mkpa, *ka ha wee ghara ịbụ ndị na-adịghị amị mkpụrụ.*" (Taịtọs 3:14 agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

N'ihi ya, ebe tọgbọrọ n'efu nke ibi ndụ ịta ahụhụ bụ ezigbo ihe ize ndụ dị ugbu a nke ndị dere Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ ji obi eziokwu chee ihu.Ọ dịghị ụzọ ọ bụla ha si kwenyere n'echiche ụgha nke oge a bụ́ na onye kwere ekwe apụghị ịbanye n'ala ahụ tọgbọrọ n'efu, ma ọ bụ biri n'ebe ahụ. Ebe ọ bụ na ndụ ndị Kraịst bụ ọgụ ime mmụọ kpụ ọkụ n'ọnụ, ndị so dee Baịbụl maara nke ọma na a pụrụ inwe ndị ga-enwe ihe mmerụ ahụ. Nke ahụ bụ otu ihe mere ha ji bụrụ ndị ukọchukwu dị irè.

Ma n'ime ndị nile so dee Agba Ọhụrụ, onye kasị dọọ aka ná ntị n'ụzọ siri ike megide adịghị ike ime mmụọ bụ Jemes, onye otu nne ji ya na Onyenwe anyị. Ihe ndị ọ kụziri n'okwu a doro nnọọ anya, a gaghịkwa echefu ha echefu.

Dị ka o kwesịrị ịdị, Jemes maara na a mụọla ya na ndị na-agụ akwụkwọ ya ọzọ. N'ezie, ọ na-ekwu otú ahụ: "N'ihi na O zubere ya O were okwu nke ezi-okwu muputa ayi," (Jemes 1:18). Ma ọ makwaara otú o si dị ya na ha mkpa ịdị njikere mgbe nile ige ntị n'okwu Chineke.

N'ihi nke ahụ, Jemes dere ihe ndị a: "Ya mere, wepụnụ adịghị ọcha nile na ihe ọjọọ nile na-aba ụba, werekwanụ obi dị umeala nabata okwu ahụ a kụrụ n'ime unu, nke pụrụ ịzọpụta mkpụrụ obi unu." (Jemes 1:21).

Anyị aghaghị ịkpachara anya ka anyị ghara ịghọtahie okwu ndị a. N'asụsụ Bekee nke oge a, nkebi ahịrịokwu ahụ bụ́ "ịzọpụta mkpụrụ obi unu" nwere nanị otu ihe ọ pụtara nye ọtụtụ ndị. Ọ pụtara "ịzọpụta mmadụ n'ọkụ ala mmụọ".

Ma nke ahụ *abụghị* ihe ọ pụtara nye Jemes ma ọ bụ onye ọ bụla n'ime ndị na-agụ ya. N'asụsụ Grik nke Jemes ji dee akwụkwọ ya, nke a bụ okwu a na-ejikarị eme ihe nke pụtara "ịzọpụta ndụ unu". Ọ dịghị ebe n'ime Akwukwọ nsọ dum—n'Agba Ochie ma ọ bụ n'Agba Ọhụrụ—nkebi ahịrịokwu a pụtara "ịzọpụta site n'ọkụ ala mmụọ". Ọ pụtaghịkwa nke ahụ ebe a.

Jemes na-agwa ndị kwere ekwe a mụrụ ọzọ okwu (Jemes 1:18), ndị mkpụrụ nke Okwu Chineke nke dị ndụ abụrụla nke a "kụnyere" n'ime ha site na mmeghari ọhụrụ. Ọzọkwa, ọ nọwo na-adọ ha aka ná ntị banyere eziokwu ahụ bụ́ na nmehie, mḅe o tozuru okè, na-amuputa ọnwu. (Jemes 1:15). O kwetara ihe Pọl kwuru "asi na unu nādi ndu dika anu-aru si chọ, unu gaje inwu" (Ndị Rom 8:13a).

Ma ọ dịghị mkpa na ọ ga-adị otú ahụ. Ọ bụrụ na ndị na-agụ akwụkwọ ya ahapụ ajọ omume ọ bụla na-emetụta ha, ma jiri obi umeala na-anata Okwu Chineke, a pụrụ ịzọpụta ndụ ha pụọ n'ịṅwụ n'oge na nke na-ekwesịghị ekwesị site na mmehie. N'ime mmụọ nke akwụkwọ Ilu, Jems kwenyere na "Egwu Jehova nātukwasi ubọchi na ndu madu: Ma arọ nile nke ndi nēmebi iwu gādi nkpunkpu." (Ilu 10:27; lee 11:19; 12:28; 13:14; 19:16).

Ọzọkwa, Jemes gaara anabata nkwupụta Pọl, "ma ọ buru na unu nēwere Mọ Nsọ me ka omume aru nwua, unu gādi ndu" (Ndị Rom 8:13b)[1]

Ma iji rite uru 'na-azọpụta ndụ' nke site n'Okwu Chineke e tinyere n'ime ha, e nwere otu ihe dị mfe, ma bụrụ nke a na-apụghị izere ezere. Jemes kwupụtara ya n'ụzọ doro anya n'amaokwu na-esonụ: "Ma ghọnu ndi nēme okwu ahu, unu abu-kwa-la ndi nānu náni, ndi nārafu onwe-unu" (Jemes 1:22).

Jemes na-ekwu na o zughi Onye Kraịst nanị ịnara Okwu Chineke. Ọ dịghị ezu nanị ịnụ ntụziaka ya. Iji rite uru na ya—ịgbatị ndụ mmadụ site na ya—onye ahụ ga kwa na *eme* ya.

N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, a chọrọ ọrụ. Irube isi dị oké mkpa ma ọ bụrụ na mmadụ chọrọ inweta ngọzi ndị eziokwu Chineke pụrụ iwetara anyị.

Ya mere Jemes gara n'ihu, sị:

> N'ihi na asi na onye ọ bula bu onye nānu okwu ahu, ma ọ bughi onye nēme ya, onye ahu yiri nwoke nke nēkiri iru-ya n'enyo, bú iru o nwere mḅe amuputara ya: n'ihi na o kiriri onwe-ya, ọ puwo kwa, ngwa ngwa o we chezọ aha madu ọ bu. (Jemes 1:23-24)

Onye Kraịst ọ bụla maara ihe Jemes na-ekwu banyere ya. Lee ka o si dị mfe ige ntị n'ozi Baịbụl na-akpali akpali, ịhụ n'enyo nke eziokwu Chineke ihe m bụ n'ezie na ihe m kwesịrị ịbụ dị ka onye kwere ekwe na Jisọs Kraịst, ma si n'ụlọ chọọchị pụọ ma chefuo ihe nile banyere ya. Ka ọ na-erukwa n'ụtụtụ Mọnde, ọ dị nnọọ ka a ga-asị na anụtụbeghị m ozi ahụ ma ọlị.

Jemes na-ekwu, “Emela ụdị ihe ahụ. Na-eme ihe kwekọrọ n'eziokwu Chineke ma si otú ahụ na-enweta ngọzi ya.”

> Ma onye nyochaworo nime iwu zuru okè, bú iwu nke inwe-onwe-ya, nke nānọgide kwa otú a, ghara ighọ onye nānu anu nke nēchezọ, kama ọ bu *onye nēme eme nke nālu ọlu*, onye a gābu onye-ngọzi n'omume-ya. (Jemes 1:25 agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ọ dịghị ụzọ ọzọ. Ndụ ebighi ebi bụ onyinye dị mma na nke zuru oke nke Chineke nyere anyị (Jemes 1:17-18). Ọ bụ n'efu. Ma ngọzi Chineke n'ahụmahụ anyị dị ka Ndị Kraịst na-achọ *ọrụ*. Iji nwee ọganihu n'okwukwe, onye kwere ekwe aghaghị ime ihe karịrị nanị ige ntị n'eziokwu Chineke.

Onye kwere ekwe kwesịrị irube isi na ya.

Ihe Ize Ndụ Nke Okwukwe Odịnala Nwụrụ Anwụ

Ma ọ bụrụkwanụ na onye ahụ kwere ekwe adịghị eme otú ahụ? Gịnị bụ ihe ndị na-esi n'ịghara ime ihe kwekọrọ n'Okwu Chineke nke na-enye obi ebere ma na-echebe ndụ apụta? N'ebe a kwa, Jemes nwere ihe ọ ga-agwa anyị.

Dị ka ndị nile so dee Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, Jemes kọọrọ ndị na-agụ akwụkwọ ya echiche dị elu banyere okwukwe. O nwere obi iru ala zuru oke n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ dị mkpa nke Paul na-ekwu maka izi ezi nke Ebreham (Jenesis 15:6; Jemes 2:23).

Ma Jemes ghọtakwara otú ọ pụrụ isi dị mfe Ndị Kraịst, bụ́ ndị maara eziokwu ahụ dị mkpa bụ́ na Chineke na-anakwere anyị nanị n'ihi okwukwe, ịdaba ná mmehie nke ileda ọrụ ọma anya kpam kpam. Ọ ghọtara otú izi ezi n'ozizi pụrụ isi bụrụ ihe dị mkpa karịa nrubeisi dị irè, nke a na-eme kwa ụbọchị. N'igbu ya nkenke, ọ maara ihe ize ndụ dị n'ikwenye n'ihe ndị na-abụghị eziokwu.

Dị ka o kwesịrị ịdị, n'ọgbọ agha ime mmụọ anyị, onye iro anyị bụ́ Ekwensu na-achọsi ike ime ka ọta nke okwukwe anyị pụọ n'aka anyị. Anyị atụleworị eziokwu a n'isiakwụkwọ bu ụzọ. Onye Kraịst nke na-enweghị ọta ahụ nọ n'oké ihe ize ndụ n'ọgụ ya na Ekwensu na-alụ. O nweghị ụzọ ọ ga-esi gbanyụọ ọkụ onye iro ya na-agba.

Ma Ekwensu nwere ihe karịrị otu ụzọ o si alụso anyị ọgụ. Ọ bụrụ na anyị apụghị ịtọpụ ọta ahụ n'aka anyị, a ka pụrụ ime ka ọ ghara ịdị irè n'ụzọ ndị ọzọ. Otu ụzọ a pụrụ isi mee nke a

bụ ime ka anyị tinye ya n'ụlọ agha nkà mmụta okpukpe anyị ka anyị wee ghara iji ya mee ihe n'ọgbọ agha nke ndụ anyị na-adị kwa ụbọchị.

N'ụzọ dị mwute, ọtụtụ oge n'akụkọ ihe mere eme nke Chọọchị, Ndị Kraịst emewo ka okwukwe ha bụrụ nkwenkwe siri ike na nke na-adịghị ike nke na-enweghị ihe jikọrọ ya na ahụmahụ ha kwa ụbọchị. Ka ha ji mpako na-ekwupụta nkwenkwe ha, ma jiri obi ọjọọ na-akatọ ndị kweere ihe dị iche, ha na-ekwu okwu dị ka ndị ọkà mmụta okpukpe ma na-akpa àgwà dị ka ụmụ anụmanụ.

Ihe yiri nke ahụ nọ na-eme na Chọọchị ma ọ bụ na ọtụtụ Chọọchị ndị Jemes degaara akwụkwọ. Jemes kwuru okwu n'ụzọ na-akpali akpali banyere 'agha na ọgụ' ndị e nwere n'etiti ndị na-agụ akwụkwọ ya (Jemes 4:1). Ọ bụ ezie na dị ka Ndị Kraịst ha pụrụ ịbịakwute Chineke iji gboo mkpa ha, ha emeghị otú ahụ. Ma ọ bụ ọ bụrụ na ha mere, a jụrụ arịrịọ ha n'ihi na arịrịọ ndị ahụ bụ nke ịchọ ọdịmma onwe onye nanị: “Unu nālu ọ̀gù, nēbu kwa agha; unu enweghi, n'ihi na unu arịọghi. Unu nārịọ, ma unu adighi-anata ihe, n'ihi na unu nārịọ n'obi ọjọ, ka unu we mefu ya n'ihe-utọ nile unu.” (Jemes 4:2-3.).

Ọ bụghị onyonyo mara mma. Ma, ọ ka bụ ihe na-egosi Ndị Kraịst, bú ndị Jemes na-ewere di ka ihe doro anya na ha nwere ikike nke ekpere n’ebe a.[2] Ọ bụrụ na ha arịọ n'ụzọ ziri ezi, ha ga-enweta.

Dị ka a pụrụ ịtụ anya ya, ire bụ ngwá agha bú isi n'agha ndị a a na-alụ n'ime. Jemes ji ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ otu isiakwụkwọ dum dọọ aka ná ntị banyere ihe ọjọọ obere ngwá ọrụ a pụrụ ịkpata (Jemes 3:1-12). Ndị na-agụ akwụkwọ ya, hà chọrọ igosi na ha maara ihe? Ka ha ghara iji ire ha mee nke ahụ. E nwere ụzọ ka mma: “Ònye bu onye-amam-ihe nke nāghọta kwa ihe n'etiti unu? ya site *n'ibi-obi ọma ya gosi ọlu-ya nile nime idi-nwayọ nke amam-ihe.*” (Jemes 3:13, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

“Okwu anaghị egosi n'ezie na ị maara ihe,” Jemes na-ekwu, “mana ezi ọrụ na-eme.” Olee ndụmọdụ ka mma ị ga-enye? Ihe ọ pụtara dị mfe: “Kwuo okwu obere, rubekwa isi karịa!”

Ma lee ka ọnọdụ ahụ megidere nke ahụ si bụrụ nke na-adịghị amịpụta mkpụrụ nke na-ebibi ihe. Jemes kọwara ya n'ụzọ doro anya, sị:

> Ma ọ buru na unu nwere ekworo di ilu na ikpa-iche-iche n'obi-unu, unu anyala isi, unu ekwu-kwa-la okwu-ugha megide ezi-okwu. Amam-ihe a abughi amam-ihe nke nēsi n'elu ridata, kama ọ bu nke uwa, buru kwa nke nkpuru-obi madu nāchi, buru kwa nke ndi-mọ ọjọ. N'ihi na ebe ekworo na ịkpa iche iche dị, n'ebe ahụ ka ịgba aghara na ihe ọjọọ nile dị. (Jemes 3:14-16)

Ka a ghara inwe mgbagwoju anya n'ihe James na-ekwu. N'ime ezinụlọ ndị Kraịst, ọnụnọ nke anyaụfụ na ịchọ ọdịmma onwe onye nanị na-arụpụta ọ bụghị nanị na a gaghị amụta nwa, kamakwa na a ga-enwe “mgbagwoju anya na ihe ọjọọ nile”. Ọ bụ nanị ma ọ bụrụ na “amam-ihe ahụ nke si n'elu” na-achịkwa ụmụnna ya ka ahụmahụ ha ga-abụ “juputa n'ebere na ezi nkpụrụ”. (Jemes 3:17)

Ọ na-agbakwụnye: “Ma ọ bu nkpuru nke ezi omume ka ndi nēme udo nāgha n'udo.” (Jemes 3:18)

Ọ̀ pụrụ iju onye ọ bụla anya na Jemes na-enye ndị Kraịst na-agụ akwụkwọ dị ka ndị a nkatọ siri ike maka okwukwe nke na-adịghị arụ ọrụ na nke na-adịghị amị mkpụrụ?

Obi abụọ adịghị ya na mgbe ndị kwere ekwe a na-ekwurịta okwu, ha na-ekwukarị okwu ndị na-akpali mmasị banyere okwukwe ha. Ma olee otú okwukwe ahụ si dị irè kwa ụbọchị?

Okwukwe ha ọ̀ pụrụ, n'onwe ya, ịzọpụta ndụ ha pụọ n'ihe ndị na-akpata ọnwụ mmehie na-akpata bụ́ ndị Jemes kọwara n'ụzọ doro anya ná mmalite nke akwụkwọ ozi ya? (Jemes 1:13-15)

O doro anya na ọ bụghị. Jemes kwuru ya hoo haa, sị: "Ùrù gini ka ọ bara, *umu-nnam*, ma ọ buru na onye ọ bula asi na o nwere okwukwe, ma o nweghi ọlu? òkwukwe ahu puru izọputa ya?" (Jemes 2:14, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ajụjụ ahụ bụ, "Okwukwe ọ̀ pụrụ ịzọpụta ya?" Jems ji okwu Grik nke na-egosi na a ga-emeghachi omume n'ụzọ na-adịghị mma mee ihe. A pụrụ ịsụgharị ya, "Okwukwe apụghị ịzọpụta ya, ọ̀ pụrụ?" Azịza a na-atụ anya ya bụ: "Ee e!"

Ọ bụ kpọmkwem n'ebe a ka ọtụtụ ndị na-agụ akwụkwọ Jemes na ndị na-akọwa ya hiere ụzọ n'ụzọ dị mwute. Nke mbụ, ha adịghị aghọta isi ihe doro anya Jemes bu n'uche n'ụzọ doro anya mgbe ọ sịrị na okwukwe apụghị ịzọpụta nwoke ahụ ọ na-akọwa.

Ma Jemes adịghị ekwu banyere nzọpụta site n'ọkụ ala mmụọ. *Gịnị mere ọ ga-eji mee otú ahụ?* A mụrụ ya na ndị na-agụ akwụkwọ ya ọzọ (Jemes 1:18), ha nwere okwukwe n'ebube Chineke (Jemes 2:1), ha nwere ihe ùgwù nke ikpe ekpere (Jemes 4:2-3), ọ kpọkwara ha ụmụnna ya ugboro ugboro (Jemes 1:2, 9, 16, 19; 2:1, 5, 14-15; 3:1, 10, 12; 4:11; 5:7, 9-10, 12, 19).

Ọ dịghị ihe ọ bụla mere Jemes ga-eji soro ụmụnna ya kwurịta okwu nzọpụta site na ọkụ ala mmụọ. Ndị na-eche echiche dị iche anaghị aghọta nnwere onwe zuru oke nke onyinye nke ndụ dịka Jemes ghọtara ya (Jemes 1:17-18).[3]

Ma, dị ka anyị hụworo, ọ dị Jemes mkpa ịtụle eziokwu ahụ bụ́ na Okwu Chineke pụrụ ịzọpụta ndị Kraịst na-agụ akwụkwọ ya pụọ n'ihe ndị na-akpata ọnwụ nke mmehie (Jemes 1:15, 21). O kwusikwara ike na *ụdị* nzọpụta a nwere ike ime site na nrubeisi-site n'ọrụ ọma (Jemes 1:22-25). Ya mere, ọ bụ eziokwu a, na eziokwu a *naanị*, ka Jemes na-ezo aka mgbe ọ jụrụ, "Okwukwe enweghị ike ịzọpụta ha, ugbu a ọ nwere ike?"

Ee e, ọ pụghị. Ọ bụrụ na anyị na-ekwu maka ịgbatị ndụ mmadụ site na nsọpụrụ Chineke, anyị na-ekwu maka ihe okwukwe nanị apụghị ịrụzu. Ọ bụrụ na anyị ekwuo, dị ka onye dere Ilu kwuru, banyere ịgbanahụ "ọnyà ọnwụ", anyị na-ekwu maka nsonaazụ nke omume nrubeisi (Ilu 13:14).

Ma okwukwe nke a na-egosipụtaghịzi n'ụzọ ndị dị irè na n'ụzọ nrubeisi bụ okwukwe na-adịghị arụpụta ihe n'ọgbọ agha nke ndụ. N'ezie, a pụrụ ịkọwa okwukwe dị otú ahụ n'onwe ya dị ka nke "nwụrụ anwụ" (Jemes 2:17, 20, 26). Ọ bụ otu ihe ahụ dị ka ịsị na nkwenkwe nke anyị kwụsịrị ime ihe kwekọrọ na ya abụghị ihe ọzọ ma ọ bụghị nkwenkwe nwụrụ anwụ.

Mmechi

N'amaokwu mmechi nke mkparịta ụka ya a ma ama banyere okwukwe na ọrụ, Jemes na-ede, sị: "N'ihi na dika aru bu ihe nwuru anwu ma mọ adighi ya, ọbuná otú a okwukwe bu ihe nwuru anwu ma ọlu adighi ya." (Jemes 2:26).

Ọ bụrụ na m na-aga n'okporo ámá otu ụbọchị ma hụ ozu, m pụrụ ikwubi ihe abụọ n'ụzọ dị mfe. Nke mbụ, apụrụ m ikwubi na ahụ ahụ enweghịzi mmụọ na-enye ndụ, nke abụọ, na ahụ a adịbuola ndụ n'ezie. Otu ihe m na-agaghị ekwubi. Agaghị m ekwubi na ozu ahụ adịtụbeghị ndụ ma ọlị.

N'agbanyeghị nke ahụ, n'otu n'ime mgbagwoju anya ndị kasị dị ịrịba ama e nwetụrụla n'Akwụkwọ Nsọ, ọtụtụ ndị ọkà mmụta okpukpe na ndị na-akọwa Akwụkwọ Nsọ ekpebiwo na "okwukwe nwụrụ anwụ" aghaghị ịbụ nke nwụrụ anwụ site na mmalite.

Ma n'ihi gịnị ka o ji kwubie ihe dị otú ahụ? Jemes ji 'okwukwe nwụrụ anwụ' tụnyere ozu nwụrụ anwụ. N'ezie, nke a abụghị ntụnyere na-enweghị isi ma ọ bụ nke na-enweghị nchebara

echiche o mere. Ọ bụrụ na 'okwukwe nwụrụ anwụ' adịtụbeghị ndụ, gịnị ma i jiri ya tụnyere nkume ma ọ bụ ihe ọzọ na-adịghị ndụ?

Ma o doro anya na Jemes ji ihe atụ a mee ihe kpọmkwem n'ihi na o kwesịrị nnọọ ekwesị iji mee ka isi ihe ọ na-ekwu doo anya. Ihe Jems na-echegbu onwe ya bụ banyere Onye Kraịst nke okwukwe ya na-adịkwaghị ike ma na-arụpụta ihe. Ọ na-echegbu onwe ya banyere nwoke ma ọ bụ nwanyị nke okwukwe ya na-adịghịzi arụ ọrụ, dị nnọọ ka ozu nwụrụ anwụ na-adịghịzi arụ ọrụ.

Dị ka Pita onyeozi, Jemes pụrụ ịghọta Onye Kraịst nke na-enweghị àgwà ime mmụọ ndị ọ dị mkpa ka a tụkwasị n'okwukwe ya. (2 Pita 1:5-9) Dịkwa ka Pita, ọ katọrọ ọnọdụ a dị ka nke dị mwute na nke na-awụ akpata oyi n'ahụ.

Nye Pita, onye dị otú ahụ "na-elepụ anya n'ebe dị nso, ọbụna ruo n'ikpu ìsì", o "chefuokwala na a sachawo ya pụọ ná mmehie ndị o mere n'oge gara aga". Nyere James, onye dị otu a—n'agbanyeghị oke olu ha na-ekwu iji dozie nkwenye—nwere okwukwe nke na-adịchaghị mkpa karịa ozu nkịtị.

O doro anya na okwu ndị ahụ siri ike. Ma okwu ndị dị mkpa. Ọ bụ nanị site n'ịkpọ ihe ndị na-adịghị mma n'ụzọ ime mmụọ aha ha—nanị site n'ịhụ ọrịa ime mmụọ dị ka ihe ọ bụ n'ezie—nanị n'ụzọ dị otú a ka a pụrụ imezi ọnọdụ ndị dị otú ahụ.

N'ezie, ọ bụ nanị n'ụzọ dị otú a ka a pụrụ isi zere ha na mbụ. N'ihi na ihe m na-ewere dị ka ihe na-agaghị ekwe omume nye onwe m, m si otú ahụ na-eme ka o sikwuoro m ike izere. Ihe ize ndụ a na-adịghị ahụ anya bụ ihe ize ndụ na-abawanye ụba.

Ya mere, ma ọ dịghị ihe ọzọ Pita chere echiche mgbe o dere okwu ndị a:

> Ya mere, unu ndị m hụrụ n'anya, *ebe unu bu ụzọ mara ihe ndị a*, kpacharanụ anya ka a ghara idufu unu na njehie nke ndị na-eleda iwu anya, unu ewee kwụsị iguzosi ike. (2 Pita 3:17, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

"A dọrọ gị aka ná ntị!" ka onyeozi ahụ kwuru. "Kpachara anya maka ihe ize ndụ ndị dị na ya. Ma ọ́ bụghị ya, i nwere ike ịda site n'ịkwụsi ike gị. Ma ọ́ bụghị ya, e nwere ike iduhie gị gaa n'okporo ụzọ ndị na-adịghị mma."

Ma ọzọkwa, ọ dịghị mkpa na ọ ga-adị otú ahụ. Tụlee ọmarịcha ihe ọzọ: "Ma nābanu uba n'amara na ọmuma nke Onye-nwe-ayi, bú Onye-nzọputa-ayi, Jisus Kraist." (2 Pita 3:18).

"Ọ bụ gị ga-ekpebi ihe ị ga-eme," ka onyeozi ahụ kwuru.

Isi Nke 11

Iso Jizọs Rie Nri

N'okwu ndị metụrụ ndị mmadụ n'obi n'oge ahụ. n'afọ ndị mbụ nke akụkọ ihe mere eme Ndị Kraịst, Jizọs kpọrọ onwe ya òkù ịbịa rie nri abalị. E dekọrọ okwu na-adọrọ mmasị o kwuru n'akwụkwọ ozi ikpeazụ o degaara ọgbakọ asaa dị n'Eshia, sị: "Lee, eguzo m n'ọnụ ụzọ ma na-akụ aka. Ọ buru na onye ọ bula anu olu nkem, meghe kwa uzọ, Mu onwem gābà nime ya, mu na ya gāri kwa nri-anyasi, ya onwe-ya kwa na Mu" (Mkpughe 3: 20).

Ọ ga-abụ ihe na-ezighi ezi iwere nkwupụta a a ma ama dị ka òkù ozioma dị mfe, ọ bụ ezie na a na-emekarị otú ahụ. N'ebe a, Onyenwe anyị na-agwa otu chọọchị Ndị Kraịst okwu, ma o doro anya na, a na-akpọ onye ọ bụla nọ n'chọọchị ka ọ zaghachi.

N'ezie, nke a bụ chọọchị Leodisia, nke a ma ama maka àgwà ya dị ka nzukọ na-adịghị ọkụ ma ọ bụ oyi. Ọnọdụ ahụ, agbanyeghị, ekwesịghị iju anyị anya. Anyị ahụla ugboro ugboro otu ndị ode akwụkwọ Agba Ọhụrụ siri chee ihu n'eziokwu nke ndị kwere ekwe na-ebi ndụ n'ụzọ na-erughị ụkpụrụ Chineke setịpụrụ ha. Ma site n'iche ihu n'eziokwu a, ha chọrọ ịgbanwe ma ọ bụ igbochi ya.

N'ihi ya, anyị pụrụ ịchọpụta kpọmkwem echiche a n'okwu Onyenwe anyị gwara ọgbakọ Leodisia. Nke a bụ otu ndị kwere ekwe na-anya isi n'ihe onwunwe ha, mana ha dara ogbenye n'ụzọ ime mmụọ (Mkpu 3:17-18). Ọ bụ ezie na ha nwere ọrụ (Mkpu 3:15a), n'àgwà ha, ha dị ka mmiri na-adịghị ọkụ ma ọ bụ oyi. Ha adịghị akpali akpali site n'ikpo ọkụ, ha adịghịkwa ewusi ike ma na-enye ume ọhụrụ site n'oyi na-enye ume ọhụrụ. (Mkpughe 3:15b).

Ihe si na ya pụta bụ na ịdị adị ha n'onwe ya dị ka òtù chọọchị nọ n'ihe ize ndụ. E mere ya dị ka e mere chọọchị nile maka ije ozi dị ka ọnụ nke Chineke, nke ahụ bụ, ịbụ ngwá ọrụ maka ikwusa eziokwu Ya - a pụrụ ịnapụ ya ọrụ a. Dị ka ụfọdụ ntapụ mmiri na-adịghị mma , ha nwere ike ịchọta onwe ha ka ha na - asụfu si n'egbugbere ọnụ nke Onyenwe ha (Mkpu 3:16). Ha nwere ike ịtụfu ùgwù ha dị ka ndị na-ekwuchitere Chineke n'ụwa.

Ma, e nwere ihe ọzọ nwere ike ime. Onyenwe anyị na-agwa ha, sị: "Ka ha ra, bú ndi Mu onwem huru n'anya, anamatu ha nmehie ha n'anya, zí kwa ha ihe site n'inye ha ahuhu: [ma ọ bụ, na-azụ ụmụaka] ya mere, nānu ọku n'obi, chèghari kwa" (Mkpughe 3:19)

Ndị Leodisia bụ ụmụ nnupụisi nke Chineke. Ma ịhụnanya nke Onye Nzọpụta ha sooro ha na " zụlite" ha n'ụzọ nke ikwesị ntụkwasị obi Chineke chọrọ. Ọ kpọrọ ha ka ha chegharịa site na-nmụọ nke adịghị ọkụ ma ọ bụ oyi, ma mee ka mmekọrịta ha na Ya dị ọhụrụ.

N'ihi ya, ọ nọ n'ọnụ ọnụ nke ndụ ha. O ji ịba mba ya gwa ha okwu, jirikwa ịdọ aka ná ntị ya kụọ aka n'ọnụ ụzọ nke obi ha. Ma ọ dị ha n'aka ime ihe. Ọ bụ ha ga-emeghere Ya ụzọ. Ọ bụrụkwa na ha emee otú ahụ, ọ ga-eso ha rie nri, ha ga-esokwa ya rie nri. Ọ bụ ha ga-ekpebi ihe ha ga-eme. Ọ gaghị agbawa ụzọ ahụ.

N'agbanyeghị na nghọta a dị mfe, ọ dị mkpa ka a na-eme ka ọ pụta ìhè mgbe niile. N'ike ọchịchị ya, Chineke nwere ike ime ka onye kwere ekwe ọ bụla n'ụwa soro ya. N'ezie, Chineke nwere ike ime ka mmadụ ọ bụla n'ụwa soro ya. Ọ nwere ike ime ka mmadụ niile n'ebe niile hụ ya n'anya.

Ma olee uru nke ahụ ga-abara Chineke? Olee uru ịhụnanya a manyere mmadụ inwe bara? Ọ̀ bụ na ọ bụghị ihe bú isi dị n'ịhụnanya, ma ọ bụrụ na ọ ga-abụ nke ezigbo ya, bụ na a ghaghị inye ya n'efu? Olee nne ma ọ bụ nna kwesịrị ntụkwasị obi nke na-agaghị achọ ka ụmụ ya hụ ya n'anya? Ma n'otu ụzọ ahụ, ọ dịghị nne ma ọ bụ nna maara ihe nke ga-achọ ịmanye nwa ya ịhụ

ya n'anya ọ bụrụgodị na ọ ga-ekwe omume?. N'ụdị mmekọrịta ọ bụla e nwere - n'etiti nne na nna na nwa ha, n'etiti di na nwunye, ma ọ bụ n'etiti ndị enyi - ịhụnanya bara uru nanị mgbe e ji obi ọcha na ọchịchọ obi gosipụta ya.

Nke a bụ ihe ọzọ nkà mmụta okpukpe dabeere na ọrụ na-aghọtaghị. Ha na-eche n'ụzọ na-ezighị ezi na ha na-akwado nzube Chineke. N'ihi ya, ndị nkụzi nzọpụta dabeere na ọrụ na-ekwu na ezi Onye Kraịst ọ bụla aghaghị ịhụ Chineke n'anya. Mana mgbe ndị mmadụ jụrụ otu nke a ga-esi bụrụ eziokwu ebe ọ bụ na ụmụ mmadụ na-agbanwekarị mmetụta ha azịza ha na-enye bụ otu ihe mgbe niile: Chineke na-emesi ya obi ike.

Ọ bụrụ na nke ahụ bụ eziokwu, mgbe ahụ ịhụnanya ahụ abụzighị nke e ji obi ọcha gosipụta. Ọ bụghịzi n'efu. N'ezie, ọ bụghịzi ezi ịhụnanya. Dị ka agbụrụ Ndị Kraịst n'onwe ya, dị ka agha nke ndụ Ndị Kraịst, ịhụnanya anyị nwere n'ebe Chineke nọ n'echiche usoro nzọpụta dabeere na ọrụ - na-aghọ ihe adịgboroja - naanị ònyìnyò nke ezigbo obi ọcha ọ kwesịrị igosi.

Baịbul adịghị akụzi ụdị ihe a. Mkpughe Akwụkwọ Nsọ anaghị akwado ozizi ọ bụla nke na-ekwu na Ndị Kraịst na-ahụ Chineke n'anya n'onwe ha naanị n'ihi na ha bụ Ndị Kraịst.

Iji mee ka o doo anya, e kenyere anyị ikike nke ịhụ ma Chineke ma ndị mmadụ n'anya mgbe a mụrụ anyị ọzọ. O doro anya na a gụnyere ya n'ime "ihe nile di ndu na nsọpuru-Chineke" nke e nyere anyị mgbe anyị tụkwasịrị Kraịst obi (2 Pita 1:3). Ma ọ bụkwa eziokwu na " obiọma na ịhụnanya ụmụnna" bụ àgwà ndị bú isi e ji mara Ndị Kraịst. A gbara anyị ume ka anyị jiri "oké ịdị uchu" na-ewuli àgwà anyị elu. (2 Pita 1:5). N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, a ghaghị ịzụlite ikike nke ịhụnanya ma mee ka ọ na-eto eto.

Site n'enyemaka Chineke, ọ ga-ekwe omume.

Iso Kraịst Na-Akpakọrịta

N'ụzọ doro anya, okwu Jizọs gwara Ndị Kraịst nọ na Leodisia bụ òkù ọ kpọrọ ha ka ha soro ya na-akpakọrịta. N'ebe Ọwụwa Anyanwụ Ụwa n'oge ochie, iso ndị ọzọ na-eri nri bụ ụzọ bú isi e si eso ha akpakọrịta. Ọ bụ ihe bụ isi nke ile ọbịa na akara nnabata onwe onye. N'aka nke ọzọ, mmadụ ịbata n'ebe a na-eri nri n'akpọghị ya òkù bụ ịkparị onye kpọrọ oriri.

Ma echiche nke iso Onye Nzọpụta na-eri nri bụ nanị otu n'ime echiche nke eziokwu Baịbul bara ụba nke anyị na-ezute n'ebe ọzọ. N'ezie, okwu Onyenwe anyị gwara ndị Leodisia gbanyere mkpọrọgwụ n'ozizi O nyere ndị na-eso ụzọ Ya n'ọnụ ụlọ dị n'elu. N'ihi na, n'oge awa ndị ahụ dị oké ọnụ ahịa, nke ikpeazụ ha na Onye Ozizi ha nọkọrọ na tebụl tupu Ya anwụọ, ọ gwara ndị na-eso ụzọ iri na otu ahụ, sị:

> "Onye nwere ihe M'nyere n'iwu, nke nēdebe kwa ha, ọ bu onye ahu nāhum n'anya: onye nāhum n'anya, Nnam gāhu kwa ya n'anya, Mu onwem gāhu kwa ya n'anya, were kwa Onwem gosi ya." (Jọn 14:21).

Ka a mara na ndị na-ege ntị okwu ndị a gụnyere naanị ndị mmadụ a mụrụ ọzọ. Judas Iskariọt apụọlarị (Jọn 13:26-30). Ya mere, a na-akpọ ndị na-eso ụzọ Onyenwe anyị a mụrụ ọzọ ka ha rubere isi. Oku a nwere nkwa na-eso ya. Onye na-eso ụzọ na-erube isi ga-enweta ịhụnanya nke ma Nna ma Ọkpara. "Ọzọkwa, Ọkpara ahụ ga-ekpughere ha onwe ya. O kwuru, sị, 'M ga…egosi ya onwe m.'

Otú ọ dị, ndị na-eso ụzọ ya aghọtaghị okwu ndị a. Echiche ha nile banyere mkpughe nke Mesaịa ahụ dabeere n'atụmanya ha na Ọ ga-apụta n'ihu ọha n'ike na ebube. na mgbagwoju anya,

otu n'ime ha na-ajụ maka nkọwa. "Judas (ọ bughi Iskariot) si Ya, Onye-nwe-ayi, Gini putaworo na I gaje iwere Onwe-gi gosi ayi, ma ọ bughi uwa? " (Jọn 14:22).

Olee ụdị ahụmahụ nke a pụrụ ịbụ? ndị na-eso ụzọ ya nọ na-eche. À ga-eme ka ha hụ ebube Mezaịa ahụ n'ụzọ dị ịtụnanya, n'ụzọ na-enweghị onye ga-ahụ ya?

Azịza Onye Ozizi ha nyere ha na-eme ka ha ghọta ihe ọ na-ekwu. Nke a abụghị ahụmahụ e bu n'obi ikerịta ọnụ, ọbụnadị n'etiti ìgwè ndị ikom a dị n'otu. Kama nke ahụ, ọ bụ ahụmahụ dị ukwuu nke onye ọ bụla n'ime ha ga-enye nzaghachi kwesịrị ekwesị.

Jisus zara, si ya, Ọ buru *na madu* ahum n'anya, *ọ* gēdebe okwum: Nnam gāhu kwa *ya* n'anya, "Ayi gābiakute kwa *ya*, nēme kwa ebe-obibi-Ayi n'ebe *ọ* nọ" (Jọn 14:23, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

N'ihi ya, dị nnọọ ka ozi ahụ e zigaara ndị Leodisia si dị, a kpọrọ onye ọ bụla òkù iso na-akpakọrịta. Jisos gwara ndi Leodisia si, "oburu na onye obula nuru... ma meghee" (Mkpughe 3:20). Na iri na otu ahụ, Ọ na-asị, "Ọ bụrụ na *onye ọ bụla* hụrụ m n'anya, *ọ*... "Na n'amaokwu abụọ ahụ Ọ na-ekwu "n'ezie "M ga-abịakwute *ya*."

Ya mere, Onyenwe anyị Jizọs Kraịst na-enye onwe ya nye onye ọ bụla ndị kwere ekwe dị ka Onye ọbịa dị nsọ. Ọ bụrụ na ha ga-aza Ya, ọ bụrụ na ha ga-hụ ya n'anya ma na-erubere ya isi, ọ ga-eme ka obi ha na ndụ ha bụrụ ebe obibi ya nke mere na ahụmịhe ha ga-adị ka iso onye nzọpụta ha rie nri abalị. N'elu "tebụl" ha na-erikọ ihe ọnụ, ha pụrụ ikwurịta okwu n'enweghị ihe mgbochi, ọ pụkwara ime ka ha mara ya. Ọ pụrụ *igosi* ha Onwe ya.

A ghaghị ịghọta na echiche a dị iche na eziokwu dị ebube na Kraịst bi n'ime onye kwere ekwe ọ bụla site na Mụọ Ya (Ndi Rom 8:9-10). A pụghị iji otu echiche dị mfe kọwaa mmekọrịta anyị na Onyenwe anyị ebighị ebi, n'agbanyeghị otú o si maa mma. Mmekọrịta ndị a dị ọtụtụ ma dị omimi. Ee, ahụ anyị bụ ụlọ nsọ Chineke (1 Ndị Kọrint 6:19-20). Ma, ndụ anyị - ma ahụmịhe anyị n'ụwa - nwekwara ike ịghọ ebe obibi Ya: "Anyị ga-eme ka ebe obibi anyị dị n'ebe ọ nọ!"

N'ezie, Pọl onyeozi makwaara eziokwu a nke ọma, o jikwa okwu a na-agaghị echefu echefu kwuo ya:

> Ọ bu n'ihi nka ka m'ji bue ikperèm abua n'ala nye Nna [nke Onyenwe anyị Jizọs Kraịst]... ka O we nye unu,...me ka unu di ike site n'aka Mọ-Ya nābata nime madu ime unu; *ka Kraist we site n'okwukwe-unu bigide nime obi-unu...* (Ndị Efesọs 3:14, 16-17, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ma Kraịst ọ̀ bụ na o bughị ụzọ biri n'obi ha? O doro anya na o mere otú ahụ. N'agbanyeghị nke ahụ, Pọl pụrụ ịghọta ụdị ahụmịhe pụrụ iche nke Onye Nzọpụta, nke o jikọtara ya na ike ime mmụọ dị n'ime (Ndị Efesọs 3:16) na 'ịbụ onye gbanyere mkpọrọgwụ na onye e mere ka o guzosie ike n'ịhụnanya' (Ndị Efesọs 3:17b).

N'ihi ya, o kpere ekpere maka ahụmahụ ahụ maka ndị kwere ekwe ibe ya. Ahụmahụ ahụ pụrụ iche abụghị nke ha nanị n'ihi na ha bụ Ndị Kraịst. Pọl echeghị na ahụmahụ ime mmụọ a magburu onwe ya ga-esochi nnọọ ntọghata ha.

Onyenwe anyị n'onwe ya ewereghị ihe ọ bụla dị ka ihe dị mkpa n'ịgwa ndị na-eso ụzọ iri na otu ahụ. "*Ọ bụrụ na* onye ọ bụla hụrụ m n'anya,…" ka Onye Nzọpụta ahụ kwuru. Ma e nwere ihe doro anya na-eme ka mmadụ chee echiche, ọzọ: " Onye na-ahụghị m n'anya agaghị edebe okwu m. Okwu ndị a niile unu nụrụ abụghị nke m. Ha bụ nke Nna ahụ, onye zitere m" (Jọn 14:24).

"Ule nke ịhụnanya mmadụ nwere n'ebe m nọ," ka Jizọs kwuru, "bụ nrubeisi nye okwu m. Ma biko cheta na ọ bụrụ na i nupụ isi n'okwu m, ị na-enupụ isi n'okwu nke Nna m."

N'ezie, nke a doro anya dị ka o kwere mee. mkparịta ụka Jizọs na ndị ahụ e mere ka ha dịghachi ọhụrụ nwere, ma ọ ka dị ha mkpa ka a gwa ha na a na-atụ ịhụnanya ha nwere n'ebe Ọ nọ. ọ bụghị site n'okwu ọnụ ha na-ekwu maka ya - kama site n'irube isi n'Okwu Ya n'ezie.

Pita, n'ụzọ pụrụ iche, mere mkpesa dị ukwuu banyere ịhụnanya n'abalị ahụ (Jọn 13:37). Ma tupu mgbede ahụ agwụ, ọ bụghị nanị Pita, kamakwa ndị niile na-eso ụzọ Jizọs, " hapụrụ ya gbalaga." (Matiu 26:56)

Ee e, ịhụnanya abụghị mmeghachi omume na-eme na onwe ya nke onye kwere ekwe ọ bụla na-enye Chineke n'ụzọ na-enweghị mgbagha. Onye Kraịst abụghị ígwè ọrụ na-arụ ọrụ nke a haziri ịhụ Onyenwe anyị n'anya na onye na-enweghị ike ime ihe ọ bụla ma ọ bụghị ihe a haziri ka o mee. Echiche ahụ n'onwe ya bụ ihe na-ekwekọghị n'okike ma na-asọ oyi.

Chineke ekeghị ígwè ọrụ. O kere ụmụ mmadụ n'anụ ahụ́. Mgbe ụmụ mmadụ dara n'ogige Iden na enweghịzi ike ịhụ Onye kere ha n'anya, Chineke gbapụtara ha site n'obe ma nyeghachi onye ọ bụla kwere na Kraịst ikike a. "Ugbu a, Ọ na-akpọ ụmụ Ya ka ha bụrụ ndị na-erube isi n'ụzọ nke ịhụnanya, nke gbadoro ụkwụ n'onyinye nke ndụ nke bụ n'efu n'ezie." Ayi onwe-ayi nāhu n'anya, n'ihi na Ya onwe-ya buru uzọ hu ayi n'anya." (1 Jon 4:19)

Ma Chineke n'onwe ya hụrụ anyị n'anya n'efu na Ọ hụrụ anyị n'anya na-enweghị njedebe n'onwe ya. Ya mere, o doro anya na Ọ chọrọ ka ịhụnanya anyị n'ebe Ya nọ bụrụ ihe na-egosipụta ịhụnanya Ya n'ebe anyị nọ, ma bụrụkwa nke na-apụta n'onwe ya n'ime anyị.

N'ihi nke ahụ, n'ime Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, Chineke na-achọ ịhụnanya anyị. Ọ na-agba ume ma na-akpọ òkù, Ọ kwere nkwa na Ọ ga-enye anyị ịhụnanya Ya site n'inyere anyị mmekọrịta miri emi na Ya.

Ọ chọrọ ịhụnanya anyị nke ukwuu, nke a bụ eziokwu. Ma ọ gaghị amanye anyị ihụ Ya n'anya:"Lee, eguzo m n'ọnụ ụzọ na-akụ aka."

Ndụ Na-Anọgide

O teghị aka Onyenwe anyị gwachara ndị na-eso ụzọ ya okwu ndị ahụ anyị nọ na-atụgharị uche, ya na ha hapụrụ Ụlọ Elu. O kwuru sị "Bilienu, ka ayi si n'ebe a pua." (Jọn 14:31), ya mere nri anyasị ikpeazụ ahụ, na mmekọrịta ime mmụọ ya nile bara ụba, bịara ná njedebe.

Ihe ịrụ ụka adịghị ya na Jizọs na ndị na-eso ụzọ ya eruwo Ugwu Oliv, bụ́ nke ubi vaịn na ubi mkpụrụ osisi jupụtara na ya, mgbe e kwuru okwu ndị ọzọ e dekọrọ:

> "Mu onwem bu ezi osisi vine, Nnam bu kwa onye-ọlu-ubi. Alaka ọ bula nimem nke nādighi-ami nkpuru, O wepu ya: alaka ọ bula nke nāmi nkpuru, O nēme kwa ya ka ọ di ọcha, ka o we mia nkpuru kari...Nọgidenu nimem, Mu onwem kwa nime unu. Dika alaka nāpughi imi nkpuru n'onwe-ya, ọ buru na ọ nọgideghi n'osisi vine; otú a ka unu onwe-*unu* nāpughi, ọ buru na *unu* anọgideghi nimem." (Jọn 15:1-2, 4, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ọ dịghị ọtụtụ ebe n'ime Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ nke na-eguzogide echiche nzọpụta dabeere na ọrụ nke siri ike dịka nke a. Ọ bụ naanị site n'ịtụgharị ihe ya n'ụzọ jọgburu onwe ya ka e nwere ike, ọbụna n'ụzọ na-adịghị mma, ime ka ọ dabara n'echiche nke nzọpụta dabeere na ọrụ.

Ọzọkwa, ndị nwoke iri na otu ndị a mụrụ ọzọ bụ naanị ndị na-ege ya ntị. Ma Onye-nwe anyị anaghị eche na ndị a ga-amị mkpụrụ n'ezie, kama ọ na-agba ha ume ka ha 'nọgide' n'ime Ya maka ebumnuche ahụ. N'ezie, dịka anyị maara nke ọma, tupu abalị agaa n'ihu, ha niile

akwụsịla ime otú ahụ. Dị ka Matiu si dee (Mat.26:56), “ Mbe ahu ndi nile nēso uzọ-Ya rapuru Ya, ḅalaga.”

Ọ bụ ihe na-adọrọ mmasị na mgbe Jizọs kwuru na mbụ, “Ayi gābiakute kwa ya,.” (Jọn 14:23), O ji okwu Grik metụtara okwu ahụ bụ́ “nọgidesie ike.” N’eziokwu, ọ kwuru, “nēme kwa ebe-obibi-Ayi n'ebe ọ nọ”!

Ya mere, eziokwu ndị a na-ekwu ebe a nwere njikọ chiri anya. Ha bụ n'ezie otu eziokwu.

N'ụlọ elu ahụ, Onyenwe anyị kụziiri ndị ikom a na nrubeisi ime ihe o nyere n'iwu ga-eweta ahụmịhe nke Nna Ya nakwa Ya nwe Ya “ina-anọgidekwa” ná ndụ ha. Ugbu a, na mkpọda nke Olivet, Ọ na-eji ihe dị iche akọwa otu eziokwu ahụ.

Jizọs sịrị na e nwere ike iji mmekọrịta dị n'etiti ndị ikom a na ya dị ka ndị na-eso ụzọ ya tụnyere nke dị n'etiti osisi vaịn na alaka ya. Dịkwa nnọọ ka a na-eme n'ubi vaịn, ebe a pụrụ igbubi alaka ndị dị n'osisi vaịn ha, otú ahụkwa ka a pụrụ isi mee nke a n'ahụmahụ nke ndị na-eso ụzọ Ya. Ọ bụrụ na nke ahụ emee, ịmị mkpụrụ ga-akwụsị. Ya mere, ndị na-eso ụzọ ga-akpachara anya ka ha “nọgide” n'ime Ezi Vine ahụ.

Ọ bụ ezie na a maara nke a nke ọma, ọtụtụ ndị agụwo ihe atụ nke osisi vaịn na alaka ya dị ka a ga - asị na ọ na - akọwa ọnọdụ nzọpụta. Mgbe ahụ, ha ekwubiwo na a pụrụ ịtufu nzọpụta, ebe ọ bụ na a pụrụ ikewapụ alaka ahụ n'ụzọ doro anya n'osisi vaịn ahụ.

Ma nke a bụ nnọọ ihe na-enweghị ihe ndabere ọ bụla n'Oziọma Jọn. Ọ bụ ihe a na-apụghị ikweta ekweta na onye ọ bụla pụrụ iji nlezianya gụọ isiakwụkwọ iri na abụọ mbụ nke akwụkwọ a ma mesịa ruo nkwubi okwu dị otú ahụ. Anyị ahụwọrị ugboro ole, na otu o siri sie ike, onye nkwusa ozioma nke anọ na-akụzi na onyinye nke ndụ ebighị ebi enweghị ike ịla n'iyi, ọ dịghịkwa mkpa ka anyị kwughachi mkparịta ụka ahụ ebe a.

O doro anya ikwu na echiche ahụ bụ na Jọn 15 na-akụzi na ndị mmadụ nwere ike tufuo nzọpụta na-aga megide nkuzi nke Jọn. Echiche ahụ apụghị ịbụ eziokwu.

Ma echiche nzọpụta dabeere na ọrụ banyere ederede a juputara n’ọgbaghara. Ndị nkuzi nzọpụta dabeere na ọrụ na-ahụkarị mmekọrịta nke ‘ịnọgide’ dịka nkọwa nke ọnọdụ nzọpụta.[1] Ma iwu nke ịnọgide na-egosi na ihe megidere nke ahụ - ịghara ịnọgide na-adịgide adịgide - ga-ekwe omume. Mana n'ọtụtụ nkuzi nzọpụta dabeere na ọrụ, a na-ekwu na ọ gaghị ekwe omume maka onye a mụrụ ọzọ. Ya mere, iwu nye Ndị Kraịst ka ha nọgide, na-eme ka ọ bụrụ ihe egwuregwu ọzọ. N’ihi na, dịka ha si kwuo, Onye Kraịst ọ bụla na-eme ya agbanyeghị.

Ọbụna nke ka njọ, Jọn 15:6 na-ekwu banyere alaka e gbuturu a ga-ebipụ ya n'osisi vaịn ahụ, ya akpọnwụọ, e wee kpọọ ya ọkụ. Ma gịnị ka nke a pụrụ ịpụta n'echiche nke nzọpụta dabeere na ọrụ? Ọ bụrụ na mmekọrịta nke osisi vaịn na alaka ya bụ nkọwa nke ọnọdụ nzọpụta, nke ahụ pụtara na onye a na-azọpụtaghị abụghị alaka ọbụla site na mmalite. Mgbe ahụ, olee otú a pụrụ isi kọwaa onye dị otú ahụ dị ka alaka nke bụ́ ndị kpọnwụrụ akpọnwụ? N'ụzọ doro anya, na Jọn 15, nkà mmụta okpukpe nzọpụta dabeere na ọrụ na-eduga ndị na-akwado ya n'ọgba aghara na-enweghị olileanya.

Ọ bụ njehie dị ukwuu—ma nke na-adịghị mkpa —iji lee ihe atụ nke osisi vaịn na alaka ya dịka onyonyo nke nzọpụta. E nweghị ihe ọ bụla n’ederede ahụ na-egosi nke a.

N'ụzọ megidere nke ahụ, ihe odide ahụ na-egosi na ihe atụ ahụ metụtara ịbụ onye na-eso ụzọ. Ya mere, n'okwu ikpeazụ Ya banyere ihe atụ a dị mkpa, Jizọs na-asị: “Nime nka ka anēnye Nnam otuto, ka unu nāmi nkpuru ri nne; *unu gābu kwa ndi nēso uzọm*” (Jọn 15:8, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Anyị ekwubuola na ịbụ onye na-eso ụzọ bụ n'ụzọ bụ́ isi ahụmahụ nke mmụta ime mmụọ. Ọ bụ usoro nke nwere ike na kwesịrị ịmalite ozugbo a mụsịrị anyị ọzọ, site n'okwukwe, n'ime ezinụlọ nke Chineke. Ma anyị ahụwokwa na, n'adịghị ka anyị na-adịgide adịgide ịbụ onye so

n'ezinụlọ Chineke, ịbụ onye na-eso ụzọ bụ ahụmahụ nke ọ bụ anyị ka ọ dị n'aka ịnọgidesi ike. Site n'enyemaka Chineke, anyị ga-ahụ ya ruo ọgwụgwụ.

Ndị a mụrụ ọzọ, ya bụ—ndị dị ka ndị iri na otu Jisọs na agwa okwu — ga-amụta na ihe nzuzo nke ịbụ onye na-eso ụzọ bụ ịzụlite mmekọrịta nke 'ịnọgide' n'ime Onye Nkuzi ha. Ọ bụrụ na ha mee nke a, Onye-nwe anyị kwadoro na ha ga-ewetara Chineke otuto site n'ịmị mkpụrụ. Ma n'ime ime nke a, ha ga-abụ umu 'akwụkwọ' Ya n'eziokwu, n'ihi na Ya onwe Ya nyere Nna otuto n'ụzọ a.

Ma gịnị ga-eme ma ọ bụrụ na onye na-eso ụzọ Kraịst anaghị anọgide n'ime Kraịst? Nsonaazụ ya gosiri na amaokwu nke isii: 'Ọ buru na onye ọ bula anọgideghi nimem, atupu ya n'èzí dika alaka, ọ kpọnwu kwa; ha we chikọta ha, tubà ha n'ọku, ewe rechapu ha ọku.' (Jọn 15:6).

Nkowa a akpatawo mgbagwoju anya na-enweghị isi. Ihe kpatara ya bụ na ọtụtụ ndị na-agụ Akwụkwọ Nsọ nwere ọchịchọ siri ike ịkọwa 'ọkụ' dị ebe a dịka ọkụ alá mmụọ. Ma nke a bụ ntụgharị na-adịghị ezi uche. Enweghị ihe kpatara ọ bụla iji were ọkụ ahụ dịka ọkụ n'eziokwu, dịka anyị na-adịghị ekwu maka osisi vaịn n'eziokwu, alaka n'eziokwu, ma ọ bụ mkpụrụ n'eziokwu. "Ọkụ" ebe a bụ naanị ihe atụ ọzọ n'ụzọ ihe atụ gbasara ịkọ ubi.

Ya mere, ihe mere n'ubi vaịn nile dị na Palestịn, nwere ike ime ndị na-eso ụzọ ya. Ọ bụrụ na ha adaghị 'nọgide' n'ime Jizọs, a ga-ekewapụ ha na ahụmịhe nke mkpakọrịta ha na Ya: a ga-atụfu ha dị ka alaka, a ga-ebibikwa njikọ chiri anya ha na Ezi Osisi Vaịn ahụ nwere. Ọzọkwa, ịhapụ njikọ dị ndụ ha na Ezi Osisi Vaịn ahụ ga-eme ka ndụ ime mmụọ ha "kpọnwụọ"; ha ga-"akpọnwụ". N'ikpeazụ, a ga-atụba ha n'ime "ọkụ" nke ule na ntaramahụhụ Chineke: a ga-achịkọta ha, tụba ha n'ime ọkụ, a ga-akpọkwa ha ọkụ.

Ọ dịghị ihe pụrụ iche n'ụdị nkọwa a. Ọ bụ nanị nkọwa doro anya nke ọnọdụ ime mmụọ nke Agba Ọhụrụ kọwara n'ụzọ dịgasị iche.

N'ebe Pita nọ, nke a nwere ike ịbụ onye Kraịst nke na-enweghị àgwà ndị dị mkpa nke kwesịrị onye Kraịst, ọ bụ "onye kpuru ìsì, onye nāhu inyoghi-inyoghi, ebe ọ chezọrọ nsachapu nke nmehie ochie ya nile (2 Pita 1:9). Nye Jemes, ọ pụrụ ịbụ Onye Kraịst nke na-enweghị ọrụ na onye okwukwe ya na-adịkwaghị mkpa ma dị ndụ (Jemes 2:14-26). N'ebe Pọl nọ, ọ nwere ike ịbụ Onye Kraịst nke jụrụ "ezi akọ na uche" ma daba n'ahụhụ nke ụgbọ mmiri kpụrụ ekpụrụ na ihe gbasara okwukwe (1 Tim 1:19). A pụrụ "inyefe onye Kraịst dị otú ahụ n'aka Ekwensu" ka o wee nwee ike "ịmụta" ihe ime mmụọ ndị ọ dị mkpa ka ha mụta (1 Tim 1:20).

Dị ka ihe atụ niile, n'ezie, ọbụna ihe atụ ahụ nke vaịn/alaka nwere oke ya. O doro anya na ọ nwere ike igosi ịdọ aka ná ntị Chineke dị ka ọkụ, dị nnọọ ka Akwụkwọ Nsọ Agba Ochie na-akọwakarị ikpe Chineke n'oge n'oge n'ebe ndị ya bụ́ Izrel nọ n'okpuru otu ihe oyiyi ahụ (Ps 79:5; 89:46; Aịsa 10:17-19; Jer 4:4; 7:20; 15:14; 17:27; wdg).[2] Ma ihe ihe atụ a na-apụghị ime bụ ikwu okwu banyere mweghachi.

N'ubi vaịn a na-ahụ anya, a pụghị ịdọghachi alaka e gbuturu egbutu n'ebe o kwesịrị ịdị n'osisi vaịn ahụ. Ma, ọ gaghị adị otú ahụ ma a kpọọ ya ọkụ. Ma dị ka ahụmahụ nke ndị Kraịst na-eso ụzọ na-egosi, e megheere ndị chọrọ ya ụzọ ka ha na Kraịst dịghachi ná mma. N'ezie, "Ọ buru na ayi ekwuputa nmehie-ayi, Ọ bu Onye kwesiri ntukwasi-obi, buru kwa Onye ezi omume, ka O we ḅaghara ayi nmehie-ayi, sachapu kwa ayi ajọ omume nile." (1 Jọn 1:9).

N'eziokwu, ndị na-eso ụzọ iri na otu ahụ nile kwụsịrị iso Ezi Osisi Vaịn ahụ na-akpakọrịta n'otu abalị ahụ. Ma a kpọghachitekwara mmadụ iri na otu ahụ nile. Ndụ ha n'ọdịnihu jupụtakwara n'ezi mkpụrụ.

Mmechi

N'otu abalị ahụ, bụ́ nke ndị dere Oziọma ndị ahụ kọwara n'ụzọ zuru ezu, Jizọs dọrọ nnọọ Pita, bụ́ onye nwere obi ike n'onwe ya, aka ná ntị.

Onyenwe anyị wee sị, Saimon, Saimon, le, Ekwensu riọtara unu, ka ọ yọcha unu dika ọka: ma Mu onwem riọrọ aririọ bayere gi, ka okwukwe-gi ghara igwu agwu: gi-onwe-gi, mbe i GĒCHIGHARIWORI, gi me kwa ka umu-nna-gi guzosie ike. (Luk 22:31-32, mesiri ya ike).

N'ụzọ dị mwute, a ṅaghị ntị n'ịdọ aka ná ntị a. Nzaghachi Pita na-ewepụ atụmanya ọ bụla nke ọdịda n'akụkụ ya: “ O we si Ya, Onye-nwe-ayi, abum onye edoziworo iso Gi ga rue ulo-nkpọrọ ru kwa ọnwu. “ (Luk 22:33).

“Tụkwasị m obi!” ka Pita kwuru. “Ahụrụ m gị n'anya nke ukwuu iso gị n'ụlọ mkpọrọ, ma ọ bụ ọbụna ịnwụ maka gị!”

N'oge na-adịghị anya mgbe nke ahụ gasịrị, Jisọs na mmadụ iri na otu ahụ hapụrụ mkpakọrịta ha na-enwe n'ọnụ ụlọ ahụ dị n'elu ma gaa n'Ugwu Oliv. N'ebe ahụ, dị ka anyị hụworo, Onyenwe anyị nyere ndị na-eso ụzọ Ya okwu ịdọ aka ná ntị ọzọ.

“Nọgidenụ n'ime m”, ka ọ gwara ha. Ma okwu Grik e si sụgharịta 'ịnọgide' pụtara n'ụzọ bụ́ isi 'ịnọgide' n'otu ebe. Ya mere Onye Nzọpụta na-ekwu, Nọgidenụ n'ime m. Ekwela ka njikọ gị na M mebie!

Ọzọ, obere oge mgbe nke ahụ gasịrị, ha bịara Getsemane na Onyenwe anyị nyere ịdọ aka ná ntị ọzọ: “ Nēkpenu ekpere ka unu ghara ibà n'ọnwunwa.” (Luk 22:40).

Mgbe ọ na-alaghachi n’ebe ọna ekpe ekpere mgbu na-ewute nke ukwuu, Ọ dọrọ ha aka ná ntị na nke ikpeazụ ya, sị: “Gịnị mere unu ji na-ehi ụra? Bilie ma kpee ekpere, ka unu wee ghara ịba n'ọnwụnwa [ma ọ bụ, ule]” (Luk 22:46).

Mgbe ọ na-alaghachi ekpere ịta ahụhụ , Ọ dọrọ ha aka ná ntị na nke ikpeazụ ya, sị: “Gịnị mere unu ji na-ehi ụra? Bilie ma kpee ekpere, ka unu wee ghara ịba n'ọnwụnwa [ma ọ bụ, ule]” (Luk 22:46).

Ndị nile na-agụ Baịbul maara ihe merenụ nke ọma. Ihe a na-amaghị nke ọma bụ na ihe omume ndị a na-emezu kpọmkwem Jọn 15:6 ná ndụ nke mmadụ iri na otu ahụ. N'ihi nke a, Pita bụ ihe atụ a na-ahụkarị.

A kwụsịrị iso Ezi Osisi Vaịn ahụ na-akpakọrịta ka Pita na ndị ọzọ hapụrụ ebe ahụ Onye Ozizi ha. Lee ka abalị ahụ gaara esi dị iche nye ha ma a sị na ha ji obi ike soro Ya! Ma alaka ndị ahụ dịzi a ga - ebipụ ha n'osisi vaịn ahụ nke bụ́ eziokwu, ha ga - anọkwa n'ime ya kpọnwụọ ma daa mbà. A na-ahụ nke a n'oge na-adịghị anya n'ihe ndị na-esochi.

E jirila nkà mụnye “ọkụ” nke ule na ọnwụnwa site n'aka Ekwensu. Dị nnọọ ka Onyenwe anyị buru n'amụma, Ekwensu siiri Pita nke ọma ihe e ji afụcha ọka dị nnọọ ka onye na-azọcha ọka si afụcha ọka wit. N'ezie, mwakpo Ekwensu na-awakpo Pita dị nnọọ njọ nke na okwukwe ya nwere ike ghara isi ike O nwere ike ịbụ na ọkụ ahụ gbagburu ya! Ma a nụrụ arịrịọ Nna ya Ukwu ma okwukwe ya adaghị (Luk 22:32)

Ma Pita n'onwe ya kụrụ afọ n'ala. N'oge ahụ, ọ gọnahụrụ Onyenwe ya ugboro atọ. Ma site n'amara Chineke, e weghachikwara Pita. Anya mmiri ya nchegharị (Luk 22:62) bụ n'ezie nzọụkwụ mbụ na ya “laghachi” ka Kraịst (Luk 22:32) na ahụmahụ ọhụrụ nke ịnọgidesi ike n'ime Ezi Vaịn.

Pita chegharịrị n'ezie. Nke ahụ bụ ihe ndị Leodisia kwesịrị ime, kwa. Jizọs n'onwe ya gwara ha otú ahụ: “Ndị nile m hụrụ n'anya ka m na-abara mba ma na-adọ aka ná ntị ịdọ aka ná ntị. Ya mere, na-anụ ọkụ n'obi, chegharịakwa. Ọ bụrụkwa na ha mee otú ahụ, ha ga na-emeghe ụzọ maka mkpakọrịta chiri anya Onwe ya. Ya na ha na-erikọ nri ọnụ. Jizọs chọrọ ka ahụmahụ

na ndị Kraịst nọ na Leodisia dị nnọọ ka n'ezie dị ka Ọ chọrọ ya na ndị na-eso ụzọ iri na otu. Ọ chọkwara ka anyị na-eme otú ahụ.

Ma na nzọụkwụ ọ bụla nke ụzọ anyị ga-eme nhọrọ na-enweghị nke ihe ùgwù a na-apụghị ghọtara ma ọ bụ nọgidere na-enwe. Ọ bụrụ na anyị bụ ije na Ya, anyị ga-ahọrọ ịnọnyere Ya. Ọ bụrụ na anyị adaa Ọ bụrụ na anyị enwee ike ịbịaru Ya nso, anyị aghaghị ịhọrọ ichegharị ma chigharịkwuru Ya.

Ma ruo mgbe anyị na-eme, Ọ na-echere anyị: "Lee, m guzo n'ọnụ ụzọ na kụọ aka."

Isi Nke 12

Nchegharị

Pita chegharịrị. Anyị pụrụ nnọọ inwe olileanya na ọ bụ otú ahụ ka ọ dị ndị Laodisia. N'ezie, a kpọkwara ọgbakọ dị n'Efesọs (Mkpughe 2:5), ọgbakọ dị na Pagamọs (Mkpughe 2:16), na ọgbakọ dị na Sadis (Mkpughe 3:3) òkù ka ha chegharịa.

N'oge ọzọ, Ndị Kraịst nọ na Kọrint chegharịrị. Pọl kọwara nchegharị ha n'ụzọ dị otú a:

> N'ihi na asi na ọ bu ezie na ejim akwukwọ-ozim me ka o wuta unu, akwaghm uta, asi na ọ bu ezie na anamakwari uta; n'ihi na anamahu na akwukwọ-ozi ahu mere ka o wuta unu, ma asi na ọ bu ezie na ọ bu nání otù oge awa ka o wutara unu. Uḅu a anamaṅuri ọṅu, ọ bughi na emere ka ihe wuta unu, kama na emere ka o wuta unu *rue nchèghari*: n'ihi na emere ka o wuta unu dika Chineke chọrọ, ka unu we ghara isite n'ayi yi iyì n'ihe ọ bula. (2 Ndị-Kọrịnt 7:8-9, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

O yikarịrị ka Pọl ọ na-ekwu okwu ebe a banyere ịba mba ya n'ebe chọọchị nọ (1 Ndị Kọrint 5:1-13) maka ikwe ka a ghara ikpe ikpe nke ịkwa iko. O yiri ka 2 Ndị Kọrint 7:12 ọ̀ na-ezo aka n'okwu ikpe a, bụ́ nke o doro anya na ndị Kọrint doziri ugbu a dị ka Pọl si chọọ.

Ma n'agbanyeghị kpọmkwem ihe e zoro aka na ya, otu ihe doro anya: *Nchegharị n'ime Agba Ọhụrụ abụghị naanị maka ndị na-ekweghị ekwe ma ọ bụ maka oge ntụgharị.*Ọ pụrụ ime ugboro ugboro n'ime ahụmahụ ndị Kraịst, mgbe ọ bụla ọ dị mkpa.

N'ihi ya, ikekwe ọ bụghị ihe ijuanya na ma Matịn Luta ma Jọn Kalvịn, bụ́ ndị oké Ndozigharị ahụ, lere nchegharị anya dị ka ụzọ isi chịkọta ahụmahụ ndị Kraịst.

Luta dere, sị: "Onyenwe anyị na Nna anyị ukwu bụ́ Jizọs Kraịst, n'ikwu 'Chegharịanụ, wdg,' chọrọ ka ndụ ndị kwere ekwe dum bụrụ nchegharị."[1] N'otu ebe na-adọrọ mmasị n'akwụkwọ bụ́ *Ịnstịtuts*, Kalvịn na-ekwu, sị: "N'otu okwu, echere m na nchegharị bụ ime ka mmadụ dịghachi ọhụrụ, bụ́ nke ga-emecha mee ka anyị nwetaghachi onyinyo Chineke n'ime anyị."[2] N'oge na-adịghị anya mgbe nke ahụ gasịrị, Onye na-eme mgbanwe ahụ na-ekwu, sị:

> Ya mere, n'ime mmeghari ọhụrụ a, e weghachiri anyị site n'amara nke Kraist n'ezi omume nke Chineke, nke anyi dara na Adam... A dịghị emezu mweghachi a n'otu oge, ma ọ bụ n'ụbọchị, ma ọ bụ n'afọ.[3]

O na agbakwụnye na Onye-nwe anyi na-eme ka uche ndị ya dị ọhụrụ ka ha wee dị ọcha ka "ha wee nwee ike itinye ndụ ha niile na nchegharị, ma mara na agha a ga-akwụsị naanị site n'ọnwụ."[4]

Ntụle ndị a bara uru nke ukwuu, anyị ga-alaghachikwa nsa ha n'isiakwụkwọ a. Ma ugbu a, anyị aghaghịkwa igosi na ma Kalvịn ma Luta eleghị nchegharị anya dị ka *ihe a chọrọ iji nweta* nzọpụta ebighị ebi.[5] Ha abụọ kwenyesiri ike n'echiche ahụ e nwere n'oge Ndozigharị ahụ bụ́ nke a kọwara n'okwu bụ́ *sola fide*— "okwukwe naanị."

Ọ dịghị echiche ọzọ dabeere na Baịbụl ma ọ bụ nke e ji ezi obi nakwere. Okwukwe naanị (ọ bụghị nchegharị *na* okwukwe) bụ naanị ọnọdụ maka izi ezi na ndụ ebighi ebi.

N'ime ndị nile so dee Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, Luk bụ onye kasị kwuo okwu banyere nchegharị. N'agbanyeghị nke ahụ, n'otu n'ime akụkọ Luk ndị a kasị mara amara, otu onye nche ụlọ mkpọrọ Filipaị nke obi na-adịghị mma jụrụ Pọl na Saịlas, sị, "Ndị nwe m, gịnị ka m ga-eme ka e wee zọpụta m?" Azịza ha nyere ya bụ naanị azịza Baịbụl maara maka ajụjụ dị otú a: "Kwere

n'Onyenwe anyị Jizọs Kraịst, a ga-azọpụtakwa gị, gị na ezinụlọ gị" (Ọrụ Ndị-Ozi 16:31). Ọ dịghị okwu ọ bụla dị n'ebe a—ọbụnadị otu mkpụrụ okwu!—banyere nchegharị. Pọl na Saịlas *ekwughị*, sị, "Chegharịanụ ma kwere," kama nanị, "kwere."

Ndị nkuzi usoro nzọpụta dabeere na ọrụ nọ n'ọnọdụ dị egwu na ederede dị ka nke a. Ha na-anwa isi n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ a wepụta ozizi ha site n'ịkọwa ihe ọ pụtara.[6] Ma ọ dịghị ebe ahụ, ọ dịghịkwa ihe ọmụmụ nkà mmụta okpukpe ọ bụla pụrụ itinye ya n'ebe ahụ.

Dị ka anyị hụworo, mgbalị ịchọta echiche nke nchegharị na Ịhapụ onwe onye n'okwu ahụ bụ "kwere" enweghị ntọala asụsụ ma ọlị. Okwu ahụ bú "kwere" pụtara "kwere"—ma n'asụsụ Bekee ma n'asụsụ Grik.

N'ezie, ọ dịla anya Jọn Kalvịn jụrụ echiche bú na a pụrụ ịmata ọdịiche dị n'etiti nchegharị na okwukwe. O dere , sị:

> N'ihi na ịgụnye okwukwe na nchegharị, na-emegide ihe Pọl kwuru n'Ọrụ Ndịozi [20:21]—na ọ gbara àmà "nye ma ndị Juu, ma ndị Grik, nchegharị n'ebe Chineke nọ, na okwukwe n'ebe Onyenwe anyị Jizọs Kraịst nọ"; ebe o kwuru banyere okwukwe na nchegharị, dị ka ihe abụọ dị iche kpamkpam.[7]

Ọ bụ ihe dị oké njọ mgbe ọdịiche dị na Baịbụl n'etiti okwukwe na nchegharị dara, na mgbe e sikwa otú ahụ mee nchegharị ihe a chọrọ iji nweta ndụ ebighị ebi. N'ihi na n'okpuru nghọta nke ihe ndi a, a na-edegharị ozizi okwukwe nke Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ kpamkpam ma na-ejide ya ka ọ bụrụ onye a dọọrọ n'agha maka nchegharị. Ka a sịkwa ihe mere otu ọkà mmụta n'ihe odide Kalvịn ji kwuo, sị:

> Ndị na-akụzi na nchegharị na-ebu okwukwe ụzọ, ma na-eme ka okwukwe na mgbaghara mmehie dabere ná nchegharị, adịghị ahụ na ọnọdụ ha yiri nke ozizi nchegharị nke ndị Rom nke Kalvịn ji obi ike megide.[8]

A pụghị ime nkwekọrịta n'akụkụ a ma ọ bụrụ na anyị chọrọ ichebe na ikwusa eziokwu Baịbụl nke *okwukwe naanị*. Ime ka nchegharị bụrụ ihe a chọrọ iji nweta nzọpụta ebighị ebi bụ nnọọ ịlaghachi n'ozizi ndị Roman Katọlik.

"Ma," mmadụ pụrụ ịsị, "ọ̀ bụ na Baịbụl adịghị ekwupụta ihe Chineke chọrọ maka nchegharị?" N'ezie ọ na-eme, ma eleghị anya ọ dịghị ebe ọ dị ike karịa n'Ọrụ Ndị-Ozi 17:30 bú ebe Pọl kwupụtara, sị: "Ya mere Chineke lefuru oge nile nke amaghi-ihe anya; ma ubu a Ọ nāgwa *madu ka ha nile chègharia n'ebe nile*." (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

À pụrụ ime ka nkwupụta a kwekọọ na *sola fide*—okwukwe naanị? Ee, ọ pụrụ, ebe ọ bụ na Baịbụl adịghị emegide onwe ya. Ime ka ha kwekọọ dị nnọọ mfe ma dị ka o kwesịrị ịdị. Olee otú?

N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, anyị pụrụ ikwu nke a: Òkù nke okwukwe na-anọchi anya Òkù nke ndụ ebighị ebi. Òkù ahụ a na-akpọ ndị mmadụ ka ha chegharịa bụ òkù a kpọrọ ha ka ha na Chineke dịrị ná mma.

Ọ bụrụ na okwu ahụ bụ nanị, "Gịnị ka m ga-eme ka a zọpụta m?" azịza ya bụ ikwere na Onyenwe anyị Jizọs Kraịst (Ọrụ Ndị-Ozi 16:31). Ọ bụrụ na ọ bụ nke sara mbara bú, "Olee otú mụ na Chineke ga-esi dị ná mma?" azịza ya bụ "nchegharị n'ebe Chineke nọ, na okwukwe n'ebe Onyenwe anyị Jizọs nọ" (Ọrụ Ndị-Ozi 20:21).

Ọzọkwa, ọ bụrụ na mmadụ dị njikere inwe okwukwe—dị ka onye nche ụlọ mkpọrọ ahụ nọ na Filipaị dị—onye ahụ pụrụ iwere nzọụkwụ a ozugbo. Mgbe nke ahụ gasịrị, a pụrụ ịkụziri ha ihe ndị ọ dị mkpa ka ha chegharịa na ha ma ọ bụrụ na ha ga-eso Chineke na-eje ije. N'oge ndụ onye Kraịst, ọ ga-adị mkpa ka onye ahụ kwere ekwe chegharịa ọtụtụ ugboro dị ka Akwụkwọ Nsọ na-agba akaebe ya n'ụzọ doro anya. Ma ọ dịghị onye a ga-azọpụta karịa otu ugboro.

N'ihi ya, ọ bụ ezie na ezi nchegharị *pụrụ* ibute nzọpụta ụzọ (dị ka anyị ga-ahụ), ọ *dịghị* mkpa na ọ ga-adi otu ahụ. Ebe ọ bụkwa na ọ dịghị oké mkpa maka nzọpụta dị ka ndị dị otú ahụ, ọ bụghị n'echiche ọ bụla ọnọdụ maka nzọpụta. Mana eziokwu ka bụ na Chineke na-achọ nchegharị n'aka mmadụ niile ma na-etinye *nwekọ ha na Ya* na nke ahụ.

Ka anyị leba anya n'ihe Okwu Chineke kwuru banyere nke a.

Ihe Okwu Ndị E Ji Dee Baịbụl n'Oge Ochie Pụtara

Isi okwu ndị dị n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ Grik maka nchegharị bụ aha *metanoia* (“nchegharị”) na ngwaa *metanoeō* (“ichegharị”). Na mbụ, okwu Grik ndị a pụtara ịgbanwe obi mmadụ. Ma, akwụkwọ ọkọwa okwu Grik e ji eme ihe n'oge a edeghị ebe ọ bụla n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ nke e kwuru 'ịgbanwe obi mmadụ.'[9]

N'iji ya eme ihe n'ozuzu ya, ngwaa na aha Grik ahụ bịara bụrụ ihe fọrọ nke nta ka o kwekọọ n'okwu Bekee ndị bụ́ “chegharia” na “nchegharị.”[10] Na Septuagint, ma ọ bụ Akwụkwọ Nsọ Agba Ochie nke Grik, ngwaa Grik ahụ sụgharịrị okwu Hibru nke pụtara “inwe mwute,” “ichegharị.”[11]

N'ihi ya, otú e si sụgharịa okwu ndị a na Baịbụl Bekee anyị bụ nke dị mma n’ozuzu ya., ihe anyị ga-atụlekwa n'isiakwụkwọ a ga-egosikwa na nke a bụ eziokwu.[12]

Nchegharị na Oziọma Jọn

Otu n'ime ihe ndị kasị dị ịrịba ama banyere ozizi nchegharị dị na Baịbụl bụ na ozizi a adịghị n'Oziọma Jọn ma ọlị. E kwughị banyere ya ọbụna otu ugboro n'isiakwụkwọ iri abụọ na otu nke Jọn! N'agbanyeghị nke ahụ, Mak Artọr kwuru, sị: “A pụghị ịkpọ ozi ọma ọ bụla nke na-ewepụ ozi nchegharị n'ụzọ kwesịrị ekwesị ozi ọma, n'ihi na ndị mmehie apụghị ịbịakwute Jizọs Kraịst ma ọ bụrụ na ha agbanweghị obi ha, uche ha, na ọchịchọ ha.”[13]

Nke a bụ okwu dị ịtụnanya. Ebe ọ bụ na Oziọma Jọn *ekwughị* ozi nchegharị, ànyị ga-ekwubi na ozi ọma ya abụghị ozi ọma nke Akwụkwọ Nsọ?

Echiche ahụ n'onwe ya na-egosi na ọ bụghị eziokwu. Onye nkwusa ozioma nke anọ na-ekwu hoo haa na ọ na-eme nkwusa ozioma (Jọn 20:30-31). Ọ bụghị nkà mmụta okpukpe nke Oziọma Jọn nke na-ezughị ezu; ọ bụ nkà mmụta okpukpe a na-achọta na usoro nzọpụta dabeere na ọrụ. N'ezie, mgbalị ndị nkụzi nzọpụta dabeere na ọrụ na-eme iji gụnye nchegharị n'oziọma nke anọ na-egosi n'ụzọ doro anya na ha achọpụtawo adịghị ike ha.[14] N'ụzọ doro anya, ozi nke Oziọma Jọn zuru ezu ma zuo ezu n'enweghị ntụaka ọ bụla banyere nchegharị ma ọlị.

N'ezie, ọ bụ ọbụna ihe doro anya na Jọn onye na-ezisa ozi ọma *na-ezere* ozizi nchegharị n'oge a gaara ewebata ya n'ụzọ dị mfe. A na-achọta isi ihe a na-ekwu okwu ya n'isiakwụkwọ nke mbụ, n'ihi na ọ bụ n'isiakwụkwọ a ka onye nkwusa ozioma nke anọ na-akọ banyere mkparịta ụka dị n'etiti Jọn Onye Na-eme Baptizim na ndị nnọchianya nke ndị ndú okpukpe nke Jeruselem. Mgbe ha nụsịrị ka Jọn gọnarị na ọ bụ Kraịst ma ọ bụ Ịlaịja, ma ọ bụ “Onye Amụma,” ndị nnọchi anya ahụ nụrụ ka ọ na-akọwa onwe ya dị ka nanị “olu nke onye na-eti mkpu n'ọzara” (Jọn 1:19–23).

N'ịbụ ndị iwe were, ha jụrụ ya ajụjụ ọhụrụ, sị,

"Ọ̀ bu kwa gini mere i nēme baptism, ma ọ buru na gi onwe-gi abughi Kraist ahu, ma i bughi Elaija, ma i bughi onye-amuma ahu?" (Jọn 1:25)

Dika onye obula guru Matiu, Mak na Luk mara, Jọn onye na eme baptizm kwuara "baptizm nke nchegharị" (Mak 1:4; Luk 3:3; lee Matt 3:11). N'oge a dị oké mkpa ná mkparịta ụka ya na ndị nnọchianya a nwere mmetụta nke ndị Juu, anyị na-atụ anya ka Jọn kwupụta nzube nke ozi baptizim ya n'ihe banyere nchegharị.

Ma, ọ naghị eme otú ahụ. Kama nke ahụ, nanị ihe o kwuru bụ:

> "Jọn zara ha, si, Mu onwem nēji miri me baptism: n'etiti unu ka otù Onye nēguzo Nke unu onwe-unu nāmataghi, bú Onye ahu Nke nābia n'azum, Onye mu onwem nēkwesighi itọpu eriri akpukpọ-ukwu-Ya." (Jọn 1: 26-27)

Ọ dịghị okwu ọ bụla—ọ dịghị otu mkpụrụ okwu—banyere nchegharị. Ọ bụrụkwa na e nweela ebe zuru oke maka onye na-ezisa ozi ọma iji tinye isiokwu a n'ozi ọma ya, ebe a bụ ebe ahụ.

Ma ịgbachi nkịtị ya na-eme ka ntị kụja!

Ọtụtụ ndị ọkà mmụta Baịbụl echewo—obi abụọ adịghị ya na ha ziri ezi—na onye ahụ na-eso ụzọ Jọn Onye Na-eme Baptizim a na-akpọghị aha bú onye a kpọtụrụ aha na Jọn 1:35-40 abụghị onye ọzọ ma ọ bụghị onye nke anọ n'ime ndị na-ezisa ozi ọma n'onwe ya. Ma ọ bụrụ na onye na-ezisa ozi ọma bụ 'nwa akwụkwọ' nke onye a na-eme baptism tupu ya etinye onwe ya na Onye Ozizi ọhụrụ a, ịgbachi nkịtị ya n'okwu banyere nchegharị na-eju anya karị.

Ịgbachi nkịtị nke isiakwụkwọ nke mbụ na-adịgide ruo nnọọ ná ngwụsị nke akwụkwọ ahụ. Oziọma nke anọ ekwughị ihe ọ bụla ma ọlị banyere nchegharị, ma ya fọdụkwa ijikọta nchegharị n'ụzọ ọ bụla na ndụ ebighị ebi.

Eziokwu a bụ ihe na-egbu mmụọ nke nkà mmụta okpukpe nzọpụta dabeere na ọrụ. Ọ bụ nanị ikpu ìsì siri ike pụrụ iguzogide nkwubi okwu a doro anya: *Jọn eleghị nchegharị anya dị ka ihe a chọrọ iji nweta ndụ ebighị ebi*. A sị na ọ maara, ọ gaara ekwu ya. E kwuwerị, nke ahụ bụ ihe akwụkwọ ya na-ekwu maka ya: inweta ndụ ebighị ebi (Jọn 20:30-31).

Nchegharị nke Oziọma Luk

Otú ọ dị, akwụkwọ abụọ Luk dere dị nnọọ iche n'Oziọma Jọn. N'ime ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ ugboro iri isii okwu ahụ bú nchegharị pụtara n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, a na-achọta ya ugboro iri abụọ na ise ma n'Oziọma Luk ma n'akwụkwọ Ọrụ Ndịozi.

N'ihi ya, nchegharị bụ isiokwu nke onye nkwusa ozioma nke atọ mesiri ike karịsịa.

Ọ bụrụ na anyị gafee ihe Luk kwuru banyere isiokwu a n'ozi Jọn Onye Na-eme Baptizim (Luk 3:3, 8; Ọrụ 13:24; 19:4), anyị ga-eru ebe mbụ e kwuru banyere nchegharị n'ozi Jizọs (Luk 5:32) bụ ebe e kwuru ihe na-awụ akpata oyi n'ahụ na Jizọs *na ndị mmehie na-ēnwekọ!*

N'akụkọ ya, Luk na-agwa anyị na n'oriri Livaị nyere Onyenwe anyị, ndị odeakwụkwọ na ndị Farisii mere mkpesa nye ndị na-eso ụzọ Ya. Ha wee sị: "N'ìhi gini ka unu nēso ndi-ọna-utu na ndi-nmehie ndia *nēri ma na aṅụ?*" (Luk 5:30, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche) Ma, n'ezie, ọ bụ Jizọs ka e boro ebubo ahụ n'ezie. N'ihi gịnị ka *O* ji soro ndị dị otú ahụ rie ihe ma ṅụọ ihe ọṅụṅụ? Azịza nke Onye Nzọpụta bụ ihe a maara nke ọma na nke a hụrụ n'anya:

> "Nkpà dibia akpaghi ndi aru di nma; kama ọ nākpa ndi aru nādighi nma. Abiaghm ikpọ ndi ezi omume kama ọ bu ndi-nmehie ka ha chègharia." (Luk 5:31, 32).

"Anọ m ebe a," ka Onyenwe anyị kwuru, "iji weta ọgwụgwọ ime mmụọ nye ndị ọrịa nke mmehie. Abịara m ịkpọ ndị mmehie òkù maka oriri nchegharị."

Nke ahụ bụ ihe nchegharị pụtara. Ihe dị mkpa bụ ka onye mmehie ahụ gbakee n'ụzọ ime mmụọ. Ọ bụ ihe niile banyere onye mmehie "inọdụ na tebụl"— Ịna-enwe mmekọrịta —na Chineke.

N'ịtụle okwu n'ụzọ dị otú a, o doro anya na nke a bụ kpọmkwem ihe akụkọ Luk banyere nwa mmefu ahụ bụ.

Ihe ịrụ ụka adịghị ya na Luk isi iri na ise bụ isiakwụkwọ kasị ukwuu banyere nchegharị n'ime Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ dum, ikekwe n'ime Baịbụl dum. Ma, n'ebe a kwa, ilu atọ ahụ banyere nchegharị sitere kpọmkwem n'ajụjụ banyere iso ndị mmehie *na-eri ihe na tebụl* Jizọs. Okwu mmalite nke Luk iri na ise na-edozi ọnọdụ maka ozizi Onyenwe anyị banyere nchegharị:

> Ma ndi-ọna-utu na ndi-nmehie nile nābiaru Ya nso inu okwu-Ya. Ndi-Farisi na ndi-ode-akwukwọ we nātamu, si 'Nwoke a nānara ndi-nmehie nke-ọma, *nēso kwa ha eri ihe*.' (Luk 15:1-2, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

"Olee otu nwoke a ga-esi soro ndị dị otu ahụ nọdụ ala?" ka ndị ndú okpukpe na-eme ezi omume n'anya onwe ha na-ekwu. "Olee otu O si nwee ike iso ndị na-adịghị mma nke obodo na-eri nri?"

Olee otú o si mee ya? Azịza ya dị n'obi Chineke. Dị ka nna na-ahụ n'anya ma na-emesapụ aka, Ọ na-echere iji makụọ onye mmehie ahụ chegharịrịnụ. Ma ọ bụghị naanị ịnabata onye mmehie ahụ ka Nna ya bu n'obi. Oriri nke nwekọ obi ụtọ sokwa n'atụmatụ Ya.

Nke ahụ bụkwa akụkọ banyere nwa mmefu ahụ. N'ala dị anya, n'ịbụ onye ndụ ịla n'iyi ya mere ka o nwee obi nkoropụ, nwa okorobịa a chegharịrị. Onyenwe anyị ji okwu ndị a kọọ nchegharị nwa mmefu ahụ:

> "Ma mḅe ọ mara onwe-ya ọ si, 'Ọ̀tutu ndi egoro ọlu ole nke nnam nwebigara oḅe achicha ókè, ma mu onwem nāla n'iyì n'oké agu n'ebe a! M'gebili jekuru nnam, m'gāsi kwa ya, Nna, emehiewom megide elu-igwe, na n'iru gi: ekwesighi m ka akpọkwam nwa-gi ọzọ: mem ka m'di ka otù onye nime ndi nke gi egoro ọlu.'" (Luk 15:17-19).

"Achọrọ m ibi n'ụlọ", ka nwa mmefu ahụ nọ na-agwa onwe ya, " "ya mere, aga m alaghachi rụọrụ nna m ọrụ ka ọ bụrụ ụgwọ maka ebe obibi na nri." Dị ka a pụrụ isi kwuo ya, nwa okorobịa ahụ kpebiri, sị, "Achọrọ m imezi mmekọrịta dị n'etiti mụ na papa m. Ikekwe m pụrụ imezi ihe site n'ịrịọ ya mgbaghara na site n'irụrụ ya ọrụ."

Ihe ahụ o mere dị mma. Ma o nwere ntụpọ. Nna ya enweghị mmasị n'ime nkwekọrịta ahụ nwa ya nwoke na-eche banyere ya. Nna ya dị njikere ịnabata ya n'efu. Ịhụnanya o nwere n'ebe nwa mmefu ya nọ adabereghị n'ụdị nkwa ọ bụla o kwere ijere ya ozi n'ugbo ahụ. Ime ka ya na nna ya dịghachi ná mma ga-adị mfe karịa otú o chere.

N'ihi ya, akụkọ banyere nwa mmefu ahụ *abụghị nanị akụkọ banyere nzọpụta*. Ọ bụ akụkọ banyere otú otu nna na nwa ya nwoke bụ́ ndị kewapụrụ onwe ha eri ogologo oge si hụ ibe ha ọzọ. Ọ bụ akụkọ banyere otu nna nke mere ihe karịrị nanị ịkpọrọ nwa ya nwoke. N'ezie, ọ bụ

akụkọ banyere otú otu nna si gosi nwa ya nwoke na-emehie emehie ịhụnanya ya ma soro ya nọdụ ala, n'inwe nwekọ, n'oriri dị ụtọ ma na-enye ọṅụ.

N'ụzọ a na-apụghị ịgbagha agbagha, akụkọ banyere nwa mmefu ahụ bụ akụkọ banyere onye mmehie ahụ na Chineke, bụ́ Nna anyị nke eluigwe, ịdịghachi ná mma. Ma nchegharị na-agụnye nke ahụ *mgbe nile*, ọbụna mgbe onye mmehie ahụ chegharịrịnụ *bụ* Onye Kraịst!

Ka anyị tụleghachi okwu Jizọs gwara Ndị Kraịst nọ na Laodisia:

> "Ka ha ra, bú ndi Mu onwem huru n'anya, anamatu ha nmehie ha n'anya, zí kwa ha ihe site n'inye ha ahuhu: ya mere, nānu ọku n'obi, chèghari kwa. Le, anameguzo n'ọnu-uzọ, nāku kwa aka: ọ buru na onye ọ bula anu olum, meghe kwa uzọ, M'gābakute ya, *so kwa ya ri nri-anyasi, ya onwe-ya gēsokwam rie*." (Nkpughe 3:19-20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Nchegharị, iso Jizọs rie nri, nwekọ—ndị dị otú ahụ bụ eri ndị ahụ jikọtara ọnụ bụ́ ndị Bible na-eji akwa ákwà mgbochi a nke eziokwu. Ịdị n'otu—nwekọ—n'etiti ụmụ mmadụ na-emehie emehie na Chineke na-agbaghara mmehie aghaghị ịdabere ná nchegharị mgbe nile, dị nnọọ ka ezi omume aghaghị ịdabere nanị n'okwukwe.

N'ezie, nwa mmefu ahụ pụrụ ịnọchi anya nwoke a na-azọpụtaghị azọpụta bụ́ onye nchegharị ya mere ka o chigharịa gaa n'ụzọ ziri ezi. Ọtụtụ ndị a na-azọpụtaghị achọtawo nzọpụta n'ụzọ yiri nke ahụ. N'ịbụ onye afọ na-adịghị eju ya na ndụ elu ala ya nke a lara n'iyi, onye mmehie ahụ a na-azọpụtaghị kpebiri 'ịlaghachi n'ụlọ' n'ebe Chineke nọ, na-achọ ịdị n'otu ya na Onye Okike ya. Ọ bụ ezie na ọ pụrụ ibu ụzọ nwee echiche hiere ụzọ na ọ ghaghị ịrụ ọrụ iji nweta nnwapụta Chineke, ka oge na-aga, ọ ga-ezute Nna nke na-agbaghara mmehie bụ́ onye ịhụnanya ya na-enweghị mgbagha na onye nzọpụta ya bụ n'efu n'ụzọ zuru ezu.

Ma nwa mmefu ahụ pụkwara ịnọchi anya Onye Kraịst nke kewapụrụ nnọọ nwekọ onwe ya n'ebe Nna ahụ nọ ma kpebiekwa 'ịlaghachi n'ụlọ.' Ikekwe Onye Kraịst ahụ ọbụna na-eme atụmatụ 'imezi' ọdịda ya site n'ịgbalịsi ike n'ụzọ pụrụ iche ijere Chineke ozi. Ma mgbe ọ lọghachiri, ọ zutere ọzọ otu ịhụnanya mgbaghara ahụ ọ bu ụzọ mata n'oge nzọpụta—ma oge ahụ ọ dị nso ma ọ bụ ogologo oge gara aga.

Ọ bụ otu ihe mgbe nile—ma ànyị na-abịakwute Chineke na nke mbụ ya ma ọ bụ na nke otu narị ya. Nna ahụ na-eche aka abụọ ghere oghe na obiọma. Nna ahụ meghere aka ya ma jiri obi sara mbara chere.

"Nēzenu onwe-unu," ka Jizọs gwara ndị na-eso ụzọ n'otu oge. "ọ buru na nwa-nna-gi emehie, bara ya nba; ọ buru kwa *na ọ chègharia*, ḅaghara ya. Ọ buru kwa na o mehiere megide gi *uḅò asa n'otù ubọchi*, we chigharia ọzọ n'ebe i nọ *uḅò asa*, si, *'Echègharim;'* i gāḅaghara ya." (Luk 17:3-4, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

N'ihi gịnịkwa ka ndị na-eso ụzọ Jizọs ji kwesị ime otú ahụ? N'ihi na nke ahụ bụ kpọmkwem ihe Chineke na-emere ha—anyị—kwa ụbọchị!

Ya mere, akụkọ banyere nwa mmefu ahụ bụ akụkọ na-emeghachi onwe ya - n'ụzọ bụ́ isi - ugboro ugboro ná ndụ Onye Kraịst ọ bụla. Ọ bụ ezie na anyị na Chineke na-enwe mmekọrịta dị mma ná mmalite, nke a emebeghị ka ọ gwụ, ndị na-ekwu na ọ bụ nanị otú ahụ ka anyị na Chineke si dị ná mma aghọtaghị ya n'ezie.

Ya mere, ndị Ndozigharị ụka ahụ ziri ezi n'ụzọ bụ́ isi. Ọ bụ ihe ziri ezi ikwu na "Onyenwe anyị na Nna anyị ukwu Jizọs Kraịst...chọrọ ka ndụ ndị kwere ekwe niile bụrụ nchegharị." N'ihi na n'enweghị nchegharị, bụ́ nke a na-ekwughachi mgbe ọ bụla ọ dị mkpa, mmadụ na Chineke adịghị enwe nwekọ.

Nchegharị N'Ọrụ Ndịozi

N'akwụkwọ ya dị mpịakọta abụọ, bụ́ nke a na-akpọ Luk-Ọrụ Ndịozi mgbe ụfọdụ, Luk họọrọ imesi isiokwu nke ịdị n'otu dị n'etiti Chineke na mmadụ ike. Ma o doro anya na Luk na-edegara ndị Kraịst akwụkwọ ozi, dị ka okwu mmalite ya nye Tiofilọs (Luk 1:1-4) na-egosi. Mgbe ahụ, a na-ahọrọ isiokwu ya maka abamuru nke ndị Kraịst.

Isiokwu banyere ịdị n'otu—nwekọ—na Chineke bụ nke kwesịrị ekwesị ka Luk mesie ya ike, karịsịa nye ndị na-agụ akwụkwọ ya na narị afọ mbụ bụ́ ndị kwere ekwe. N'ihi na otu n'ime okwu ndị na- akpata esemokwu n'oge Luk bụ okwu banyere iso ndị Juu na ndị Jentaịl bụ́ Ndị Kraịst na-erikọ nri. E gosipụtara n'ụzọ doro anya otú okwu a pụrụ isi sie ike na Ndị Galetia 2:11-21, bụ́ ebe Pọl guzoro nanị ya n'ihi ikike ndị Jentaịl nwere iso ndị Juu na-eri na tebụl.

Ma o doro anya na ọ bụrụ na Chineke bụ́ Nna n'onwe ya pụrụ iso ndị mmehie chegharịrị echegharị na-enwe nwekọ, onye Juu ọ bụla kwere ekwe pụkwara ime otú ahụ. A pụkwara ime nke a ọbụna ma ọ bụrụ na onye mmehie ahụ chegharịrị echegharị bụ onye Jentaịl.

Dị ka Kọnịliọs! N'ezie, n'ụzọ ụfọdụ, Kọniliọs bụ 'nwa mmefu' nke akwụkwọ Ọrụ Ndịozi.

N'ihi ya, ọ dị mkpa iburu n'uche na ihe ndekọ Luk banyere Kọniliọs na-arụ ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ otu ọrụ ahụ n'Ọrụ Ndịozi dị ka akụkọ banyere nwa mmefu ahụ na-arụ na Luk. Dịkwa nnọọ ka Luk mere ka ahụmahụ nwa mmefu ahụ pụta ìhè, otú ahụ ka o mekwara ka ahụmahụ Kọniliọs pụta ìhè. N'ihi na akụkọ banyere nwa mmefu bụ nke kasị dị ogologo n'ime ilu atọ banyere nchegharị dị na Luk 15, ọ bụkwa otu n'ime akụkọ ndị kasị dị ogologo n'oziọma nke atọ dum. Akụkọ banyere Kọnịliọs bụkwa otu n'ime akụkọ ndị kasị dị ogologo n'akwụkwọ Ọrụ Ndịozi.

N'ebe a kwa, anyị na-ezute okwu nke nwekọ na tebụl. N'ezie, mgbe Pita onyeozi gara Jeruselem mgbe ya na Kọnịliọs zutesịrị, a katọrọ ya nke ukwuu. N'ihi ya, a gwara anyị, sị:

> Mḅe Pita rigotara Jerusalem, ndi sitere na ndi obibì-úgwù we kwugide ya okwu, si, I bakuru ndikom ndi anēbighi úgwù, *so ha rie ihe*. (Ọrụ Ndị-Ozi 11:2-3, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ihe a ò yiri gị ihe ị nụtụrụla? Nke a bụ kpọmkwem nkatọ ndị odeakwụkwọ na ndị Farisii katọrọ Jizọs n'onwe ya. Ọ bụkwa mmụọ nke nwanne nwoke nke nwa mmefu ahụ. N'ezie, n'akụkụ ikpeazụ nke akụkọ Onyenwe anyị na Luk 15, nna nwa okoro ahụ chegharịrị echegharị gara n'ebe nwanne ya nwoke nke okenye nọ ịkpọ ya òkù ịbịa oriri ahụ n'ime ụlọ. Ma nwanne ya nwoke nke tọrọ ya, bụ́ onye ezi omume n'anya onwe ya, ji mkparị jụ ohere nke iso nna ya na nwanne ya nwoke nke nta nwe nwekọ. Okwu ya na-ewe iwe:

> Le, ọtutu arọ ndia ka m'bu orù-gi, ọ dighi kwa mḅe ọ bula m'rapuru ihe i nyere n'iwu: ma ọ dighi mḅe ọ bula i nyerem nwa-ewu, ka obi we tọ mu na ndi-eyìm utọ: ma mḅe nwa-gi nka biara, nke ya na ndinyom ndi nākwa iko ripiara ihe nile i ji biri, *i ḅuru nwa-ehi azùru azù nye ya*. (Luk 15:29-30, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

"Olee otú i nwere ike ime nke a?" Nwanne ya nwoke nke tọrọ ya na-eji obi ilu eme mkpesa. "Olee otu ị ga-esi mee nnukwu oriri maka nwanne m nwoke a na-emebi emebi?"

Olee otú o si mee ya? Ọ bụ n'ihi na Chineke chọrọ ka ya na ndị mmehie chegharịrị echegharị na-akpakọrịta. Ọ na-achọkwa nke a ọbụna ma a sị na ndị mmehie ahụ bụ ndị Jentaịl dị ka Kọnịliọs.

Ya mere, o̩ bu̩ghi̩ ihe ijuanya na mgbe Pita kwusi̩ri̩ aku̩ko̩ banyere nnwapu̩ta Chineke nabatara Ko̩nilio̩s na ndi̩ enyi ya, emechiri o̩nu̩ ndi̩ nkato̩ ahu̩. Ya mere anyi̩ na-agu̩:

> "Ma mb̩e ha nuru ihe ndia, ha kpuchiri o̩nu-ha, we nye Chineke otuto, si, 'Ya mere o̩ bu kwa ndi mba o̩zo̩ ka Chineke nyere *nchèghari nke nēdubà na ndu*.'" (O̩ru̩ Ndi̩-Ozi 11:18, agbakwunyerem edemede eji egosipu̩ta ihe pu̩ru̩ iche)

"Ncheghari̩ nke [na-eduga ná] ndu̩!" Ncheghari̩ nke *dugara* ná ndu̩—bu̩ ahu̩mahu̩ Ko̩nilio̩s n'onwe ya nwere.

Ka a ghara i̩gho̩tahie okwu ndi̩ a. N'u̩zo̩ siri ike ha *adi̩ghi̩* ekwu, "ncheghari̩ maka ndu̩ *ebighi̩ ebi*." Kama nke ahu̩, ha bu̩ ngosipu̩ta nke "i̩bi̩aru ndu̩" nke bu̩ nsonaazu̩ ncheghari̩ mgbe niile ma o̩ bu̩ ncheghari̩ nke Onye Krai̩st ma o̩ bu̩ ncheghari̩ nke ndi̩ a na-azo̩pu̩taghi̩.

N'ihi na o̩bu̩na nye Ndi̩ Krai̩st, Po̩l pu̩ru̩ ikwu, si̩: "n'ihi na asi na unu nādi ndu dika anu-aru si cho̩, *unu gaje inwu*; ma o̩ buru na unu nēwere Mo̩ Nso̩ me ka omume aru nwua, *unu gādi ndu*." (Ndi̩ Rom 8:13, agbakwunyerem edemede eji egosipu̩ta ihe pu̩ru̩ iche)

Ma-o̩bu, dika nna nwa ahu furu efu siri kwue, "O kwesiri ka ayi teghari egwú, ka ayi teghari kwa egwú o̩ǹù: n'ihi na nwa-nne-gi nwoke a *nwuru anwu, di kwa ndu o̩zo̩*; o furu efu, ewe hu ya o̩zo̩." (Luk 15:32, agbakwunyerem edemede eji egosipu̩ta ihe pu̩ru̩ iche)

Eziokwu di̩ ná nkwupu̩ta a di̩ omimi. Ma o̩ bu̩ Onye Krai̩st ma o̩ bu̩ onye na-abu̩ghi̩ Onye Krai̩st nke na-awaghari̩ n'ime mmehie, onye di̩ otú ahu̩ bu̩ atu̩ru̩ furu efu na nke na-akpafu akpafu, nke e kewapu̩ru̩ *n'ahu̩mahu̩* nke ndu̩ n'ezie nke a pu̩ru̩ nani̩ "idetu̩ o̩nu̩" ma nu̩ u̩to̩ ya n'ihu Chineke n'onwe Ya.—n'iso Ya nēnweko̩.[15]

N'ihi ya, icheghari̩ bu̩ ime ka anyi̩ gho̩takwuo otú anyi̩ kwesi̩ri̩ isi na-ebi ndu̩ nakwa ibi "ndu̩" kweko̩ro̩ n'uche Onye kere anyi̩. Ma ncheghari̩ abu̩ghi̩ u̩zo̩ anyi̩ si enweta ndu̩ *ebighi̩ ebi*. Àmà Luk gbara n'okwu a doro nno̩o̩ anya: "Ma mb̩e ndi mba o̩zo̩ nuru nka, ha ṅuria, nye kwa okwu Chineke otuto: ha we kwere na Jizo̩s, ka ha ra, bú ndi edoro inata ndu *ebighi-ebi*." (O̩ru̩ Ndi̩-Ozi 13:48, agbakwunyerem edemede eji egosipu̩ta ihe pu̩ru̩ iche) O̩ bu̩ghi̩, ka anyi̩ ri̩ba ama, "*cheghari̩ri̩* ma kwere." Nani̩, "kwere."

Gi̩ni̩ ka m ga-eme ka e wee zo̩pu̩ta m? Azi̩za nke Po̩l na Sai̩las bu̩ azi̩za nke Luk kwa: "Ha we si, Kwere n'Onye-nwe-ayi Jizo̩s, agāzo̩puta kwa gi, gi onwe-gi na èzí-na-ulo-gi." (O̩ru̩ Ndi̩-Ozi 16:31). N'ihi ya, ncheghari̩ *abu̩ghi̩* ihe a cho̩ro̩. N'ezie, Luk ekwughi̩ na ncheghari̩ bu̩ ihe a cho̩ro̩ iji nweta nzo̩pu̩ta di̩ ka Jo̩n onye na-ezisa Ozi O̩ma na-ekwughi̩kwa na o̩ bu̩. Ndu̩ ebighi ebi bu̩ site n'okwukwe naani̩—*sola fide!*

N'ezie, a zo̩pu̩taghi̩ Ko̩nilio̩s mgbe Pita ruru n'u̩lo̩ ya. Ma mmu̩o̩ ozi ahu̩ kwere Ko̩nilio̩s nkwa na Pita "onye gāgwa gi okwu ufo̩du, nke agēji zo̩puta gi, gi onwe-gi na èzí-na-ulo-gi nile." (O̩ru̩ Ndi̩-Ozi 11:14). Otú o̩ di̩, mgbe Pita bi̩ara, o *kwusaghi̩* banyere ncheghari̩. N'ihi gi̩ni̩? O̩ bu̩ n'ihi na o̩ di̩ mkpa ka a zo̩pu̩ta Ko̩nilio̩s. O cheghari̩wori̩!

O̩ di̩ghi̩ ihe doro anya kari̩a eziokwu a. Ko̩nilio̩s si n'ikpere aru̩si̩ ya chighari̩a iji cho̩o̩ Chineke nke Izrel. Iji mezuo nke ahu̩, o "nyere ndi̩ mmadu̩ onyinye ebere n'u̩ba, na-ekpekukwa Chineke ekpere mgbe niile" (O̩ru̩ Ndi̩-Ozi 10:2). Nke a abu̩ghi̩ ihe o̩zo̩ ma o̩ bu̩ ihe na-erughi̩ i̩cho̩ Chineke na mmeko̩ri̩ta di̩ mma nke Ko̩nilio̩s na onye okike ya bú̩ Chineke. N'ihi ya, ihe o kpere n'ekpere bu̩ ka Chineke nyere ya aka ka ya na ya di̩ri̩ n'udo. O̩bi̩bi̩a Pita bi̩ara bu̩ azi̩za nye ekpere ndi̩ ahu̩.

A na-eme ka isi ihe a doo anya n'okwu Ko̩nilio̩s n'onwe ya kwuru mgbe onyeozi ahu̩ bi̩arutere:

> Kọniliọs we si, “Ubọchi anọ gara aga, rue oge awa nka, m'nēkpe ekpere n'oge awa nke-iteghete n'ulom; ma le, otù nwoke guzoro n'irum n'uwe nēnwu enwu, si, ‘Kọniliọs, *anuru ekpere-gi*, echeta-kwa-ra ọlu ebere gi nile n'iru Chineke. Ya mere ziga na Jọpa, kpọtara onwe-gi Saimon, onye anākpọ kwa Pita” (Ọrụ Ndị-Ozi 10:30-32, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

“Azawo ekpere gị,” ka onye ozi ahụ kwupụtara. “onye gāgwa gi okwu ufọdu, nke agēji zọputa gi, gi onwe-gi na èzí-na-ulo-gi nile.” (Ọrụ Ndị-Ozi 11:14).

Gịnị ka okwu ndị ahụ bụ? Ọ dịghị ihe ọ bụla ha kwuru banyere nchegharị. Kama nke ahụ, ha bụ okwu banyere okwukwe. Ya mere Pita gwara igwe mmadụ ahụ gbakọtara n'ụlọ Kọniliọs: “Onye ahu ka ndi-amuma nile nāḅara àmà, na site n'aha-Ya *onye ọ bula nke kwere na Ya* gānata nḅaghara nmehie.” (Ọrụ Ndị-Ozi 10:43, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ihe nsonaazụ ya pụtara ozugbo. Ozugbo okwu ndị a si n'ọnụ Pita pụta, a na-enweta nzọpụta. Mmụọ Nsọ na-awụkwasị ndị na-ege ya ntị kwere ekwe (Ọrụ 10:44).

Anyị ekwuola na Kọniliọs bụ “nwa mmefu” nke akwụkwọ Ọrụ Ndịozi, ọ bụkwa otú ahụ ka ọ dị. Ebe ọ bụ na onyeisi ndị agha a—dị ka nwa mmefu ahụ—ọ “bịara ghọta” na ya bi “n'ala dị anya” nke ndị Jentaịl na-ekpere arụsị. O kpebiri, dị ka a pụrụ isi kwuo ya, “ịlaghachikwuru” ezi Chineke ahụ dị ndụ.

Dị nnọọ ka njem si kewapụ nwa mmefu ahụ n'ugbo nna ya, ọ bụkwa otú ahụ ka Kọniliọs si mee “njem”. Njem a were oge, ma Kọniliọs ji onyinye ebere, ekpere, na ibu ọnụ mee ya. N'ọgwụgwụ nke njem ahụ, ọ chọpụtara kpọmkwem ihe nwa mmefu ahụ na-enupụ isi chọpụtara: Ọ chọtara Nna na-ahụ n'anya bụ́ onye nabatara ya n'efu ma wụkwasị ya ịhụnanya Ya site n'ịwụsa ya onyinye nke Mmụọ Nsọ Ya. N'oge na-adịghị anya mgbe nke ahụ gasịrị, e mere Kọnịliọs baptism ma ọ bụghị nanị na ya na Chineke nēnwekọ kamakwa ya na ohu Chineke bụ Pita, onye ọ rịọrọ ka ọ “nọrọ ụbọchị ole na ole” (Ọrụ Ndị-Ozi 10:48).

Ònye ga-agọnahụ na ọtụtụ ndị na-achọta Kraịst n'ụzọ dị nnọọ otú a? Dị ka nwa mmefu ahụ, dịkwa ka Kọniliọs n'onwe ya, ha na-eteta otu ụbọchị ma ghọta na Chineke dị ha mkpa. N'oge ahụ, ha echeghari̩a ma malite ịchọ Onye Okike ha.

Ikekwe ha amalitela ịga chọọchị. Ikekwe ha na-ekpe ekpere ma na-agụ Baịbụl. Ikekwe ha na-amalite inye Chineke ụfọdụ n'ime ego ha. Ikekwe ha na-agbalị imeziwanye ụzọ ndụ ha. Mmụọ nsọ Chineke na-adọta ndị dị otú ahụ ma na-eme ka ha kweta. Ma ọ dịghị nke ọ bụla n'ime ihe ndị ha na-eme n'ọchịchọ ha na-achọ Chineke nke na-azọpụta ha. Nchegharị ha adịghị azọpụta ha.

Kama nke ahụ, n'ọnọdụ ndị dị otú ahụ, nchegharị ha na-eme ka ha laghachikwute Chineke. Ọ na-akpali ha n'ụzọ ziri ezi, n'ihi na ọ na-akpali ha ịchọ iso Onye kere ha na-emekọ ihe. Ma Chineke aghaghị ikpughere ndị dị otú ahụ onwe ya mgbe nile. N'ezie, ọ na-eme ya mgbe nile, n'ihi na Baịbụl na-ekwupụta, “Ọ bụ onye nēnyeghachi ndị nāchọ Ya ụgwọ-ọlụ” (Ndị-Hibru 11:6).

N'otu ebe n'okporo ụzọ anyị na-achọ, Chineke na-ezute onye mmehie chegharịrịnụ. Mana mkpughe nke Chineke bụ mgbe niile mkpughe nke ịhụnanya Ya zuru oke na nke na-enweghị atụ maka anyị. Ọ bụ mgbe nile mkpughe nke Nna na-ahụ n'anya bụ́ onye na-enye onye ọ bụla chọrọ ya nzọpụta ebighị ebi nanị site n'okwukwe.

N'ihi ya, ná ngwụsị nke ọchụchọ ahụ, onye mmehie na-eche nanị okwukwe nke Chineke ihu mgbe nile *sola fide!*

Dị Njikere Ikwere

N'ihi ya, anyị pụrụ ịhụ otú Chineke *pụrụ* isi jiri ncheghar̩ị dọta ndị mmadụ n'okwukwe na-azọpụta ndụ n'ime Kraịst. Ma ọ dịghị ya *mkpa* ime otú ahụ. Kama nke ahụ, ọ pụrụ iji ekele mee ihe.

Nwoke ahụ kpuru ìsì site n'ọmụmụ nke Onyenwe anyị gwọrọ (Jọn 9) bụ ihe atụ a ma ama. Onye-nwe-anyị na-ekewapụ ọnọdụ nwoke a n'ụzọ doro anya site na mmehie ọ bụla n'akụkụ ya ma ọ bụ ndị mụrụ ya (v. 2-3). Ọ dịghị otu oge n'ime mkparịta ụka Ya na nwoke a ka Onyenwe anyị gosipụtara na Ọ na-echegbu onwe Ya banyere mmehie nwoke ahụ. N'ụzọ dị iche, ndị Farisii ahụ na-ekweghị ekwe, bụ́ ndị na-agbasosi iwu ike, boro ya ebubo n'ụzọ siri ike (v. 34). Ma mgbe nwoke ahụ kpuru ìsì zutere Onye Nzọpụta ọzọ, otu ihe na-ese okwu n'etiti ha bụ okwukwe. Ọ sịrị ya, “Gì onwe-gi i kwere n'Ọkpara Chineke?” (v. 35). Nwoke ahụ kpuru ìsì zara, sị: “Ọ̀ bu kwa onye, Onye-nwe-ayi, ka m'we kwere na Ya?” (v. 36).

“Ọ bụ naanị ihe ọmụma ka m chọrọ,” ka nwoke a na-ekwu. “Adị m njikere ikwere ma ọ bụrụ na ị gwa m onye onye ahụ bụ.”

Nzaghachi nke Onye-nwe-ayi bu ihe ekpughere: “I huwo Ya, Onye gi na Ya nēkwu okwu bu kwa Onye ahu.” (Jọn 9:37).

Nwoke ahụ kpuru ìsì zara ya ozugbo: O wee sị, “Onye-nwe-ayi, ekwem!” O wee fee Ya ofufe.

Ọ ga-abụ ihe na-egosi na mmadụ echeghar̩ịala ná mmehie ya n'akụkọ dị ka nke a. Ọ dịghị ebe ọ dị.

N'adịghị ka nwa mmefu ahụ bụ́ onye ndụ ya na-abaghị uru ná mba dị anya dọtara n'ebe nna ya nọ, nwoke ahụ kpuru ìsì bịakwutere Jizọs n'ihi ekele o nwere. Nwoke ahụ meghere anya ya nọ ebe a. Ọ dị nnọọ njikere ikwere ihe ọ bụla mmadụ pụrụ ikwere.

Mgbe mmadụ dị njikere ikwere, ha pụrụ ime otú ahụ ozugbo. Ọ dịghị mkpa ikwusara onye dị otú ahụ ozi ọma banyere ncheghar̩ị n'oge ahụ. Dị ka nwoke ahụ kpuru ìsì n'oge gara aga, e kwesịrị ịkpọ ha òkù ikwere ozugbo.

Ma n'ezie dị ka Chineke pụrụ iji ekele mee ka anyị nwee okwukwe, Ọ pụkwara iji egwu mee ihe. N'ezie, nke ahụ bụ ụzọ o si mesoo onye na-elekọta ụlọ mkpọrọ na Filipaị ihe. Onye na-elekọta ụlọ mkpọrọ ahụ dị njikere—ọbụna na-achọsi ike—ịbụ onye a zọpụtara n'ihi na o doro anya na Chineke etinyewo aka n'ụlọ mkpọrọ ya, obi abụọ adịghịkwa ya na ọnwụ nke ya onwe ya na-eche ihu na-ama ya jijiji (Ọrụ Ndị-Ozi 16:27-29) N'ihi ya, nanị ihe ọ dị ya mkpa ka a gwa ya bụ ikwere.

Ma ọ bụ ọzọ, Chineke nwere ike iji enweghị afọ ojuju n'ime anyị—akpịrị ịkpọ nkụ anyị n'ime—mee ka anyị nwee okwukwe na Kraịst.

Nke a bụ ihe O mere n'ebe nwanyị ahụ nọ n'olulu mmiri nke Saịka, onye ndụ ya jupụtara n'ọgba aghara site n'ọtụtụ alụmdi na nwunye na-enweghị afọ ojuju (Jọn 4:17-18). Jizọs sịrị ya:

> Ọ buru na i matara onyinye Chineke, na Onye Ọ bu Nke nāsi gi, “Nyem miri ka M'ṅua;” gi onwe-gi gārịọ Ya-ri, Ọ gēnye kwa gi miri di ndu (Jọn 4:10).

“Akpịrị na akpọ gi nkụ,” Jizọs na-ekwu. “N'ezie, ọ bụrụ na ị maara onye m bụ na ụdị mmiri m pụrụ inye gị, ị gaara arịọworị m ka m nye gị ya. Nke ahụ bụ otú akpịrị na-akpọ gị nkụ!”

Ọgwaghị nwanyị a okwu ọbụla—ọbụghị otu mkpụrụ okwu!—banyere ncheghar̩ị. A gwaghịdị ya ka ọ hapụ onye ya na ya na-akpa ugbu a. (Jọn 4:18) Gịnị kpatara ya? Ọ̀ bụ na Jizọs

echeghị otú ahụ? *N'ezie*, o nwere mmasị n'otú o si bie ndụ. Ma nke ahụ abụghị isiokwu n'oge ahụ ma oli. Isiokwu dịnụ mgbe ahụ bụ ndụ ebighị ebi.

Nchegharị ga-abịa mgbe e mesịrị—maka nwanyị a, maka onye na-elekọta ụlọ mkpọrọ na Filipaị, na maka nwoke ahụ kpuru ìsì site n'ọmụmụ. Ọ bụrụ na ha gaje iso Nna ha nke eluigwe *nēnwekọ*, ọ ghaghị ịbịa—ọ bụghị nanị otu ugboro, kama ọtụtụ ugboro. Nchegharị dị oké mkpa iji bie ndụ dị ka Onye Kraịst na-aga nke ọma.

Ma ọ bụghị ihe a chọrọ iji nweta ndụ ebighị ebi.

Anyị kwesịrị ịkpachara anya ka anyị ghara ikọwa ọrụ Chineke site n'echiche anyị onwe anyị chepụtara. N'ezie, Chineke na-azọpụta nwoke na nwanyị ọ bụla n'otu ụzọ ahụ—site n'okwukwe nanị. Ma ụzọ Ya nke iwetara ndị mmadụ n'oge nke okwukwe bara ụba ma dịgasị iche.

Chineke *pụrụ* iji nchegharị mee ihe. Ma O nwekwara ike iji ekele, ma ọ bụ egwu, ma ọ bụ enweghị afọ ojuju, ma ọ bụ ọtụtụ ihe ndị ọzọ dị ike na-akpali anyị. Chineke bụ onye ọchịchị. Ọ na-emeso mkpụrụ obi nke ọ bụla kpọmkwem dị ka amamihe Ya si chọọ. Ma okwu nke ọkpụkpọ òkù ahụ bụ eziokwu n'ụzọ a na-apụghị ịgbanwe agbanwe: “Onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù.” (Mkpughe 22:17).

Chineke nwere *nanị otu ụzọ* isi nye mmiri a. Ọ na-enye ya n'efu. Ma Chineke nwere *ọtụtụ ụzọ* isi mee ka ndị mmadụ nwee agụụ maka mmiri Ọ na-enye.

Amaokwu Ndị Ọzọ Na-ekwu Banyere Nchegharị

Ọ bụrụ na anyị eburu n'uche nke ọma ihe ndị anyị tụleworo ruo ugbu a, anyị ga-enwe ike ịghọta ọtụtụ n'ime ihe ndị ọzọ Baịbụl kwuru banyere nchegharị, si otú ahụ na-ezere ọtụtụ mgbagwoju anya na ihie ụzọ.

Ịkpọ òkù nchegharị bụ ịkpọ òkù ịbanye n'udo na mmekọrịta ọma mmadu na Chineke. Nke ahụ bụkwa kpọmkwem ihe ọ bụ mgbe Jọn Onye Na-eme Baptizim kwusaara Izrel nchegharị (Mat. 3:2, 8, 11; Mak 1:4; Luk 3:3, 8). Ọ bụ òkù a kpọrọ mba ahụ ka ha mee ka ha na Chineke, bụ́ onye họọrọ ha n'ime ezinụlọ nile nke ụwa, dịghachi ná mma, ka ha wee bụrụ ndị Ya.

Na nkwusa Jọn, nchegharị rụrụ kpọmkwem ọrụ o mere ná ndụ Kọniliọs. E mere ya iji kwadebe mba ahụ maka inwe okwukwe n'Onye ahụ Na-abịanụ. Pọl kwuru nke a n'ụzọ doro anya n'Ọrụ Ndị-Ozi 19:

> Pọl we si, “Jọn ji baptism nke nchèghari eme baptism, nāsi ndi-Ju ka ha kwere n'Onye ahu Nke gaje ibia n'azu ya, nke ahu bu, na Jizọs.” (Ọrụ Ndị-Ozi 19:4)

N'ebe a, anyị na-ahụ ọzọ na nchegharị na okwukwe abụghị otu ihe. Kama nke ahụ, nchegharị gaje *ịkwadebe* Izrel maka okwukwe, kpọmkwem dị ka o si kwadebekwa Kọniliọs bụ́ onye Jentaịl maka okwukwe.

Ọzọkwa, ọtụtụ n'ime iyi egwu ndị e tiri Izrel na-enweghị nchegharị metụtara ọdachi mba ahụ ga-enweta ma ọ bụrụ na ha anọgide na-eme ihe megidere Chineke. Dị ka ihe atụ, Jọn Onye Na-eme Baptizim kwuru banyere anyụike ikpe nke e debere na mgbọrọgwụ nke osisi na nke ga-egbutu osisi ọ bụla na-adịghị amị mkpụrụ ka e wee tụba ya n'ime ọkụ (Mat 3:10; Luk 3:9). N'agbanyeghị nke ahụ, e kwesịghị ile nke a anya dị ka iyi egwu nke mbibi ebighị ebi, kama nke ahụ, e kwesịrị ile ya anya dị ka ịdọ aka ná ntị banyere mbibi ahụ na-ere ọkụ nke kpuchiri mba ahụ n'afọ iri asaa Onyenwe Anyị, nke kpatara ọnwụ nke ọtụtụ puku mmadụ.

Eziokwu a kwesịrị ịpụta ìhè mgbe anyị lerukwuru okwu ndị ọzọ onye n'eme baptism kwuru anya:

> Onye ihe-ifucha-ọka-Ya di n'aka-Ya, Ọ gāfuchapu kwa ebe-nzọcha-ọka-Ya nke-ọma, Ọ gēkpokọta kwa ọka-Ya n'ọba-Ya, ma *Ọ gēji ọku anāpughi imenyu emenyu rechapu* iḅoḅo. (Matiu 3:12, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Onye ọrụ ugbo ọ bụla nọ na-ege Jọn ntị ghọtara ihe atụ a nke ọma. Ọkụ ahụ gbara ahịhịa ahụ ọkụ kpamkpam. N'ikwu ya n'ụzọ dị mfe, *e bibiri* ahịhịa ahụ.[16] Nke a pụrụ izo aka nanị n'ikpe nke ga-adịru nwa oge na ọnwụ anụ ahụ. A naghị "ere" ndị a na-azọpụtaghị ọkụ—a naghị "ebibi" ha—n'ime ọkụ alá mmụọ! N'ebe ahụ, "ikpuru adịghị anwụ anwụ, ọkụ adịghịkwa anyụ anyụ" (Mak 9:44, 46, 48). Ma n'ọdachi nke mba ahụ mere n'afọ iri asaa Onyenwe Anyị., e gburu ma bibie ndụ nke ọtụtụ puku mmadụ.

N'otu mmetụta ahụ nke okwu Jizọs na Luk 13: "Ọ buru na unu echègharighi, unu nile gāla n'iyì otú ahu." (Luk 13:3, 5). N'ebe a, okwu ahụ bụ́ "gabiga" bụ okwu Grik dị nnọọ mma nke pụrụ ịpụta nanị "ịnwụ ọnwụ".

N'ụzọ doro anya, Jizọs na-ekwu banyere ọnwụ nkịtị. "Ndị Galili ahụ, ndị Paịlat were ọbara-ha gwakọta n'àjà-ha" (Luk 13:1) *anwụọla*. "*Egbuola*" Mmadụ "iri na asatọ ahụ ụlọ elu dị na Siloam dakwasịrị" (Luk 13:4, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

"Ị ga-anwụ, kwa," Onyenwe anyị na-ekwu, "ọ gwụla ma ị chegharịrị."

Ihe ịrụ ụka adịghị ya na ọtụtụ n'ime ndị *na-ege* Ya ntị nwụrụ n'ọdachi ndị Rom wetaara Palestaịn n'afọ iri asaa Onyenwe Anyị. Ma ndị chegharịrị—ndị meziri mmekọrịta ha na Chineke—ga-alanarị.

Ka a ghara inwe mgbagwoju anya n'ụkpụrụ a. Ọgwụgwụ nke onye mmehie ọ bụla na-enweghị nchegharị bụ ọnwụ.[17] Nke a bụ eziokwu ọbụna ma ọ bụrụ na a zọpụtalarị onye mmehie ahụ na-enweghị nchegharị ma jide ya n'aka na ọ ga-aga eluigwe. E wezụga nchegharị, Onye Kraịst na-eme mmehie na-aga ịnwụ ọnwụ ike n'ihi aka Chineke nke na-adọ aka ná ntị.

Nke ahụ bụ ihe Jems bu n'uche mgbe ọ gbara ụmụnna ya bụ́ Ndị Kraịst ume ka ha si n'ụzọ mmehie ọ bụla chigharịa:

> Umu-nnam, asi na onye ọ bula n'etiti unu si n'ezi-okwu jehie, ma otù onye we me ka o chigharia; ka ọ mara na onye meworo ka *onye-nmehie si na njehie nke uzọ-ya chigharia gazọputa nkpuru-obi n'ọnwu*, o gēkpuchi kwa ọtutu nmehie. (Jemes 5:19-20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

"Nwee nchegbu," ka Jemes na-ekwu, "ịchọ nchegharị nke nwanne gị mgbe ọ bụla ị hụrụ ya ka ọ na-akpafu. Mgbe i mere nke ahụ, ị pụrụ ịzọpụta ndụ ya!"[18]

Mmechi

Site n'ihe anyị hụworo n'isiakwụkwọ a, anyị aghaghị ikwubi na ọkpụkpọ òkù a na-akpọ ndị mmadụ ka ha chegharịa *karịrị* òkù a na-akpọ ndị mmadụ ka ha nweta nzọpụta ebighị ebi. Kama nke ahụ, ọ bụ òkù a na-akpọ ka e mee ka ihe e kere eke na Onye Okike ya *dị n'otu*, òkù a na-akpọ ka ụmụ nwoke na ụmụ nwanyị na-eme mmehie na Chineke na-agbaghara mmehie *nwee nwekọ*.

Ọ bụrụ na anyị eburu eziokwu a n'uche nke ọma, ọ dịghị mgbe anyị ga-emehie site n'iche na nchegharị bụ ihe a chọrọ iji nweta nzọpụta ebighị ebi.

N'ụzọ dị otú a, anyị ga-eji nghọta zuru ezu gụọ okwu ndị dị ka ndị a:

> Otú a ka edeworo ya n'akwukwọ nsọ, na Kraist ahu gāhu ahuhu, si kwa na ndi nwuru anwu bilie n'ubọchi nke-atọ; *na agēkwusa kwa nchègharị na nḅaghara* nmehie *n'aha-Ya gwa mba nile, nāmalite site na Jerusalem*. (Luk 24:46-47, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Nke a, n'ezie, bụ ụdị Lucan nke Ọrụ Ukwu ahụ. Dịkwa ka okwu Matiu nke iwu a (Matiu 28:18-20), ọ na-elekwasị anya na *ọkpụkpọ oku sara mbara* n'ime ahụmịhe dị mkpa na Chineke.[19]

Na Matiu, a kọwara ahụmịhe ahụ dị ka *ịbụ onye na-eso ụzọ* Jizọs Kraịst Onyenwe anyị (Matiu 28:19) ma na-agụnye irube isi n'iwu Ya (28:20). Na Luk, a kọwara ahụmahụ ahụ dị ka *nwekọ anyị na Chineke* nke anyị na-abanye na ya site na "nchegharị na mgbaghara nke mmehie." N'ezie, ọ bụghị ihe ijuanya na ụdị ọrụ Luk nyere na-esochi ihe atụ ọzọ nke *nwekọ na tebụl* n'etiti ndị na-eso ụzọ na Onyenwe ha bilitere ugbu a (Luk 24:42-43).

Otú ọ dị, Oziọma Jọn dị iche na nke Matiu na Luk. Ebe Matiu na Luk lekwasịrị anya *na ahụmịhe* nke Chineke nke a na-akpọ ndị mmadụ, Jọn lekwasịrị anya n'isiokwu *dị warara karị*; otu esi enweta ndụ ebighi ebi. Ebe ọ bụkwa na isiokwu *ahụ* dị ya n'obi, ọ dịghị mkpa ka Jọn onye na-ezisa Ozi Ọma kwuo banyere nchegharị.

N'ezie, okwu ahụ bụ́ "nchegharị na mgbaghara nke mmehie" (Luk 24:47) bụ okwu *e ji chịkọta ihe*. Ha ekwughi nkọwa nile nke nkà mmụta okpukpe Luk. Kama nke ahụ, dị ka anyị hụworo, Luk kwetara ihe Jọn kwuru na ndụ ebighị ebi—nzọpụta ebighị ebi—bụ nanị site n'okwukwe.

Ma o doro anya na okwu ndị bụ́ 'nchegharị na mgbaghara nke mmehie' metụtara akwụkwọ Ọrụ Ndịozi. N'eziokwu, ihe a na-ekwusa n'ebe ahụ bụ ka ndị mmadụ chegharịa, ka a gbagharakwa ha mmehie ha. Iji malite, a na-ekwughachi òkù Jọn Onye Na-eme Baptizim kpọrọ Izrel ichegharị n'isiakwụkwọ ndị mbụ nke Ọrụ Ndịozi (2:38; 3:19; 5:31). Dika odi kwa na nkwusa nke Jọn, ncheghari a kwesiri igosiputa na baptizim (Ọrụ Ndị-Ozi 2:38).

Ihe kwesịrị ka a rịba ama karịsịa bụ Ọrụ 5:30-31, bụ́ nke na-ehota, n'izo aka n'ebe Izrel nọ, isiokwu Luk (24:47). N'ihi ya, mgbe Pita na-agwa ndị ndú ndị Juu okwu, o kwuru, sị:

> Chineke nke nna-ayi-hà mere ka Jisus si n'ọnwu bilie, Onye unu onwe-unu ḅuru, nākwuba Ya n'elu osisi. Onye ahu ka Chineke were aka-nri-Ya welie elu ibu Onye-ndú na Onye-nzọputa, *inye Israel nchègharị na nḅaghara nmehie*. (Ọrụ Ndị-Ozi 5:30-31, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ya mere, nkwusa mbụ ahụ dị n'Ọrụ Ndịozi, bụ́ nke *malitere na Jeruselem* (Luk 24:47), bụ ikwughachi òkù Jọn Onye Na-eme Baptizim kpọrọ Izrel ka ha mezie mmekọrịta ha na Chineke bụ́ nke kpataworo ọdachi. Ọ bụrụkwa na ihe dị oké njọ n'oge Jọn, ọ dịkariri nnọọ njọ ugbu a. N'ihi na ugbu a mba ahụ akpọgidewo Onye ahụ Chineke mere ma Onyenwe anyị bụ Kraịst n'obe (Ọrụ Ndị-Ozi 2:36).

N'eziokwu, oké ọkụ ahụ gbara n'afọ iri asaa Onyenwe Anyị nọzi n'ọnụ ọnụ ebe a ga-amụnye ya.

Ka Israel jụrụ ọkpụkpọ a, ọkpụkpọ òkù maka “nchegharị na mgbaghara mmehie” na-aga n'ihu “*na mba niile*” (Luk 24:47). Akwụkwọ Ọrụ Ndịozi bụ nanị ihe ndekọ Baịbụl anyị nwere banyere mgbasawanye nke eziokwu Chineke n'etiti ndị Jentaịl.

N'ihi ya, n'ihe ndekọ ya banyere mgbasawanye a, Luk họọrọ akụkọ banyere Kọniliọs dị ka isi ihe dị n'akụkọ ya. Dika anyi huworo, Kọniliọs bu ihe nlere anya di egwu nke ncheghari, dika ọ bụkwa ihe nlere anya nke mgbaghara nke nmehie, nke Kọniliọs natara site n'okwukwe (Ọrụ Ndị-Ozi 10:43-44).

Kọniliọs, mgbe ahụ, bụ ihe nlereanya nke Luk maka ndị Jentaịl n'ebe niile, onye Pọl ga-ekwusara “nchègharị n'ebe Chineke nọ, na okwukwe n'ebe Onye-nwe-ayị Jizọs nọ” (Ọrụ Ndị-Ozi 20:21).

Pọl n’ezie bụ onye Luk hụrụ dị ka dike. Ọ bụ ya bụ onye a kọrọ akụkọ ya na Luk. Ebe ọ bụkwa na Luk so Pọl mee njem mgbe ụfọdụ, ọ ghọtara ozizi Pọl nke ọma karịa onye ọ bụla ọzọ. Dịka ọmụmaatụ, Luk maara na ọ bụrụ na a jụọ Pọl ihe mmadụ ga-eme ka a zọpụta ya, azịza ya ga-adị mfe ma zie ezi: “Kwere n'Onye-nwe-ayị Jizọs, agāzọpụta kwa gị” (Ọrụ Ndị-Ozi 16:31).

Oleekwanụ maka ime ka a mara na ihe i mere ziri ezi? Luk maara na na nkà mmụta okpukpe nke Pọl, nke a kwa bụ nanị site n'okwukwe. N'ezie, Luk n'agbaso ihe Pọl kwuru n'okwu a n'ụlọ nzukọ dị n'Antiọk nke Pisidia: “*Onye ọ bụla nke kwere na Ya n'onye ezi omume n’ihe nile*, nke nāpụghị ịgụ unu na ndị ezi omume na ha nime iwu Mozis” (Ọrụ Ndị-Ozi 13:39, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ọ dịghị okwu a na-ekwu ebe a—ọbụghị otu mkpụrụ okwu!—banyere nchegharị. Lee ka okwu ndị ahụ si yie nnọọ ndị ahụ dị n'akwụkwọ Ndị Rom. Gịnịkwa mere na ọ gaghị eme ya? Okwu ndị ahụ bụ nke Pọl n'ebe abụọ ahụ.

Ma Luk makwaara na Pọl kwusara *ozi ka ukwuu*. Ozi ahụ bụ òkù a kpọrọ ụmụ mmadụ—ma ndị Juu ma ndị Grik—ka ha soro Chineke n'onwe ya nwee nwekọ dị oké mkpa. N'ozi a sara mbara karị, nchegharị keere òkè pụtara ìhè.

N'ịgbachitere onwe ya n'ụzọ siri ike n'ihu Eze Agrịpa na onye ọchịchị Rom bụ́ Festọs, Pọl kwupụtara ihe nile o kwusaara ndị mmadụ:

> Site n'ihe ndia, eze Agripa, abughm onye nādighi-ekweye ọhù ahu nke elu-igwe: kama eburum uzọ kọrọ ndi bi na Damaskọs akukọ, kọ kwa na Jerusalem, na nime ala Judia nile, kọ-kwa-ra ndi mba ọzọ, *ka ha chègharia chigharikute kwa Chineke, nālu ọlu kwesiri nchèghari*. (Ọrụ Ndị-Ozi 26:19-20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

“Ana m ekwusa ịdị nsọ”, ka Pọl na-ekwu. “Ana m ekwusa ụdị ahụmịhe okpukpe nke na-eme ka ndị mmadụ chigharịkwuru Chineke ma na-arụpụta ezi ọrụ.”

Ma Pọl *adịghị* ekwu, dị ka nkà mmụta nzọpụta dabeere na ọrụ na-azọrọ, na a pụghị ịzọpụta mmadụ n'enweghị nchegharị ma ọ bụ na mmadụ apụghị ịga eluigwe ma ọ bụrụ na ọ dịghị ebi ndụ nke ọrụ ọma. Ọ dịghị mgbe Pọl kwuru *nke ahụ!* Baịbụl ekwughị *nke ahụ*. Ihe Pọl na Baịbụl *kwuru* doro anya:

> Ma onye *nālughi ọlu*, kama *ọ kwere* n'Onye ahu Nke nāgu onye nāsọpughi Chineke n'onye ezi omume, anāgu *okwukwe-ya* nye ya dika ezi omume. (Ndị Rom 4:5, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, ọ bụrụ na ị pụrụ ịjụwo Pọl ihe ọ dị mkpa ka i mee iji nweta nzọpụta ebighị ebi, ọ gaara asị nanị: “Kwere!”

Ee, ndị Ndozigharị Ụka ahụ mere ihe ziri ezi n'agbanyeghị ihe nile. Nghọta na-akpali akpali nke echiche Ndozigharị Ụka ahụ dabeere kpam kpam na Baịbụl ma bụrụ eziokwu: *Naanị n'okwukwe!*

Isi Nke 13

Ndị A Gụrụ ná Ndị Ezi Omume n'Ihi Ọrụ Ha

Dị ka anyị ka hụworo, Pọl onyeozi chịkọtara n'ụzọ sara mbara otú o si kwusaa eziokwu Chineke n'okwu na-akpali akpali o kwuru mgbe ọ na-azara ọnụ ya n'ihu Agrịpa, Festọs, na ndị ikom a ma ama zukọtara na Sesaria. Lee okwu ndị ahụ ọzọ:

> Site n'ihe ndia, eze Agripa, abughm onye nādighi-ekweye ọhù ahu nke elu-igwe: kama eburum uzọ kọrọ ndi bi na Damaskọs akukọ, kọ kwa na Jerusalem, na nime ala Judia nile, kọ-kwa-ra ndi mba ọzọ, *ka ha chègharia chigharikute kwa Chineke, nālu ọlu kwesiri nchèghari*. (Ọrụ Ndị-Ozi 26:19-20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Nke ahụ bụ ozi Pọl n'ụzọ dị mkpirikpi. Ebe ọ bụla ọ gara n'ógbè ndị Rom, ọ kpọrọ mmadụ nile òkù ibi ndụ nke e ji nchegharị na ezi ọrụ mara. Ma, dị ka anyị hụkwara, ihe Pọl bu n'uche n'okwu ndị a abụghị na a na-adabere n'ụzọ ọ bụla ná nchegharị n'onwe ya ma ọ bụ n'ezi ọrụ ndị nchegharị na-eduga na ha, ka a ga-esi nweta izi ezi na ndụ ebighị ebi.

Ma Pọl ebughị n'uche, dị ka ụfọdụ na-eche, na "ọrụ kwesịrị nchegharị" bụ ihe nchegharị *na-apụghị izere ezere*. O kwughị na ha bụ *ihe a na-apụghị izere ezere* nke okwukwe na-azọpụta onwe ya. Ndị chere na ha na-ahụ nke a n'Akwụkwọ Ọrụ Ndịozi na-ahụ onyinyo ụgha. Ọ dịghị otu mkpụrụ okwu dị n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ a nke na-akwado echiche dị otú ahụ.

N'ụzọ megidere nke ahụ, o doro nnọọ anya na Pọl echeghị na nchegharị n'onwe ya ga-eme ka mmadụ rụọ ọrụ kwesịrị ekwesị. Kama nke ahụ, agbamume ahụ bú ka a rụọ ọrụ ndị dị otú ahụ bụ ihe dị iche na nke a na-adịghị ahụkebe n'ozi ya dum. N'ezie, dị ka anyị rịbara ama, ná ntụziaka Pọl nyere Taịtọs, o kwusiri ike, sị: "Okwu a kwesiri ntukwasi-obi, anamezube kwa ka i kwusie okwu bayere ihe ndia ike, ka ndi kweworo okwu Chineke *we tukwasi uche n'ibu ndi-isi n'ọlu ọma*." (Taịtọs 3:8, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

E nwere ezi ihe mere ahụmahụ dum nke onye kwere ekwe a mụrụ ọzọ *kwesịrị iji bụrụ* ahụmahụ nke ịnọgide na-arụ ezi ọrụ.

Dika Pol kwuputara n'ebe ozo, ndi azoputara site n'amara site n'okwukwe bu ndi "ekere... maka ezi oru," nke Chineke choro ka anyi jee ije (Ndị Efesọs 2:10).

Ma a pụrụ ikwu otu ihe ahụ banyere ịbụ onye na-eso ụzọ. N'ezie, dịka nnukwu ọrụ ahụ si dị, ime ndị na-eso ụzọ pụtara "*ịkụziri ha* ka ha debe ihe niile" Kraịst nyere n'iwu (Matiu 28:20). N'ihi ya, ịbụ onye na-eso ụzọ bụ ndụ nke anyị ji amụta *irubere* Onyenwe anyị isi.

Ọzọkwa, a pụrụ ikwu eziokwu a n'ihe banyere iso Chineke na Kraịst *nēnwekọ*. Onye kwere ekwe nke hụrụ Onyenwe ya n'anya ga-edebe iwu nke Onyenwe ya ma nwee ahụmịhe bara ụba nke mkpughe nke Onye Nzọpụta ya (Jọn 14:21). Jizọs kwere onye di otua nkwa na ya na Nna ya "ga-abịakwute ya ma mee ebe obibi ha n'ime ya" (lee v 23).

Ije ije n'ọrụ ọma—nwekọ na Chineke—ịghọ onye na-eso ụzọ Jizọs Kraịst. Ndị a bụ ụdị "Atọ n'Ime Otu" nke omume na nke ime mmụọ nke bụ n'ezie otu nnukwu eziokwu: ndụ Ndị Kraịst. N'ezie, mmadụ inweta ndụ ahụ bụ onyinye sitere n'aka Chineke. Ma ọrụ onye ozi bụ́ Onye Kraịst adịghị agwụ mgbe mmadụ natara onyinye a. N'ụzọ ụfọdụ, ọrụ ahụ ka malitere amalite.

N'ihi ya, dị ka Pọl, onye ozi nke eziokwu Chineke aghaghị ịdị na-ekwusi ike mgbe nile na “ndị kwere ekwe” kwesịrị “ilezi anya ịnọgide na-arụ ezi ọrụ”, na-akpali ha mgbe nile “ịrụ ọrụ ndị kwesịrị nchegharị.” Ọrụ a na-adịgide adịgide ma ọ bụrụhaala na ozi Ndị Kraịst na-ejere ha adịgide.

Ọ bụkwa n'ịrụ ọrụ a ka onye ozi nke na-ekwesị ntụkwasị obi n’okwu ahụ na-asọpụrụ n'ụzọ kwesịrị ekwesị ezi ịbụisi nke Jisọs Kraịst. N'ihi na mgbe ọbụbụeze Jizọs pụtara ìhè na ndụ ndị na-eso ụzọ Ya, ụwa ga-ahụ nke a, Chineke ga-abụ onye a na-enye otuto, ndị kwere ekwe n'onwe ha ga-abụ ndị ezi omume *site n'ọrụ*. Anyị ga-ekwu banyere ụdị ihe a n'oge na-adịghị anya.

Ịbụisi Jizọs

Ọ bụrụ na Jọn 3:16 bụ nke kasị amị mkpụrụ n'ime akụkụ Akwụkwọ Nsọ nile maka nzọpụta, o yikarịrị ka Ọrụ 16:31 ọ̀ ga-eso ya. Anyị tụlere akụkụ Akwụkwọ Nsọ a n'isiakwụkwọ bu ụzọ, ma ọ dị anyị mkpa ịtụle ya ọzọ n'ebe a:

> O we kuputa ha, si, “Ndi-nwe-ayi, gini di nkpà ka m'me ka ewe zọputam?” Ha we si, “Kwere n'Onye-nwe-ayi Jisus, agāzọputa kwa gi, gi onwe-gi na èzí-na-ulo-gi.” (Ọrụ Ndị Ozi 16:30-31)

Ọ bụ nanị mgbe ebighị ebi ga-ekpughe ọtụtụ puku mkpụrụ obi ndị dabeere ná nkwupụta a na-enweghị mgbagwoju anya maka obi ụtọ na ọdịmma ebighị ebi ha. N'ezie, ha ga-agụnye ọtụtụ ndị nakweere nkwa a mgbe ha bụ ụmụaka, nakwa ọtụtụ ndị ọzọ mere otú ahụ n'oge ndụ ha nile.

Ma ịnụ ka ndị ọkà mmụta okpukpe na-atụle akụkụ Akwụkwọ Nsọ a bụ ịhapụ ihe nile na-egosi na ọ dị mfe ma na-awagharị n'ebe tọgbọrọ n'efu nke ọchịchịrị na ọgba aghara. Ọzọkwa, dị ka anyị kwurula, o doro anya na ọ dịghị ihe ọ bụla e kwuru n'ebe a banyere nchegharị. Ma ọ dịghịkwa ihe ọ bụla e kwuru banyere nraranye, baptizim, ezi ọrụ, ma ọ bụ ihe ọ bụla ọzọ yiri ya. A kọwara okwukwe nanị dị ka azịza zuru ezu nye ajụjụ onye nche ụlọ mkpọrọ ahụ jụrụ. Mana ndị nkuzi n'ọchịchị anaghị enwe afọ ojuju na azịza a dịka ọ dị.

N'ihi ya, kama ikweta ihe o kwuru, ha na-agbalị iji ihe e dere n'ebe ahụ na-eme ka a ghọta ihe ha na-ekwu. N'ihi ya, n'anya ọtụtụ ndị nkụzi na-ekwu na mmadụ bụ onye ukwu, ihe mere ha ji ele ihe anya otú ahụ bụ na Pọl na Saịlas sịrị, “Kwere n'Onyenwe anyị Jizọs Kraịst.” Ha gara n'ihu ikwu na iji okwu ahụ bú “Onyenwe anyị” eme ihe na-egosi ido onwe anyị n'okpuru ikike Ya mgbe anyị kweere.[1]

Nke a bụ mmejọ dị oké njọ na nke a na-apụghị ịgbagha agbagha. Ọ na-agụnye echiche na-ezighị ezi nke asụsụ a maara nke ọma nke a na-akpọ mgbe ụfọdụ “Nnyefe na-akwadoghị iwu.” N'ụdị njehie a, a na-agụghachi echiche e si n'okwu ndị ọzọ nweta, ma ọ bụ nke e si n'ihe ndị gbara ya gburugburu nweta, n'ụzọ na-ezighị ezi n'otu okwu dị ka akụkụ nke ihe ọ pụtara.[2] Nke a bụ ihe mere n'ebe a. Pọl na Saịlas ji okwu ahụ bú “Onyenwe anyị” mee ihe iji mata Onye onye na-elekọta ụlọ mkpọrọ ahụ kwesịrị ịtụkwasị obi, ma ọ dịghị emetụta ihe okwu ahụ bú “kwere” pụtara.

Ihe atụ dị mfe pụrụ ime ka isi ihe a doo anya karị. Enwere m ike ịgwa enyi m: “Tụkwasị Onye Isi Oche Bush obi na ọ ga-elekọta okwu a.” O doro anya na nke a abụghị otu ihe ahụ dị ka ịsị: “Na-edo onwe gị n'okpuru ikike nke Onye Isi Oche Bush.”

Ma iji were mgbagwoju anya asụsụ nke nkà mmụta okpukpe chi nyere anyị maka Ọrụ 16:31, were ya na m gwara enyi a, "Cheta ugbu a, m kwuru ka ị tụkwasị obi na ONYE ISI OCHE Bush! Nke ahụ pụtara na ị ghaghị ịdị njikere ido onwe gị n'okpuru ikike ya. E kwuwerị, *ọ bụ* ONYE ISI OCHE."

Ọ ga-abụ na enyi m ga-achị m ọchị maka na m kọwaara ya ihe ahụ m kwuru n'ụzọ na-egosi na ọ bụ ịta mmadụ ahụhụ. Ma ọ bụkwanụ ya asị: "Olee otú m kwesiri ịmara na ọ bụ ihe a ka ị chọrọ ịgwa m? I kwughị ihe ọ bụla banyere *irubere* Onyeisi Bush isi. Naanị ihe i kwuru bụ ka m tụkwasị ya obi, echekwara m na ọ bụ ihe ị chọrọ ka m mee!"

N'ezie, na-eburu n'uche na m maara otú e si eji asụsụ Bekee eme ihe n'ụzọ dị irè, m pụrụ inwe ezi ihe mere m ga-eji gwa enyi m ka ọ tụkwasị ONYE ISI OCHE Bush obi. Ọ bụrụ na ọ bụ nanị George Bush, nwa amaala America, a pụrụ inwe ajụjụ ụfọdụ banyere ma à pụrụ ịtụkwasị ya obi n'okwu siri ike n'ezie. Ma utu aha ahụ bụ́ ONYE ISI OCHE na-eme ka a mata ya dị ka nwoke nwere ikike na ihe onwunwe karịrị nnọọ nke enyi m. Aha akwụkwọ ahụ n'onwe ya na-agba anyị ume ịtụkwasị ya obi.

Ọ bụkwa otú ahụ ka ọ dị utu aha ahụ bụ́ "Onyenwe anyị" nke dị n'Ọrụ Ndịozi 16:31. Nke a abụghị onye Juu nkịtị nke a gwara onye na-elekọta ụlọ mkpọrọ na Filipaị ka o nwee okwukwe n'ebe ọ nọ maka ọdịmma ebighị ebi ya. Kama nke ahụ, Ọ bụ Onyenwe anyị, nke nwere ike na ihe onwunwe nile nke aha a dị ebube na-egosi. N'ihe banyere nzọpụta, *Ọ* pụrụ inye ihe dị mkpa iji gboo mkpa onye mmehie.

Ma igosi na ụdị ụfọdụ nke ịhapụ uche bụ akụkụ nke azụmahịa nzọpụta dị n'Ọrụ 16:31, bụ iji ike tinye n'ime ihe odide echiche ndị na-adịghị na ya.

N'ezie, anyị pụrụ ịga n'ihu. O nweghi ihe dị ka "*ime* ka Jizọs bụrụ Onyenwe ndụ anyị." Akwụkwọ Nsọ mere ka o doo anya na Ọ bụ Onyenwe anyị *ugbu a*, ọ bụghị nanị nke Ndị Kraịst kamakwa nke ndị nile a na-azọpụtaghị!

Ọ bụ ya mere Pita onyeozi jiri gwa ndị na-ege ya ntị n'ụbọchị Pentikọst, sị: "Ya mere ka ulo Izrel nile mazue, na Chineke mere Ya ka Ọ buru Onye-nwe-ayi na Kraist-ayi, bú Jisus ahu Onye unu onwe-unu kpọgidere n'obe." (Ọrụ Ndị Ozi 2:36)

Ọ baghị uru ma mmadụ ò kweere eziokwu ahụ ma ọ bụ na o kweghị. Jizọs Kraịst ka bụ Onyenwe ha. N'ihi ya, mgbe Pita na-agwa ndị na-anabataghị ozi ọma n'ụlọ Kọnịlịọs okwu, o kwuru, sị:

> Okwu nke Chineke zitere umu Izrel, nēzisa ozi ọma nke udo site n'ọnu Jisus Kraist (Onye ahu bu Onye-nwe madu nile) (Ọrụ Ndị Ozi 10:36)

Ma ọ bụrụ na Ọ bụ "Onyenwe ihe nile," olee otu onye ọbụla ga-emeli Ya ihe Ọ bụ?[3]

N'ezie, ndị na-eji okwu ahụ bụ́ "mee Ya Onyenwe ndụ gị" eme ihe, na-agbalịkarị ịsị, "Daa onwe gị n'okpuru ịbụisi Ya ná ndụ gị kwa ụbọchị". Nke a bụkwa ezi ndụmọdụ, ọ bụ ezie na ọ bụ nanị onye Kraịst a mụrụ ọzọ pụrụ itinye ya n'ọrụ n'ezie.

Eziokwu a bụ isi ihe nke Iso Ụzọ Kraịst dabeere na Baịbụl. Ọ dịghị onye mmehie a na-azọpụtaghị azọpụta pụrụ ịzaghachi n'ụzọ kwesịrị ekwesị n'ịbụ onyeisi nke Kraịst.[4] Ikike ime otú ahụ adịghị n'ime mmadụ ruo mgbe a mụrụ ya ọzọ. Ọ bụ nanị mgbe a mụrụ mmadụ ọzọ ka ọ na-enweta ikike nile dị mkpa maka ido onwe ya n'okpuru na irube isi dị ka Onye Kraịst. Ma ọ bụ, dịka Pita kwuru, ọ bụ naanị mgbe ahụ ka ndị kwere ekwe na-enweta "ihe niile metụtara ndụ na nsọpụrụ Chineke" (2 Pita 1:3).

Ụzọ ọzọ isi kwuo nke a bụ icheta na onye mmehie na-abịakwute Onye Nzọpụta dị ka onye arịrịọ nọ ná mkpa,[5] nke na-enweghị ike inye Chineke ọbụna ụdị nrubeisi kwesịrị ekwesị.

N'ezie, nwa mmefu ahụ apụghị ime otú ahụ n'ebe nna ya nọ. Echiche ya banyere inyefe onwe ya n'aka nna ya dị ka "onye ọrụ e goro ego" kpughere erughị eru nke echiche ya. Ọ bụghị

nanị na ọ tụghị anya ịhụnanya na-enweghị atụ nke nna ya, kama ọ na-eche banyere ọrụ nke ya dị ka “onye ọrụ e goro ego” n'ugbo nna ya.

Ma ozugbo ọ hụrụ nna ya n'ezie ma makụọ ya, ọ kwụsịrị echiche a kpamkpam (Luk 15:20-21). Echiche ya dum banyere mmekọrịta ya na nna ya enweghị ike ịgbanwe kpamkpam site n'obi mmesapụ aka dị ukwuu o zutere mgbe ọ lọtara. Ugbu a—ma ọ bụ nanị ugbu a—ka ọ pụrụ igosi nna ya ụdị nrubeisi kwesịrị ekwesị nke ịhụnanya na ekele.

Ọ bụ otu n'ime echiche efu nke echiche chi na ndị a na-azọpụtaghị nwere ike inye Chineke ụdị nrubeisi ọ bụla nke Ọ ga-anabata dị ka akụkụ nke azụmahịa nzọpụta. N'ụzọ megidere nke ahụ, ọ bụ nanị ido onwe onye n'okpuru Chineke site n'obi a gbapụtara agbapụta ka Chineke na-anakwere n'ụzọ zuru ezu. Ma ndị a na-azọpụtaghị enweghị ihe ha ga-enye. Ha bụ nanị ndị na-arịọ arịrịọ na-adabere n'ebere Chineke.

N'ezie, nke ahụ bụ ihe ndị Chineke gbapụtara n'aka ndị ya maara nke ọma, dị ka e si kwuo ya n'ụzọ magburu onwe ya n'otu n'ime abụ ndị kasị ukwuu a na-abụ na Chọọchị, bụ́ “Oké Nkume nke Dịwara Kemgbe Ụwa”:

> Ọ dịghị ihe dị n'aka m m na-eweta,
> Nanị n’obe gi ka m rapara;
> Ndị gbaa ọtụ, biakwute Gi maka uwe;
> Ndị na-enweghi enyemaka, n’elegide Gi maka amara;
>
> Ihe na-adịghị mma, m na-efepụ dugaa na isi iyi,
> Sacha m, Onye Nzọpụta, maọbụ m ga-anwụ!
>
> —A. M. Toplady na Thomas Hastings
> *Oké Nkume nke Dịwara Kemgbe Ụwa*

Echiche ọ bụla dị iche na nke a abụghị Iso Ụzọ Kraịst Agba Ọhụrụ.

Ịsọpụrụ Ịbụisi Ya

Ọ bụ ezie na nrubeisi nye ọbụbụeze Kraịst abụghị n'ụzọ ọ bụla ihe a chọrọ iji nweta ndụ ebighị ebi, ọ dị oké mkpa iji gosipụta ndụ ahụ. N'ezie, ibi ndụ dị ka onye na-eso ụzọ bụ ibi ndụ n'okpuru ịbụisi nke Onye Nzọpụta anyị.

A na-ahụ nke a nke ọma, dị ka ihe atụ, n'Ozi Ukwu ahụ, bụ́ nke okwu ndị a bu ụzọ kwuo: “Jizọs we biakute ha, gwa ha okwu, si, Ewerewo ike nile di n'elu-igwe na n'elu uwa nyem. Ya mere, ganu, me mba nile ka ha buru ndi nēso uzọm…” (Matiu 28:18-19). “Ịbụisi m,” Onyenwe anyị na-ekwu, “bụ ntọala nke iwu gị ime ndị na-eso ụzọ. Ị ga-arụ ọrụ megide ndabere nke ikike m zuru oke n'elu igwe na ụwa.”

N'ụzọ doro anya, nke a pụtara na a ga-arụ ọrụ ahụ n'okpuru iwu Ya. Ma ọ pụtara ihe karịrị nke ahụ. Ọ pụtakwara na ihe ọ bụla ndị ohu Ya ga-ezute, n'ebe ọ bụla ha gara ime ndị na-eso ụzọ, dịkwa n'okpuru ịchịisi Ya. N'ihi ya, ọ dịghị ihe pụrụ ime ha nke Ọ na-ekweghị ka o mee. N'ihi ịbụisi ya kasịnụ, ndị ohu ya pụrụ ịtụ anya inwe ihe ịga nke ọma na mmeri ikpeazụ.

Ma, ọ bụghị naanị nke ahụ. N'ime mmezu nke ọrụ ahụ, ndị ohu Kraịst ga-akụziri ndị ọzọ “nēzí ha ka ha debe ihe nile, ka ha ra, bú nke M'nyere unu n'iwu” (Mat. 28:20). N'ihi ya, ọ bụghị nanị na a na-arụ ọrụ ahụ dị ka mmeghachi omume nye ọbụbụeze nke Ọkpara Chineke, ọ na-agbasawanye n'ezie mmata nke ọbụbụeze ahụ site n'ịkụziri nrubeisi n'iwu Ya.

Dịkwa ka anyị hụworo, n'oge a, a na-adọta ndị mmadụ n'iso Nna ahụ na Ọkpara ahụ na-enwe nwekọ miri emi karị: "Onye nwere ihe M'nyere n'iwu, nke nēdebe kwa ha, ọ bu onye ahu nāhum n'anya: onye nāhum n'anya, Nnam gāhu kwa ya n'anya, Mu onwem gāhu kwa ya n'anya, were kwa Onwem gosi ya." (Jọn 14:21) Maọbụ, dịka O kwuru obere oge ka nke ahụ gasịrị: "Ayi gābiakute kwa ya, nēme kwa ebe-obibi-Ayi n'ebe ọ nọ." (Jọn 14:23).

Ihe nsonaazụ n'ahụmahụ dị otú ahụ nke akụkụ Chineke ga-abụ otuto nke Chineke: "Nime nka ka anēnye Nnam *otuto*, ka unu nāmi nkpuru ri nne; unu gābu kwa ndi nēso uzọm." (Jọn 15:8, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

N'akụkụ nke ndị Kraịst, ihe nsonaszụ ga-abụ "mmekọrịta enyi" nke ha na Onye Nzọpụta. N'ezie, e kwupụtara echiche a mara mma nke mbụ ya n'oge na-adịghị anya mgbe e kwusịrị okwu ndị ahụ anyị ka hotasịrị:

> Unu onwe-unu bu *ndi-eyìm, ma ọ buru na unu eme ihe Mu onwem nēnye unu n'iwu*. Akpọkwaghm unu ndi-orù ọzọ site n'ubu a; n'ihi na orù adighi-amara ihe onye-nwe-ya nēme: ma *akpọwom unu* ndi-eyì; n'ihi na ihe nile M'nuru site n'ọnu Nnam ka M'mere ka unu mara. (Jọn 15:14-15, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Nye onye kwere ekwe na-erube isi, nke a bụ ihe magburu onwe ya ga-esi na ya pụta.

Ma e nwekwara akụkụ ọzọ: akụkụ nke ụwa. Ọ bụ kpọmkwem ọbụbụenyi a anyị na Onyenwe anyị Jizọs Kraịst nwere, ọ bụkwa kpọmkwem nrubeisi a n'iwu Ya, na-eme ka e nwee àmà siri ike na ụwa. Jizọs n'onwe ya si otú a kwuo ya:

> Iwu ọhu M'nēnye unu, ka unu hurita ibe-unu n'anya; dika M'huru unu n'anya, ka unu onwe-unu hurita kwa ibe-unu n'anya. *Madu nile gēji nka mara na unu bu ndi nēso uzọm*, ọ buru na unu enwerita ihu-n'anya n'ebe ibe-unu nọ. (Jọn 13:34-35, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Onweghi ihe na-egosi ụwa eziokwu nke ahụmịhe ime mmụọ anyị, ọ nweghị ihe na-egosi njikọ anyị na Kraịst n'ụzọ dị irè karịa n'ihu ndị ọzọ, karịa nrube isi anyị n'iwu Ya na—karịa ihe niile—n'iwu Ya ịhụ n'anya. N'ezie, echiche a nke ịbụ onye a gbapụtara n'ihu ndị ọzọ bụ isiokwu e kwughachiri ugboro ugboro n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ.

Dịka ọmụmaatụ, Pita onyeozi kwupụtara isiokwu a n'otu akụkụ ahụ mara mma ebe ọ gbara anyị ume ka anyị tinye omume ọma nile nke Ndị Kraịst n'okwukwe anyị (2 Pita 1:3-7). O kwuru na ihe kasị mkpa n'uto ime mmụọ a bụ ịhụnanya. (2 Pita 1:7) Onye Kraịst nke nwere omume ọma ndị a ga-amị mkpụrụ (2 Pita 1:8), mana Onye Kraịst nke na-enweghị ha, onyeozi ahụ dọrọ aka na ntị, "Ọ bu onye kpuru ìsì, onye nāhu inyoghi-inyoghi, ebe ọ chezọrọ nsachapu nke nmehie ochie ya nile." (2 Pita 1:9).

Onyeozi ahụ kwuziri ihe ndị a ọ chọpụtara site n'ịgba ha ume, sị: "N'ihi nka, umu-nnam, nānunu ọku n'obi kari ime ka ọkpukpọ-unu na nrọputa-unu buru ihe nēguzosi ike: n'ihi na asi na unu eme ihe ndia, unu agaghi-asu ngọngọ mbe ọ bula ma-oli…" (1:10).

Anyị ekwesịghị iche, dị ka ụfọdụ ndị mere, na Pita lere ọkpụkpọ na nhọpụta nke *ụmụnna* ya anya dị ka "ihe a na-ejighị n'aka". N'ezie, okwu ndị bụ "jide...n'aka" na-asụgharị otu okwu Grik nke a pụrụ ịsụgharị ịbụ "kwado" ma ọ bụ "Nyochaa." Ma Pita apụghị ịsị na ọ dị ndị na-agụ ya mkpa 'ịkwado' ma ọ bụ 'ịnyochaa' ihe ndị a *n'onwe ha*. Nanị ịgụ ihe o kwuru n'amaokwu nke 2-4 kwesịrị iwepụ echiche dị otú ahụ.

Ndị na-agụ akwụkwọ Pita nwere okwukwe (v 1, 5), e nyewo ha "ihe nile dị ndụ na nsọpụrụ-Chineke n'efu" (v 3), a natakwara ihe ndị a "site na nmazu nke Onye ahụ Onye ji ebube na ịdị-nma nke aka Ya kpọ ayị" (v. 3). Ihe ọmụma nke Chineke na nke Kraịst bụ n'ezie ebe 'amara bara unu uba, ya na udo' nye ha (v. 2). Okwu ikpe-azu nke onye-ozi nye ha bu agbamume ka ha "*nāba uba* n'amara na ọmụma nke Onye-nwe-ayi, bú Onye-nzọputa-ayi, Jizọs Kraist" (2 Pita 3:18).

Ee e, o nweghị ihe na-ejighị n'aka ma ọ bụ ihe a na-ejighị n'aka banyere ọkpụkpọ na nhọpụta nke ndị na-agụ akwụkwọ Pita, dị ka a ga-asị na ha onwe ha chọrọ nkwenye a. Pita, dị ka ndị nile dere akwụkwọ ozi ndị dị n'Agba Ọhụrụ, weere ya dịka ihe na onweghi ihe ọ bụ na ndị ọ na-agwa okwu abụghị nanị Ndị Kraịst kamakwa na ha maara nke ahụ nke ọma.

Ọzọkwa, dị ka anyị hụrụ na mbụ n'akwụkwọ a, ikwere ná nkwa Baịbụl banyere ndụ ebighị ebi bụ ikwere na mmadụ *nwere* ndụ ebighị ebi. Ọ bụrụ na mmadụ ekweghị na ya *nwere* ndụ ebighị ebi, ọ gaghị ekwere ná nkwa ndị ahụ, ebe ọ bụ na nkwa ndị ahụ na-emesi ndị kwere ekwe obi ike na anyị nwere.

Ọ bụ ihe na-ezighị ezi iche na ọgbọ mbụ nke ndị Kraịst, bú ndị a tọghatara n'okpuru ozizi ndịozi, lụsoro nsogbu nke inwe obi ike ọgụ dị ka ọtụtụ ndị na-ezisa ozi ọma na-eme taa. Ọ bụrụ na anyị echee na ndị na-agụ akwụkwọ Pita chọrọ ihe ndị ọzọ ga-eme ka obi sie ha ike karịa nkwa ndị Jizọs Kraịst n'onwe ya kwere ha dị ka ndị kwere ekwe, anyị na-eme nke ahụ n'enweghị nkwado ọ bụla sitere n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ.

Ọ dịghị ihe ọ bụla mere a ga-eji chee na Pita gbara ndị na-agụ akwụkwọ ya ume ka ha 'kwado' ọkpụkpọ na nhọpụta ha n'ihi mkpa ha nwere ime nke ahụ.[6] N'ụzọ megidere nke ahụ, Pita aghaghị ichetawo n'ezie eziokwu ahụ bú na ndụ e ji àgwà ọma ndị a magburu onwe ha nke Ndị Kraịst mara ga-ewetara ndị nile na-ahụ ya ihe àmà a na-ahụ anya na ndị a bụ n'ezie ndị Chineke kpọrọ ma họrọ.

N'ezie, nke a bụ okwu dị mkpa nke Pita tụleworo n'akwụkwọ ozi ya bu ụzọ:

> Ndi m'huru n'anya, ariọm unu dika ndi-ọbìa na ndi nọ dika ọbìa, ka unu ghara ime ihe ọjọ di iche iche nāgu anu-aru, nke bu ihe nēbu agha imegide nkpuru-obi; nēbinu obi-unu nke-ọma n'etiti ndi mba ọzọ; ka ha we *site n'ọlu ọma nile unu, nke ha nēle anya, nye Chineke otuto* n'ubọchi nleta ahu nime ihe ahu ha nēkwutọ unu nime ya dika ndi nēme ihe ọjọ. (1 Pita 2:11-12, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ọzọkwa, Pita zoro aka n'otu isiokwu ahụ ọzọ na 1 Pita 3:15-16, bụ́ ebe ọ gbara ndị na-agụ akwụkwọ ya ume ka ha mee ka ihere mee ndị na-ebo ha ebubo site n'ụdị omume nke na-eme ka ha nwee ezi akọ na uche. Njikọ nke ihe a nile na ozizi kwesịrị ncheta nke Onyenwe anyị n'onwe ya doro anya: "Otú a menu ka ìhè-unu nēnwu n'iru madu, ka ha we hu ọlu ọma nile unu, we *to Nna-unu Nke bi n'elu-igwe*." (Matiu 5:16, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ma n'okwu ọtụtụ ndị a na-ekwu taa, na site n'ezi ọrụ anyị pụrụ ijide n'aka na a ga-azọpụta anyị, Pita ekwughị ihe ọ bụla.

Ee e, nke ahụ abụghị isi ihe dị n'irubere Chineke na Kraịst isi. Kama nke ahụ, nrubeisi bụ ihe ịbụ ezigbo onye na-eso ụzọ pụtara. Ọ bụ ụzọ isi soro Onye Okike na Onye Mgbapụta anyị na-enwe mmekọrịta. Nke kasị mkpa, ọ bụ ụzọ anyị si enye Nna anyị nke eluigwe otuto.

Ụzọ a nke ịsọpụrụ ịbụisi Jizọs apụghị isi n'amaghị ihe banyere mmekọrịta MỤ na Ya pụta. Ọ ghaghị ịbịa—ọ pụrụ ịbịa nanị—site n'obi nke nabatara ihu ọma Chineke na-erughịrị mmadụ ma detụ onyinye eluigwe ahụ ire nke bụ n'efu n'ụzọ zuru ezu.

Onye dere abụ otuto ahụ egosipụtawo mmụọ a n'ụzọ zuru okè:

Mgbe m na-ele anya n'obe ahụ dị ebube,
nke Onyeisi nke ebube nwụrụ,
m na-agụ uru m bara ụba ma ọ bụ ọnwụ,
ma na-eleda mpako m niile anya.
Ọ bụrụ na alaeze dum nke okike bụ nke m,
nke ahụ bụ obere onyinye;
Ịhụnanya dị ịtụnanya, nke dị ebube,
na-achọ mkpụrụ obi m, ndụ m, ihe niile m.
—Isaac Watts
Mgbe M Na-enyocha Obe ahụ Dị Ebube

Mmechi

Ọ bụ eziokwu ahụ anyị tụleworo ka Jemes bu n'uche mgbe o dere okwu ndị a:

> Èsiteghi n'ọlu gu Ebreham nna-ayi *n'onye ezi omume*, mḅe ọ churu Aisak nwa-ya nwoke n'elu ebe-ichu-àjà? I huwo na okwukwe-ya soro ọlu-ya lukọ ọlu, esite-kwa-ra n'ọlu ahu me ka okwukwe ahu zue okè; ewe mezu ihe edeworo n'akwukwọ nsọ nke nāsi, Ebreham we kwere okwu Chineke, ewe gua ya nye ya n'ezi omume; *ewe kpọ ya eyì nke Chineke*. (Jemes 2:21-23, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

"Ebreham," Jemes na-ekwu, "bịara ka a kpọọ enyi Chineke site n'irube isi ya na ịchụ Aịsak n'àjà n'elu ebe ịchụàjà. Nke a mezuru ihe mgbaru ọsọ nke izi ezi mbụ ya site n'okwukwe ogologo oge tupu mgbe ahụ. A gụrụ ya n'onye ezi omume ugbu a site n'ọrụ."

Banyere akụkụ Akwụkwọ Nsọ a a ma ama, Onye Ndozigharị ukwu ahụ bụ́ Jọn Kalvịn dere ihe na-esonụ:

> James apụtaghị ịkụziri anyị ebe ntụkwasị obi nke nzọpụta anyị kwesịrị ịdabere—nke bụ isi ihe Pọl na-ekwusi ike. Ya mere, ka anyị zere echiche ụgha nke jidere ndị ọkà ihe ọmụma, site n'ịghọta ihe abụọ ọ pụtara: nye Pọl, okwu ahụ [nkwado] na-ezo aka n'otú anyị si *ewere onwe anyị dị ka ndị ezi omume* n'ihu oche ikpe Chineke, nye Jemes, ọ na-ezo aka *n'igosi ezi omume* site n'ihe ndị ọ na-arụpụta *n'anya mmadụ*; ... N'echiche nke ikpeazụ a, anyị pụrụ ikweta n'enweghị mgbagha na a na-akpọ mmadụ onye ezi omume site n'ọrụ ya, dị nnọọ ka a pụrụ isi kwuo na mmadụ na-aba ọgaranya site n'ịzụta nnukwu ihe onwunwe dị oké ọnụ ahịa, ebe ọ bụ na akụ̀ na ụba ya, bụ́ nke o zoburu n'ebe a na-adịghị ahụ anya n'ime igbe e ji echekwa ihe, aghọwo ihe a maara nke ọma (*agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche*).[7]

Irube isi nye Kraịst, ịbụ enyi Chineke, ịbụ onye a gụrụ n'onye ezi omume site n'ọrụ n'ihu ndị mmadụ!

Nke ahụ bụ nanị ụzọ a pụrụ isi kwanyere ịbụisi Jizọs Kraịst ùgwù ná ndụ nke ndị a gụrụ ná ndị ezi omume n'ihu Chineke nanị site n'okwukwe.

Isi nke 14

Gịnị Mere I Ji Akpọ M Ezi Mmadụ?

Ọ bụrụ na e nwere otu adịghị ike mmadụ karịa nke ọ bụla ọzọ nke na-emebi ahụmahụ okpukpe, ọ bụ omume anyị gbanyere mkpọrọgwụ miri emi iji chee na anyị bu “ezi mmadụ.” Ọ dịghị ihe ijuanya na mgbe “ndị ọnaụtụ na ndị mmehie bịakwutere Jesus nso” “Ige Ya ntị, “ Ndị Farisii na ndị odeakwụkwọ nwere mwute na mkpasu iwe site na nke a (Luk 15:1-2). N'ime ilu nke nwa mmefu, ndị ikom ndị a na-eche na ha bụ ndi ezi omume ka anọchitere anya ha site n'aka nwanne nwoke nke okenye, onye jụrụ arịrịọ nna ya ka ọ bata ma mee ememe nlọghachi nwa mmefu (vv. 25-32).

Ọzọkwa, a na-egosipụtakwa otu mụọ nke mmadụ ịkpọ onwe ya onye ezi omume a n' akụkọ ọzọ Jizọs kọrọ. N'ime akụkọ ilu a na-echeta maka igosi ọdịiche doro ányá, Onyenwe anyị kọrọ otú otu onye Farisii na otu onye ọnaụtụ gbagoro n'ụlọ nsọ ikpe ekpere. Akụkọ a bụ nke ewebatara site na Luk Onye Nkwusa Ozioma n'okwu ndị na-egosi ebumnuche ya nke ọma: “O we tu kwa ilu a nye ufọdu ndi tukwasiri obi n'onwe-ha na ha bu ndi ezi omume, ndi kpọkwara ndi nile fọduru ihe-efu” (Luk 18:9).

E nwere ihe dị n'ime ebumnuche ilu a nke na-anaghị agafe agafe. N'ezie, n'ọgbọ ọbụla nke ụka enwere ndị okpukpe ndị ikom na ndị inyom ndị na-eche na ha bụ ndị ezi omume na ndi enweghikwa óbị abụọ ọbụla banyere nke ahụ. Ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ na o nweghị atụ, ndị a na-eleda ndị ọzọ anya bụ́ ndị ha na-ewere dị ka ndị dị ala n'omume na n'ụzọ ime mmụọ.

Ma e kwesịghị iche na n'ilu a Jizọs na-eche nanị banyere ndị na-adịghị enye Chineke otuto maka omume ha. N'ụzọ megidere nke ahụ, ha nwere ike inye Ya otuto *niile*.

Gee ntị n'ekpere onye Farisii :

> Chineke, *ekelem Gi*, na adighi m ka ndi fọduru n'etiti madu, ndi nāpunara madu ihe, ndi ajọ omume, ndi nākwa iko, ma-ọbu dika ọbuná onye-ọna-utu a. Anamebu ọnu ubò abua n'ízù ubọchi asa; anamenye otù uzọ n'uzọ iri n'ihe nile, ka ha ra, bú nke m'natara (Luk 18:11-12, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Lee ka osi dị ịrịba ama! Onye Farisii a *ekwuputaghị* na ezi omume ọ cheputara echeputa bụ nke ya onwe ya mèrè. Kama nke ahụ, *ọ na-ekele Chineke* maka ya. N'ezie, ọ na-ekele Chineke na ọ bụghị “ ajọ mmadụ “ dị ka ndị ọzọ.

N'ezie, onye Farisii ahụ bụ ọkà mmụta okpukpe, ụdị nke na-aga n'ihu na-eto eto ruo n'ókè ụbọchị ugbu a. O weere onwe ya dị ka akụkụ nke “n’igwè” ahụ Chineke kwadoro (Ndị Farisii n'onwe ha), na obi dị ya ụtọ na ọnọdụ omume nke ya na-arị elu nkè ukwuu karịa ọkwa onye ụtụ isi dara ogbenye nke bịakwara kpee ekpere.

Ma o hiere ụzọ! Onye Farisii ahụ *dị ka* ndị ikom ndị ọzọ, onye rụrụ arụ na onye mmehie n'ụzọ mpako ya, n'ụzọ okpukpe.

Onye ọnaụtụ, n'aka nke ọzọ, weere àgwà nke ịdị umeala n'obi na nchegharị n'ekpere ya nye Chineke:

> Ma onye-ọna-utu ahu guzoro n'ebe di anya, ọ chọghi kwa iweli ọbuná anya-ya le elu-igwe, kama ọ nēti aka n'obi-ya, si, “Chineke, ka obi-Gi juru n'ebe mu, bú onye-nmehie, nọ” (Luk 18:13).
>
> Ojiji Onyenwe anyị jiri ọdịiche dị n'etiti ndị ikom ekpere abụọ a mee ihe dị ike:
>
> “Asị m unu, na nwoke a lara n’ụlọ ya bụrụ onye a gụrụ *n’onye ezi omume* n’ihu Chineke karịa onye nke ọzọ. N’ihi na onye ọbụla ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda, ma onye ọbụla na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu.” (Luk 18:14, agbakwnyerem edemede ejiri gosipụta ihe pụrụ iche).

Ọ bụ ihe na-adọrọ mmasị n'ịhụ na Jizọs ji n'ebe a nnukwu okwu Pọl “onye ezi omume” mee ihe. Ọ na-adọrọ mmasị, Ee, ma ọ bụghị ihe ijuanya. Ọbụna Pọl n'onwe ya kwetara na oziọma o kwusara ka a natara “site na mkpughe nke Jizọs Kraịst” (Ndị Gal 1: 11-12). Ya mere, ozizi nke izi ezi site n'okwukwe naanị, ewezuga ọrụ, a bụghị nanị bụghị naanị echiche Pọl. N'ime nyocha ikpeazụ, ọ bụ ozizi nke Jizọs Kraịst Onyenwe anyị.

Ozizi a bụ ọgwụgwọ maka otu n'ime ọrịa okpụkperechi anyị kacha egbu egbu: mkpako mmụọ na mmadụ ịkpọ onwe ya onye ezi omume. N'ezie, ịkpọ mmadụ onye ezi omume site n'okwukwe naanị bụ ihe dị mkpa site n’eziokwu a na-apụghị izere ezere: “Ọ dighi onye bu onye ezi omume, ọ dighi otù onye ma-ọli” (Ndị Rom 3:10). Ma ọ bụ, dị ka Jizọs n'onwe ya si kwuo ya, “Ọ dịghị onye ọbụla bụ ezi mmadụ ma ọ bụghị naanị Chineke.” (Luk 18:19).

Ka okwu nke Onye-nwe-anyị bụrụ ihe a na-atụle n'eziokwu. Ebe ọbụla mmadụ lere anya n’ụwa nke nwoke na nwanyị, n’ụbọchị nke Ya ma-ọbụ n’ime nke anyị, a naghị ahụ mmadụ nkịtị nke bụ ezigbo *onye ọma*. Onye ahụ na-ahụ naanị ndị mmehie - ụfọdụ ndị a zọpụtara, ọtụtụ ndị a na-azọpụtaghị. Ma ha niile bụ ndị mmehie, enweghị onye a na-ewezuga.

Ma ụfọdụ ndị mmehie dị ka onye Farisii nọ n'ụlọ nsọ. Ha kwenyesiri ike na ha nwere omume ọma nke na-ebuli ha elu karịa ọkwa nke ìgwè ehi ahụ. Ha nwere ike ọbụna na-ekenye Chineke omume ọma a, ha nwekwara ike iwere ya dị ka ihe akaebe na a mụọla ha ọzọ n'ezie.

Ma ha hiere ụzọ. Ọ dịghị ezi omume mmadụ ọ bụla nwere ike na-eme ka obi sie anyị ike na anyị na Chineke dị ná mma. Ọ bụrụ na anyị eche na ọ ga-eme, anyị na-aghọ onwe anyị aghụghọ. Anyị echefuola eziokwu kachasị mkpa banyere onwe anyị niile: anyị *adịghị* mma. Ma ọ bụrụ na anyị *adịghị* mma, anyị enweghị ike ịchọta ezi obi ike n'ime echiche na n'ụzọ ụfọdụ ma ọ bụ ndị ọzọ anyị bụ.

N’ezie, nkwenye ahụ na ezi omume nke onwe anyị nwere ike zuru oke iji nweta mmesi obi ike banyere ọdịnihu ebighi ebi anyị na ya bụ ihe kacha pụta ìhè n’ime ihe niile na-egosi na anyị akwụsịla ịhụ onwe anyị n’ezi echiche nke Akwụkwọ Nsọ. Ikpu ìsì dị otú ahụ bụkwa ọnụ ụzọ ghere oghe nkè na-eduga n'ịdị nganga, mpako ma na-ama ndị ọzọ ikpe.

Ihe a chọrọ ngwa ngwa, bụ, na chọọchị ndị na-ekwusa oziọma taa bụ nloghachi mmụọ nke onye-ọna-utu nēkpe ekpere. Anyị kwesịrị ịghọta ọzọ eziokwu na-eme ka mmadụ dị umeala n’obi, na ọ bụghị naanị na oge nke izi ezi, ma n'oge nile n'ime ndụ anyị dum, anyị bụ ndị mmehie chọrọ ebere nke Chineke.

Onye Ọchịchị Nwa Okorobịa nke Bara Ọgaranya.

Jizọs zutere otu nwoke otu oge onye nwere mmụọ nke onye Farisii ahụ nọ n'ụlọ nsọ. N'ụzọ dị mkpa, Luk dekọrọ nzute ya na nwoke a n'otu isi akwụkwọ dị ka ilu anyị nọ na-atụle. Akụkọ ahụ bụ nke a ma ama banyere otu onye ọchịchị nwa okorobịa nke bara ọgaranya.

Otú ọ dị, n'agbata ilu nke onye Farisii na onye ọnaụtụ (Luk 18:9-14) na ajụjụ ọnụ ahụ a gbara onye ọchịchị nwa okorobịa nkè bara ọgaranya (Luk 18:18-23), Luk gbakwunyere ihe ndekọ banyere ụmụntakịrị (Luk 18:15-17). Akụkọ a n'onwe ya enweghị ike ileghara anya. Dị ka Luk na-akọ ya, ndị mmadụ na-akpọtara Jizọs ụmụntakịrị ha "na Ọ nwere ike imetụ ha aka" mana ndị na-eso ụzọ Ya na-emegide nke a (Luk 18:15). N'ihi ya, Jizọs kpọrọ ndị na - eso ụzọ Ya ma bara ha mba a na - agaghị echefu echefu:

> Ma Jisus kpọrọ ha biakute Ya, si, Kwenu ka umu-ntakiri biakutem, unu eḅochi-kwa-la ha: n'ihi na ala-eze Chineke bu nke ndi di otú a.
> N'ezie asim unu, Onye ọ bula nke nāgaghi-anara ala-eze Chineke dika nwatakiri, ọ gaghi-abà nime ya ma-ọli (Luk 18:16-17).

"Ȁgwà gị n'ebe ụmụntakịrị nọ ezighị ezi," Jizọs na-agwa ndị na-eso ụzọ Ya. "Ọ bụ n'eziokwu mmụọ dị ka nkè ụmụaka dị mmadụ mkpa iji banye n'alaeze nke Chineke." Ụdị mmụọ a bụ kpọmkwem nke e gosipụtara n'ihe atụ nke onye ọnaụtụ dị umeala n'obi nke tinyere onwe ya kpamkpam n'ime ebere nke Chineke, na ridata n'ulọ ya bụrụ onye aguworo dị ka *onye ezi omume*. N'ezie, ọ bụghị mmụọ nke onye Farisii ahụ dị mpako, onye kelere Chineke maka omume ọma nke ya na ịkwụwa aka ọtọ!

N'agbata ndị ikom abụọ ahụ e nwere nnukwu ọdịiche . Otu n'ime ha kwuru na nke ezi ọrụ ya; onye nke ọzọ ji ịdị mfe yiri nke nwatakịrị tụkwasị obi n'ebere Chineke. Pọl gaara akwado ihe ndịiche dị ka nke ahụ, n'ihi na o dere:

> ...O siteghi n'ọlu di iche iche aluru n'ezi omume, nke ayi onwe-ayi luru, zọputa ayi, kama *dika ebere-Ya si di*, site n'ọsisa nke imu-ọzọ na nke ime ọhu nke Mọ Nsọ nēme, … ka, ebe ewere amara-Ya gua ayi na ndi *ezi omume*, ka ayi we
> ghọ *ndi-nketa dika olile-anya nke ndu ebighi-ebi si di.* (Taitọs 3:6 agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ma onye ọchịchị ahụ na-eto eto nke bara ọgaranya bụ́ onye na-ezute Onyenwe anyị ugbu a bụ onye bịara abịa n'ụzọ zuru ezu nye eziokwu dị otú a. Ọ dị nnọọ anya site n'inwe mmụọ yiri nke nwatakịrị bụ́ nke dị mkpa iji banye n'alaeze Chineke nke na ọ na-eguzo n'ihu anyị dị ka onye Farisii ahụ na-ekpe ekpere, na-enwe obi ike n'omume ọma na ịdị mma nke ya. Ọ na-emepe ajụjụ ọnụ ya na Jizọs dị ka nke a: " Ezi Onye-ozizí, gini ka m'gēme ka m'we keta ndu ebighi-ebi? " (Luk 18:18).

Azịza nke Onyenwe anyị yiri ka ọ na-ezere okwu ahụ nwa okorobịa ahụ welitere. "Ma Jisus siri ya, Gini mere i nākpọm ezi onye? ọ dighi onye ọ bula bu ezi onye, ma-ọbughi otù Onye, bú Chineke " (Luk 18:19).

Ma nke *ahụ* bụ nsogbu ya. Onye ọchịchị ahụ na-eto eto nke bara ọgaranya enweghị ike inye ya azịza ọ pụrụ ịghọta, ọ gwụla ma e bu ụzọ dozie okwu a. Okwu ahụ, n'ezie bụ "ịdị mma"

"I ji n'aka na ị ma ihe ị na-eme mgbe ị na-akpọ M ezi onye?" Jizọs na-ajụ. "I ghọtara na ọ dịghị onye bụ ezi onye ma e wezụga Chineke"?

Onye ọchịchị nwa okorobịa ahụ aghọtaghị nke ahụ. Ọ dị mwute na o chere na ya onwe ya bụ ezi mmadu. Jizọs n'oge na-adịghị anya na-adọta echiche a site na egbugbere ọnụ nke onye ọchịchị a. Onyenwe anyị na-aga n'ihu: "I matawo ihe nile enyere n'iwu: 'Akwala iko,' 'Ebụla madu,' 'Ezula ori,' 'Abala àmà ugha,' 'Sọpuru nna-gi na nne-gi.'" (Luk 18:20).

Azịza nwa okorobịa ahụ bụ n'ụzọ dị mfe onye kachasị ezi omume n'anya onwe ya na-etu ọnụ na a ga-ahụ ya ebe ọbụla n'ime Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ. Ọ na-aza, "Ihe ndia nile ka m'ribara ama site n'okorọbia" (Luk 18:21). Lee ka nwoke a si dị njikere isonye n'ekpere onye Farisii, "Chineke, M na-ekele gị na m adịghị dị ka ndị ikom ndị ọzọ. "

Ma ọ dị ka ụmụ mmadụ ndị ọzọ. Ọ bụghị "ezigbo" mmadụ dị ka a na-ekwu na ọ bụ**.** Naanị Chineke bụ ezi mmadu! Nwoke a bụ onye na-achọ ọdịmma onwe ya nanị. Ọzọkwa, ọ dịghị olileanya dịịrị ya n'ime iwu. Pọl maara nke ahụ mgbe o kwupụtara: "n'ihi na site n'ọlu nile nke iwu ọ dighi madu ọ bula agāgu n'onye ezi omume n'iru Ya: n'ihi na ọ bu n'aka iwu ka nmazu nke nmehie sitere" (Ndị Rom 3:20).

Ikike iwu nwere ime ka a maa mmadụ ikpe emetụtaghị obi nwa okorobịa a. Ikekwe *ọ dịghị mgbe* ọ kwara iko ma ọ bụ gbuo mmadụ. Ikekwe ọ zubeghị ohi ma ọ bụ gha ụgha n'ụlọikpe. Ma ọ̀ kwanyeere nna ya na nne ya ùgwù site n'oge ọ bụ nwata? Ọ̀ dịtụla mgbe o nupụụrụ ha isi? Ọ bụ na ọ dịghị mgbe ọ dapuru inye ha ihe ruuru ha? Enweghị nwa okorobịa onye na-eje ije n'elu ụwa nwere ike ikwu ụdị ihe ahụ.

"Ọdịda ọ bụla ọ dara ga-emebi ihe nile o kwuru n'iwu. Jemes kwuru ya n'ụzọ siri ike: "Onye ọbụla na-edebe iwu niile ma daa n'otu ihe, ọ bụ onye ikpe mara n'ihe niile" (Jemes 2:10). N'agbanyeghị ihe o chere, nwa okorobịa ahụ bụ́ onye ọchịchị bara ọgaranya bụ onye na-emebi iwu. N'ihi ya, ọ dịghị mma. Nsogbu ya bụ na ọ maghị".

Ihe ọzọ Onyenwe anyị kwuru bụ ihe omimi: "Otú ihe fodu-kwa-ra gị ime" (Luk 18:22). Gịnị ka nwoke a ga-eme ma ọ bụrụ na ọ ga-enweta ndụ ebighị ebi? Ọ dịghị Onye Kraịst na-agụ akwụkwọ n'oge Luk nwere ike ọ gaghị aghota isi ihe dị na ya. Ihe nwoke a na-

enweghị n'ezie bụ mmụọ nwata nke dị mkpa iji banye n'alaeze nke Chineke (18:17). Ihe ọ na-enweghị bụ ntụkwasị obi a zuru oke na ebere Chineke nke naanị ya nwere ike ịbụ onye aguworo dị ka onye ezi omume (18:13-14). Ihe ọ na-enweghị, n'otu okwu, bụ okwukwe yiri nke nwata.

Ma n'oge anyị a, azịza na-awụ akpata oyi nke a na-enyekarị ajụjụ a bụ na nwa okorobịa a enweghị "nrubeisi na Kraịst," ma ọ bụ "ịdị njikere ịchụ àjà niile," ma ọ bụ ihe yiri ya.[1] Ma nkwubi okwu a dabara kpọmkwem n'ihu okwu ndị bu ụzọ na Luk, na ọ na-ewepu dị ka ihe na-adịghị mkpa ekwuputara ugboro ugboro n'ozioma Jọn na isiokwu nke ndụ ebighị ebi.[2] Mmehie abụọ a na-eme ka na-ekwe nkwa mgbagwoju anya na nghọtahie.

N'ezie, ọ dị nwa okorobịa ahụ mkpa inwe okwukwe na Kraịst. Gịnị ọzọ ka okwu mmalite Jizọs na-egosi? "Gini mere i nākpọm ezi mmadu? ọ dighi onye ọ bula bu ezi mmadu, ma-ọbughi otù Onye, bú *Chineke*" (Luk 18:19, agbakwunyerem edemede ejiri gosipụta ihe pụrụ iche). Lee ka okwu ndi a sị na-ekwusi ike, "I kwesịrị iche echiche nke ọma banyere Onye m bụ"!

N'ezie, Jizọs bụ ezi onye, n'ihi na Ọ bụ *Chineke*. Ọ bụ, n'ezie, Kraịst ahụ, Ọkpara Chineke. Na ikwere eziokwu *a*, nwa okorobịa ahụ gaara enweta ndụ ebighị ebi (Jọn 20:30-31).[3] Ma nwa okorobịa ahụ na-achị achị adịghị njikere ma ọlị ighọta ihe ndị a.

Ọ dịghịkwa onye ọ bụla, n'ezie, onye echiche ahụ ka digidere na ọ bụ "ezi onye" n'anya Chineke. Ya mere Jizọs zipuru nwoke a ka ọ lawa site n'okwu e bu n'obi ikwaga obi ya n"ụzọ ziri ezi: "Re ihe nile, ka ha ra, bú nke i nwere, kenye ndi-ọbeye, i gēnwe kwa àkù n'elu-igwe: bia kwa, som"(Luk 18:22). O doro anya na okwu ndị a bụ òkù a kpọrọ ịbụ onye na-eso ụzọ na ịchụ àjà dị ukwuu. Anyị ekwesịghị ime ka ha na-ekwu ihe ha na-ekwughi.

Jisos *ekwugh*i, “Otu ihe i nweghi bu ree ihe nile i nwere nye ndi ogbenye.” O kwughịkwa, sị, “Ịre ihe gị na inye ya ndị ogbenye bụ ụzọ isi nweta ndụ ebighị ebi.” Ee e, ihe Jisọs mere n'ebe a dị omimi karịa nke ọ bụla n'ime ihe ndị a. Ikekwe anyị nwere ike ịkowaputa okwu ya dị ka nke a: “Ị nwèrè ihe kọrọ gị. Ihe m na-atụ aro bụ na ị hapụrụ ihe niile ị bụrụ onye na-eso ụzọ M ma ana m ekwe gị nkwa ụgwọ ọrụ bara ụba n'eluigwe maka nke ahụ.”

“Nke a bụ ihe amamihe dị na ya nke Onyenwe anyị mere iji mebie ihu onye ọchịchị a na-eme ka o yie onye ezi omume n'anya onwe ya. N'otu akụkụ, ọ na-enyocha ya nke ọma n'ajụjụ banyere ịdị mma ya. N'aka nke ọzọ, ọ na-akpaliya ịtụle Onye Kraịst ahụ bụ.

Kedu ka ọ ga-esi dị ngwá ngwá ikwa ụta n'echiche nke ịhapụ ihe niile nke akụ̀ na ụba ya na-akwalite ntule onwe ọhụrụ. Ọ dị mma *n'ezie*, ọ bụrụ na ọ họọrọ inwe ego nke aka ya karịa inyere ndị ogbenye aka?

Ọ̀ dị mma n'ezie ma ọ bụrụ na ọ họọrọ akụ̀ nke ụwa karịa akụ nke eluigwe? Ọ ga-abụ na ọ bụ onye na-achọ ọdịmma onwe ya naanị, onye hụrụ ihe onwunwe n'anya, na onye nwere uche n'ụwa? N'ezie, Jizọs kwuru, “ ọdighi onye ọ bụla bú ezi onye ma ọ bụghị otu Onye, bú Chineke. “

Ma ụzọ íchè echiche ọzọ ka e megheere ugbu a nye ya. Ọ nwere ike ịga dị ka nke a:

> “Onye ka nwoke a chere na ọ bụ? Ò chere na m ga-ahapụ ihe nile m nwere nanị n'ihi nkwa ya? Olee otú onye rabaị ọ bụla ga-esi gwa mmadụ ka o nwee ntụkwasị obi dị ukwuu otú ahụ nanị n'okwu ya? Nanị Onye m nwere ike ịtụkwasị obi dị ka nke ahụ bụ Chineke n'onwe Ya!

“Ma chere! Ọ sịghị, 'Gịnị mere i ji kpọọ m ezi onye? Ọ dịghị onye ọ bụla bụ ezi onye ma ọ bụghi otu Onye, bụ Chineke'“

“O nwere ike ịbụ na ọ na-ekwu na Ọ bụ *Chineke?* Ma olee otú nke ahụ ga-esi dị, ọ gwụla ma (dị ka ụfọdụ na-ekwu) Ọ bụ ... Kraịst ahụ?”

Ihe ịrụ ụka adịghị ya na Jizọs maara na nwoke a ga-ajụ òkù a kpọrọ ya ịghọ onye na-eso ụzọ, ọ bụ ezie na n'etiti ndị na-eso ụzọ ya, e nwere ụfọdụ ndị a na-azọpụtaghị (Jọn 6:64). Ma tupu onye ọchịchị nwa okorobịa a bara ọgaranya atụle ihe dị oké égwu dị ka nke a, ọ ga-enwerịrị echiche dị elu banyere Onye ahụ ọ kpọrọ “ezi onye” nke ọma.

Ụzọ ọzọ isi kwuo nke a bụ na Jizọs maara na n'ebe nwa okorobịa a nọ, ịtụkwasị Ya obi ga-ebute ịtụkwasị nkwa Ya nke ụgwọ ọrụ eluigwe obi. Ma Ozugbo o nwetara onyinye nke ndụ, onyinye e nyere nnọọ n'efu, ebumnuche nke akụ nkè n'eluigwe ka nwere ike iru site n'ịgọnarị onwe onye na-eso ụzọ nke Ọkpara Chineke.

Nke ahụ, n'ezie, bụ ụzọ Pita na ndị ọzọ họrọla (Luk 18:28) . N'ihi ịchụ onwe ha n'àjà, ha ga-enweta ọtụtụ ụgwọ ọrụ ná ndụ a, na n'alaeze Chineke, ha ga-enwetakwu ihe nrite na ahụmịhe ha n'ime ndụ ebighị ebi (Luk 18:29-30). Ndụ ha nwerela site n'okwukwe, nwere ike inwekwa ya n'ọdịnihu ọbụna “dị ukwuu karịa” (Jọn 10:10).[4]

Ọ dị mgbe onye ọchịchị nwa okorobịa a bara ọgaranya ruru nkwubi okwu nke okwu Onyenwe anyị duziri ya? Ò nwetụla mgbe o nwere okwukwe na-azọpụta ndụ ma ghọọ onye na-eso ụzọ Jizọs Kraịst nke ji obi ya nile na-eme ihe? Anyị amaghị, anyị aghaghị ichere ruo mgbe Onyenwe anyị ga-abịa ịchọpụta. Ma dị ka Mark si kwuo, Jizọs hụrụ nwa okorobịa n'anya (Mak 10: 21). Anyị nwere ezi ihe mere anyị ga-eji nwee olileanya.

Ndụ nke Okwukwe

Ya mere, onye ọchịchị ahụ bara ọgaranya, bụ́ nwa okorobịa, enweghị okwukwe. O nweghị okwukwe n'ebe "Ezi Onye Ozizi" a nọ dị ka Ọkpara Chineke, Onye Na-enye ndụ ebighị ebi. Ma n'ụzọ kwesịrị ekwesị, o nweghịkwa okwukwe n'ebe Ọ nọ dị ka Onye Ndụmọdụ maka ibi ndụ, nakwa dị ka Onye a pụrụ ịtụkwasị obi maka ihe niile ọbụna ma ọ bụrụ na onye ọchịchị ahụ n'onwe ya enweghị ihe ọ bụla.

Ihe onye ọchịchị ahụ tụkwasịrị obi n'ezie bụ ego ya. N'akụkọ Mark kọrọ banyere ihe a merenụ, Jizọs mere ka nke a doo anya nye ndị na-eso ụzọ ya: "Umum, le otú ọ diri ha ike ibà n'ala-eze Chineke, bú ndi wereworo obi-ha tukwasi n'àkù!" (Mak 10:24).[5]

Ndị Kraịst na-agụ akwụkwọ ndị hụrụ akụkọ a na Matiu ma ọ bụ Mak ma ọ bụ Luk nwere ike ịmụta ọtụtụ ihe n'ime ya. Ọ bụghị nanị na e chetaara ha na anyị ga-abanye n'alaeze Chineke site n'okwukwe, ọ bụghị site n'ọrụ nke iwu, kama e chetaara ha ihe ọzọ kwa—Onye na-eso ụzọ Jizọs *biri* site n'okwukwe.

N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, enwere ike ịtụkwasị Jizọs Kraịst obi maka *ihe niile.* Mmadụ nwere ike ime ihe ọ bụla ịchụ àjà maka Ya, ọbụna na-enyefu ego niile nke mmadụ, ọ gaghịkwa aghọ onye e meriri. N'oge ugbu a, a ga-enwe ihe n'ụba nke Ọ ga-enye (Luk 18:30), na na njedebe nke ụzọ ụwa a ga-enwe akụ na ụba na eluigwe.

Ọ bụghị ihe ijuanya, mgbe ahụ, na onyeozi Pọl na onwe ya kọwara ndụ ndị Kraịst dịka ndụ nke okwukwe. Okwu ya bụ ihe a maara nke ọma na nke a hụrụ n'anya:

> Akpọgidekọwo mu na Kraist n'obe; ọ bughi kwa mu onwem nādi ndu ọzọ, kama ọ bu Kraist nādi ndu nimem ma ndu ahu m'nādi n'anu-aru ubụ a, *anamadi ya n'okwukwe, bú nke m'kwere n'Ọkpara Chineke*, Onye hurum n'anya, rara kwa Onwe-ya nye n'ihim (Ndị Gal 2:20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Otú ọ dị, okwu ndị na-esote ya, ọ dị mkpa ka a nụ ya ọzọ na chọọchị ndị na-ezisa ozi ọma nke oge a; " Ajughm amara nke Chineke: *n'ihi na asi na ezi omume abia site n'aka iwu, ya mere Kraist nwuru n'efu.*" (Ndị Gal 2:21, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ọ bụrụ na onye ọchịchị nwa okorobịa ahụ bara ọgaranya nwere ike iji irube isi n'iwu na ire ihe niile ọ nwere nweta ezi omume, a garaghị enwe mkpa maka obe. Kraịst gaara anwụ n'efu.

Ma nye Pọl, ọnwụ Kraịst abụghị nanị ihe dị mkpa. Ọ bụ ebe mbido maka ihe nile. Ọ bụghị nanị na ọ pụtara njedebe nke mgbalị ọbụla iji nweta nnabata n'ihu Chineke site n'iwu, kama ọ pụtara ụdị ahụmahụ ọhụrụ — ụdị ndụ ọhụrụ. N'ezie, ọ dere; " N'ihi, na mu onwem sitere n'aka iwu nwua n'ebe iwu di, ka m'we *di ndu n'ebe Chineke nọ*" (Ndị Gal 2:19, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Iwu ahụ abụghịzi ụkpụrụ na-arụ ọrụ nke Pọl si ebi ndụ. Ọ nwụọla nye ụzọ ndụ nke iwu kwadoro, na site n'okwukwe chọta ezi omume nke sitere n'aka Chineke nke dị iche na iwu ahụ. Mana okwukwe ahụ na-enye ezi omume, nke kwụsịrị mmekọrịta ya na iwu ahụ, jikotara ya na ọnwụ Kraịst. Obe ahụ abụrụ ebe mmalite nke ụzọ ọhụrụ nke ibi ndụ nye Chineke. Pọl na-ebi ndụ ugbu a site n'okwukwe n'ime Ọkpara Chineke.

Ndụ a na-ebi n'ụzọ dị otú ahụ chọrọ ka mmadụ nọgide na-adabere na ike na izu oke nke Onyenwe Anyị Jizọs Kraịst. Onye ọchịchị ahụ bara ọgaranya, bụ́ nwa okorobịa, adịghị njikere maka ndụ dị otú ahụ, ma ndị na-eso ụzọ Ọkpara Chineke a mụrụ ọzọ dị njikere.

Mmechi

Ụfọdụ echewo na Pọl na onye ọchịchị nwa okorobịa ahụ bara ọgaranya bụ otu onye. Ọ gaghị ekwe omume igosi ma ọ bụ gbaghaa echiche a. Ma dị ka ihe banyere nkọwa Akwụkwọ Nsọ ha metụtara, ha abụghị otu onye.

Onye ọchịchị nwa okorobịa ahụ bara ọgaranya bụ nwoke nke na-arapara n'echiche ahụ na-ezighị na n'okpuru iwu, ọ bụ "ezi onye." Pọl bụ nwoke tụfuru echiche ahụ na-ezighị ezi ma nabata "ezi omume Chineke" nke "sitere n'okwukwe n'ime Jizọs Kraịst" (Ndị Rom 3: 22; lee Ndị Filipai 3: 7 - 9).

Onye ọchịchị nwa okorobịa ahụ bara ọgaranya tụgharịrị azụ n'ụzọ ịchụ àjà nke na-eduga n'akụ dị n'eluigwe, ebe Paul jere ije na ụzọ ahụ ruo ọtụtụ afọ ma nwee ike ịtụ anya mmeri "okpueze ezi omume" nke Onyenwe anyị ga-enye ya n'ụbọchị na-abịa (2 Tim 4: 8).

Ihe si na ọdịiche ha dị mkpa pụta bụ na Pọl nwere Onyenwe anyị dị ndụ nke ọ pụrụ ịdabere na ya. Onye ọchịchị nwa okorobịa ahụ bara ọgaranya nwere naanị ego ya.

Isi Nke 15

Onyenwe Anyị Dị Ndụ

Chọọchị Ndị Kraịst mbụ dị ka obere agwaetiti gbara oké osimiri nke okpụkperechi ndị ọgọ mmụọ gburugburu. N'agbanyeghị nke ahụ, ndị a kweere ekwe mere nkwupụta dị egwu: Jizọs onye Nazaret, onye nwụrụ n'obe Ndị Rom, dị ndụ — na Ọ bụ Onyenwe ihe niile!

O doro anya na n'ụwa ebe e nwere "ọtụtụ chi na ọtụtụ ndị nwe mmadụ" (1 Ndị Kọrint 8:5), nke a bụ nkwupụta obi ike ime. Ma eziokwu nke a wetaara obi ike na ike nye ndị nwetara ndụ ebighị ebi site n'okwukwe. N'ụzọ dị mfe ọ pụtara na Jizọs ha tụkwasịrị obi maka onyinye Chineke nyere n'efu nwere "ikike niile... n'eluigwe na n'elu ụwa" (Mat 28:18).

Nke ahụ pụtakwara na ha nwere ike ịbịakwute ya maka ihe ọ bụla ha chọrọ.

N'ezie, ndị òtù ụlọ ụka mbụ ka akọwara dị ka ndị mmadụ ndị "kpọkuru aha Onye-nwe anyị." Okwu Grik maka "kpọkuru" nwere ike igosi oku maka enyemaka na nkwado, na n'ọnọdụ iwu, ọ nwere ike ịpụta 'ikpeghari ikpe' (Ọlụ Ndị Ozi 25:11-12,21,25, wdg). N'ihi ya, mgbe Pọl na-edegara chọọchị di na Kọrint akwụkwọ ozi mbụ o degaara ha, o dere, sị:

> nēdegara nzukọ Chineke nke di na Kọrint akwukwọ, bú ndi edoworo nsọ nime Kraist Jisus, ndi akpọrọ ibu ndi nsọ, *ha na ndi nile nākpọku aha Onye-nwe-ayi Jisus Kraist n'ebe nile, bú Onye-nwe ayi* na ha: (1 Ndị Kor.1:2, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ndị òtù nzukọ Kraist nke Kọrint bụ ndị "asachara," "edoro nsọ," na "emee ka ha bụrụ ndị ezi omume n'aha Onyenwe anyị Jesus" (1 Ndị kor. 6:11), na ha keritara ọnọdụ a dị ebube na ndị kwere ekwe n'ebe niile n'alaeze ukwu Rom ndị na-ezukọ dị ka ha maka ofufe na ịrịọ maka enyemaka na nkwado nke Kraịst ahụ e mere ka o si n'ọnwụ bilie. N'ebe ọ bụla Ndị Kraịst zutere, *ha kpọkuru aha Onyenwe anyị.*

N'ezie, a na-eji aha a kpọmkwem kọwaa ndị na-eso ụzọ Kraịst n' akwụkwọ Ọlụ Ndị Ozi. N'ekpere Ananaịas kpegara Onyenwe anyị, o kwuru na Sọl ahụ a na-eziga ya ka ọ hụ "nwere ikike site n'aka onye isi nchụàjà iji kee agbụ ndị niile *na-akpọku aha Gị*" (Ọlụ Ndị Ozi 9:14), na ndị nụrụ ka Sọl na-ekwusa Kraịst na Jerusalem "ibobo wee nwua ha n'ahụ, ha na-asị, Ọ bụghị onye a bụ onye mebiri n'ime Jerusalem ndị *na-akpọku aha nka?"* (Ọlụ Ndị Ozi 9: 21).

N'akwụkwọ ozi ikpeazụ ya o degaara Timoti, onye ozi ahụ gbara ya ume ka ọ "gbanari ... agụ ihe ọjọọ na-agụ nwa okorobịa" na "na-agbaso kwa ezi omume, okwukwe, ịhụnanya, udo gị na *ndị na-akpọku Onyenwe anyị* site n'obi dị ọcha. (2 Tim. 2:22). N'ụzọ yiri nke a, onyeozi Pita na-ede sị, "Ọ bụrụ kwa na unu *akpọku Ya dịka Nna* ... na-ebinu obi N'egwu n'oge unu bi dị ka ọbịa" (1 Pita 1:17).

O siri ike ịmata otú ịkpọku aha Onyenwe anyị' si dị mkpa nye Ndị Kraịst oge mbụ. Nke a mere ka ọ dikwuo mkpa na okwu ahụ bụ " Onyenwe anyị " e ji mee ihe maka eze ukwu Rom na n'ihi na ndị nwere ùgwù pụrụ iche nke ịbụ nwa amaala Rom nwere ike "ịkpọku" ya maka ikpe ziri ezi na mmezi iwu. Ọ bụ kpọmkwem ihe ùgwù a ka Pọl n'onwe ya ji mee ihe n'ihu ikpe na-ezighị ezi nke onye ọchịchị Rom, bụ Festọs. Okwu dị n'etiti ha nwere oke esemokwu:

> Ma Festọs, ebe ọ nāchọ inwe iru-ọma n'ebe ndi-Ju nọ, ọ zara Pọl, si, "Ì n'achọ irigoro Jerusalem, ka ekpe gi ikpé banyere ihe ndia n'irum n'ebe ahu?"

Ma Pọl siri, "Anameguzo n'iru oche-ikpé nke Sisa, ebe aghaghi ikpem: emegideghm ndi-Ju ajọ omume ọ bula, dika gi onwe-gi mazu-kwa-ra nke-ọma... *Ọ bu Sisa ka m nakpọku*" (Ọlụ Ndị Ozi 25:9-11, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ma okwu ahụ "ịkpọkụ" nke Pọl ji mee ihe n'ebe a bụ nnọọ otú nkebiokwu ahụ eji mee ihe n'ime Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ " kpọkuo aha Onyenwe anyị."

Ọ bụghị Ndị Kraịst niile nwere ikike ibụ nwa amaala Rom dị ka Pọl mere. Ihe ùgwù ahụ bú ihe egbochiri egbochi n'oge Pol. Ma Ndị Kraịst niile bụ nwa amaala n'eluigwe, ọ bụkwa ikike ha "ikpoku" úlọ ikpe dị elu karịa nke Sisa. N'ezie, ha pụrụ ọbụna 'ịkpọku' aha Onyenwe *Sisa* n'ihi na ha na-efe Ya ofufe Onye bụ 'Onyenwe ihe niile'.

Ma ka ha dabere n'Aha Ya, ha ji okwukwe na-ebi ndụ n'ime Ọkpara Chineke.

Izọpụta Ndị Azọpụtara

N'ezie, e nwere ọtụtụ ihe a ga-eji "kpọkuo" Onyenwe anyị. Nsogbu ọ bụla nke ndụ, ọnọdụ mberede ọ bụla ma ọ bụ ihe egwu, mkpa ọ bụla, nchegbu ọ bụla, ka a pụrụ iwetara Ya. Ma Ọ bụ Onyenwe anyị. Ọ pụrụ ịzọpụta, napụta, gbachitere, rọpụta. Ọ bụ ihe ùgwù a pụrụ iche Ndị Kraịst nwere ịkpọku Onyenwe anyị ka Pọl na-ezo aka na ya ná Ndị Rom 10, mgbe o dere , sị:

> N'ihi na ihe edeworo n'akwukwọ nsọ nāsi, "Onye ọ bula nke kwere na Ya, agaghi-eme ka ihere me ya." N'ihi na ọ dighi ihe di iche n'etiti onye-Ju na onye-Grik, n'ihi na otú Onye-nwe-anyi ahụ bu Onye-nwe ọra madu, buru kwa Onye nwere àkù ri nne inye ndi nile nākpọku Ya: n'ihi na, "Onye ọ bula nke gākpọku aha Onye-nwe-ayi, agāzọputa ya" (Ndị Rom 10:11-13, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

"Ọ dịghị mkpa," ka Pọl na-ekwu, "ka ihere mee onye ọ bụla nke kwere na Kraịst. N'ihi na ọ dighi ihe di iche onye-Ju ma-ọbu onye-Jentail, n'ihi na Jizọs bu Onyenwe ihe niile, na-emesapu aka nye ndi nile nākpọku Ya maka enyemaka. N'ezie, n'okwu nke Akwụkwọ Nsọ n'onwe ya (Joel 2:32), nnapụta dịirị ndị niile na-akpọku Onyenwe anyị maka ya!"

Ọtụtụ ndị gụrụ Ndị Rom isi 10 echewo na akụkụ Akwụkwọ Nsọ ahụ na-ekwu banyere otú e nwere ike isi zọpụta mmadụ pụọ ná ọkụ mmụọ. Ma nke a na-eleghara eziokwu ahụ anya kpamkpam na n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ "ịkpọku aha Onyenwe anyị" bụ ọrụ *Onye Kraịst*. Ọ na-elegharakwa okwu ndị Pọl kwuru anya.

N'ụzọ dị ịrịba ama, ozugbo okwu ndị ahụ anyị kwuru gasịrị, Pọl dere:

> Hà gēsi kwa aṅa kpọku Onye ahu ha akēkweghi na Ya? ma hà gēsi aṅa kwere n'Onye ahu ha akānughi okwu-Ya? ma hà gēsi aṅa nu ma onye nēkwusa anọghi? ma hà gēsi aṅa kwusa, ma ọ buru na ezigaghi ha? (Ndị Rom 10:14-15a).

O doro anya na anyị nwere ebe a usoro nke nzọụkwụ ndị, n'uche Pọl, echiche ndị ahụ doro anya, ha na-esokwa ibe ha abịa. Mgbe anyị tinyere ha n'usoro oge ziri ezi, anyị na-enweta nke a:

(1) Nkwusa oziọma nwere ike ime nanị ma ọ bụrụ na ezigara onye nkwusa ahụ ime ya.
(2) Ọnụnụ nwere ike ime nanị ma ọ bụrụ na e bu ụzọ kwusa ozi ọma ahụ.
(3) Ikwere nwere ike ime nanị ma ọ bụrụ na e bu ụzọ nụrụ oziọma ahụ.
(4) Ịkpọku aha Onyenwe anyị nwere ike ime naanị ma ọ bụrụ na mmadụ bu ụzọ kwere.

"Hà gēsi kwa aṅa kpọku Onye ahu ha akēkweghi na Ya?" Paul jụrụ. Kedụ ka mmadụ ga-esi rịọ maka enyemaka na nkwado nke Onyenwe ya na onye na okwenyeghị na ya? N'ụzọ doro anya, okwukwe n'ebe Kraịst nọ aghaghị ibute ụzọ mgbalị anyị inweta enyemaka Ya na nnapụta kwa ụbọchị ndụ.

Ya mere, nzọpụta Pọl bu n'uche dị obosara n'ókè karịa nanị nzọpụta site na mbibi ebighị ebi. Kama nke ahụ, ọ na-agụnye ihe niile banyere nnapụta ime mmụọ na nke onwe onye nke Onyenwe anyị bilitere n'ọnwụ nwere ike inye ndị na-akpọku Ya maka ya.

Ma a gaghị eme nke a n'ebe zoro ezo. N'ezie, Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ ndị ọzọ na-ezo aka na "ịkpọku aha Onyenwe anyị" pụtara na ọrụ a jikọtara ya na ndụ ọha na akaebe nke ọtụtụ chọọchị. Mgbe Pọl jiri ikike bịa Damaskọs ijide ndị niile na-akpọku aha Onyenwe anyị (Ọlụ Ndị Ozi 9:14), ọ nọghị na-achọ Ndị Kraịst zoro ezo! Ọ nọ na-achọ ndị e ji Aha ahụ mara n'ihu ọha.

Ọ bụ ya mere, ozugbo tupu okwu ndị ahụ anyị na-ekwu maka ya na Ndị Rom isi iri, Pọl mere nkwupụta a:

> Ma ezi omume ahu nke sitere n'okwukwe nēkwu otú a... Kama ọ̀ bu gini ka ọ nēkwu? "Okwu ahu di gi nso, n'ọnu-gi, na n'obi-gi" (nke ahu bu, okwu okwukwe, nke ayi nēkwusa) : na ọ buru na i gēwere ọnu-gi kwuputa Jisus na Ọ bu Onye-nwe-ayi, ọ buru kwa na i gēwere obi-gi kwere na Chineke mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie, agāzọputa gí (Ndị Rom 10:6a, 8-9).

Dị ka onye ọ bụla maara, ọtụtụ mmadụ ejirila nkwupụta ama ama a gosi 'nkwupụta ọnụ' dị ka ọnọdụ nhata na okwukwe maka inweta ndụ ebighi ebi. Mana ekwesighi ime mmejọ a ma ọlị.

Iji malite, ọ bụrụ na nke ahụ bụ ihe Pọl bu n'uche, ọ ga-abụ nanị ihe atụ nke ozizi a na peeji nke Akwụkwọ Nsó Agba Ọhụrụ. Ọbụna Pọl n'onwe ya ewebataghi echiche a ebe ọzọ na akwụkwọ ozi iri na atọ ya.

Nke ka njọ, Oziọma Jọn, bụ nke kwuru n'ezoghị ọnụ na e dere ya iji kpọta ndị mmadụ na ndụ ebighi ebi (Jọn 20:30-31), ọ dịghị mgbe ọbụla ọ na-etinye "nkwupụta" dị ka ọnọdụ maka ndụ ahụ.

Ụfọdụ agbalịwo ịgbanwe mmetụta nke nchọpụta ndị a site n'ikwu na nkwupụta Pọl na-akụzi nanị na nkwupụta bụ nsonaazụ a na-apụghị izere ezere nke nzọpụta. Mana nkọwa a agaghị ekwe omume. Nke a doro anya site n'amaokwu na-esonụ: "n'ihi na anēji obi kwere rue [Grik, "maka"] ezi omume; anēji kwa ọnu kwuputa rue [Grik, "maka"] nzọputa" (Ndị Rom 10:10).

Amaokwu a abụghị naanị na ọ sịghị na nkwupụta bụ *nsonaazụ* nke nzọpụta, kama ọ na-ekwu na 'nzọpụta' bụ *nsonaazụ nke nkwupụta*,[1] ebe 'ezi omume' *sitere na okwukwe*!

Ma ebe a ka ezi ihe amaokwu ahụ pụtara dị. Site na 'ezi omume' Pọl na-ezo aka n'ụzọ doro anya na 'ezi omume nke okwukwe' (amaokwu nke 6) ma ọ bụ, n'ụzọ ọzọ, eziokwu nke nnwere onwe site n'okwukwe (amaokwu nke 3-4). Ma, nye Pọl, nkwupụta enweghị *ihe ọ bụla jikọrọ ya na* ezi omume ahụ ma ọlị. Okwukwe nke na-eme n'obi bụ nanị ọnọdụ maka ezi omume Chineke nke e nyefere anyị.

Ọnọdụ Pọl banyere izi ezi site n'okwukwe nanị adịghị n'ụzọ ọ bụla a gbanwere ma ọ bụ gbanwee site na Rom 10:9-10. "Nkwupụta" abụghị akụkụ nke izi ezi n'ihi na nkwupụta abụghị ọnọdụ maka ezi omume Chineke. Okwukwe nanị bụ ọnọdụ maka nke ahụ, dị nnọọ ka okwukwe nanị bụ ọnọdụ maka ndụ ebighị ebi.

Ma iji ọnụ eme nkwupụta bụ ihe a chọrọ iji nweta ụdị nzọpụta Pọl bu n'uche n'ebe a. N'ihi na, dị ka anyị hụworo site n'amaokwu ndị na-esonụ (amaokwu nke 11-13), Pọl na-eche n'ezie banyere ụdị nzọpụta nke dịrị onye kwere ekwe nọ na Kraịst *ọ bụrụ* na onye ahụ kwere ekwe so n'ime ndị na-akpọku aha Onyenwe anyị ahụ a kpọlitere n'ọnwụ mgbe niile.

Ọ na-egosi site na nke a na nkwupụta Pọl na-akpọ maka ya ebe a abụghị naanị ịgwa onye agbata obi m ma ọ bụ ezigbo enyi m banyere ntọghata m. Ọ karịrị nnọọ nke ahụ. "Ọ bụ njirimara m n'ihu ọha dị ka onye so n'òtù ahụ nke ndị "na-akpọku aha Onyenwe anyị."

N'ezie, ịkpọku Ya n'ụzọ dị otu a n'ekpere ihu ọha abụghị ihe na-erughị nkwupụta nke ọnụ m na "Jizọs bụ Onyenwe anyị." Ahụmahụ m niile nke mmeri na nnapụta Ndị Kraịst dabere n'ịchọsi ike m ime nke a.

Okwukwe nke dị n'obi m kwesịrị ka ọ pụta site n'egbugbere ọnụ m!

Ya mere, ebe a ka anyị na-ezute 'nzọpụta nke ndị a zọpụtara.' N'iji mgbanwe dị ebube ahụ nke na-egosipụta mgbe niile okwu Grik maka 'nzọpụta' mee ihe, Pọl na-agbatị ihu igwe anyị n'ụzọ na-akpali akpali. O kwusara ozi ọma nke nzọpụta n'ụdị ya kachasị elu. Ndị ahụ e mere ezi omume site n'okwukwe nọ n'ọnọdụ pụrụ iche iji nweta 'nnapụta' Chineke na ndụ ha. Ha nwere ike ịnwa ịgụ onwe ha ọnụ n'ihu ọha n'etiti ndị ahụ kpọkuru aha Jizọs Kraịst, Onyenwe anyị.

N'ezie, Pọl maara nke ọma na nke a apụtaghị iwepụ nsogbu nile. Ihe ọ pụtara n'ezie bụ mmeri n'ime na n'elu nsogbu ndị ahụ, dị ka mmadụ na-ebi ndụ Ndị Kraịst site n'okwukwe o nwere n'Ọkpara Chineke.

Ọbụna mgbe Pọl chere ịbụ onye e gburu gbuo ihu n'ihi okwukwe ya, obi ike a ahapụghị ya. Ma, n'agbanyeghị, ná ọnụnụ mbụ ya, enweghị enyemaka mmadụ ọ bụla dịịrị ya (2 Tim 4:16), ọ ka nwere ike ikwu na mmeri: "Ma Onye-nwe-ayi guzorom nso, we me ka m'di ike ... ewe dọputam n'ọnu ọdum" (amaokwu nke 17).

Ma ọnwụ na-abịa, dị ka ọ maara nke ọma (2 Tim 4:6-8), ma ọbụna ọnwụ ahụ ga-abụ mmeri dị ebube. N'ihi na site n'ọnwụ ya n'ihi Kraịst, a ga-*anapụta* Pọl *ruo mgbe ebighị ebi* n'aka ihe ọjọọ ahụ ọ nọ na-alụso ọgụ ogologo oge:

> Onye-nwe-ayi *gādọputam* n'ajọ ọlu nile ọ bula, Ọ gāzọputakwam ka m'bata n'ala-eze-Ya di n'elu-igwe: Onye otuto diri rue mḅe nile ebighi-ebi. Amen! (2 Tim 4:18, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

N'ezie nke a bụ ahụmahụ nke ndị 'na-akpọku aha Onyenwe anyị' n'okwukwe mgbe niile. A na-agbanwe ọdachi ịbụ mmeri, ihe omume jogburu onwe ya ịbụ nnapụta, site n'ọchịchị Jizọs Kraịst jupụtara n'ike.

Ee, n'agbanyeghị ihe ọnọdụ nwere ike ịbụ, Onyenwe anyị Jizọs Kraịst nwere ike ịzọpụta ndị a zọpụtara!

Ibi Ndụ Obi Ike

Ma Kraịst nwere ike ime ihe karịrị nke ahụ. O nwere ike ibi ndụ siri ike n'ime ndị na-eso ụzọ Ya nke na ha nwere ike ịnụ ụtọ mmata mmetụta uche nke ọnụnọ Ya. Ha nwere ike *ịma* na Ọ na-arụ ọrụ n'ime ha n'ezie. Nke a karịrị, n'ezie, ịma na a zọpụtara anyị, ọ bụ ezie na nkwenye

anyị banyere ndụ ebighị ebi bụ isi maka ahụmahu Ndị Kraịst niile dị mkpa. Ihe anyị na-ekwu maka ya bụ nsonaazụ nke mmekọrịta iso Kraịst, ọ dịghịkwa ihe na-erughị ngosipụta nke ọnụnọ Ya na ike Ya bi n'ime anyị ná ndụ anyị.

"Ọ bụ ihe magburu onwe ya inwe 'Onye-nwe' anyị nwere ike ịkpọku, onye dị elu karịa onye ọchịchị ọ bụla, ikike, ike, ọchịchị, na aha ọ bụla a na-akpọ (Ndị Efesọs 1:21). Ọ bụkwa ihe magburu onwe ya na otu Onyenwe anyị a na-egosi Onwe Ya na ndụ anyị, na anyị nwere ike ịhụ ya.

N'ezie, otú ahụ ka nkwenye obi ike nke onyeozi Pọl dị ka ọ na-ejere Kraịst ahụ kpọlitere n'ọnwụ ozi. Obi ike a na-abịa site n'ike ka ọ na-emechi akwụkwọ ozi nke abụọ ya o degaara ụlọ ụka Kọrịnt. N'isiakwụkwọ ikpeazụ nke akwụkwọ ozi ahụ, o dere nke a:

> Agwawom ha n'oge gara aga, anamebu kwa uzọ gwa ha, dika mḅe m'nọ n'etiti unu uḅò nke-abua ... ọ buru na abiam ọzọ, m'gaghi-eme ebere— ebe unu nāchọ ihe inwaputa Kraist Onye nēkwu okwu nimem; Onye nābughi onye nādighi ike n'ebe unu nọ, kama Ọ di ike nime unu: n'ihi na esitere n'adighi-ike kpọgide Ya n'obe, ma O sitere n'ike Chineke nādi ndu. N'ihi na ayi onwe-ayi bu kwa ndi nādighi ike nime Ya, ma ayi gēsite n'ike Chineke n'ebe unu nọ so Ya di ndu (2 Ndị Kọr 13:2-4).

Lee ka obi ike dị n'okwu ndị a! Ma, n'otu oge ahụ, lee ka ịdị umeala n'obi na ịdabere dị.

Pọl nwere ndị nkatọ na ndị iro n'obodo Kọrịnt. Ndị kwere ekwe nọ ebe ahụ gere ntị n'aka ndị a karịa ka ha kwesịrị (2 Ndị Kọr 10:7-12; 11:12-15). Ọbụna ụfọdụ n'ime ndị ọ tọghatara n'onwe ya yiri ka hà na-eche ma Pọl nwere ike igosi "ihe akaebe nke Kraịst na-ekwu okwu" n'ime ya. Ma Pọl enweghị obi abụọ na ọ ga-eme nke ahụ n'ihi ike nke Onyenwe anyị ọ na-ejere ozi.

Ọ bụ eziokwu na Onye Nzọpụta nwụrụ n'obe n'adịghị ike, na-enye onwe ya maka ndị mmadụ. Ma O siri na ndi nwuru anwu bilie, ma o di ndu ugbua site "n'ike nke Chineke." Ma ọ bụ ezie na Pọl maara na ya onwe ya kwa adịghị ike, ma n'iso Onyenwe ya na-enwe mmekọrịta, ọ pụrụ ịdị ike n'ebe ndị kwere ekwe Kọrịnt a nọ: ayi gēso Ya dị ndụ site n'ike Chineke *n'ebe unu nọ* (2 Ndị Kọr 13:4, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ma Pọl adịghị nganga nke na ọ ga-eche na obi ike ime mmụọ dị otú ahụ bụ naanị nke ya. Ndị Kọrịnt n'onwe ha nwekwara ike ịnụ ụtọ obi ike dị otú a:

> Nānwanu onwe-unu, ma unu di n'okwukwe-ayi; nānwaputanu onwe-unu. Ma-ọbu ùnu amazughi (ma ọ bu ghọta) onwe-unu, na Jizọs Kraist nọ nime unu? ma-ọbughi na ọ bu ezie na unu bu ndi ajuru aju? (2 Kọr 13:5).

Otú ọ dị, ọ dị mwute na a aghọtahiela okwu ndị a siri ike. Ụfọdụ ndị ntụgharị okwu agụọla ha dị ka à ga-asị na ha bụ ihe ịma aka nye ndị Kọrịnt ịchọpụta ma a zọpụtara ha n'ezie ma ọ bụ na a zọpụtaghị ha![2]

Nke a bụ ihe a na-apụghị ikwere ekwere. Pọl edeworị isiakwụkwọ iri na abụọ ebe ọ nabatara Iso Ụzọ Kraịst ha. Ọ̀ pụrụ ịbụ na ọ bụ nanị ugbu a ka ọ na-agwa ha ka ha jide n'aka na a mụọla ha ọzọ? Azịza ya doro anya.

Ka ndị na-agụ akwụkwọ a nyochaa 2 Ndị Kọrịnt n'onwe ha. Ha ga-ahụ nke ọma ugboro ole onyeozi ahụ na-ekwusi ike n'otu ụzọ ma ọ bụ nke ọzọ nkwenye ya na ndị na-agụ akwụkwọ ya bụ ezigbo Ndị Kraịst. Chee echiche, ihe atụ, nke okwu ndị a:

...ebe emere ka unu puta ìhè na unu bu akwukwọ-ozi Kraist, nke ayi jere ozi ya, nke anējighi ink de, kama ọ bu Mọ nke Chineke di ndu ka eji de ya; ọ bughi n'elu mbadamba nkume,
kama ọ bu n'elu mbadamba ihe di iche, bú obi nke anu-aru (2 Ndị Kor 3:3, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Ọ dịghị ma ọlị! Ihe Pọl na-ekwu abụghị, “Nyochaa onwe unu iji hụ ma a mụrụ gị ọzọ, ma ọ bụ bụrụ onye a gụrụ ná ndị ezi omume.” Ọ na-ekwu, Otú ọ dị, “Jụọ onwe gị ma *ị nọ n'okwukwe.”* Ma nke ahụ bụ okwu di iche.

N'ụzọ na-eju anya, ihe atụ kacha nso na okwu ndị a nke onyeozi ahụ ka a ga-ahụ n'okwu dị na njedebe nke akwụkwọ ozi mbụ ya o degaara otu chọọchị ahụ. N'ebe ahụ, Pọl dere otú a:

“Nēchenu nche, nēguzosinu ike *n'okwukwe-unu*, burunu ndikom, nādinu ike” (2 Ndị Kọrint 16:13, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

N'ebe ọzọ Pol na-ekwu maka ndị “na-adịghị ike N'okwụkwe”
(Ndị Rom 14:1) na nke ndị ọzọ chọrọ ka ha nwee “ezi ndụ n'ime okwukwe” (Taitos 1:13). Ọ bụna okwu Pita na-enye echiche nke ihe yiri nke ahụ:

Nwenu anya-udo, nēchenu nche: onye ahu nke nēkuru unu ga ikpé, bú ekwensu, dika ọdum nāḅọ uja, ọ nējeghari, nāchọ onye o gēlomi: ma nēguzogidenu ya, n'ihi na unu di ike
n'okwukwe-unu (1 Pita 5:8-9, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ihe ọ pụtara “ịnọ n'okwukwe,” ya mere, bụ ịrụ ọrụ na ime ihe n'ime oke nkwenkwe na nkwenye Ndị Kraịst anyị, kpọmkwem dị ka Pọl na-ekwu na ya na-eme n'amaokwu ndị bu ya ụzọ. Ọ pụtara ịdị ndụ na njikọ dị ike, nke dabere n'okwukwe na Jisọs Kraịst, onye ya onwe ya na-adị ndụ site n'ike nke Chineke (amaokwu nke 4).

Obi siri Pọl ike na ya nwere ike igosi ndị Kọrịnt na ya na-ebi ndụ otú ahụ — na Kraịst na-ekwu okwu n'ezie n'ime ya. Mana o chekwara na ha nwere ike igosi otu ihe ahụ gbasara ahụmahụ nke Kraịst ha.

“Lezienụ onwe unu anya,” ka ọ na-agba ha ume, “nwaleenụ onwe unu. Ọ bụ na unu *amaghị na unu onwe unu* bụ ndị Jizọs Kraịst dị ndụ n'ime ha? Unu maara nke ọma—ma ọ bụghị na ọ bụ ezie unu bụ ndị ajụrụ ajụ.”

Okwu ahụ bu 'onye a jụrụ ajụ' bú ihe dị mkpa nye Pol. O jiri ya mee ihe n’akwụkwọ ozi mbụ o degaara ndị chọọchị Kọrịnt mgbe o dere ihe ndị a:

ma anametiputa arum ọnyá, me kwa ya ka ọ buru orùm: ka mu onwem ghara ighọ onye ajuru aju n'uzọ ọ bula, mḅe m'kwusasiri okwu Chineke nye ndi ọzọ (2 Ndị Kọrint 9:27, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Ma n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ ahụ, onyinyo nke ịgba ọsọ Ndị Kraịst, ma ọ bụ asọmpi, pụtara nnọọ ihe n'uche Pọl. N'ebe a na 2 Ndị Kọrint nsụgharị dị mfe “anabataghị” bụ ma eleghị anya ka mma.

Ọ bụrụhaala na ndị Kọrịnt ebighị ndụ “n'èzí ókèala okwukwe ha,” ọ bụrụhaala na Chineke “anabataghi” ndụ ha, ha nwere ike n'ezie, ịchọpụta n'ahụmahụ nke ha—dị ka Pọl mere

na nke ya—eziokwu nke Kraịst bi n'ime ha. Ọ bụrụ na Jọn Onye na-ezisa oziọma dere ederede a, o nwere ike ikwu banyere "ịnọgide n'ime Kraịst" na "Kraịst ịnọgide n'ime anyị. O nwekwara ike kwuo maka mkpụrụ ga-abụ ngosipụta nke "nkwenye" Chineke n'ụdị ahụmahụ ahụ.

Ma Jọn ma ọ bụ Pọl, ma ọ bụ onye ọ bụla ọzọ so dee Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, onye ọ bụla n'ime ha na-agba akaebe maka eziokwu ahụ dị ike nke ndụ a na-ebi n'ime mmekọrịta ya na Ya onye bụ Onyenwe ihe niile. Ha kwenyere n'ụzọ zuru ezu, ma na-akụzi, na ndị a mụrụ ọzọ nwere ike ịma ma nwee ahụmahụ nke eziokwu a nke ọma.

Onye dere abụ ahụ kwuru ya nke ọma:

Ozugbo anyị nọ ebe dị anya n'ebe Chineke no, ma nwụọ n'ime mmehie,
Ọ dịghị ìhè obi m pụrụ ịhụ;
Ma n'Okwu Chineke ka m chọtara ìhè,
Ugbu a Kraịst bi n'ime m.
Kraịst bi n'ime m, Kraịst bi n'ime m,
Oo! Lee nzọpụta nke a, na Kraịst ahụ
bi n'ime m.

—Maj. D.W. Whittl
Kraịst Bi N'ime M

Mmechi:

Kraịst bi n'ime m! Lee nkwenye dị ebube inwe! Lee ahụmahụ magburu onwe ya ibi ndụ ya!

Ma agbanyeghị otú o si baa ọgaranya ma dị omimi, agbanyeghị otú mmezu anyị nke ihe ùgwù a nwere ike ịdị jupụta ma na-amị mkpụrụ, ọ malitere maka anyị niile n'otu ụzọ ahụ kpọmkwem. Ọ malitere site n'omume okwukwe dị mfe dị ka nwata. Ọ malitere site n'otu nnabata mmiri nke ndụ a na-apụghị ịgbanwe agbanwe.

Ọ dịghị mgbe ọ malitere maka onye ọ bụla n'ụzọ ọ bụla ọzọ, ọ dịghịkwa mgbe ọ ga-amalite. N'ihi na okwu nke Onyenwe anyị dị ndụ na onye pụrụ ime ihe niile guzo dị ka akaebe nwere ikike na nke a na-apụghị ịgbanwe agbanwe maka ụzọ nzọpụta Chineke jupụtara n'amara: "N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nēkwere nēnwe ndu ebighi-ebi" (John 6:14).

Enweghị ọnọdụ ọ bụla ọzọ. Enweghị usoro ma ọ bụ nkwa zoro ezo. Onye ọ bụla *chọrọ* ya, nwere ike inweta ya. Mọ Nsọ na nwanyi ahu anālu ọhu nāsi kwa otu a:

"Onye nāchọ, ya nara miri nke ndu ahu n'efù" (Mkpughe 22:17).

Onye na-ede abụ ahụ ziri ezi na-agbanyeghi ihe ọ bụla. O kpughere mmụọ nke Akwụkwọ Nsó mgbe o dere okwu ndị a:

N'efu N'ezie! Ee, ọ bụ
N'efu N'ezie!
N'ihi na Chineke enyela nzọpụta,
N'efu N'ezie!
N'efu N'ezie! Ee, ọ bụ
N'efu N'ezie!
N'ihi na Chineke enyela nnukwu nzọpụta ya,

N'efu N’ezie!
— Amaghị onye dere ya.

Rịba Ama

(Mgbe mbụ e zoro aka n'ọrụ onye edemede, akwụkwọ ndị ọzọ e mesịrị zoro aka n'otu ọrụ ahụ na-ejikarị ụdị dị mkpirikpi ma na-edughachi onye na-agụ ya na akwụkwọ mbụ maka nkọwa akwụkwọ ọgụgụ zuru ezu.)

Isi Nke 1

[1] N'ụzọ dị ịtụnanya, otu onye edemede na-ekwu, sị, "Nwa mmefu ahụ nke malitere site n'ịchọ ihe nketa ngwa ngwa dị njikere ugbu a ijere nna ya ozi dị ka ohu na-eje ozi. Ọ gbanweela kpamkpam. Àgwà ya bụ nke nraranye na-enweghị atụ, ịhapụ onwe ya kpam kpam na ido onwe ya n'okpuru nna ya kpam kpam. Nke ahụ bụ isi ihe okwukwe na-azọpụta." John F . MacArthur, Jr., Oziọma Dị Ka Jisọs Si Kwuo (Grand Rapids, MI: Academie Books, Zondervan Publishing House, 1988), 153.

Rịba ama: A na-enye ntụaka ndị ọzọ niile na-arụ ọrụ ahụ e hotara na nso nso a dị ka "MacArthur," nke a na-esote site na ntinye peeji na ebe kwesịrị ekwesị.

[2] MacArthur (p. 23) na-ede, sị: "Ezi nkwado na-abịa site n'ịhụ ọrụ mgbanwe nke Mmụọ Nsọ na ndụ mmadụ, ọ bụghị site n'ịrapara n'ihe ncheta nke ahụmịhe ụfọdụ." Dị ka ọtụtụ okwu ndị dị n'akwụkwọ MacArthur, nke a bụ ihe na-abụghị eziokwu. Ihe kwesịrị ekwesị e kwesịrị iji tụnyere ya abụghị "ihe ncheta nke ahụmịhe ụfọdụ", kama ọ bụ "ihe ndị e kwere ná nkwa n'Okwu Chineke." Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ na-adabere nkwenye nke nzọpụta anyị na nkwa Chineke kwere onye kwere ekwe n'Okwu Ya ma ọ bụghị n'ọrụ mgbanwe nke Mmụọ Chineke na ndụ anyị. Ọrụ nke Mmụọ nke Chineke na ndụ anyị bụ n'ezie nsonaazụ nke nkwenye nke nzọpụta ma ọ bụghị ntọala nke nkwado ahụ.

[3] Na mgbakwunye na akwụkwọ MacArthur, nke e hotara na mbụ, akwụkwọ ndị dị ugbu a banyere usoro nzọpụta dabeere na ọrụ gụnyere: James Montgomery Boice, Christ's Call to Discipleship (Chicago, IL: Moody Press, 1986), Walter Chantry, Today's Gospel: Authentic or Synthetic? (Carlisle, PA: The Banner of Truth Trust, 1970), na J. I. Packer, Evangelism and the Sovereignty of God London: Inter-Varsity, 1961).

[4] Ọ bụ ihe na-abụghị eziokwu na nke na-ezighi ezi maka MacArthur ikwu, "Njikere a ha dị ịnabata ndị a sị na ha bụ Ndị Kraịst anụ ahụ na-achị emeela ka ụfọdụ ndị nkụzi nke oge a kọwaa okwu nzọpụta n'ụzọ dị larịị nke na ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ nkwupụta okwukwe ọ bụla na Kraịst ka a na-ele anya dị ka ihe dị adị" (p. 97). Otu ihe odide ala ala na-ezo aka n'ịtụle akwụkwọ m bụ The Gospel Under Seige (Dallas, TX: Redención Viva, 1981). O doro anya na MacArthur agụbeghị isiakwụkwọ m "False Professors" na Grace in Eclipse (Dallas, TX: Redención Viva, 1985; 2nd ed., 1987), ọ bụ ezie na o tinyere akwụkwọ a na akwụkwọ ọgụgụ ya (p. 240).

[5] Mmadụ kwesịrị ịrịba ama nkwekọrịta nke ụfọdụ ndị ọkà mmụta okpukpe Roman Katọlik na ndị nke Luther mere n'oge na-adịbeghị anya n'akwụkwọ bụ́ Justification by Faith: Lutherans and Catholics in Dialogue VII, ed. H. George Anderson, T. Austin Murphy, na Joseph A. Burgess (Minneapolis, MN: Augsburg, 1985). Nkwekọrịta a ka akatọwo nke ukwuu site na W. Robert

Godfrey, “Reversing the Reformation,” Eternity 35 (Sept. 1984): 26-28; na site na C. M. Gullerod, “U.S. Lutheran-Roman Catholic Dialogue on Justification by Faith: An Examination,” Journal of Theology 24 (1984): 19-24.

Isi Nke 2

[1] A na-egosipụta nkọwa ọhụrụ a sara mbara nke okwukwe na-azọpụta ihe site n'okwu ndị dị ka ndị a sitere n'aka MacArthur:
“Ịjụ onwe gị n'ihi Kraịst abụghị nzọụkwụ nhọrọ nke ịbụ onye na-eso ụzọ na-esochi nchighari: ọ bụ sine qua non nke okwukwe na-azọpụta” (p. 135).
“O nwere obi ụtọ ịhapụ ihe nile maka alaeze ahụ. Nke ahụ bụ ọdịdị nke okwukwe na-azọpụta.” (p. 139).
“Àgwà ya bụ nke nnwere onwe na-enweghị atụ, ịhapụ onwe ya kpam kpam na ido onwe ya n'okpuru nna ya kpam kpam. Nke ahụ bụ isi ihe dị n'okwukwe na-azọpụta ndụ.” (p. 153).
“Echiche nke okwukwe nke na-ewepụ nrubeisi na-emebi ozi nke nzọpụta” (p. 174).
“Ihe a sị na ọ bụ ‘okwukwe’ n'ebe Chineke nọ nke na-adịghị eme ka mmadụ nwee ọchịchọ a nke ido onwe ya n'okpuru uche Ya abụghị okwukwe ma ọlị. Ọnọdụ uche nke na-ajụ nrubeisi bụ ekweghị ekwe dị ọcha na nke dị mfe.” (p. 176).
Ọ dịghị nke ọ bụla n'ime okwu ndị a nke na-egosipụta n'ụzọ ziri ezi ozizi Baịbụl nke okwukwe na-azọpụta ndụ. Ihe okwu ndị a na-ekpughe n'ezie bụ egwu miri emi e nwere maka nnwere onwe zuru ezu nke amara Chineke nke na-azọpụta, dị ka a ga-asị na nnwere onwe ahụ na-emebi omume ọma. N'ụzọ megidere nke ahụ, ọ bụ kpọmkwem ịhụnanya dị ebube nke Chineke na-enweghị atụ bụ mgbọrọgwụ na ihe kpatara ịdị nsọ nile nke Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ.
[2] Echiche a na-adaberekarị n'otu ụzọ e si ghọta Jemes 2:14-26. A ga-atụle akụkụ Akwụkwọ Nsọ ahụ n'ebe ole na ole n'akwụkwọ a, ma iji nweta nkọwa zuru ezu, nke e dere ede, lee Dead Faith—What Is It? A Study of James 2:14-26 (Dallas: Redención Viva, 1987). N'otu aka ahụ, a na-ehota okwu ahụ bú “Ya mere, unu gēsite na nkpụrụ-ha mazu ha” (Matiu 7:20), ugboro ugboro n'akụkụ a. Ma Matiu 7:15-20 enweghị ihe jikọrọ ya na okwu metụtara okwukwe na ọrụ, dị ka ntụnyere e mere Matiu 12:33-37 na-eme ka o doo anya. Matiu 7:15-20 na-akụzi n'ezie na a ghaghị ịmata ndị amụma ụgha site n'okwu ha! Maka ntụle ya, lee Zane C. Hodges, Grace in Eclipse, mbipụta nke abụọ. (Dallas: Redención Viva, 1987), peeji nke 14-15.
[3] Gordon Clark ekwuwo n'ụzọ dị irè banyere ọdịiche ndị na-enweghị isi a na-emekarị n'etiti okwukwe nkịtị na okwukwe “na-azọpụta”. Lee akwụkwọ ya bú Faith and Saving Faith (Jefferson, MD: Trinity Foundation, 1983).
[4] Ụzọ kasị mfe onye na-agụ akwụkwọ pụrụ isi chọpụta ihe anyị na-ekwu n'akụkụ ihe odide ahụ bụ ịga n'ihe e dere n'okpuru pisteuō (“Ekwere m”) bú nke a na-achọta n'akwụkwọ ọkọwa okwu Grik-Bekee. Lee A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature: A translation and adaptation of the fourth revised and augmented edition of Walter Bauer's Griechisch-Deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur nke William F. Arndt na F. Wilbur Gingrich, mbipụta nke abụọ nke F. Wilbur Gingrich na Frederick W. Danker site na mbipụta nke ise nke Walter Bauer, 1958 (Chicago, IL: Mahadum Chicago Press, 1979), 660ff. Leekwa ihe atụ magburu onwe ya dị na Richard W . Christianson, “The Soteriological Significance of Pisteuō in the Gospel of John,” Th.M. thesis, Grace Theological Seminary in Winona Lake, Ind., December 1987.
[5] MacArthur na-agbagọ nkọwa nke nkà mmụta okpukpe a maara nke ọma nke okwukwe mgbe ọ na-ede, “Berkhof na-ahụ ihe atọ dị n'ezi okwukwe: Ihe ọgụgụ isi (notitia), nke bụ nghọta nke

eziokwu; ihe mmetụta uche (assensus), nke bụ nkwenye na nkwenye nke eziokwu; na ihe dị mkpa (fiducia), nke bụ mkpebi nke uche irubere eziokwu ahụ isi" (p. 173). Nke a ezighị ezi n'ụzọ dị ịtụnanya. Assensus abụghị ihe mmetụta uche, na fiducia pụtara ntụkwasị obi, ọ bụghị "mkpebi siri ike irube isi n'eziokwu."

[6] Rịba ama otú e si jiri okwu ndị a mee ihe n'ụzọ na-ezighị ezi n'ihe banyere ihe okwukwe bụ dị ka e si kwuo ya n'okwu MacArthur e hotara n'ihe odide ala ala peeji nke mbụ.

[7] R . T. Kendall chịkọtara n'ụzọ mara mma ozizi Jọn Calvin banyere okwukwe na-azọpụta ndụ. Ọ na-ede, sị:

Ọnọdụ nke Calvin chọrọ n'ụzọ pụtara ìhè igosipụta (ma na-ewere n'ụzọ bụ isi) bụ na okwukwe bụ ihe ọmụma. Calvin kwuru okwu ụfọdụ ndị kwekọrọ na Baịbụl maka okwukwe, ha nile bụ aha ndị dị mfe, dị ka "recognition" (agnitio) na "knowledge" (scientia). Ọ kọwara okwukwe dị ka ihe na-enye ìhè (illuminatio), ihe ọmụma nke na-emegide ido onwe onye n'okpuru mmetụta anyị (cognitio, non sensus nostri submissio), ihe e ji n'aka (certitudino), nkwenye siri ike (solida persuasio), obi ike (securitas), obi ike siri ike (solida securitas), na obi ike zuru ezu (plena securitas).

Ihe pụtara ìhè n'ihe ndị a a kọwara bụ otú okwukwe si bụrụ ihe e nyere n'onyinye, ihe e ji ọgụgụ isi eme, ihe na-adịghị eme ihe, na ihe na-emesi obi ike. Ihe na-adịghị adị bụ mkpa maka ịchịkọta okwukwe, ọrụ afọ ofufo, okwukwe dịka ihe mmadụ na-eme, na okwukwe nke ga-echere ihe ọmụma nnwale iji nyochaa ọnụnọ ya. Okwukwe bụ "ihe na-adịghị arụ ọrụ, na-adịghị eweta ihe ọ bụla nke anyị iji nwetaghachi ihu ọma Chineke mana ịnata n'aka Kraịst ihe anyị na-enweghị." Nhota a, nakwa ntụaka ndị dị n'akwụkwọ Institutes Calvin maka isi ihe ọ bụla a kpọtụrụ aha, dị na R. T. Kendall, Calvin and English Calvinism to 1649 (Oxford: University Press, 1979), 19.

[8] Mgbanwe site n'echiche Jọn Calvin banyere okwukwe gaa n'echiche anyị na-ahụkarị e nyochala okpukpe Calvin nke e nwere mgbe Ndozigharị ahụ gasịrị nke ọma site n'aka R. T. Kendall (lee akwụkwọ e zoro aka na ya n'ihe odide ala ala peeji nke gaara aga) na M. Charles Bell, Calvin and Scottish Theology: The Doctrine of Assurance (Edinburgh: Handsel, 1985). Akwụkwọ Kendall bụ D. Phil. akwụkwọ edemede ya egosipụtara na Oxford na 1976 n'okpuru aha, "The Nature of Saving Faith from William Perkins (d. 1602) to the Westminster Assembly (1643-1649)." Lee Kendall, Calvin, peeji nke 7. Akwụkwọ Bell bụ ntụgharị nke edemede dọkịta ya mere maka Mahadum Aberdeen na 1982. Lee Bell, Calvin, 4.

[9] Nke a bụ ihe MacArthur kwetara (p. 98). Ihe odide ya nke abụọ ("The Gospel According to Historic Christianity," pp. 221-37), na-adabere n'ụzọ dị ukwuu n'aka ndị ọkà mmụta okpukpe Puritan. Ma o yiri ka MacArthur amaghị banyere akwụkwọ ndị a na-ebipụta n'oge a, bụ́ ndị gosiri na nkà mmụta okpukpe ndị Puritan, karịsịa n'ihe banyere okwukwe na obi ike, adịghị egosipụta n'ụzọ ọ bụla ozizi nke Jọn Calvin n'onwe ya, ọ bụkwa nke dị nnọọ iche n'echiche Ndozigharị ahụ. Lee Kendall na Bell n'ihe odide ala ala peeji abụọ bu ụzọ.

Ọ dịkwa mma ịmara na ọkà mmụta okpukpe emegharịrị bụ́ Robert L. Dabney kwuru ogologo oge gara aga (1890) na ya na ndị ọkà mmụta okpukpe emegharịrị ibe ya jụrụ echiche Calvin na Luther bụ́ na inwe obi ike bụ isi ihe na-eme ka mmadụ nwee okwukwe na-azọpụta ndụ. Ya bụ, Dabney gọrọ na inwe obi ike na a ga-azọpụta mmadụ abụghị ihe dị mkpa n'ihe mmadụ ikwere na Kraịst maka nzọpụta pụtara. Ọ na-ekwu, "Obi abụọ adịghị ya na isi iyi nke njehie a [banyere okwukwe na obi ike] bụ ozizi ahụ metụtara okwukwe nke ndị Ndozigharị mbụ, dị ka Luther na Calvin, ka a kpaliri ịnakwere...."

Mgbe e mesịrị ọ na-ekwukwa:

Ọ bụ ihe doro nnọọ anya nye onye na-agụ nke ọma na echiche ndị a banyere okwukwe na obi ike bụ́ ndị anyị tụleworo dabeere n'ụkpụrụ ndị na-ezighị ezi nke okwukwe na-azọpụta ndụ bụ́

ndị anyị nwetara site n'aka ndị Ndozigharị mbụ. Ha, dị ka anyị hụrụ, kọwara okwukwe nzọpụta dị ka nkwenye na "Kraịst azọpụtala m," na-eme ka mmesi obi ike nke olileanya bụrụ ihe dị mkpa. Ugbu a, ndị Ndozigharị e nwere mgbe e mesịrị, na ndị ọkà mmụta ahụ, ndị ozizi dị nsọ na ndị dị obi umeala nke Chọọchị Ndị Ndozigharị...elebawo echiche a anya nke ọma, ma jụ ya (dị ka Ụlọ Nzukọ Westminster si eme) n'ihi ihe Akwụkwọ Nsọ kwuru.
Lee "Theology of the Plymouth Brethren," na Discussions by Robert L. Dabney, D.D., LL.D., Prọfesọ nke nkà ihe ọmụma omume na Mahadum Texas, na ruo ọtụtụ afọ Prọfesọ nke nkà mmụta okpukpe na Union Theological Seminary na Virginia, ed. C. R. Vaughan, Vol. 1: Theological and Evangelical (Richmond, VA: Kọmitii Mbipụta nke Presbyterian, 1890), 173, 183.
Ka e kwuo ya n'ụzọ doro anya: Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ na-akwado ozizi nke okwukwe na-azọpụta nke na-emegide nke Luther na Calvin na, nke kachasị mkpa, na-emegide Okwu Chineke.

Isi Nke 3

[1] Ọchịchọ nwanyị ahụ ịghara ịdị na-ekwusi okwu ike n'ebe ndị ikom nke obodo ahụ nọ (bụ́ ndị na-eleda ya anya) na-apụta ìhè n'asụsụ Grik nke ajụjụ ya. Nke a bụ ikpe ebe "ihe [Greek na-adịghị mma] pụtara... gbanwere ntakịrị... 4:29... "nke ahụ ga-abụ Mesaya n'ikpeazụ, ikekwe nke a bụ Mesaya ahụ." F. Blass na A. Debrunner, A Greek Grammar of the New Testament and Other Early Christian Literature, nsụgharị na nyocha nke mbipụta German nke itoolu / nke iri na-agụnye ndetu ndị ọzọ nke A. Debrunner, nke Robert W. Funk (Chicago, IL: Mahadum nke Chicago Press, 1961), 221.
[2] Raymond Brown kwuru banyere 1 Jọn 5:1 kwesịrị ka a rịba ya ama:
Anyị ahụla na ojiji nile nke pisteuein, "ikwere," na 1 Jọn... bụ ihe Ndị nke Kraịst, ma ọ bụ ozugbo (dịka ebe a) ma ọ bụ n'ụzọ na-apụtachaghị ìhè... Na 5:5b, ebe ọzọ okwu pisteuein pụtara, onye dere ya ga-ekwu maka onye "kwere na Jizọs bụ Ọkpara Chineke." Ya mere 5:1 na 5:5 ọnụ na-akpọku nkwupụta Johannine zuru oke: "Jizọs bụ Kraịst ahụ, Ọkpara Chineke" (Jọn 20:31). Ọ na-ewu ewu ikwu na ihe a chọrọ abụghị ikwere n'eziokwu e chepụtara echepụta banyere Jizọs, kama ọ bụ ikwere n'onye mmadụ na ya na-enwe mmekọrịta. Ọ bụ ezie na anaghị m agọnahụ nke ikpeazụ a, m ga-ekwusi ike na e nwere ihe ọgụgụ isi dị na ihe Johannine chọrọ maka nkwenye, nakwa na mmadụ aghaghị ịghọta Jizọs n'ụzọ ziri ezi iji soro ya nwee mmekọrịta nzọpụta.
Raymond E . Brown, The Epistles of John, The Anchor Bible (Garden City, NY: Doubleday, 1982), p. 534-35.

Isi Nke 4

[1] Dị ka ihe atụ, ọ bụ kpọmkwem n'ihi nke a ka Jọn Calvin ji kwuo na inwe obi ike dị oké mkpa iji nwee okwukwe na-azọpụta ndụ. Calvin kwusiri okwu ike banyere nke a:
"Na nkenke, o nweghi onye kwere ekwe n'ezie, belụsọ na o kwenyesiri ike na Chineke bụ Nna na-eme amara na onye na-emere ya amara... belụsọ na ọ dabere na nkwa nke amara Chineke nye ya, ma nwee olile anya nzọpụta na-enweghị mgbagha" (Institutes III.II.16).
Maka ntụle zuru ezu, lee Bell, Calvin, pp. 22-24 (lee isi 2, fn. 8). Rịbakwa ama arụmụka Dabney siri ike na Calvin kwenyere n'echiche a, ọ bụ ezie na Dabney emeghị: Dabney, pp. 215-18 (lee isi 2, fn. 9).
(Rịba ama: N'ebe a nakwa n'ebe ndị ọzọ n'akwụkwọ a nakwa n'ihe odide ala ala peeji, e hotara ihe ndị e kwuru n'akwụkwọ Institutes of the Christian Religion nke Calvin dere site ná nsụgharị

nke John Allen sụgharịrị n'akwụkwọ mpịakọta abụọ nke Presbyterian Board of Christian Education bipụtara na Philadelphia [n.d.].)

[2] Nkọwa mara mma nke Calvin banyere okwukwe na-azọpụta (Institutes III.II.7) kwesịrị ka e hotara:

"Ugbu a, anyị ga-enwe nkọwa zuru oke nke okwukwe, ma ọ bụrụ na anyị asị, na ọ bụ ihe ọmụma na-adịgide adịgide na nke doro anya banyere obiọma Chineke n'ebe anyị nọ, nke, na-adabere n'eziokwu nke nkwa ahụ na-enweghị atụ na Kraịst, ka ekpughere uche anyị, ma mee ka obi anyị sie ike, site na Mmụọ Nsọ."

Nke a dị ọtụtụ afọ ọkụ site na nkọwa nke okwukwe nke e nwere na Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ (Lee ihe MacArthur kwuru n'isi nke 2, fn. 1.)

Isi Nke 5

[1] MacArthur na-ekpughe enweghị nkà na nghọta ya mgbe o dere, sị: "E ji okwu Grik pisteuō ("kweere") mee ihe n'oge dị ugbu a n'oziọma Jọn nile [ọ na-ehota ọtụtụ akụkụ Akwụkwọ Nsọ dị na Jọn, Ọrụ Ndịozi na Ndị Rom] iji mesie ọdịdị na-adịgide adịgide nke okwukwe na-azọpụta ihe ike... Ọ bụrụ na ikwere bụ ihe a na-eme naanị otu ugboro, okwu Grik e ji mee ihe n'amaokwu ndị a ga-abụ aorist." (p. 172)

Nke a bụ ajọ iji ụtọ asụsụ Grik eme ihe n'ụzọ na-ezighị ezi iji kwado echiche na-ezighị ezi. Gịnị ka MacArthur ga-ekwu ma a gwa ya na n'Ọrụ 16:31 ("Kwere n'Onye-nwe-ayị Jizọs, agāzọpụta kwa gị") ngwaa Grik bụ aorist, dị ka ọ bụ n'ezie? Ọ bụ echiche na-ezighi ezi n'ụzọ zuru ezu banyere oge ndị Grik ikwu na oge ahụ n'onwe ya na-agwa anyị ma ihe ahụ e mere ọ̀ bụ ihe mere otu ugboro ka ọ̀ bụ ihe na-aga n'ihu. Dịka ọmụmaatụ, mmadụ nwere ike ịchọpụta na na Jọn 6 onye dere ya jiri ọtụtụ oge Grik kọwaa otu ihe ahụ merenụ, ya bụ, ọbịbịa Onyenwe anyị si n'eluigwe bịa n'ụwa. Ya mere, anyị na-agụ, sị:

6:33 "Onye si n'eluigwe rịdata" (oge dị ugbu a)
6:38 "N'ihi na esi m n'eluigwe rịdata" (oge zuru oke)
6:41 ...n'ihi na O kwuru, sị, "Mụ onwe m bụ achịcha nke bịara si n'eluigwe gbadata" (oge aorist)
6:42 "... O kwuru, sị, 'Esi m n'eluigwe bịa'" (oge zuru okè)
6:50 "Nke a bụ achịcha nke si n'eluigwe bịa" (oge dị ugbu a)
6:51 "Abụ m achịcha na-enye ndụ nke si n'eluigwe gbadata" (oge aorist)
6:58 "Nke a bụ achịcha nke si n'eluigwe gbadata" (oge aorist)

N'ụzọ doro anya, na Jọn 6, e nweghị ihe e kwuru banyere otú ihe ahụ e kwuru ga-esi gaa n'ihu n'ihi na e ji ụdị okwu a mee ihe. N'ezie, a na-eji oge atọ akọwa otu ihe ahụ mere n'akụkọ ihe mere eme na nke a na-emebeghachighị emeghachi nke Ịbụ Mmadụ—na oge dị ugbu a bụ otu n'ime ha.

Ọzọkwa, n'Oziọma Jọn, a na-ejikarị ngwaa nke na-egosi ihe na-eme n'oge a bú nke okwu a na-eji akọwa ihe na-ebute ụzọ eme ihe iji kọwaa "onye ahụ nke kwere" (ma ọ bụ, "onye kwere"). Ojiji a na-eji oge ugbu a eme ihe apụtaghị na ihe a na-eme apụghị ịkwụsị. N'ụzọ megidere nke ahụ, a na-eji nnọchiaha nke ugbu a eme ihe maka omume ndị kwụsịrị! Dị ka ihe atụ:

Matiu 2:20 "ndị na-achọ [= isiokwu + nke ugbu a]...nwụrụ anwụ"
Mak 5:16 "ndị hụrụ ya we kọrọ ha otú emere onye ahụ ndị-mọ ọjọ jịị" (= isiokwu + ugbu a na-ekere òkè)
Mak 6:14 "Jọn Onye Nēme Baptizim (= isiokwu + ugbu a) si n'ọnwụ bilie"
Jọn 9:8 "Ọnye a, ọ́ bụghị onye nānọ ala nārịọ kwa arịrịọ?" (= isiokwu + abụọ ugbu a na-ekere òkè)

Ndị Galeshia 1:23 "Onye ahu nke nēsoḅu ayi n'oge gara aga" (= isiokwu + ugbu a na-ekere òkè).
N'ikpeazụ, okwu Grik a sụghariṛị ịbụ "onye kwere ekwe" ma ọ bụ "onye ahụ nke kwere ekwe" bụ nanị okwu e ji akọwa ihe. Ọ na-akọwapụta mmadụ dị ka "onye kwere ekwe," mana ọ naghị akọwa ihe ọ bụla ma ọlị banyere ịga n'ihu nke omume ahụ. Anyị ga-eme nke ọma ịña ntị n'ihe Robertson kwuru: "Ma n'ozuzu ya, mkpụrụokwu nke oge a bụ nanị ihe na-akọwa ihe." Lee A. T. Robertson, A Grammar of the Greek New Testament in the Light of Historical Research (Nashville, TN: Broadman, 1934), 891.
N'ihi ya, ọ bụ ihe gbara okwu ahụ gburugburu—ọ bụghị oge nke ngwaa ahụ—na-ekpebi ma à ga-ele ihe ahụ anya dị ka otu ihe ma ọ bụ ihe na-aga n'ihu. Dịka anyị rụtụrụ aka na ederede isiakwụkwọ a, o doro anya site n'ọnọdụ dị iche iche nke Johannine na a na-ele 'ikwere' anya dị ka otu ihe eji eme ihe.
[2] N'ịgbalị izere echiche ọ bụla nke "mmadụ ikwere ihe n'ajụghị ase," MacArthur na-ede banyere akụkọ ahụ dị n'Ọnụ Ọgụgụ 21 n'ụzọ na-esonụ: "Ka ha wee lee agwọ ọla kọpa ahụ nke dị n'osisi ahụ anya, ha aghaghị ịdọrọ onwe ha gaa n'ebe ha pụrụ ịhụ ya. Ha anọghị n'ọnọdụ nke ilegide ogidi ahụ anya n'ụzọ na-enweghị isi ma nọgide na-ebi ndụ nnupụisi." (p. 46, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche). Ọtụtụ ndị na-agụ ya ga-ele okwu ndị a anya n'ụzọ ziri ezi dị ka ndị na-enweghị nkwado ọ bụla site n'akụkụ ihe odide Baịbụl dị na Ọnụ Ọgụgụ. MacArthur mere mmehie nke ịgbagọ ịdị mfe doro anya nke ihe atụ Onyenwe anyị banyere okwukwe na-azọpụta.

Isi Nke 6

[1] MacArthur ji n'ụzọ doro anya mata ozioma na ọkpụkpọ òkù nke ịbụ onye na-eso ụzọ: "Ozioma ahụ Jizọs kwusara bụ ọkpụkpọ òkù nke ịbụ onye na-eso ụzọ…" (p. 21); "Ekwesịrị ịmata ọkpụkpọ oku na Kalvari maka ihe ọ bụ: ọkpụkpọ òkù ịbụ onye na-eso ụzọ n'okpuru Onye-nwe-anyị Jizọs Kraịst" (p. 30).
Ma n'okwu ndị a, nakwa n'akwụkwọ ahụ dum, nanị ihe MacArthur mere bụ ikwupụta njirimara a n'egosighị ya. N'ụzọ dị otú a, ọ jụrụ ajụjụ banyere otu isi ihe dị mkpa na nkà mmụta okpukpe ya.
[2] Okwu Grik e si na ya nweta okwu ahụ bụ logikon. Okwu a pụtara n'asụsụ Grik oge ochie "nke pụtara 'nke okwu' na 'nke ezi uche', 'Ihe ezi uche dị na ya.' N'echiche nke ikpeazụ a, a na-ahụ ya na nkà ihe ọmụma ndị Gris, karịsịa ndị Stoik…" Lee akwụkwọ bụ́ The New International Dictionary of New Testament Theology, ed. Colin Brown (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1978), 3:1118.
[3] Ọkà mmụta Lutheran, bụ́ Anders Nygren, na-atụle Ndị Rom 8:13 n'ụzọ sara mbara na-enye aka:
Mmadụ pụrụ ịdị ndụ n'ezie nanị site n'ibi ndụ "dị ka mmụọ nsọ si chọọ"; ma nke ahụ pụtara "igbu ọrụ nile nke anụ ahụ". N'ebe a, Pọl na-ekwu maka "ahụ," ebe anyị kwesịrị ịtụ anya na ọ ga-ekwu maka "anụ ahụ" na igbu ya; n'ihi na "anụ ahụ" bụ ihe megidere "Mmụọ Nsọ." N'ezie, ọ bụ nke ahụ bụ ihe Pọl bu n'uche. Ma o sighị ike ịhụ ihe mere o ji jiri okwu ahụ bụ́ "ahụ" mee ihe n'ebe a ma na-ezo aka "n'ọrụ nke ahụ." Ọ ka kwupụrụ na mmadụ nke Ndị Kraịst bụ nke ụwa ochie a. N'ihi na ọ bu ezie na aru ahu nwuru n'ihi nmehie, ma Mmuọ dị ndu n'ihi ezi omume. Site "n'anụ ahụ́ ya nke pụrụ ịnwụ anwụ," onye Kraịst na-ebi n'usoro ebe ọnwụ na-achị. Ọ bụ n'ebe a—n'anụ ahụ́ ya na-anwụ anwụ—ka Onye Kraịst na-aghaghị ịnọgide na-alụso anụ ahụ na ọnwụ ọgụ [agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche]. N'ebe a, anyị na-ahụ ìhè ọzọ n'ebe 7:23 dị, bụ́ ebe Pọl na-ekwu banyere "iwu dị n'ahụ́ ya" nke na-alụso iwu nke dị n'uche

Onye Kraịst ọgụ. Ikekwe anyị pụrụ ịhụ nke ọma ugbu a ihe mere Pọl ji na-atụsi anya ike maka nnapụta site "n'ahụ nke ọnwụ a" (7:24)."

Lee Anders Nygren, Commentary on Romans (Philadelphia, PA: Fortress, 1949), pp. 326-27.

[4] Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ apụghị ịgbanahụ ebubo na ọ na-agwakọta okwukwe na ọrụ. MacArthur kwuru n'ụzọ dị nkenke otú o si eme nke a: "Nrubeisi bụ ngosipụta a na-apụghị izere ezere nke okwukwe na-azọpụta ndụ" (p. 175).

Ma nke a bụ otu ihe ahụ dị ka ịsị, "Ma enweghị nrubeisi, enweghị ezi omume na enweghị eluigwe." E lee ya anya n'ụzọ dị otú ahụ, "nrubeisi" bụ n'ezie ọnọdụ maka izi ezi na maka eluigwe.

Nke a abụghị ebubo na-ezighị ezi. N'ezie, ọbụna ụfọdụ ndị ọkà mmụta okpukpe emeghariri kwetara na ọ bụ eziokwu. Dị ka ihe atụ, lee ihe Samuel T. Logan na "nrubeisi nke ozioma bụ ihe dị oke mkpa, ọ bụ 'ọnọdụ' na mmadụ ziri ezi." Samuel T. Logan, Jr., "The Doctrine of Justification in the Theology of Jonathan Edwards," Westminster Theological Journal 46 (1984), pp. 26-52. Ihe ahụ e kwuru n'elu dị na p. 43.

Logan na-arụ ụka na okwukwe bụ ma ihe kpatara ya na ọnọdụ maka izi ezi, ebe nrubeisi (= ọrụ) abụghị ihe kpatara ya kama Ọ BỤ ọnọdụ (lee pp. 42-48). N'ụzọ ezi uche dị na ya, nke a bụkwa ọnọdụ nke Usoro Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ chọrọ. Ọ bụrụ n'ezie na enweghi ike iru n'eluigwe ma e wezụga nrubeisi nye Chineke—na nke a bụ ihe Usoro Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ na-akụzi—mgbe ahụ, n'ụzọ ezi uche dị na ya, na nrubeisi bụ ọnọdụ iji ruo ebe ahụ.

E nwere ọdịiche pụtara ìhè n'emeghị ihe n'eziokwu n'ime mkpọsa nke usoro nzọpụta dabeere na ọrụ n'oge a. Gịnị mere na ndị nkuzi n'ocheeze anaghị ekweta ihe W. Nicol ekwuola n'ezoghị ọnụ: "N'ụzọ ezi uche dị na ya, mgbe ahụ, ezi ọrụ ga-abụ ọnọdụ nke izi ezi…" na "... o doro anya na Pọl nwere ike ịsị: ị ga-arụ ezi ọrụ, ma ọ bụghị na n'ikpeazụ Chineke agaghị eme ka ị bụrụ onye ezi omume"? Lee W . Nicol, "Faith and Works in the Letter of James," na Essays on the General Epistles of the New Testament, Neotestamentica 9 (Pretoria: The New Testament Society of South Africa, c1975), p. 22.

N'akụkụ ihe odide Pọl e hotara kpọmkwem tupu ntụaka a dị n'ala ala peeji (Ndị Rom 11:6), Pọl na-agọnahụ ohere nke ịgwakọta okwukwe na ọrụ n'ime atụmatụ nzọpụta. Pọl gaara ajụwo n'ụzọ siri ike okwu ahụ bụ́ "onye nwe" nke metụtara okwukwe na ọrụ. Dị ka onyeozi ahụ si kwuo, mgbe e webatara ọrụ, a na-agbanwe ọdịdị nke amara, nke mere na ọ bụghịzi amara ma ọlị! Ọrụ apụghị ịbụ n'ụzọ ọ bụla "ọnọdụ" nke izi ezi. Mgbe e mere ha otú ahụ, n'ụzọ doro anya ma ọ bụ n'ụzọ na-apụtachaghị ìhè, a na-ahapụ ozizi Pọl.

Ọzọkwa, ọ bụ ihe na-eduhie eduhie maka ndị nkuzi n'ọchịchị ime ka ndị Ndozigharị ahụ kwusi ike na a na-ahụ okwukwe na ọrụ mgbe niile (lee MacArthur, p. 228). Nkwupụta a na-ezochi nnukwu ọdịiche dị n'etiti nkà mmụta okpukpe nke Calvin na Luther na nkà mmụta okpukpe nke usoro nzọpụta dabeere na ọrụ. Dika edeputara ya na ihe edere na mbu (lee isi nke abụọ ihe edere na 1 ma jiri ya tụnyere isi nke abụọ ihe edere na 7, 8, na 9 na isi nke anọ ihe edere na 1), okpukperechi chi chi a hapụrụ echiche ndị Ndozigharị banyere ọdịdị nke okwukwe nzọpụta. O mekwara ka ọrụ anyị bụrụ ihe anyị na-elekwasị anya na ya, meekwa ka obi sie anyị ike. N'ihi ya, MacArthur dere, sị:

Ezi mmesi obi ike na-abịa site n'ịhụ ọrụ mgbanwe nke Mmụọ Nsọ na ndụ mmadụ, ọ bụghị site n'ịrapagidesi ike n'ihe ncheta nke ahụmahụ ụfọdụ (p. 23; lee isi nke mbụ, ihe odide ala ala peeji nke 2).

A chịkọtara echiche Calvin banyere ụdị nkwupụta a nke ọma site na Bell, p. 28 (lee isi nke abụọ ihe edeturu 8 maka data akwụkwọ ọgụgụ):

Dị ka ụkpụrụ n'ozuzu ya, Calvin na-adọ aka ná ntị n'ụzọ siri ike megide ilegara onwe anyị anya, ya bụ, n'ọrụ anyị ma ọ bụ mkpụrụ nke Mmụọ Nsọ, iji jide n'aka na a ga-azọpụta anyị. Anyị aghaghị ịhapụ onwe anyị ma dabere nanị n'ebere Chineke. Ndị Skọlastik kụziri na Onye Kraịst kwesịrị ilegara ọrụ na omume ọma nke ezi omume anya dị ka ihe àmà nke nzọpụta. Otú ọ dị, Calvin jụrụ agbamume a nke inyocha onwe onye dị ka ozizi dị ize ndụ, ọ na-ekwukwa na anyị apụghị ịdabere n'ihe ndabere dị otú ahụ nke onwe onye maka inwe obi ike, n'ihi na mmehie anyị na-eme ka e jide n'aka na anyị agaghị achọta udo n'ụzọ dị otú a. N'ichezọ ikpe Chineke, anyị pụrụ iche na anyị nọ ná nchebe mgbe, n'ezie, anyị anọghị. Site n'ịtụkwasị obi n'ọrụ anyị, kama ịtụkwasị obi n'amara Chineke nyere n'efu, anyị na-emebi ọrụ nzọpụta ya n'ime Jizọs Kraịst. Ọ bụrụ na anyị eleba anya n'ime onwe anyị, anyị ga-enwe obi abụọ, bụ́ nke ga-eme ka anyị daa mbà n'obi, n'ikpeazụkwa, okwukwe anyị ga-ada mbà. N'ikwu na obi ike anyị dabeere na ịdị n'otu anyị na Kraịst, Calvin kwusiri ike na ịtụgharị uche na Kraịst na-eweta obi ike nke nzọpụta, mana ịtụgharị uche n'onwe ya bụ "n'ezie ikpe ọmụma." N'ihi nke a, mgbe ahụ, ụzọ kasị dịrị nchebe anyị pụrụ ịgbaso bụ ilegara Kraịst anya ma ghara ịtụkwasị onwe anyị obi. [Iji nweta ihe ọmụma sitere n'aka Calvin, lee ihe odide ala ala peeji nke Bell na paragraf ahụ e hotara.]

N'ụzọ doro anya, echiche a na-emegide echiche nke ịbụ onyeisi. Nkwupụta ọ bụla ndị nkụzi na-ekwu na ha na-anọchite anya ozizi Ndozigharị banyere okwukwe na obi ike bụ nnọọ ụgha.

N'ikpeazụ, anyị aghaghị ịgbakwụnye na ọ dịghị mkpa ịlụso echiche nke ndị Ndozigharị ahụ ọgụ na ebe e nwere okwukwe na-eme ka a bụrụ ndị ezi omume, ịrụ ọrụ ga-adịkwa. Nke a bụ ihe ezi uche dị na ya Onye Kraịst ọ bụla ikwere ma ọ bụrụ na a tọghataghị ya mgbe ọ nọ n'ọnụ ọnwụ! Ma ọ bụ nnọọ ihe na-ezighị ezi ikwu na ndụ nke nrubeisi raara onwe ya nye bụ ihe e ji n'aka site n'ịmụ mmadụ ọzọ, ma ọ bụ ọbụna na ọrụ ndị dị otú ahụ dị mkpa ka mmadụ na-ekiri ha. Ọ bụ nanị Chineke pụrụ ịchọpụta mkpụrụ nke mmegharị ọhụrụ n'ime ụfọdụ n'ime ụmụ Ya.

Ihe dị njọ n'echiche nke ịbụ onye nwe bụ na a na-eme ndụ nke ezi ọrụ ka ọ bụrụ ihe ndabere nke mmesi obi ike, nke mere na anya onye kwere ekwe na-adọpụ uche site na izu ezu nke Kraịst na obe Ya iji gboo mkpa ebighi ebi ya. Kama nke ahụ, anya ya dị n'ebe ya onwe ya nọ. Ndị Ndozigharị ahụ ghọtara na ọ dịghị ihe ọ bụla e ji n'aka dị n'ụdị usoro ahụ ma ọlị.

[5] Lee MacArthur (p. 215): "Pọl katọrọ echiche ahụ bụ na ndị a na-amụbeghi ọzọ nwere ike inweta ihu ọma Chineke site n'ọrụ." Ma ihe na-eso nkwupụta a bụ ihe a na-apụghị ịmata ọdịiche dị n'etiti "nzọpụta site n'ọrụ" nkà mmụta okpukpe. Iji kwado echiche ya banyere ọrụ, MacArthur na-aga n'ihu na-ehota Ndị Rom 2:6 (Chineke "Onye gēnyeghachi onye ọ bula dika ọlu-ya nile si di:") na 2:13 ("N'ihi na ọ bughi ndi nānu iwu bu ndi ezi omume n'ebe Chineke nọ, kama ọ bu ndi nēdebe iwu ka agāgu na ndi ezi omume:").

Gịnị ka MacArthur kwubiri site n'ihe odide ndị a? O kwuru (p. 215): "Okwukwe na-azọpụta ndụ nke Pọl onyeozi kọwara bụ ike dị ike nke na-arụpụta ezi omume n'ụzọ a na-apụghị izere ezere." Ma akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị e hotara n'ebe a adịghị akwado nkwubi okwu a n'ụzọ ọ bụla. Kama nke ahụ, ọ na-agụnye arụmụka na-ezighị ezi nke a na-ahụkarị n'echiche chi. N'ezie, ọ na-ewelite ajụjụ ahụ n'ụzọ bụ́ isi.

Ma Ndị Rom 2:6 ma Ndị Rom 2:13 adịghị nke ọ bụla n'ime ha nke na-egosi na okwukwe aghaghị ịrụpụta ọrụ. N'ụzọ megidere nke ahụ, ha na-ekwu n'ụzọ doro anya dị ka o kwere mee na ndị mmadụ ga-enweta ihe ha kwesịrị site n'aka Chineke (Ndị Rom 2:6) nakwa na a ga-akpọ ndị na-eme iwu ndị ezi omume (Ndị Rom 2:13)!

Ihe MacArthur meworo bụ iji usoro ndị edozighariri na-ejikarị eme ihe nke ime ka akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị dị ka ndị a kwekọọ n'ozizi nke ịbụ onye a gụrụ n'onye ezi omume site n'okwukwe. Nkwekọrịta a na-ekwu nanị na a pụrụ ịghọta akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị dị otú ahụ ma ọ bụrụ na anyị aghọta na okwukwe na-arụpụta ọrụ n'ụzọ na-apụghị izere ezere. Mana nke a

abụghị ezigbo arụmụka ma ọlị, kama ọ bụ petitio principii: mmejọ nke ịnakwere ọnọdụ nke arụmụka nke mmadụ chọrọ igosipụta na nkwubi okwu.

Nkọwa okwu nke onye nwe ya ga-adị ihe dị ka nke a:

Isi ihe: A na-eme ka anyị bụrụ ndị ezi omume site n'okwukwe.

Echiche na-ezighị ezi: Okwukwe na-arụpụta ezi ọrụ n'ụzọ na-apụghị izere ezere.

Ihe anyị ga-ekwu: A ga-ekpe anyị ikpe n'ihi ihe anyị mere.

N'ezie, "isi ihe" dị n'ụkpụrụ a dabeere na Baịbụl. Ihe a na-ekwu bụ ihe ndị ọkà mmụta okpukpe chepụtara nke a na-enweghị ike isi na Baịbụl nweta. Ọzọkwa, nkwubi okwu ahụ na-emegide isi okwu. Ọ bụrụ na a zọpụtara anyị site n'okwukwe naanị (sola fide), olee otu ikpe ikpeazụ ga-esi dabere n'ọrụ ma ọ bụrụ na ọrụ abụghịkwa ọnọdụ maka izi ezi?

N'ezie, ụfọdụ ndị ọkà mmụta okpukpe ga-arụ ụka na Jemes 2 kwadoro echiche ahụ na-adịghị mkpa. Ma nke a ezighị ezi. N'akụkọ ihe mere eme nke nkọwa nke Jemes 2:14-26, a na-agụkarị akụkụ Akwụkwọ Nsọ Jemes dị ka nke na-akụzi na ma okwukwe ma ọrụ dị mkpa maka nzọpụta ikpeazụ. (Lee broshuọ bụ Dead Faith—What Is It? Maka ihe ọmụma akwụkwọ ọgụgụ, lee isi nke abụọ, ihe odide ala ala abụọ.) Jemes 2:14-26 adịghị akụzi, a pụghịkwa ikwu n'ụzọ ziri ezi, na okwukwe na-arụpụta ezi ọrụ n'ụzọ a na-apụghị izere ezere. N'ebe a kwa, nkà mmụta okpukpe nke ndị nwenụ na-ajụ ajụjụ ahụ site n'ịgụ n'ime ihe odide Jemes echiche nkà mmụta okpukpe nke e gosipụtara n'obere echiche e nyere n'elu.

Ọzọkwa, n'ịkọwa Ndị Rom 2:6 na 2:13, MacArthur chefuru na a ghaghị ịgụ akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị a n'ìhè nke nkọwa Pọl na Ndị Rom 3 na 4, na karịsịa n'ìhè nke nkwupụta dị ka nke a:

N'ihi na site n'ọlu nile nke iwu ọ dighi madu ọ bula agāgu n'onye ezi omume n'iru Ya: n'ihi na ọ bu n'aka iwu ka nmazu nke nmehie sitere. [Ndị Rom 3:20, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche]

Ná Ndị Rom 2:6 na 13, Pọl nọ na-ekwupụta ụkpụrụ a ga-eji kpee ndị mmadụ ikpe n'ikpe ikpeazụ. N'ezie, ọ nọghị na-ekwu na a ga-enwe ndị a ga-akpọ ndị ezi omume n'ezie site n'iwu ahụ! Isi okwu ya na 2:13 bụ ịdọ aka na ntị megide iche na naanị ịnụ iwu nwere ike ịbụ ihe ndabere maka nnabata n'ihu Chineke (dịka a nwara ndị Juu iche (Ndị Rom 2:17-29). Ọ bụ nanị "ndị na-edebe iwu" ka a ga-agụ ná ndị ezi omume. Ma na nkà mmụta okpukpe Pọl, e nweghị ndị dị otú ahụ! (Ndị Rom 3:19-20)

E kwesịrị iburu n'uche na, n'ezie, onye ọ bụla a na-azọpụtaghị ga-enwe "ụbọchị ya n'ụlọikpe". Maka ndị a na-azoputaghi, ikpe ga-abụ dịka ọrụ ha si dị (Mkpughe 20:12). Ma nsonaazụ nke ikpe site n'ọrụ bụ nkwubi okwu eburu ụzọ: ikpe (Mkpughe 20:15).

N'ụzọ dị iche, ọ dịghị ihe dị ka ikpe maka onye kwere ekwe ikpebi ma ọ̀ ga-aga eluigwe ka ọ̀ ga-aga ọkụ alá mmuọ. N'ezie, okwu ikpe ahụ emewo (nkwado). Onyenwe anyị n'onwe ya kwuru, sị:

"N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nānu okwum, nke nēkwere kwa Onye ziterem, o nwere ndu ebighi-ebi, ọ biaghi kwa n'ikpé, kama o sitewo n'ọnwu ba na ndu." (Jọn 5:24)

Enweghị ikpe ikpeazụ ọ bụla maka onye kwere ekwe ma ọ bụrụ na site na nke ahụ anyị pụtara "nyocha ikpe" iji chọpụta ọdịnihu ebighị ebi ya. Onye kwere ekwe nwere ndụ ebighi ebi dịka onyinye a na-enweghị ike iwepụ (lee isi nke ise). N'ezie, onye ahụ kwere ekwe aghaghị ịza ajụjụ maka ọrụ ya dị ka onye Kraịst bụ onye na-elekọta ụlọ n'ihu oche ikpe nke Kraịst, ma nke ahụ bụ ihe ọzọ (Ndị Rom 14:10-12). Ọ bụrụgodị na a kpọọ ọrụ ya ọkụ, a ka ga-azọpụta ya! N'ihi ya, Pọl pụrụ ide, sị:

Ọ buru na ọlu onye ọ bula gādigide nke o wukwasiri ya, ọ gānata ugwọ-ọlu. Ọ buru na agērechapu ọlu onye ọ bula n'ọku, ọ gēyi iyì: ma agāzọputa ya onwe-ya; ma ọ bu dika onye azọputara n'ọku. (1 Ndị Kọrịnt 3:14-15; agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche)

Nkà mmụta okpukpe nke Usoro Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ n'ihe banyere okwukwe na ọrụ bụ usoro echiche gbagwojuru anya na nke Akwụkwọ Nsọ na-akwadoghị.
[6] A na-ekwukarị na nkatọ Pọl katọrọ ọrụ dị iche iche dị ka ndị na-enweghị ọrụ nzọpụta bụ n'ezie nanị nkatọ nke ọrụ iwu kwadoro - ọrụ ndị e mere iji nweta uru n'anya Chineke. (Lee, dịka ọmụmaatụ, MacArthur, p. 215.) Ma nke a bụ n'ezie mgbalị iji kọwaa nkà mmụta okpukpe Pauline iji kwe ka ọrụ rụọ ọrụ n'usoro nzọpụta. O nweghị ihe Akwụkwọ Nsọ kwadoro ya, a nakwa agbagha ya nke ọma site na, "Law." "Works of the Law" na Legalism na Paul," nke Douglas J. Moo Westminster Theological Journal 45 (1983): 73-100. Rịba ama okwu a karịsịa: Nke mbụ, dị ka anyị hụworo, Pọl na-agọnahụ izi ezi site na "ọrụ" oge ọ bụla ọ na-agọnahụ ya site na "ọrụ nke iwu." "Ọrụ" enweghị ebe ọ bụla n'ịhọrọ Ebreham na Jekọb, ndị na-enweghị mmekọrịta ọ bụla n'iwu ... karịa na izi ezi nke ndị Jentaịl nke Galatia, bụ ndị a na-agba ume ịgbakwunye okwukwe ha na "ọrụ nke iwu." N'ikwu ya n'ụzọ ọzọ, Pọl yiri ka ọ na-akatọ "ọrụ nke iwu" ọ bụghị n'ihi na ha bụ nomou ("nke iwu") kama n'ihi na ha bụ erga ("ọrụ") [pp. 96-97].
[7] MacArthur, p. 31.

Isi Nke 7

[1] Maka ntụle nke akwụkwọ Ndị Hibru bụ́ nke na-ele ya anya dị ka ihe ịma aka nye Ndị Kraịst ịnọgidesi ike n'okwukwe, lee Zane C. Hodges, "Hebrews," na The Bible Knowledge Commentary, mbipụta Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, eds. John F . Walvoord na Roy B. Zuck (Wheaton, IL: Victor Books, 1983), p. 777-813.
[2] Lee isi nke ise.
[3] Lee ntụle nke mbipụta a na Kendall, pp. 13-18, 29-33, 149-50; na Bell, pp. 13-18. Maka akwụkwọ ọgụgụ, lee isi nke abụọ, ihe odide 7-8.

Isi Nke 8

[1] Maka ntụle nke 2 Ndị Kọrint 13:5, lee isi nke 15.
[2] Maka ntụle dị nkọ nke nsogbu a dị ná ndụ okpukpe nke oge a, lee Bell, Calvin, pp. 200-202. (Lee isi nke abụọ, ihe odide ala ala peeji nke 8 maka ihe ọmụma akwụkwọ ọgụgụ).

Isi Nke 9

[1] MacArthur (p. 173) na-ede, sị: "Dị ka onyinye sitere n'aka Chineke, okwukwe abụghị ihe na-adịru nwa oge ma ọ bụ ihe na-adịghị ike. O nwere àgwà na-adịgide adịgide nke na-eme ka e jide n'aka na ọ ga-adịgide ruo ọgwụgwụ."
Ma ọ dịghị nke ọ bụla n'ime ihe ndị a e kwuru nke a pụrụ iji Akwụkwọ Nsọ gosi. MacArthur na-arụ ụka (pp. 172-73) na Ndị Efesọs 2:8-9 na-akụzi na "usoro nile nke amara, okwukwe, na nzọpụta" bụ "onyinye Chineke." Nkwupụta a enweghị ihe ndabere. Okwu ahụ dị na 2:8 bụ́ "ọ bụghịkwa nke unu onwe unu" pụrụ iwere ya ngwa ngwa dị ka ihe na-ezo aka nanị ná nzọpụta a na-ekwu banyere ya n'ebe a. Ọzọkwa, ọ bụ ihe na-emegiderịta onwe ya n'ezie ikwu ebe a banyere "amara" dị ka "onyinye Chineke." Inye onyinye bụ omume "amara" mana "amara," mgbe a na-ele ya anya dị ka ụkpụrụ ma ọ bụ ntọala nke ọrụ Chineke, a naghị ekwu na ọ bụ "onyinye" ma ọ bụ akụkụ nke onyinye. N'otu ụzọ ahụ, dị ka akụkọ dị na Jọn 4 na-egosi (lee 4:10), a ga-amata

ọdịiche dị n'etiti “onyinye Chineke” na “ịrịọ maka” ma ọ bụ “inata” ya. Ọ dịghị mgbe Baịbụl na-ekwu na okwukwe na-azọpụta n'onwe ya bụ onyinye.

N'ebe a, MacArthur agwakọtawo ụzọ atọ dị iche: (1) onyinye ahụ n'onwe ya (nzọpụta); (2) ihe mere e ji nye onyinye ahụ (“site n'amara”); na (3) ụzọ e si enweta onyinye ahụ (“site n'okwukwe”). Dị ka ndị ọkà mmụta okpukpe nile nwere nghọta ga-ekweta, ihe MacArthur meworo bụ itinye ụkpụrụ nkà mmụta okpukpe nke ya n'ebe Ndị Efesọs 2:8-9 dị.

N'echiche MacArthur, ọ dịghị ebe maka ibu ọrụ nke mmadụ n'okwu banyere ịzaghachi ozi ọma ahụ. Chineke na-eme ihe nile, gụnyere inye okwukwe. N'ezie, o yiri ka MacArthur ọ̀ nakweere echiche nke ndị emegharịrị bụ́ na n'ụzọ ezi uche dị na ya, ịmụgharị mmadụ ọhụrụ na-abịa tupu okwukwe nke na-azọpụta ndụ. Rịba ama ihe o kwuru na p. 75: “Ịhụ ụzọ n'ụzọ ime mmụọ bụ onyinye sitere n'aka Chineke nke na-eme ka mmadụ dị njikere ma nwee ike ikwere” (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche). N'ụzọ ezi uche dị na ya, “ọhụụ ime mmụọ” na-ebute okwukwe n'ozizi okpukpe MacArthur ụzọ.

Otu nkà mmụta okpukpe ahụ yiri ka ọ pụtara n'okwu mmalite MacArthur (p. xiii); “Okwukwe nzọpụta, nchegharị, nraranye, na nrubeisi bụ ọrụ nile nke Chineke, nke Mmụọ Nsọ rụrụ n'obi onye ọ bụla a zọpụtara” (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

N'ụzọ dị iche, n'Akwụkwọ Nsọ, okwukwe na-ebute nzọpụta ụzọ n'ụzọ ezi uche dị na ya. Pọl na Saịlas agwaghị onye ahụ na-elekọta ụlọ mkpọrọ na Filipaị, sị, “Bụrụ onye a zọpụtara, ma ị ga ekwere na Onyenwe anyị Jizọs Kraịst” ! Ha sịrị, “Kwere n'Onyenwe anyị Jizọs Kraịst, a ga-azọpụtakwa gị”!

Ihe àmà na-egosi na nkà mmụta okpukpe nke MacArthur nakweere bụ ihe ngwọta maka obi nkoropụ. Onye a na-azoputaghi (onye nwere ike ịbụ onye a na-ahọpụtaghị!) nọ n'ọnọdụ na-enweghị olileanya. E kwesịrị ịgwa ya n'ezie na, ọ bụrụ n'ezie na ọ bụghị n'etiti ndị a họọrọ, ọ dịghị ihe ọ pụrụ ime n'ihi na ọ pụrụ ịbụ na Chineke ekpebiwo na a gaghị eme ka amụgharịa ya ọhụrụ ma ọlị. N'ihi ya, ọ pụghị ikwere n'ezie, ichegharị, itinye aka, ma ọ bụ irube isi ebe ọ bụ na ihe ndị a nile bụ onyinye Chineke nye ndị a họọrọ.

Ma n'otu aka ahụ, Onye Kraịst n'onwe ya apụghị ijide n'aka na ya nwere okwukwe nke ndị Chineke họpụtara ọ gwụla ma ọ nọgidesiri ike ruo ọgwụgwụ. N'ihi ya, Onye Kraịst ọ bụla aghaghị ibi ndụ n'ụzọ na-egosi na o nwere ike ịbụ onye a na-ahọrọghị ahọpụta, ya bụ, “onye a jụrụ ajụ”!

N'ezie, nsogbu ndị a na-esi kpọmkwem n'ozizi nke “okwukwe [= ụgha] na-adịru nwa oge apụta” bụ́ nke kpagbuworo nkà mmụta okpukpe emegharịrị kemgbe ọtụtụ afọ. Maka mkparịta ụka, lee Kendall, Calvin, pp. 6-9, 67-76 (na ntụaka ndị ọzọ na ndeksi); na Bell, Calvin, pp. 10-11, 32, 46-47 na passim. Maka akwụkwọ ọgụgụ, lee isi nke abụọ, ihe odide 7-8.

Ụkpụrụ nkà mmụta okpukpe MacArthur bụ nke ndị Puritan na ndị Emegharịrị—a nnọọ warara eri nke n'ozuzu omenala ndị na-agbaso ozizi ndị dị na Baịbụl. Ozizi ahụ bụ́ na n'ụzọ ezi uche dị na ya, ịmụgharị mmadụ ọhụrụ site n'aka Chineke na-ebu okwukwe na-azọpụta ndụ ụzọ bụ echiche na-ekwesịghị ka a kpọọ ya nkwenkwe ọdịnala. O doro anya na ọ bụghị ihe Baịbụl kwuru.

[2] Ọ bụ nkwupụta nkwenkwe na-enweghị isi nke MacArthur (p. 33) dere:

“N'ihi ya, nzọpụta apụghị ịbụ nke na-ezughị ezu n'akụkụ ọ bụla. Dị ka akụkụ nke ọrụ nzọpụta Ya, Chineke ga-arụpụta nchegharị, okwukwe, ido nsọ, ime mgbanwe, nrubeisi, na n'ikpeazụ inye otuto. Ebe ọ bụ na Ọ dabereghị na mbọ mmadụ na-agba imepụta ihe ndị ahụ, ahụmịhe nke na-enweghị nke ọ bụla n'ime ha enweghị ike ịbụ ọrụ nzọpụta nke Chineke.”

Site n'okwu ndị a, nkà mmụta okpukpe nke onye nwe ya na-adaba n'ime onwe ya iji mepụta echiche “oghere ojii.” A gwara anyị na Chineke adịghị achọ mgbalị mmadụ iji rụzuo ọrụ nzọpụta Ya n'ebe onye ọ bụla nọ. N'ihi ya, nzọpụta apụghị ịbụ “nke na-adịghị mma”!

Ma gịnị bụ mmehie ná ndụ onye kwere ekwe? Ọ́ bụghị ntụpọ? Ma ebe ọ bụ na Chineke adịghị achọ mgbalị mmadụ iji mezuo uche Ya n'ime onye ahụ kwere ekwe, n'ihi gịnị ka mmehie ji dịrị? Dị ka MacArthur si kwuo, ọ ghaghị ịbụ Chineke ka a ga-ata ụta maka mmehie nke na-adịgide ná ndụ Onye Kraịst. N'ọgwụgwụ nke ụzọ iche echiche nkà mmụta okpukpe a, e nwere echiche na-ekwekọghị na Baịbụl nke ịbụ onye na-achọkarị izu okè.

Ndị ọkà mmụta okpukpe a ma ama na-enwe mkpali ịza arụmụka a site n'ikwu, dị ka a pụrụ isi kwuo ya, na ogo ụfọdụ nke mmehie n'ime onye kwere ekwe adịghị eme ka ọrụ nzọpụta Chineke ghara ịrụ ọrụ, ma ọtụtụ mmehie na-eme ka ọ ghara ịrụ ọrụ! Ma, o doro anya na ihe a ha na-ekwu enweghị isi. Mmehie ọ bụla bụ ajọ ntụpọ na-akpata mwute!

Nsogbu dị na ya bụ na ndị nkụzi na-eme ka mmadụ bụrụ onye a ma ama esetịpụwo ụkpụrụ nke ha iji na-atụ ọrụ nzọpụta Chineke na-arụ ná ndụ mmadụ. Ọ bụrụ na e mezuchaghị ụkpụrụ ndị a, echiche nke ịbụ onye a na-akwanyere ùgwù na-ekwusi ike na Chineke apụghị itinye aka. Naanị ma ọ bụrụ na onye kwere ekwe na-emezu ọkwa nke ndị na-eche echiche nke Onyenwe anyị chọrọ—naanị mgbe ahụ ka ndị ọkà mmụta okpukpe nke ndị nwe obodo ga-ekweta na onye kwere ekwe dị otú ahụ nwere ike ịzọpụta n'ezie.

Ụzọ dị otú ahụ e si ele okwu banyere mmehie anya ná ndụ onye kwere ekwe abụghị nanị na o megidere Akwụkwọ Nsọ, kama ọ na-eweta ikpe nke ya. Ọ bụ mgbalị doro anya igwu Chineke.

[3] N'ezie, okwu ahụ dị na 2 Tim 2:19, "Onye-nwe-ayị mara ndị bụ ndị nke Ya," pụtara ihe karịrị nanị na Onyenwe anyị pụrụ ịmata ndị bụ ndị nke Ya. Okwu Grik e ji mee ihe maka ịmara (egnōn sitere na ginōskō) na-enye echiche n'okwu ndị dị otú ahụ ka Chineke "na-amata" ndị dị otú ahụ dị ka Ndị nke Ya. Ihe megidere nke a ka a na-ahụ na Matiu 7:23 "Ọ dịghị mbe ọ bula M'mara unu". (Maka otú a e si jiri ngwaa Grik mee ihe, lee akwụkwọ bụ́ Bauer-Gingrich-Danker lexicon, peeji nke 161, paragraf nke 7. Maka akwụkwọ ọgụgụ banyere akwụkwọ ọkọwa okwu ahụ, lee isi nke abụọ, ihe edeturu 4).

[4] MacArthur (p. 172) na-efunahụ ụda amara nke 2 Tim 2:13 mgbe ọ na-ede: "N'ihi na Ọ na-ekwesị ntụkwasị obi n'ebe Onwe Ya nọ, Ọ ga-ama ha ikpe…" (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche). Ma echiche nke ịbụ "onye kwesịrị ntụkwasị obi iji maa onye ahụ ikpe" bụ ihe dị nnọọ iche n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ, ọ dịghịkwa ihe yiri ya n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ. Ihe MacArthur na-eme bụ nanị ịgụpụta nkà mmụta okpukpe ya nke na-ekwu banyere ikpe ọmụma n'otu n'ime okwu ndị kasị akasi obi dị na Baịbụl.

Isi Nke 10

[1] Lee nkwurịta okwu magburu onwe ya e nwere banyere Ndị Rom 8:12-17 na Anders Nygren, Commentary on Romans (Philadelphia: Fortress, 1949), pp. 325-29.

[2] Ikekwe ọ bụghị ihe ijuanya na MacArthur (p. 218) na-akpọ Jemes 4:7-10 "ọkpụkpọ òkù kasị zuo ezuo maka nzọpụta n'akwụkwọ ozi nile." Ma okwu a na-egosi etu echiche nke ịbụ onye nwe ala siri nwee olileanya na-agwakọta edemede ya.

Jemes kpọrọ ndị na-agụ akwụkwọ ya "ụmụnna" ugboro ugboro (1:2, 16, 19, 2:1, 5, 14-15; 3:1, 10, 12; 4:11; 5:7, 9-10, 12, 19) ọ dịghịkwa mgbe ọ kpọrọ ha òkù maka nzọpụta. N'ebe ahụ MacArthur hotara, ọ dịghị ihe ọ bụla e kwuru banyere inwe okwukwe. Kama nke ahụ, a na-akpọ ụmụnna Jemes bụ́ Ndị Kraịst ka ha chegharịa n'mmụọ na àgwà ụwa ha.

Nkọwa MacArthur nke Jemes 4:7-10 na-egosi ikike dị ukwuu nke nkà mmụta okpukpe nke ịbụ onye a na-achị achị nwere ịgụ na etu na-ezighi ezi, na ịkọwahie Akwụkwọ Nsọ.

[3] Okwu Dibelius kwesịrị ka e hotara ya: "Ma n'ihe nile e kwuru [na Jemes] bụ́ ndị a tụleworo ruo ugbu a, ihe a na-ekwu okwu ya bụ okwukwe nke onye Kraịst nwere, ọ dịghị mgbe ọ bụ

okwukwe nke onye mmehie nke bu ụzọ mee ka ọ bịakwute Chineke... Okwukwe nke a kpọtụrụ aha na ngalaba a [2:14-26] nwere ike iche na Onye Kraịst ọ bụla ... Ebumnuche [Jemes] abụghị nke na-adabere n'ụkpụrụ okwukwe, kama ọ na-adabere n'omume: ọ chọrọ ịgba Ndị Kraịst ume ka ha na-eme okwukwe ha, ya bụ, Iso Ụzọ Kraịst ha, site n'ọrụ." Martin Dibelius, James, rev. Heinrich Greeven, trans. Michael A . Williams, Ed. Helmut Koester, Hemeneia (Philadelphia, PA: Fortress, Eng. Ed. 1976), p. 178 (agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche).

Isi Nke 11

[1] Ọ bụ ihe na-akpali mmasị na MacArthur atụleghị Jọn 15:1-8.
[2] E kwesịrị ịrịba ama ugboro ole e ji ọkụ mee ihe n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ochie dị ka ihe atụ nke iwe Chineke na-eweta n'oge a na ọdachi ndị iwe ahụ na-eweta. Tụkwasị n'ihe ndị e zoro aka na ha n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ a, lee Abụ Ọma 21:8-10; 97:2-5; Aịsaịa 5:24-25; 29:5-7; Jeremaịa 21:12; Emọs 1:4, 7, 10, 12, 14; na ọtụtụ, ọtụtụ akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị ọzọ a na-apụghị ihota ebe a. Ọ bụ ihie ụzọ iche na iji ọkụ eme ihe n'ụzọ ihe atụ dị ka ihe na-ezo aka n'ikpe Chineke bụ ihe a na-ewere n'ụzọ kasị pụta ìhè dị ka ihe na-ezo aka ná mbibi ebighị ebi. Kama nke ahụ, ihe atụ a nke Akwụkwọ Nsọ na-ezo aka na iwe na ịbọ ọbọ nke Chineke. N'ahụmahụ ndị Kraịst, ọkụ pụkwara ịbụ ihe atụ nke ọnwụnwa nke oge a (lee 1 Pita 1:6-7; 4:12).

Isi Nke 12

[1] Lee Luther's and Zwingli's Propositions for Debate: The Ninety-Five Theses of 31 October 1517 and the Sixty-Seven Articles of 19 January 1523, na nsụgharị mbụ na nsụgharị ndị nke oge a, na nsụgharị Bekee ọhụrụ, okwu mmalite, na akwụkwọ ọgụgụ nke Carl S. Meyer (Leiden: E.J. Brill, 1963), peeji nke 2-3.
[2] Institutes III.III.9.
[3] Ibid.
[4] Ibid.
[5] Ndị Ndozigharị abụọ ahụ lere nchegharị anya dị ka mkpụrụ nke okwukwe. Cf. Institutes III.III.1. Rịbakwa ama nkwurịta okwu a na-akpali mmasị nke Luther kwuru:
Nke mbụ, ha [ndị òtù Roman] na-akụzi na nchegharị na-ebute okwukwe ná nkwa ahụ ụzọ, nakwa na ọ ka ya nnọọ, dị ka a ga-asị na nchegharị abụghị ọrụ okwukwe, kama ọ bụ ihe mmadụ kwesịrị inweta; n'ezie, ha ekwughị ihe ọ bụla banyere okwukwe. Ha na-arapara nnọọ n'ọrụ na n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị ahụ ebe anyị na-agụ banyere ọtụtụ ndị nwetara mgbaghara mmehie n'ihi nchegharị na obi umeala ha; ma ha adịghị echebara okwukwe nke kpatara nchegharị na iru újú obi a echiche, dị ka e dekọrọ banyere ndị Nineve na Jona 3[:5] "Ndị Nineve we kwere na Chineke; ha we kpọsa obubu ọnụ, wdg." Ndị ọzọ, ndị nwere obi ike na ndị ajọ omume karịa, echepụtala ihe a na-akpọ "attrition," nke a na-agbanwe n'ime nchegharị site n'ike nke igodo, nke ha na-amaghị ihe ọ bụla. Ha na-enye ndị ajọ omume na ndị na-ekweghị ekwe nhụjuanya a, si otú a na-ewepụ nchegharị kpamkpam. O, iwe Chineke nke a na-apụghị ịnagide anagide, na a ga-akụzi ihe ndị dị otú ahụ n'ọgbakọ Kraịst! N'ihi ya, mgbe e bibisịrị ma okwukwe ma ọrụ ya, anyị na-anọgide na-enwe obi ike n'ozizi na echiche ụmụ mmadụ, ma ọ bụ, kama nke ahụ, anyị na-ala n'iyi n'ime ha. Obi tiwara etiwa bụ ihe dị oké ọnụ ahịa, ma a na-achọta ya nanị n'ebe e nwere okwukwe siri ike ná nkwa na iyi egwu Chineke. Okwukwe dị otú ahụ, nke na-elekwasị anya n'eziokwu na-adịghị agbanwe agbanwe nke Chineke, na-eme ka akọ na uche maa jijiji, na-atụ ya ụjọ ma na-emerụ ya ahụ; ma emesịa, mgbe o chegharịrị, ọ na-ebuli ya elu, na-akasi ya obi,

ma na-echekwa ya. Ya mere, eziokwu nke iyi egwu Chineke bụ ihe na-akpata nchegharị, na eziokwu nke nkwa ya bụ ihe na-akpata nkasi obi, ma ọ bụrụ na a kwenyere na ya. Site n'okwukwe dị otú ahụ, mmadụ "ruru eru" inweta mgbaghara mmehie. N'ihi ya, e kwesịrị ibu ụzọ kụzie okwukwe ma kpalie ya. Ozugbo e nwetara okwukwe, ịkwa ụta na nkasi obi ga-esochi onwe ha." Otu paragraf mgbe e mesịrị, ọ na-agbakwụnye, sị:

Ya mere, kpachara anya ka ị ghara ịtụkwasị obi ná nchegharị nke onwe gị ma na-ekwu na mgbaghara nke mmehie bụ nchegharị nke onwe gị. Chineke anaghị ele gị anya ọma n'ihi nke ahụ, kama ọ bụ n'ihi okwukwe i nwere n'ihe ndị o kwuru na nkwa ndị o kwere, bụkwa nke mere ka ị na-eru uju otú ahụ. N'ihi ya, uru ọ bụla anyị ritere n'ihi nchegharị anyị abụghị n'ihi na anyị ji nlezianya depụta mmehie anyị, kama ọ bụ n'ihi eziokwu nke Chineke na okwukwe anyị. Ihe ndị ọzọ nile bụ ọrụ na mkpụrụ nke na-esochi n'onwe ha. Ha adịghị eme ka mmadụ bụrụ onye ezi omume, kama ọ bụ onye e meworị ka ọ bụrụ onye ezi omume site n'okwukwe o nwere n'eziokwu nke Chineke. N'agbanyeghị nke ahụ, "anwụrụ ọkụ na-ebili n'iwe ya; n'ihi na ọ na-ewe iwe ọ na-eme ka ugwu maa jijiji ma gbaa ha ọkụ," dị ka e kwuru n'Abụ Ọma 18 [: 8,7]) [sic]. Nke mbụ bụ ụjọ nke iyi egwu a, nke na-eme ka ndị ajọ omume na-ere ọkụ, mgbe ahụ okwukwe, na-anabata nke a, na-ezipụ igwe ojii anwụrụ ọkụ nke ịkwa ụta, wdg.

Martin Luther, "The Babylonian Captivity of the Church," Luther's Works, vol. 36: Word and Sacrament II, ed. Abdel Ross Wentz, onye gụrụ akwụkwọ. Helmut T. Lehmann (Philadelphia, PA: Muhlenberg, 1959), pp. 84, 85.

[6] Banyere echiche bụ na okwu ahụ bụ "Onyenwe anyị" n'ebe a na-apụta ozizi nke "ịbụ onye nwe ihe," lee ntụle anyị tụlere Ọrụ Ndịozi 16:31 n'isi nke iri na atọ.

[7] Institutes III.III.5.

[8] Lee Bell, p. 39 n. 208 (ihe ndekọ akwụkwọ: isi nke abụọ, n. 8)

[9] Lee akwụkwọ ọkọwa okwu Bauer-Gingrich-Danker, pp. 511-12 (ihe ndekọ akwụkwọ ọgụgụ: isi nke abụọ, n. 4).

[10] A na-ejikarị okwu Bekee ahụ akọwa echiche nke "iru újú" ma ọ bụ "nchegharị", ọ bụ ezie na ọ bụghị mgbe niile ka ọ pụtara. N'akụkụ a, ihe gbara okwu Bekee gburugburu na-ekpebi ihe okwu Bekee pụtara, dị nnọọ ka ihe gbara okwu Grik gburugburu na-ekpebi ihe okwu Grik pụtara. "Ịkwa ụta" enweghị ike ịkọwa ya mgbe niile na Bekee ma ọ bụ Grik, nke mere na a na-eme ka echiche ahụ dị nro ruo n'ogo nke "Ị na-akwa ụta." Lee akwụkwọ ọkọwa okwu e hotara n'ihe odide ala ala peeji nke mbụ.

[11] Okwu Hibru ahụ bụ niham. O kwesịghị ekwesị ikwu, dị ka J. Goetzmann na-eme, na "Akwụkwọ nsọ agba ọhụrụ anaghị agbaso LXX ma na-eji metanoeō iji gosipụta ike nke šub, tụgharịa." (Lee isiokwu banyere metanoia, na The New International Dictionary of New Testament Theology, ed. Colin Brown (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1975), 1:357). N'ụzọ megidere nke ahụ, okwu Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ maka "ịtụgharị" bụ ngwaa epistrephō (aha = epistrophē). Ọ dịghị ezi ihe mere a ga-eji chee na ndị sụgharịrị Septuagint na ndị dere Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ aghọtaghị metanoeō n'otu ụzọ ahụ dị ka ihe ya na niham kwekọrọ.

[12] Ọtụtụ ndị na-akọwa Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ nke ọma na-ekwusa nzọpụta n'efu kpamkpam na-ele ya anya na "ichegharị" pụtara nanị "ịgbanwe uche mmadụ." Mgbe ahụ, ha na-ekwusi ike na n'ihe banyere nzọpụta, ọkpụkpọ òkù ka a chegharịa pụtara n'ụzọ bụ isi nanị mgbanwe nke uche nke na-agụnye isi n'àgwà nke ekweghị ekwe gaa n'àgwà nke inwe okwukwe na Kraịst. Nye ndị nkatọ dị otú ahụ, nchegharị na okwukwe na-abụ otu ihe. Ma ọ bụ, ma ọ dịghị ihe ọzọ, ọ bụ akụkụ nke ọzọ nke mkpụrụ ego ahụ ebe ọ bụ na a ghaghị inwe mgbanwe ụfọdụ n'uche iji nwee okwukwe. Ana m akwanyere echiche a ùgwù n'ezie ọ bụ ezie na enweghị m ike ikwenye na ya. Ọ bụ echiche nke na-eme ka ozi ọma ahụ dịgide. Maka mkparịta ụka ndị ọkà mmụta si n'echiche

a, lee Robert Nicholas Wilkin, Repentance as a Condition for Salvation in the New Testament (ndị a na-ebipụtaghị akwụkwọ Th.D. dissertation, Dallas Theological Seminary, 1985).

[13] MacArthur, p. 167.

[14] N'ụzọ na-eju anya, MacArthur chọpụtara na nchegharị dị n'ajụjụ ndị ahụ Nikọdimọs jụrụ, sị, "Olee otú a pụrụ isi mụọ mmadụ mgbe o mere agadi? Ọ̀ pụrụ ịbanye n'afọ nne ya nke ugboro abụọ ka a mụọ ya? (p. 40) na n'ihe Onyenwe anyị kwuru banyere akụkọ agwọ ọla kọpa nke dị n'Ọnụ Ọgụgụ 21 (p. 46). Ma n'ọnọdụ abụọ ahụ, a chọpụtaghị nchegharị n'ọnọdụ ọ bụla na akụkọ Johannine. Mgbalị MacArthur mere iwepụta ya site n'ihe odide Jọn ga-adị onye ọ bụla nwere ezi uche ka ndụmọdụ nke enweghị olileanya.

[15] A kpọghachiri onye na-agụ akwụkwọ ahụ n'okwu magburu onwe ya Anders Nygren kwuru banyere Ndị Rom 8:12-17 (lee isi nke isii, n. 3). N'ebe a, okwu ndị a sitere n'aka Nygren (p. 326):

Ya mere, e nwere ụzọ ndụ abụọ dị iche iche. Mmadụ nwere ike "ibi ndụ dị ka anụ ahụ́ si chọọ" ma ọ bụkwanụ "ibi ndụ dị ka mmụọ nsọ si chọọ". A ghaghị ikwu na ụzọ ndụ mbụ ahụ abụghị ndụ n'ezie. N'ụzọ megidere nke ahụ, n'ụzọ bụ́ isi, ọ bụ nnọọ ihe megidere ya. N'ihi ya, Pọl kwuru, sị, "Ọ bụrụ na unu na-ebi ndụ dị ka anụ ahụ́ si chọọ, unu ga-anwụ". [agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche]

N'oge na-adịghị anya mgbe okwu ndị a gasịrị, na-ezo aka na Ndị Rom 8:10 ("ọ bụrụ na Kraịst nọ n'ime gị, ahụ nwụrụ anwụ n'ihi mmehie"), Nygren dere (p. 327), "N'ahụ ya 'na-anwụ anwụ' Onye Kraịst na-ebi n'usoro ebe ọnwụ na-achị. Ọ bụ n'ebe a—n'anụ ahụ ya na-anwụ anwụ—ka Onye Kraịst na-aghaghị ịnọgide na-alụso anụ ahụ na ọnwụ ọgụ." Ya mere, mmehie gụnyere ahụmahụ a na-apụghị ịkpọ n'ezie "ndụ". N'ezie, ọ bụ ụdị "ọnwụ." N'ihi ya, nchegharị niile, ma nke ndị a na-azọpụtaghị ma nke ndị a zọpụtara, dị ka edemede site na ọnọdụ nke "ọnwụ" ruo na ahụmịhe nke "ndụ" na Chineke.

[16] Ngwaa Grik e ji mee ihe maka "ịgba ọkụ" bụ nke a na-ejikarị eme ihe maka ihe ndị ọkụ na-erechapụ kpam kpam (lee Ọrụ Ndịozi 19:19; 1 Ndị Kọrint 3:15; Ndị Hibru 13:11; Mkpughe 8:7). N'ezie, ihe atụ nke ahịhịa ọka nke e ji mee ihe n'ihe ndị gbara ya gburugburu na-eme ka ike nke ngwaa ahụ dị na Matiu 3:12 doo anya. E jikwa otu ngwaa ahụ mee ihe n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ yiri nke ahụ dị na Luk 3:17. Ọbụna n'ihe banyere ata ahụ (= "tares") dị na Matiu 13:30, 40, ihe atụ ahụ na-egosi mbibi zuru ezu. Ntughari aka na Matiu 13 ga-abụ ikpe ikpe nke oge ikpe-azụ, nke na-ebute mbibi nke ndụ zuru oke nke na mbibi nke agbụrụ mmadụ na-eyi egwu (Matiu 24:22).

N'ezie, ihe e kwuru banyere "ọkụ a na-apụghị imenyụ emenyụ" na Matiu 3:12 (na Luk 3:17) pụtara na a pụghị iguzogide ọkụ ahụ, a pụghịkwa imenyụ ya ruo mgbe e kpochapụrụ igbogbo ya. Ọkụ nke ọkụ ala mmụọ bụkwa ihe a na-apụghị imenyụ emenyụ (Mak 9:44, 46, 48), ma ọ naghị erechapụ, ma ọ bụ "na-erechapụ," ndị furu efu.

[17] N'ezie, ọ bụrụ na àgwà nke enweghị nchegharị emee ka mmadụ ghara ịchọ ma ọ bụ nakwere nzọpụta Chineke na-enye n'efu na nke na-enweghị ihe mgbochi, ọ bụghị nanị na ọ ga-anwụ kama ọ ga-agwụ na ọkụ ala mmụọ. Obi abụọ adịghị ya na nwoke ahụ bara ọgaranya nke Onyenwe anyị maara nke ọma bụ ihe atụ nke a (Luk 16:19-31).

Ma anyị ekwesịghị ịchọ nkà mmụta okpukpe dị mgbagwoju anya n'ime nwoke a nke ka tetara n'ime Hedis (Luk 16:23). O mehiere banyere ohere nke ịnata enyemaka site na Lazarọs (Luk 16:24-26), o mehiekwara banyere mmetụta Lazarọs nwere ike inwe n'ahụ ụmụnne ya ise dị ndụ (Luk 16:27-31). Ma ọ dịkarịa ala ọ maara na ọ dị ụmụnna ya mkpa ime ka ha na Chineke dịghachi ná mma, ọ bụkwa ihe dị otú o kwesịrị n'ebe ọ nọ, dị ka onye Juu, igosipụta mkpa a site n'izo aka

ná nchegharị (Luk 16:30). Ma anyị ekwesịghị ikwubi na o ji nkà mmụta okpukpe doro anya nke nzọpụta site n'amara site n'okwukwe teta n'ọkụ ala mmụọ!

[18] Pọl kwekọrọ na Jemes n'ịkọwa iru újú na nchegharị nke ndị Kọrint dị ka ihe na-eduga ná "nzọpụta [ma ọ bụ, nnapụta], ọ bụghị ihe a ga-akwa ụta maka ya; ma iru újú nke ụwa na-arụpụta ọnwụ". (2 Ndị Kọrint 7:10, agbakwunyerem edemede eji egosipụta ihe pụrụ iche) Ndị Kọrint ahọrọwo ụzọ nke na-azọpụta ndụ (lee amaokwu nke 11).

[19] Ọ bụghị ihe ijuanya na Pita onyeozi na-ezo aka n'ọkpụkpọ òkù a sara mbara nke sitere n'aka Chineke na 2 Pita 3:9 mgbe o dere, sị, "Onyenwe anyị...na-enwe ogologo ntachi obi n'ebe anyị nọ, n'achọghị ka onye ọ bụla laa n'iyi kama ka mmadụ nile bịaruo nchegharị." Nchegharị bụ ọchịchọ zuru ụwa ọnụ nke Chineke nwere n'ebe ụmụ mmadụ nọ. Ọ bụghị naanị na ọ chọghị ka onye ọ bụla taa ahụhụ ebighị ebi, kama ọ chọkwara ka mmadụ niile chegharịa. Nke ahụ bụ, Chineke na-achọ nkwekọ na mkpakọrịta na mmadụ nile, ọ chọghịkwa ka a kọchaa onye ọ bụla.

Isi Nke 13

[1] Lee MacArthur, p. 28-29, 207. Ọ na-ekwu n'ụzọ doro anya, "Ọ dịghị nkwa nke nzọpụta a na-enye ndị jụrụ ịnakwere ọchịchị Kraịst. N'ihi ya, enweghi nzoputa ma ewezuga nzoputa 'n'aka onye nwe ya'" (p. 28). Kama nke ahụ, Akwụkwọ Nsọ na-agbasa nkwa nke nzọpụta nye "onye ọbụla kwere na Ya" (dịka, Jọn 3:16). N'ụzọ ziri ezi, ọ bụ onyinye a na-adịghị mgbagwoju anya ka ndị nkụzi na-ajụ. Mgbalị ndị ha na-eme iji zere akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị dị ka Jọn 3:16 na Mkpughe 22:17 ("onye ọ bụla nāchọ, ya nara miri nke ndụ ahụ n'efù") bụ ihe na-eduga ná nkọwa ha na-esiteghị na Baịbụl nke okwukwe na-azọpụta dị ka ihe karịrị nanị omume ntụkwasị obi dị mfe, nke yiri nke nwatakịrị.

[2] Maka ntụle nke "nnyefe ihe nile n'ụzọ iwu na-akwadoghị," lee James Barr, The Semantics of Biblical Language (New York, NY: Oxford University Press, 1961), p. 218-22.

[3] MacArthur kwetara ihe a (p. 28).

[4] Ndị na-eche echiche banyere ịbụ onye nwe ihe pụrụ ikweta nke a ma ọ bụrụ na ha na-ekwu na n'ụzọ ezi uche dị na ya, ịmụgharị mmadụ ọhụrụ na-ebute okwukwe na nrara mmadụ raara onwe ya nye ịbụ onye nwe ihe nke Jizọs ụzọ. (Lee isi nke itoolu, n. 1).

[5] N'otu isiokwu dị oké mkpa maka arụmụka a na-enwe ugbu a banyere ọdịdị nke okwukwe na-azọpụta ndụ, ọkà mmụta okpukpe Lutheran bụ́ Robert D. Preus zoro aka n'ụzọ dabara adaba n'okwu Lutheran a maara nke ọma bụ́ na okwukwe dị ka "aka efu nke onye arịrịọ na-anata onyinye." Gụọ Robert D . Preus, "Perennial Problems in the Doctrine of Justification," Concordia Theological Quarterly 45 (July 1981): p. 172.

N'adịghị ka echiche ndị Puritan na ndị edozigharịrị na okwukwe bụ omume nke uche, Preus na-ekwusi ike na nghọta ọdịnala Lutheran nke okwukwe dị ka "nnata dị ọcha." O dere, sị (p. 171):

N'ikpeazụ, anyị aghaghị ikwu okwu ná mkpirikpi banyere okwukwe n'ihe nlereanya anyị. Nke mbụ, na nke kachasị mkpa, a ghaghị ịtụle ya n'isiokwu nke izi ezi dị ka nnabata dị ọcha. Melanchthon mere ka isi ihe a doo anya n'okwu ndị e hotara n'elu mgbe ọ na-eji ngwaa eme ihe mgbe nile maka nnabata (consequor, apprehendo, accipio) n'ịkọwa ebe okwukwe dị n'ihe ndị ọkà mmụta okpukpe Lutheran anyị mesịrị kpọọ modus justificationis nke Chineke. Ma ọ bụ na Melanchthon akpọghịkwa okwukwe ziri ezi ntụkwasị obi (Apol. IV, 48, ihe odide German; 337)? Ee, ma tụkwasị nnọọ obi na ọ ga-enweta ihe ndị e kwere ya ná nkwa. Okwukwe dị ka nnabata nwere ihe nke ntụkwasị obi na ya (Apol. IV, 48, 227). Ọtụtụ afọ mgbe e mesịrị, n'ịgbachitere nghọta nke ndị na-ekwu na ha kweere na okwukwe ziri ezi, Quenstedt kpọrọ ya fiducialis apprehensio.

Preus na-ehota Martin Luther n'otu mmetụta ahụ (p. 177, na-ehota WA2XI.1104):
Okwukwe na-esetịpụ aka ya na akpa ya ma kwe ka e meere ya ihe ọma. N'ihi na dịka Chineke bụ onye na-enye ihe ndị dị otú ahụ n'ịhụnanya ya, anyị bụ ndị na-anata onyinye ahụ site n'okwukwe na-abụghị ọrụ. N'ihi na ọ bụghị anyị mere ya, anyị apụghịkwa inweta ya site n'ọrụ anyị. E nyeworị ya ma nye ya. Nanị ihe ị ga-eme bụ imeghe ọnụ gị, ma ọ bụ nke ka mma, obi gị, ma nọrọ jụụ ma kwe ka afọ ju gị.
N'ezie, Calvin kwenyere n'echiche a banyere okwukwe (lee isi nke abụọ, n. 7). Ma nkà mmụta okpukpe nke ịbụ onye a na-achị achị na-ahapụ echiche Ndozigharị banyere ọdịdị nke okwukwe na-azọpụta ndụ ma si otú ahụ na-ahapụkwa echiche Baịbụl.
Akụkụ ọzọ nke edemede Preus dị mkpa nke na o kwesịrị ka e hotara ya:
Ọ dịkarịa ala otu narị afọ ka ndị ọkà mmụta okpukpe Luther kasị ukwuu n'oge ahụ ji gbalịa ịgbachitere na ịkọwa echiche Luther, bụ́ nke dị oké mkpa maka ịghọta ngọpụ na ikwusa ozi Ndị Kraịst. Ndị iro ha bụ ndị Romanist bụ ndị gọnarịrị na okwukwe ziri ezi bụ ntụkwasị obi na nnabata, mana kụziri na okwukwe ziri ezi bụ omume mmadụ nke enwere ike iwere dị ka ezi ọrụ (nke ịhụnanya kpụrụ); ihe ya bụ nkwenkwe Ndị Kraịst niile (fides dogmatica, Bellarmine). Ndị Arminian megidekwara ozizi Luther site n'ime ka okwukwe (nke ha kweere na ọ bụ ntụkwasị obi) bụrụ ọrụ (actus) nke mmadụ. Dị ka ndị Rom, ha nwere echiche jikọrọ aka banyere otú mmadụ si bịa nwee okwukwe. N'ezie, e nwekwara ndị okpukpe Socinus, bụ́ ndị kweere n'echiche nke ịnakwere àjà mgbapụta ahụ ma lee okwukwe (ọ bụghị n'ezi omume Kraịst kama n'ebere Chineke n'abụghị àjà mgbapụta Kraịst) anya dị ka ọrụ kwesịrị nsọpụrụ nke mmadụ rụrụ. Ihe ndị a dị iche n'ụkpụrụ ezi omume nke ndị na-ezisa ozi ọma na-agbaso taa, ọ bụ ezie na ha adịchaghị otú ahụ. Anyị nile ezutewo ha.
Ndị Lutheran nke oge mgbe Ndozigharị ahụ gasịrị nakwa ruo n'oge a emegidewo omume ndị a na-ezighị ezi n'ụzọ atọ. Nke mbu, n'iso edemede nke abuo nke Formula of Concord, ha n'egosi na mmadu inata amara nke Chineke n'okwukwe bu onyinye nke amara, na ngbaghara nke na agbaghara na-arụ ọrụ okwukwe n'onwe ya iji nweta mgbaghara (Apol. XII, 39, passim). Nke abuo, ha na-egosi mgbe niile na ọrụ okwukwe n'ezi omume bụ ihe eji arụ ọrụ, na okwukwe bụ organon leptikon, dị ka aka efu nke onye arịrịọ na-anata onyinye, na ọ bụ naanị ya (sola fide) bụ ihe kwesịrị ekwesị iji nweta nkwekọrịta, mgbaghara, Kraịst, na uru Ya (SD III, 30-38; Apol. IV, 163; AC XX, 28). Nke atọ, ha na-egosi na ezi omume bụ per fidem, ọ bụghị propter fidem, site n'ịtụ aka na okwukwe na-eme ka onye ezi omume site n'ihe ya, dị ka Melanchthon na-ekwu (Apol. IV, 56, 338, 227; SD III, 13), na nke a bụ n'ezie naanị ụzọ dị iche iche isi kwuo, "A gụrụ anyị na ndị ezi omume n'ihu Chineke n'ihi Kraịst site n'okwukwe" (Apol. IV, 214).
[6] Bell, Calvin, 29, na-ede, sị:
Ọ dịghị mgbe Calvin na-agwa anyị ka anyị jiri "ihe eji eme ihe" [=nyocha onwe onye iji jide n'aka] mee ihe. Ọbụna n'ihe banyere 2 Pita 1:10 (nke ndị Calvin e mesịrị jiri mee ihe iji kwado iji usoro nke okwu na-enweghị isi eme ihe), Calvin jụrụ ikwu na ọ bụ akọ na uche mmadụ ka a ga-eji kpebie ma ànyị ga-enweta nzọpụta. Kama nke ahụ, ọ na-ekwu na ọ pụtara na a na-eme ka ọkpụkpọ oku (nke n'onwe ya bụ ihe doro anya) bụrụ nke a na-eme ka ọ dị nsọ. Anyị adịghị ele ịdị nsọ anyị anya dị ka ihe ga-eme ka anyị jide n'aka na a ga-azọpụta anyị. Kama nke ahụ, ezi ọrụ na-agba akaebe na "ntọala siri ike nke ezi ọkpụkpọ na nke e ji n'aka" abụrụwo nke Onyenwe anyị tọrọ n'ime anyị (lee Nkọwa Calvin: 2 Pita 1:10).
[7] E si n'akwụkwọ bụ́ Calvin's Commentaries: A Harmony of the Gospels of Matthew, Mark, Luke, Volume III; and the Epistles of James and Jude, nke a sụgharịrị. A.W. Morrison, Ed. David W . Torrance na Thomas F. Torrance (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1972), p. 285- 86.

Isi Nke 14

[1] Lee MacArthur, pp. 77-88. Hụkwa obere mpịakọta Walter Chantry (nke e hotara n'isi nke mbụ, n.3), nke fọrọ nke nta ka ọ bụrụ kpamkpam na ọgwụgwọ nke akụkọ banyere onye ọchịchị na-eto eto bara ọgaranya.
[2] N'ezie, ndị nkụzi na-ekwu na ha na-akụzi Oziọma Jọn. Ma ebe ọ bụ na Jọn ekwughi "nrubeisi," "ịtọgbọ," "ịchụ àjà," ma ọ bụ ihe ndị yiri ya, dị ka ọnọdụ maka ndụ ebighi ebi, a na-amanye ndị na-akọwa okwu chi ka ha gụọ ozizi ha n'ime ederede Jọn site na iji aka ike, na-enweghị isi na-akọwaghari okwukwe na-azọpụta. (Lee ntụle m tụlere okwu a n'isi nke abụọ.)
[3] Gụọ isi nke atọ nke akwụkwọ a, bụ́ ebe m kọwara ihe mmadụ ikwere na Jizọs bụ Kraịst pụtara.
[4] Ebe ọ bụ na ndụ ebighị ebi bụ ndụ nke Chineke n'onwe ya, e kwesịghị ile ya anya dị ka ụdị "ihe na-adịghị agbanwe agbanwe" ma ọ bụ dị ka "ọnụ ọgụgụ na-adịgide adịgide." Kama nke ahụ, ikike ya karịrị ikike mmadụ nwere ịgbakọ ma ọ bụ ịkọwa. Ya mere, dị ka Jọn 10:10 na-eme ka o doo anya, a pụrụ inweta ndụ ebighị ebi n'ọ̀tụ̀tụ̀ dịgasị iche iche: ya bụ, mmadụ pụrụ "inwe ndụ" ma onye ahụ pụkwara "inwe ya n'ụba".
Ozizi Baịbụl banyere ndụ ebighị ebi bụ na a dịghị enweta ndụ a ma e wezụga dị ka onyinye sitere n'aka Chineke nke e nyere onye kwere ekwe. Ma Baịbụl na-akụzikwara anyị na ahụmahụ anyị nwere ná ndụ Chineke pụrụ ịbụ nke na-enye afọ ojuju na nke na-ewuli elu. N'ihi ya, mmadụ pụrụ ọbụna iwere ya dị ka ụgwọ ọrụ e nyere ndị jiworo ịchụ onwe onye n'àjà soro Kraịst ná ngwụsị nke oge a. N'ezie, a na-ele ndụ ebighị ebi anya dị ka ụgwọ ọrụ dị otú ahụ na Matiu 19:28-30; Mak 10:29-31; na Luk 18:29-30.
Ma a ghaghị ịhụ ọdịiche dị mkpa ebe a ma ọ bụrụ na anyị gaje ịnọgide na-ekwesị ntụkwasị obi nye ozizi nile nke Okwu Chineke. N'ikwu ya n'ụzọ dị nnọọ mfe, ọdịiche dị na ya bụ nke a: Ọ dịghị onye pụrụ inweta ndụ ebighị ebi dị ka ụgwọ ọrụ, ma ọ bụrụ na o bughị ụzọ nata ya dị ka onyinye e nyere n'efu site n'okwukwe.
Ndị nile dere Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ ji nlezianya rịba ọdịiche a dị oké mkpa ama. Akụkụ Akwụkwọ Nsọ nile metụtara inweta ndụ ebighị ebi n'ebe a nakwa ugbu a na-adabere nanị n'okwukwe. Ma akụkụ Akwụkwọ Nsọ ndị na-ekwu banyere ya dị ka ụgwọ ọrụ a ga-enweta n'ihi ikwesị ntụkwasị obi na ịchụ onwe onye n'àjà na-ezo aka n'ịnakwere ya n'ọdịnihu. Mak (10:30) na Luk (18:30) na-eme ka nke a doo anya site n'okwu ahụ bụ́ "n'ọgbọ na-abịanụ." N'ụzọ dị iche, Jizọs kwupụtara, sị: "Onye nēkwere nēnwe ndụ ebighị-ebi [ebe a na ugbu a]". (Jọn 6:47; lee karịsịa Jọn 5:24)
Ihe anyị na - ekwu bụ:
Ọ bụrụ na mmadụ ekweghị na Kraịst maka ndụ ebighi ebi, ọ gaghị "ahụ ndụ" (Jọn 3:36)—mgbe ọ bụla ma ọ bụ n'ọkwa ọ bụla.
Ọ bụrụ na o nweworị ndụ ebighi ebi site n'okwukwe, ọ pụkwara inwe ya "n'ụba" (Jọn 10:10)—ya bụ, ọ nwere ike inweta ya dịka ụgwọ ọrụ n'ọdịnihu (Luk 18:30).
E nwere ihe yiri ihe a nile nke Onye Okike tinyeworo n'ime ndụ mmadụ. Onye ọ bụla a mụrụ n'ụwa nwere ndụ anụ ahụ dịka onyinye—onyinye sitere n'aka nne na nna ya. O nweghị ihe o mere iji nweta ya ma ọ bụ mee ka e nye ya ya! Ma n'okpuru nduzi nke ndị nne na nna na ndị nkụzi ruru eru, ọ pụrụ ịmụta ịzụlite ndụ a, n'ikike ya dị ukwuu, ka o wee nwee ike inweta ahụmahụ nke ndụ mmadụ n'ụzọ ka ukwuu.
Nke a bụ kpọmkwem ihe a na-akpọ anyị ime, dị ka ihe atụ, n'akụkụ Akwụkwọ Nsọ dị ka 2 Pita 1:3-11, bụ́ nke anyị tụleworo ọtụtụ ugboro n'akwụkwọ a. E kwesịrị ịrịba ama, karịsịa, na ọ bụrụ na anyị aṅa ntị n'òkù Pita kpọrọ anyị ịzụlite ndụ ọhụrụ anyị n'ụzọ nile ọ pụrụ ịghọ, ihe ga-esi na ya pụta ga-abụ ụgwọ ọrụ n'ọdịnihu: ". . . n'ihi na otú a ka a ga-esite n'ụzọ dị ebube nye unu ohere

[= n'ụzọ dị ukwuu] ịbanye n'alaeze ebighị ebi nke Onyenwe anyị na Onye Nzọpụta anyị bụ́ Jizọs Kraịst." [2 Pita 1:11, agbakwunyere m edemede iji egosipụta ihe dị iche]

Ntụziaka Michael Green nyere banyere 2 Pita 1:11 magburu onwe ya:

Akụkụ Akwụkwọ Nsọ a kwekọrọ n'ọtụtụ n'ime Oziọma ndị ahụ na Epistles n'ịtụ aro na ọ bụ ezie na eluigwe bụ onyinye amara kpamkpam, ọ na-ekweta ogo nke obi ụtọ, na nke a dabere n'otú anyị si jiri ikwesị ntụkwasị obi wulite usoro nke agwa na ije ozi na ntọala nke Kraịst. Bengel ji Onye Kraịst na-adịghị nsọ n'ikpe ahụ tụnyere onye ọkwọ ụgbọ mmiri nke jisiri ike mee ụsọ mmiri mgbe ụgbọ mmiri kpuru, ma ọ bụ nwoke nke na-esite n'ụlọ na-ere ọkụ gbapụ, ebe ihe onwunwe ya nile furu efu. N'ụzọ dị iche, Onye Kraịst nke kwere ka Onyenwe ya na-emetụta omume ya ga-enwe ohere buru ibu ịbanye n'obodo eluigwe, a ga-anabatakwa ya dị ka onye na-eme egwuregwu na-enwe mmeri n'egwuregwu. Ya mere, paragraf a dum nke ndụmọdụ dị n'etiti ihe abụọ: ihe anyị bụworị n'ime Kraịst na ihe anyị gaje ịghọ. Onye na-agụ akwụkwọ bụ́ onye Kraịst n'ezie, n'adịghị ka ndị ahụ na-akwa emo, ga-eleghachi anya azụ n'ihe ùgwù ndị e nyere ya, nke ikere òkè n'ọdịdị Chineke, ọ ga-achọkwa ibi ndụ n'ụzọ kwesịrị ya. Ọ ga-atụkwa anya ụbọchị ikpe, ma na-agbalị ibi ndụ n'ụzọ kwekọrọ na ya.

Michael Green, The Second Epistle General of Peter and the General Epistle of Jude: An Introduction and Commentary, 2nd ed., Tyndale New Testament Commentaries, ed. Leon Morris (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1987), p. 86.

[5] Okwu ndị bụ́ "maka ndị tụkwasịrị obi n'akụ̀ na ụba" adịghị na Aleph na B, bụ́ ihe odide Grik abụọ nke narị afọ nke anọ bụ́ ndị ndị nkatọ nke oge a ji kpọrọ ihe nke ukwuu. Ihe odide Grik ole na ole ndị ọzọ enweghịkwa okwu ndị ahụ. Ma ihe odide ndị ahụ a ma ama, bụ́ A, C, na D (ndị nile sitere na narị afọ nke ise), gụnyere ha, dị ka ihe ka ọtụtụ n'ihe odide Grik ndị fọdụrụnụ nke Mak. Ọjụjụ ihe ka ọtụtụ ná ndị editọ na ndị nsụgharị nke oge a jụrụ okwu ahụ bụ́ "maka ndị tụkwasịrị obi n'akụ̀ na ụba" bụ ihe a na-enyo enyo nke ukwuu, ma ọ dịghị ihe ọzọ. Ịhapụ okwu ndị dị mkpirikpi dị ka nke a (okwu anọ n'asụsụ Grik) bụ ihe a maara nke ọma nke ndị odeakwụkwọ na-emeghị nke ọma. Ọzọkwa, Aleph na B nwere ọtụtụ mmejọ ha na-emekarị, dị ka ọbụna ndị na-agbachitere ha n'ụzọ siri ike na-ekwenyekarị.

Isi Nke 15

[1] N'ihi ya, akwụkwọ ọkọwa okwu Bauer-Gingrich-Danker (maka ihe ọmụma banyere akwụkwọ ọgụgụ, lee isi nke abụọ, n. 4) sụgharịrị ahịrịokwu ahụ dị ná Ndị Rom 10:10 n'ụzọ dị otú a: "ikwupụta nzọpụta = ka e wee nweta nzọpụta" (p. 229, agbakwunyere m edemede iji egosipụta ihe dị iche)

[2] Lee MacArthur, p. 23, 190, 197. Na peeji nke 190, MacArthur kwuru n'ihe odide ala ala peeji ya, sị: "Dị ka pastọ, ekwetaghị m na ihe Hodges kwuru bụ na Pọl echebaraghị ọdịnihu nke ndị òtù ìgwè atụrụ ya ọ na-elekọta echiche." Okwu ahụ bụ́ "onye na-adịghị echegbu onwe ya" na-ada ka okwu na-emebi ihe. N'ezie, abụkwa m pastọ. A na-ahụ nkwupụta m na The Gospel Under Siege (Dallas: Redención Viva, 1981), p. 95, ebe m na-ekwusi ike na Pọl adịghị "echegbu onwe ya mgbe nile banyere ọdịnihu ebighị ebi nke ndị na-agụ akwụkwọ ya."

Aziza MacArthur nyere m ezughị ezu n'ihi ihe abụọ. (1) Ọ na-agụghachi ọnọdụ chọọchị nke oge a n'Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ. E mewo atụmatụ, na-adabere n'ọnụ ọgụgụ nke aha ndị a kpọtụrụ aha n'ekele ndị ahụ dị ná Ndị Rom 16:3-15, na o yighị ka ọgbakọ dị na Rom n'onwe ya ọ̀ karịrị mmadụ iri ise. Ọ ga-abụkwa na ọgbakọ a so n'ọgbakọ ndị ka n'ọnụ ọgụgụ e nwere n'oge ahụ. Ọ bụrụ na Pọl amaghị onye ọ bụla so na chọọchị ya n'onwe ya, ndị okenye nke chọọchị nke ọ bụla maara ya. Ọ dịrị ndị isi ụka Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ mfe ịchọpụta ma mmadụ ọ

ghọtara ma kwere na ozioma ahụ n'ọgbakọ ndị pere mpe dịka ụka Akwụkwọ Nsọ Agba Ọhụrụ na-abụkarị.

Ma nke a na-eduga anyị na (2). Ozizi MacArthur nke okwukwe na obi ike adịghịdị ekwe ka onye kwere ekwe n'onwe ya mara n'ezie ma ò kwere n'ezie. Ya mere, olee otú pastọ pụrụ isi chọpụta ma mmadụ ọ̀ na-eme otú ahụ, n'eleghị àgwà onye ahụ anya ruo ogologo oge? Ọbụna mgbe ahụ, pastọ ahụ apụghị ijide n'aka dị nnọọ ka onye ahụ kwere ekwe n'onwe ya na-apụghị ijide n'aka, ebe ọ bụ na a chọrọ ịnọgidesi ike ruo ọgwụgwụ!

Ma Pọl ekwusaghị ụdị ozioma nke na-eme ka e nwee ụdị ejighị ihe n'aka na obi abụọ a. Pọl maara na a zọpụtara onye na-elekọta ụlọ mkpọrọ Filipaị na ezinụlọ ya n'otu abalị ahụ ha kwere na ya, ya mere, o mere ha baptizim n'otu abalị ahụ (Ọrụ Ndị-Ozi 16:33)! Ọ bụrụ na e nwere ọnụ ọgụgụ dị ịrịba ama nke ndị a na-azọpụtaghị n'ọgbakọ anyị taa, ọ bụ anyị kpatara ya n'ihi na anyị adịghị ekwusa ozi ọma ahụ n'ụzọ doro anya nakwa n'ihi na anyị ejighị n'aka na onye ọ bụla ghọtara ma kwere na ya.

Ma e kwesịghị ịta Pọl ma ọ bụ ndị okenye chọọchị Pauline zụrụ ụta maka mmejọ ndị dị otú ahụ! Ha kwusara ma kuziere ozioma doro anya nke okwukwe na nkwenye, ha mekwara nke a "n'ihu ọha na site n'ụlọ ruo n'ụlọ" (Ọrụ Ndị-Ozi 20:20).

Aziza Baịbụl nye Nzọpụta Dabeere Na Ọrụ

N'EFU N'EZIE!

Na N'efu n'Ezie! Zane Hodges na-eleba anya n'ajụjụ nke na-akụ n'obi okwukwe Ndị Kraịst, "Gịnị ka m ga-eme ka a zọpụta m?" Site n'inyocha akụkụ Bible dị iche iche, Hodges na-egosi na azịza ya bụ "Kwere n'Onyenwe anyị Jizọs Kraịst, a ga-azọpụtakwa gị." Azịza a dị iche na nkuzi Usoro nzọpụta dabeere na ọrụ nke na-aza, "Nyefee ndụ gị n'aka Onyenwe anyị Jizọs Kraịst, a ga-azọpụtakwa gị.".

Hodges na-aza ajụjụ ndị ọzọ dị mkpa: "Gịnị ka ikwere na Jizọs Kraịst pụtara?" "Olee otú m si mara na abụ m Onye Kraịst n'ezie?" "Ndị nile kwere ekwe hà bụ ndị na-eso ụzọ Jizọs?" "Gịnị bụ ihe Baịbụl kwuru nchegharị pụtara, oleekwa otú o si gbasa nzọpụta?" Ihe akwụkwọ a rụpụtara n'ikpeazụ na-akpali ndị mmadụ inwe okwukwe n'ebe Jizọs nọ maka onyinye nke ndụ ebighị ebi bú nke e nyere n'efu n'ụzọ zuru ezu nakwa ijiri obi ha niile jeere Jizọs ozi maka onyinye ahụ e nyere n'efu.

Zane Clark Hodges (1932-2008) kụziri na Dallas Theological Seminary afọ iri abụọ na asaa dị ka Onye ọka mmụta (Prọfesọ) nke Agba Ọhụrụ Grik. O jere ozi ruo ihe fọrọ nke nta ka ọ bụrụ afọ iri ise na Victor Street Bible Chapel, obere chọọchị dị n'ime obodo Dallas, Texas. A maara Hodges dị ka onye na-ekwesị ntụkwasị obi nye ihe odide Bible site n'ọmụmụ ihe na ekpere. O jeere ọtụtụ ndị ozi bú ndị si n'agbụrụ nile na ndị nọ n'afọ ndụ nile. Maka ozi ndị ọzọ gbasara ndụ ya na ọrụ ya, gaa na Zane Hodges Library na ZaneHodges.org.

Zane Hodges Library na ZaneHodges.org